

**แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร :
กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**
**GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : A CASE STUDY OF THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE**

นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ

**วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2555**

๘๖

**แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร :
กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ

.O.....
.B. 14025826.....
.I. 17950727.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาตรีบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2555

**GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : A CASE STUDY OF THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE**

MISS SAWETTACHAT NAKACHAT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN TOURISM MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2012

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

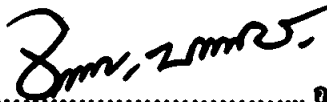
ชื่อวิทยานิพนธ์ : แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

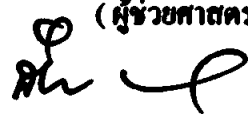
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาด

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ นัยพินิจ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ พงศ์วัชร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุริชญา มณีเนตร	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุริชญา มณีเนตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดำปาง แมนมาศย์)
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

.....
(รองศาสตราจารย์ มันทนา สามารถ)
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เสวตฉัตร นาคะชาติ. 2555. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิรชญา มณีเนตร

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) สำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 3) วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของพื้นที่ 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 5) ศึกษาหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด 19 ท่าน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 31 ท่าน ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 25 ท่าน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 57 ท่าน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เครื่องมือแบบประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวและแบบสำรวจ คือ ฟาร์มเห็ด 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีแจกแบบสอบถามคือนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติรวม 400 ท่าน ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไคสแควร์ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า จากการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ฟาร์มเห็ดทั้งหมดไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ โดยมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่า 61 คะแนนลงมา แต่ทั้งนี้ฟาร์มเห็ดที่มีคะแนนมากที่สุด คือ 42 คะแนน เนื่องจากเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ด้านการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงพบว่าแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจคือน้ำตกโตนงาช้าง ด้านการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของพื้นที่พบว่า จุดแข็งคือฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ใกล้ตัวเมือง จุดอ่อนคือฟาร์มเห็ดยังไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โอกาสคืออำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการคมนาคม อุปสรรคคือมีนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มจำนวนน้อย

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ ดังนั้นจากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าฟาร์มเห็ดควรพัฒนาศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพที่สำคัญ 5 แผนงาน คือ 1) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดกิจกรรมโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) โครงการพัฒนาศักยภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด และ 5) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจและการให้บริการทางการท่องเที่ยว

Sawettachat Nakachat. 2012. Guidelines for The Potential Development of The Mushroom Farm to Support Agro-Tourism : A Case Study of The Mushroom Farm in Hatyai District, Songkhla Province. Master of Business Administration Thesis in Tourism Management, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Thirachaya Maneenetr

ABSTRACT

The objectives of this research are to 1) study and assess mushroom farms' potential in Hatyai District, Songkhla Province for supporting agro-tourism, 2) survey agro-tourism resources in the areas near the mushroom farms in Hatyai District, Songkhla Province, 3) analyse internal and external factors of these , 4) study tourists' opinions on marketing stimuli (8Ps) towards developing mushroom farms' potential in Hatyai District, Songkhla Province for agro-tourism, 5) study and find ways of developing mushroom farms in Hatyai District, Songkhla Province for supporting agro-tourism.

This study is a mixed methods research. The samples were grouped according to the instruments used in the research: 1) the samples studied with in-depth interview i.e. 19 mushroom farmers, 31 individuals from relevant public organizations, 25 individuals from relevant private organizations and 57 stakeholders, 2) the samples studied with tourism potential assessment and survey i.d. mushroom farms, 3) the samples studied with distributing questionnaires i.d. 400 Thai and foreign tourists. Quantitative data was analysed by statistics: mean, percentage and standard deviation (SD). Hypothetical test was done with Chi-Square. Qualitative data was analysed with content analysis.

The findings were as follows: The assessment of 19 mushroom farms' potential in Hatyai District, Songkhla Province showed that all of them didn't meet the quality standard, getting less than 61 points. However, the farms getting the most 42 points are capable of supporting agro-tourism because they are big. There is the Tone Nga Chang Waterfall as nearby agro-tourism resources. The strength, a mushroom farm is located near downtown. The weakness, a mushroom farm isn't managed. The opportunities, Hat Yai is a transportation hub. The threats, there are the few niche tourists. Most tourist are interested in the agro-tourism in the area

mushroom farm. Therefore, the mushroom farms' potential should be developed as tourist sources for learning agriculture and health by making 5 potential development plans: 1) potential development of mushroom farm area management for supporting agro-tourism project, 2) potential development of tourist activities and programs making for supporting agro-tourism project, 3) potential development of personnel for supporting agro-tourism project 4) potential development of mushroom farm marketing and public relations project, and 5) potential development of attraction and tourism services.

งานวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิรชญา มีเนตร ที่ได้ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในทุกขั้นตอนของการทำวิจัยและที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือการอบรมสั่งสอนที่ตลอดมา ด้วยความรู้สึกรอบคอบ ซึ่งในพระคุณของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ นัยพินิจ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ พงศ์วัชร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอย่างดียิ่งเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุน และส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ซึ่งทำให้งานวิจัยครั้งนี้ดำเนินลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆอันเป็นพื้นฐานความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนายอรุณ รัตนะ คณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพฟาร์มเห็ดทุกท่าน ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด 19 ท่าน และกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อบดินทร์ และคุณแม่สมจิตต์ นาคะชาติ คุณชายสมบูรณ์ จุลทอง คุณน้ำประชูร คุณสุทธิ ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคนรวมถึงน้องชายนายเจษฎากร นาคะชาติ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ในการศึกษาและเป็นแรงบันดาลใจตลอดมา ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด คือคำอบรมสั่งสอน และให้แต่สิ่งดีๆที่ตลอดมา

ท้ายสุดขอขอบคุณเพื่อนๆ นางสาวรุ่งนภา บุญช่วย นางสาวศุภธิดา ก้อนศิลา นางสาวอาภาวดี ทับสิริรักษ์ นางสาวศิริวรรณ คำหนองคู นางสาวกิงกาชญณ์ คงอินทร์ นายศุภชัย โชติทอง นายปิ่นนวิษญ์ งามห้องใส นายณัฐวุฒิ สังขผล รวมถึงเพื่อนๆคนอื่นๆ และเพื่อนๆร่วมสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวทุกท่าน ตลอดจนผู้มีส่วนสนับสนุนทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เสวตฉัตร นาคะชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำอุทิศ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
3. คำถามการวิจัย	6
4. สมมติฐานการวิจัย	7
5. ขอบเขตของการวิจัย	7
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
7. นิยามศัพท์เฉพาะ	12
8. กรอบแนวคิดการวิจัย	14
9. บริบทพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	15
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
1. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว	38
2. แนวคิดด้านศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	69
3. แนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค	87
4. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis	92
5. แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว	93
6. ทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR)	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเห็ด	98
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	103
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	115
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	115
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	125
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	136
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	138
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล	140
6. การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ	146
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	149
1. ผลการศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	150
2. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ต่อการพัฒนา ศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	193
3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	195
4. ผลการวิเคราะห์สมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	226
5. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	234

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	247
1. วิสัยทัศน์	247
2. พันธกิจ	247
3. เป้าหมาย	247
4. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เชิงเกษตร :กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	247
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	259
1. สรุปผลการวิจัย	260
2. อภิปรายผล	272
3. ข้อเสนอแนะ	280
บรรณานุกรม	283
ภาคผนวก	293
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	299
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	367
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	377
ภาคผนวก ง รูปภาพการเก็บข้อมูล	383
ภาคผนวก จ แผนที่แสดงที่ตั้งฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	393
ประวัติผู้เขียน	399

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พ.ศ.2553	118
ตารางที่ 2 รายชื่อฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	119
ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	121
ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	122
ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างสัดส่วนการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	125
ตารางที่ 6 คณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพฟาร์มเห็ดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	126
ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินศักยภาพพื้นที่	127
ตารางที่ 8 กลุ่มผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่ม	135
ตารางที่ 9 สรุปวิธีการดำเนินงานวิจัย	147
ตารางที่ 10 แสดงตัวเลขที่ใช้กำกับรายชื่อคณะกรรมการประเมินศักยภาพฟาร์มเห็ด	151
ตารางที่ 11 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณวิระเดช โรจนสุวรรณ	154
ตารางที่ 12 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณดวงดาว รัตนะ	156
ตารางที่ 13 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณสุพัศรา สุวรรณชาติ	159
ตารางที่ 14 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณสุพรรณิ ขวามือ	161
ตารางที่ 15 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณพร้ง มณีสะกด	163
ตารางที่ 16 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณมนัส มณีสะกด	165

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 17	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณสุภา ปัสมีใจ	167
ตารางที่ 18	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณฉะอ้อน ขอคมณี	169
ตารางที่ 19	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณปราโมทย์ ศรีมณี	171
ตารางที่ 20	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณเทัญแข ไซติศิริ	173
ตารางที่ 21	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณอามีบ๊ะ บันลาเซะ	175
ตารางที่ 22	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณจักรรินทร์ จรัสศรี	177
ตารางที่ 23	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณพรทิพย์ พลอยคำ	179
ตารางที่ 24	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณชุพา ภูบุญแอม	181
ตารางที่ 25	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณบดินทร์ นาคะชาติ	183
ตารางที่ 26	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณประยูร คุณสุทธิ	186
ตารางที่ 27	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณบุญลักษณ์ ไชยบุรีรัมย์	188
ตารางที่ 28	ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณสงวน บุญพันธ์	190

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 29 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด กวนเมธิ แซ่อิว	192
ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา	195
ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย	198
ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	200
ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	201
ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	204
ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาดด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)	205
ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)	206

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)	207
ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)	208
ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)	209
ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Packaging)และความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว (Partnership / Participation)	210
ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา	211
ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย	214
ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	216

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 44	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	217
ตารางที่ 45	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)	219
ตารางที่ 46	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)	220
ตารางที่ 47	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)	221
ตารางที่ 48	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)	222
ตารางที่ 49	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)	223
ตารางที่ 50	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)	224
ตารางที่ 51	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับ ทางการตลาด ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Packaging) และความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว (Partnership / Participation)	225
ตารางที่ 52	ความสัมพันธ์ของสี่ระดับทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาคีใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่อเห	226

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 53	ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่ออายุ	228
ตารางที่ 54	ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่อการศึกษา	229
ตารางที่ 55	ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8P's) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่อรายได้	230
ตารางที่ 56	ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่ออาชีพ	232
ตารางที่ 57	ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่อสถานภาพ	233

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศช่วง ค.ศ. 2008-2010	1
ภาพที่ 2	อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าระหว่างประเทศแสดงเป็นรายเดือน	2
ภาพที่ 3	กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ภาพที่ 4	แผนที่จังหวัดสงขลา	15
ภาพที่ 5	แผนที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	16
ภาพที่ 6	วัดมหัตถมิ่งกลางรามหรือวัดหาดใหญ่ใน	20
ภาพที่ 7	สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่	20
ภาพที่ 8	แหลมโพธิ์	21
ภาพที่ 9	น้ำตกโดนงาช้าง	21
ภาพที่ 10	ตลาดสันติสุข	22
ภาพที่ 11	ตลาดกิมหยง	23
ภาพที่ 12	ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช ไรจนสุวรรณ	24
ภาพที่ 13	ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	24
ภาพที่ 14	ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ	25
ภาพที่ 15	ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ	26
ภาพที่ 16	ฟาร์มเห็ดคุณพริ่ง มณีสะกด	26
ภาพที่ 17	ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	27
ภาพที่ 18	ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	28
ภาพที่ 19	ฟาร์มเห็ดคุณฉะฮ้อน ชอคมณี	28
ภาพที่ 20	ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี	29
ภาพที่ 21	ฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข โชติศิริ	29
ภาพที่ 22	ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ	23
ภาพที่ 23	ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	31
ภาพที่ 24	ฟาร์มเห็ดคุณสุพา ญบุญแอม	31
ภาพที่ 25	ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ	32
ภาพที่ 26	ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	33

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 27 ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	33
ภาพที่ 28 ฟาร์มเห็ดคุณนุกลักษณ์ ไชยบุรี	34
ภาพที่ 29 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์	35
ภาพที่ 30 ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว	35
ภาพที่ 31 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)	43
ภาพที่ 32 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว	46
ภาพที่ 33 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวหลัก	52
ภาพที่ 34 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เกษตรและแหล่งเกษตร	53
ภาพที่ 35 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงข่ายการท่องเที่ยว	54
ภาพที่ 36 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	63
ภาพที่ 37 การแบ่งกิจกรรมของฟาร์มเกษตร	80
ภาพที่ 38 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว	88
ภาพที่ 39 รูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคอย่างง่าย (S-R Theory)	89
ภาพที่ 40 เห็ดนางฟ้าภูฐาน	99
ภาพที่ 41 เห็ดนางรมฮังการี	99
ภาพที่ 42 เห็ดหูหนู	100
ภาพที่ 43 เห็ดขอนขาว	101
ภาพที่ 44 เห็ดฟาง	102
ภาพที่ 45 เห็ดเป่าฮื้อ	103
ภาพที่ 46 ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ	152
ภาพที่ 47 โรงเรือนเพาะเห็ดฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ	153
ภาพที่ 48 ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	155
ภาพที่ 49 ผู้นำชมฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ นำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมฟาร์ม	155
ภาพที่ 50 โรงเรือนเพาะเห็ดฟาร์มเห็ดคุณสุพัศรา สุวรรณชาติ	157
ภาพที่ 51 พื้นที่ที่ใช้ในกระบวนการผลิตฟาร์มเห็ดคุณสุพัศรา สุวรรณชาติ	158
ภาพที่ 52 ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวาเมือง	160

สารบัญภาพ (ต่อ)

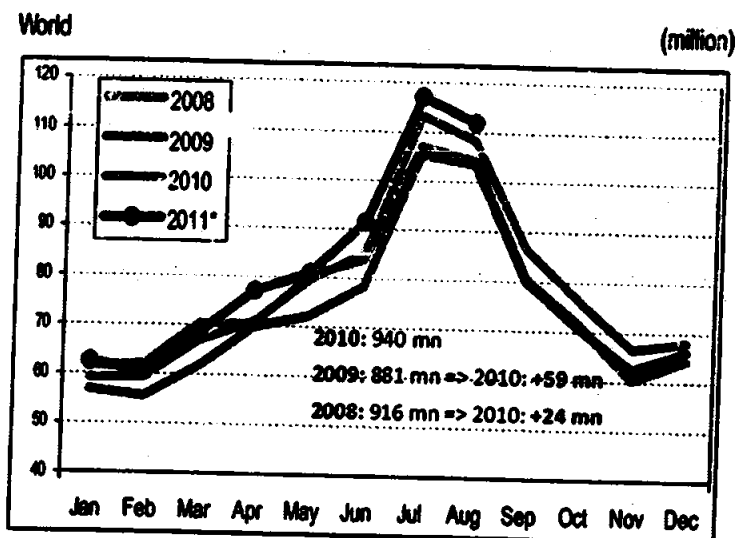
	หน้า
ภาพที่ 53 พื้นที่ที่ใช้ในกระบวนการผลิตฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณดี ขวาเมือง	160
ภาพที่ 54 ฟาร์มเห็ดคุณพร้ง มณีสะกด	162
ภาพที่ 55 ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	164
ภาพที่ 56 ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	166
ภาพที่ 57 ฟาร์มเห็ดคุณจะฮ้อน ขอดมณี	168
ภาพที่ 58 ภายในโรงเรือนเพาะเห็ดคุณจะฮ้อน ขอดมณี	168
ภาพที่ 59 ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี	170
ภาพที่ 60 ฟาร์มเห็ดคุณเชิญแจ โชติศิริ	172
ภาพที่ 61 ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ	174
ภาพที่ 62 ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	176
ภาพที่ 63 ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ	178
ภาพที่ 64 ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ภูบุญแอม	180
ภาพที่ 65 ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	182
ภาพที่ 66 กระบวนการผลิตของฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	182
ภาพที่ 67 ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	184
ภาพที่ 68 สภาพทั่วไปฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	185
ภาพที่ 69 ฟาร์มเห็ดคุณบุญถักกษณ์ ไชยนุรักษ์	187
ภาพที่ 70 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์	189
ภาพที่ 71 ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว	191
ภาพที่ 72 ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์เพาะเห็ด	191
ภาพที่ 73 ภูมิทัศน์โดยรอบทั้งหมดของฟาร์มเห็ด	249
ภาพที่ 74 ตัวอย่างร้านจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อสุขภาพ	249
ภาพที่ 75 ตัวอย่างร้านอาหารเพื่อสุขภาพ	249
ภาพที่ 76 ตัวอย่างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	249
ภาพที่ 77 ตัวอย่างโรงเพาะเห็ดแบบใหม่	249

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่อยู่ในความสนใจทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวทั่วโลก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจโลกอย่างมหาศาล จากรายงานข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลก UNWTO World Tourism Barometer เดือนเมษายน 2010 สรุปว่า สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี ค.ศ. 2010 มีการฟื้นตัวขึ้นอย่างเข้มแข็ง ดังปรากฏในภาพที่ 1

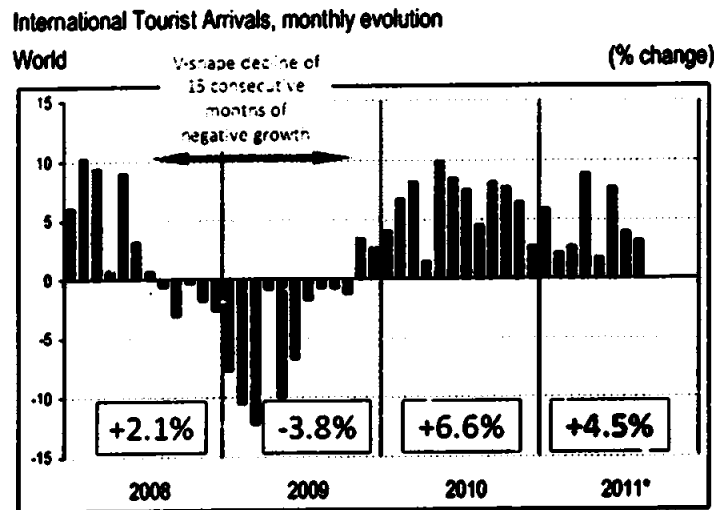

ภาพที่ 1 สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ช่วง ค.ศ. 2008 – 2010

(UNWTO World Tourism Barometer, 2011)

จากภาพที่ 1 สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ช่วง ค.ศ. 2008 – 2010 แสดงให้เห็นว่า ในปี ค.ศ. 2010 นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 940 ล้านคน อีกทั้งองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism organization : UNWTO)ยังคาดการณ์ว่า

สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีค.ศ. 2011 จะมีอัตราการการเดินทางท่องเที่ยวที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ภาพที่ 2 อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าระหว่างประเทศแสดงเป็นรายเดือน
(UNWTO World Tourism Barometer, 2011)

จากภาพที่ 2 อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าระหว่างประเทศแสดงเป็นรายเดือนระหว่างปี ค.ศ. 2008-2011 แสดงให้เห็นว่าในปี ค.ศ. 2011 มีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวขาเข้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 เป็นอัตราการเติบโตที่กลับมาขยายตัวหลังจากที่จำนวนการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ปรับตัวลงในปี ค.ศ. 2009 ในอัตราร้อยละ 3.8 จากการได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงที่สุด ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2010 ประเทศต่างๆที่เป็นจุดหมายปลายทางทั่วโลกจึงมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปรับเพิ่มขึ้นมากกระทั่งสามารถชดเชยความสูญเสียที่เพิ่งผ่านพ้นไป และ ในปี ค.ศ. 2011 ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม มีอัตราของนักท่องเที่ยวขาเข้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.5 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554)

จากอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศข้างต้น แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระดับโลกที่ยังคงได้รับความนิยมในบรรดานักท่องเที่ยวทั่วโลกและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศต่างๆซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว และได้รับรางวัลเมืองน่าเที่ยวที่สุด (The Best Tourist Destination) จากงาน Grand Travel Award 2009 ที่กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ ติดต่อกันเป็นปีที่ 6 (RYT9, 2009) และในภาคส่วนของ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นองค์กรที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างค่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำเสนอแคมเปญหลักทุกๆปี เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2553 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำเสนอแคมเปญหลักภายใต้ชื่อว่า "เที่ยวไทยครีกครีน เศรษฐกิจไทยคึกคัก" เพื่อกระตุ้นให้คนไทย เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และในปี 2554 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำเสนอแคมเปญหลัก ภายใต้ชื่อว่า "เที่ยวหัวใจใหม่เมืองไทยยั่งยืน" แคมเปญนี้มุ่งเน้นการรักษาคุณค่า และความมั่งคั่งของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวอย่างรู้คุณค่า ร่วมกันปลูกจิตสำนึกที่ดี สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ปกป้อง ดูแล รักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในที่สุด ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างทัศนคติ ด้านใหม่ ให้กับนักท่องเที่ยวไทย และจะส่งผลถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเกิดความรู้สึกที่ดี และรับรู้การท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าวด้วยเช่นกัน (สุรพล เสวตเศรษฐี, 2554)

แคมเปญ "เที่ยวหัวใจใหม่เมืองไทยยั่งยืน" ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงความตระหนักต่อการใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่อีกด้วย โดยสอดคล้องกับการท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) โดยรูปแบบการท่องเที่ยวประเภทนี้ จะช่วยคุ้มครองสภาพแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ในแหล่งท่องเที่ยว อีกประการหนึ่งคือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย และเป็นการท่องเที่ยวในชนบท (Countryside) มากกว่าในตัวเมือง (Urban) การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) จึงเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ชุมชนท้องถิ่น ชาวบ้านในแหล่งท่องเที่ยวมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่ยังสามารถช่วยให้เกิดการพัฒน การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย (สุวันรัช หวนนากลาง, 2548)

สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาคใต้สามารถสร้างรายได้ให้กับภูมิภาคได้อย่างมหาศาล และเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวในระดับสูง และขยายตัวสูงขึ้น ดังสังเกตจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองในภาคใต้เดือนมิถุนายน 2554 มีจำนวน 423,231 คน ทั้งนี้สืบเนื่องจากความหลากหลายทางทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่อุดมสมบูรณ์ทั้งด้านธรรมชาติและด้านวัฒนธรรม ซึ่งการท่องเที่ยวในภาคใต้แบ่งโซนพื้นที่ได้ 3 แบบ คือ การท่องเที่ยวฝั่งอันดามัน การท่องเที่ยวภาคใต้ชายแดน และการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทย ด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในแต่ละส่วนพื้นที่ที่มีการขยายตัวสูงขึ้น ได้แก่ การท่องเที่ยวฝั่งอันดามัน มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.4 การท่องเที่ยวภาคใต้ชายแดนมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ

29.5 และการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทยมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9 (ภาวะเศรษฐกิจและการเงินภาคใต้, 2554)

จังหวัดสงขลานั้นเป็นจังหวัดทางภาคใต้ซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีและมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวชายแดน แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอ่าวไทย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงจับจ่ายซื้อของ ในส่วนสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และอื่นๆ ในปี 2552 จังหวัดสงขลามีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) ณ ราคาตลาด 168,611 ล้านบาท ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรมร้อยละ 29.25 อุตสาหกรรมร้อยละ 29.23 ค้าปลีกค้าส่ง ร้อยละ 9.71 การขนส่ง การเก็บ-รักษาและการคมนาคม ร้อยละ 4.94 การศึกษาร้อยละ 6.28 และอื่นๆร้อยละ 20.58 (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา, 2552) ซึ่งได้แสดงให้เห็นแล้วว่าจังหวัดสงขลามีความโดดเด่นทางด้านเกษตรกรรม ในขณะที่เดียวกันจังหวัดสงขลายังได้รับการจัดลำดับว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์สูง โดยพิจารณาจากดัชนีต่างๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด บริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว จำนวนผู้เยี่ยมชม การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมชม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2549)

จากความโดดเด่นของทรัพยากรหลักในจังหวัดสงขลาประกอบกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัด ดังนั้นการนำเสนอมหาทางเลือกใหม่ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) ควรจะได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างความหลากหลายทางการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) นับเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ สถานที่ราชการตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ทันสมัย ฯลฯ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำราญ และเพลิดเพลินในกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะต่างๆ ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น ได้เป็นอย่างดี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2547)

โดยเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นอำเภอที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เป็นประตูผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์ เนื่องจากอยู่ห่างจากด่านสะเดา เพียง 60 กิโลเมตร ปัจจัยที่ทำให้มีความเจริญเติบโตรวดเร็วคือ การเป็นศูนย์กลางทางด้านต่างๆ เช่น ธุรกิจการค้าการขนส่ง การสื่อสาร การคมนาคม การศึกษา และการท่องเที่ยวของจังหวัดและของภูมิภาค (ไทยทัวร์คอตคอม, 2552) อีกทั้งอำเภอหาดใหญ่นับเป็นจุดหมาย

และของภูมิภาค (ไทยทัวร์คอตคอม, 2552) อีกทั้งอำเภอหาดใหญ่ นับเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ดังปรากฏให้เห็นจากจำนวนสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าพักในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2553 จากกรมการท่องเที่ยว พบว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวน 1,391,593 คน โดยสามารถจำแนกสัญชาติของนักท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ไทย มาเลเซีย และ สิงคโปร์ตามลำดับ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรงของอำเภอหาดใหญ่ คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ ซึ่งให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะภายในตัวเมืองของอำเภอหาดใหญ่ บริเวณถนนสายเศรษฐกิจ คือ ถนนนิพัทธ์อุทิศ ถนนเสน่หานุสรณ์ และถนนธรรมบุญวิถี เป็นส่วนใหญ่ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวหมุนเวียนอยู่เฉพาะในตัวเมืองอำเภอหาดใหญ่ ส่งผลให้ละเลยการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น

ส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนในเมืองในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลานั้น ประชาชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ ทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ และการประมง (สำนักงานอำเภอหาดใหญ่, 2552) นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่น่าสนใจอีกชนิดหนึ่ง คือ การเพาะปลูกเห็ด โดยในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่มีการเพาะปลูกเห็ดหลากหลายชนิด อาทิ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ เห็ดหูหนู เห็ดขอนขาว เห็ดโคน เป็นต้น ซึ่งเห็ดนับเป็นอาหารสุขภาพที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มคนรักสุขภาพจำนวนมากไม่น้อย ปัจจุบันในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีฟาร์มเห็ดจำนวน 19 แห่ง (ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544) การเพาะเห็ดมีกระบวนการ กรรมวิธีการผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่น่าสนใจ และยังสามารถแปรรูปผลผลิตได้หลากหลายรูปแบบ มีองค์ความรู้ที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อีกทั้งการจัดการฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ยังไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้านการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านถึงกระตุ่นทางการตลาดต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา โดยมุ่งหวังให้ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดที่สนใจจะพัฒนาพื้นที่ของคนเพื่อรองรับ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ
หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องนำรูปแบบการจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับชุมชน
อันจะส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2 เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา
ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.5 เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลาที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. คำถามการวิจัย

3.1 ฟาร์มเห็ดในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตรอยู่จำนวนกี่ฟาร์ม

3.2 ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร

3.3 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร

3.4 รูปแบบกิจกรรมในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยอาศัยฟาร์มเห็ดที่มีศักยภาพ
เป็นองค์ประกอบหลักสู่การเชื่อมโยงแหล่งเกษตรใกล้เคียงควรเป็นอย่างไร

4. ฐานความรู้การวิจัย

- 4.1 เพศของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4.2 อายุของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4.3 การศึกษาของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด(8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4.4 รายได้ของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4.5 อาชีพของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4.6 สถานภาพของนักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

5. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษานี้ประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดพื้นที่ศึกษาฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 5.2 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษานี้ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากร 6 กลุ่มดังต่อไปนี้

5.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) พื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาจำนวน 19 แห่ง (ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544) ได้แก่

1.1	ฟาร์มเห็ดคุณวิระเดช โรจนสุวรรณ	ตำบลบ้านพรุ
1.2	ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	ตำบลบ้านพรุ
1.3	ฟาร์มเห็ดคุณสุพิศรา สุวรรณชาติ	ตำบลบ้านพรุ
1.4	ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ	ตำบลบ้านพรุ
1.5	ฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะกด	ตำบลบ้านพรุ
1.6	ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	ตำบลบ้านพรุ

1.7	ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	ตำบลบ้านพรุ
1.8	ฟาร์มเห็ดคุณฉะอ้อน ขอมมุณี	ตำบลน้ำน้อย
1.9	ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี	ตำบลน้ำน้อย
1.10	ฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข โชติศิริ	ตำบลคลองแห
1.11	ฟาร์มเห็ดคุณอามี๊ะะ บินลาเซะ	ตำบลคลองแห
1.12	ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	ตำบลคลองแห
1.13	ฟาร์มเห็ดคุณชอุภา ภูบุญแอม	ตำบลลุง
1.14	ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ	ตำบลควนลัง
1.15	ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	ตำบลควนลัง
1.16	ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	ตำบลควนลัง
1.17	ฟาร์มเห็ดคุณนุภลักษณ์ ไชยบุรีรัมย์	ตำบลควนลัง
1.18	ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์	ตำบลควนลัง
1.19	ฟาร์มเห็ดคุณเมธิ แซ่อิว	ตำบลควนลัง

(2) พื้นที่เกษตรบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง

5.2.2 ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดในพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ดังเนื้อหาในหน้า 7 - 8

5.2.3 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 31 ท่าน ได้แก่

(1) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง

1.1 ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่

(สงขลา-พัทลุง)

1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา

(2) หน่วยงานด้านการเกษตร

2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่

2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

2.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลน้ำน้อย

และตำบลควนลัง

2.4 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบล

คลองแห

2.5 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลลุง

- (3) หน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น
- 3.1 หน่วยงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ได้แก่
- 3.1.1 รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- 3.1.2 ปลัดอำเภอหาดใหญ่
- 3.1.3 หัวหน้างานส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลนครหาดใหญ่
- 3.2 นายกเทศบาลของตำบลๆในพื้นที่ที่มีฟาร์มเห็ด 5 ตำบล ได้แก่
- 3.2.1 รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบ้านพรุ
- 3.2.2 ปลัดเทศบาลเมืองควนลัง
- 3.2.3 ปลัดเทศบาลตำบลน้ำน้อย
- 3.3.4 ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองคลองแห
- 3.3.5 นายองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง
- 3.3 ประธานชุมชนในพื้นที่ 5 ตำบล ที่มีฟาร์มเห็ดตั้งอยู่

จำนวน 15 ท่าน

5.2.4 ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยว จำนวน 25 ท่าน ได้แก่

- (1) ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่พัก จำนวน 5 ท่าน ได้แก่
- 1.1 ปางไมร์รีสอร์ท
- 1.2 โรงแรมทรราชเจบี หาดใหญ่
- 1.3 โรงแรมโมนิค
- 1.4 โรงแรมโคอิชิ
- 1.5 โรงแรมซาอูระ แกรนด์วิวด์ หาดใหญ่
- (2) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 5 ท่าน ได้แก่
- 2.1 ร้านอาหารคูเต่า 2
- 2.2 ร้านอาหารช่องเขา ซีฟู้ด
- 2.3 ร้านอาหารซันเคย์
- 2.4 ร้านอาหารคำรับมุสลิม
- 2.5 ร้านอาหาร เนินขุมทอง การ์เด็นท์
- (3) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านขายของฝากของที่ระลึก จำนวน 5 ท่าน ได้แก่
- 3.1 ร้าน P107
- 3.2 ร้านวงสวัสดิ์ หาดใหญ่ (ปลาซ่า)
- 3.3 ร้านศรีวิศาล

3.4 ร้านรังนกสยาม

3.5 ร้านพื้นะ ตลาดกิมหยง

(4) ผู้ประกอบธุรกิจขนส่ง จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

4.1 บริษัท ปริณดา ทัวร์

4.2 บริษัท โพธิ์ทองขนส่ง (2505) จำกัด

4.3 บริษัทปิยะทัวร์

4.4 คิวรอดผู้หาคนใหญ่ครึ่ง

4.5 บริษัท สมุขการท่องเที่ยว

(5) ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

5.1 บริษัทหาดใหญ่ แอสปี้ ทัวร์

5.2 บริษัทบุญชัย ทัวร์

5.3 บริษัทหาดใหญ่ชัยวัฒน์ ทัวร์

5.4 บริษัทสยามเงือกทอง ทราเวล เซอร์วิส

5.5 บริษัทหาดใหญ่ ไคมอน ทัวร์

5.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่บริเวณที่มีฟาร์มเห็ดตั้งอยู่
พื้นที่ละ 3 คน จำนวน 57 ท่าน

5.2.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา จำนวน 400 ท่าน

5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา มีดังนี้

5.3.1 ศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

(1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(3) ศักยภาพการบริการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.3.2 การดำเนินงานทางด้านการตลาด โดยใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาด
(8 Ps) (ฉลองศรี ทิมลสมพงศ์, 2550) ได้แก่

(1) ผลิตภัณฑ์ (Product)

(2) ราคา (Price)

(3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Process of Delivery)

- (4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- (5) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
- (6) กระบวนการซื้อ (Purchasing Process)
- (7) การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)
- (8) ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation)

5.3.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ประกอบด้วย

- (1) ด้านการจัดการพื้นที่ การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- (2) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันมลภาวะ มลพิษของเสียที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- (3) ด้านกิจกรรม การจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- (4) ด้านองค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

5.3.4 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว(6A's) ได้แก่

- (1) สถานที่ท่องเที่ยว (Attractions)
- (2) การเข้าถึง (Access)
- (3) ที่พัก (Accommodation)
- (4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
- (5) กิจกรรม (Activities)
- (6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

5.4 ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 9 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2554 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2555

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.2 ทราบถึงแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

6.3 トラバถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.4 トラバถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

6.5 トラバถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

6.6 ผู้ประกอบการผู้เพาะเห็ดที่มีความต้องการจัดการพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถนำแผนพัฒนาศักยภาพนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาพื้นที่ของตน

6.7 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางจากแผนพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับชุมชน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีสัญชาติไทยและต่างประเทศ ทั้งในลักษณะที่มาพักค้างคืนมากกว่า 24 ชั่วโมง และไม่พักค้างคืนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

7.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) หมายถึง การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด กรรมวิธีการเพาะเห็ด การเก็บเกี่ยวผลผลิตเห็ด การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเห็ด การที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้เพาะเห็ด แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนงานการท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงภายในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

7.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพ (Guidelines for The Potential Development) หมายถึง การหาวิธีการ การบริหารจัดการ สร้างสรรค์รูปแบบกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่ได้รับการประเมินศักยภาพแล้วว่ามีสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ เพื่อนำไปสู่การเกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

7.4 ฟาร์มเห็ด (Mushroom Farm) หมายถึง พื้นที่ทางการเกษตรที่มีการเพาะปลูกเห็ดเป็นอาชีพหลักในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วยฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

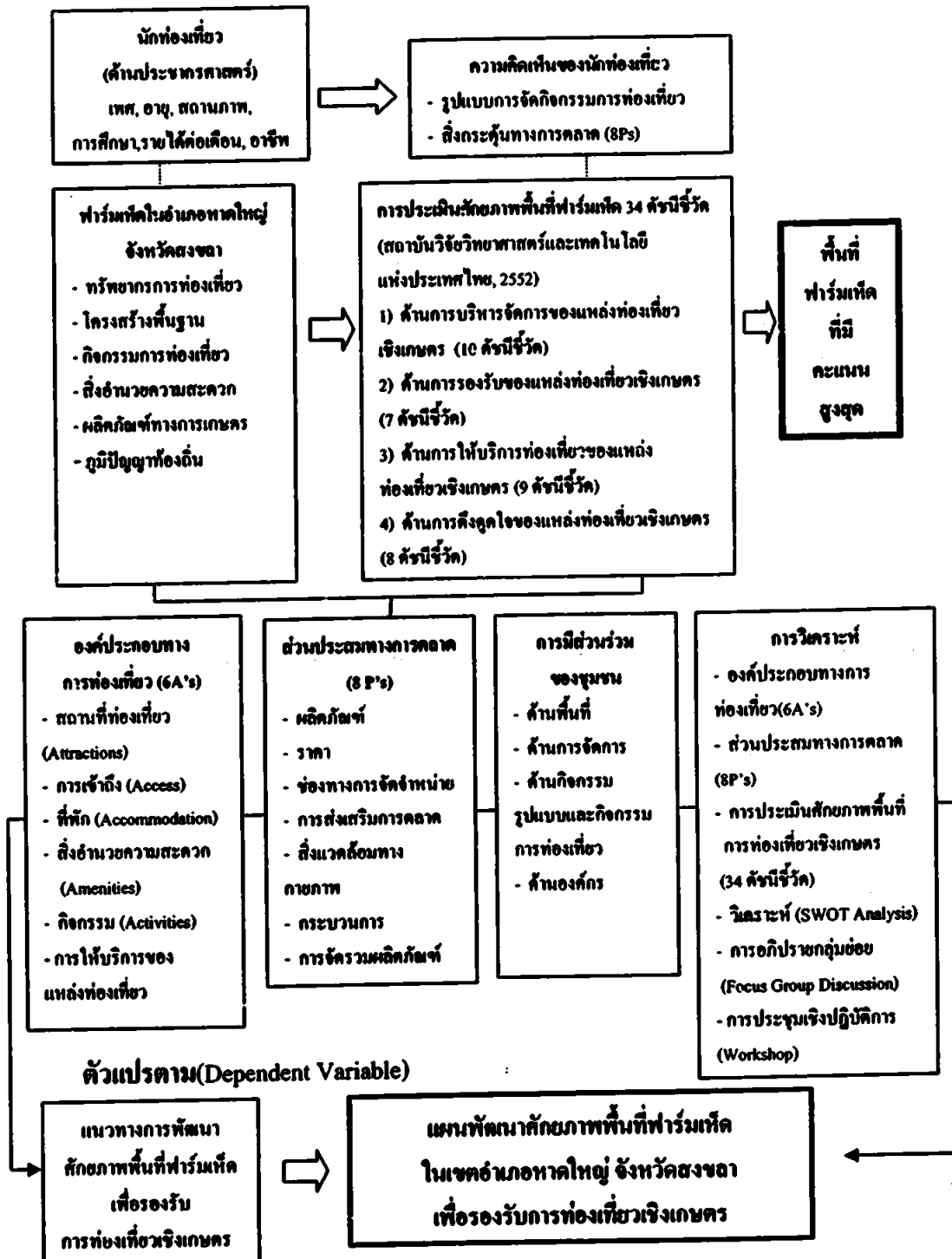
7.5 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism Resource) หมายถึง การศึกษาฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 19 แห่ง และรวมถึงแหล่งเกษตรที่มีความน่าสนใจ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่ศึกษาด้วย

7.6 แหล่งเกษตรใกล้เคียง (Agritourist Space) หมายถึง พื้นที่ทางการเกษตรต่างๆที่มีความน่าสนใจ โดดเด่น ในด้านต่างๆ เช่น การปลูกพืชไร่ การเกษตรแบบผสมผสาน การทำสวนผลไม้ การทำสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การประมง สวนสมุนไพร เป็นต้น ซึ่งตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดแต่ละแห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในระยะไม่เกินรัศมี 20 กิโลเมตร โดยพื้นที่นั้นควรมีความน่าสนใจในการเชื่อมโยงพื้นที่กับฟาร์มเห็ดให้เกิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

7.7 แผนพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Plan of The Potential Development of The Mushroom Farm to Support Agro-Tourism) หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ โดยยึดพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับมากหรือมีคะแนนมากที่สุด เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสม

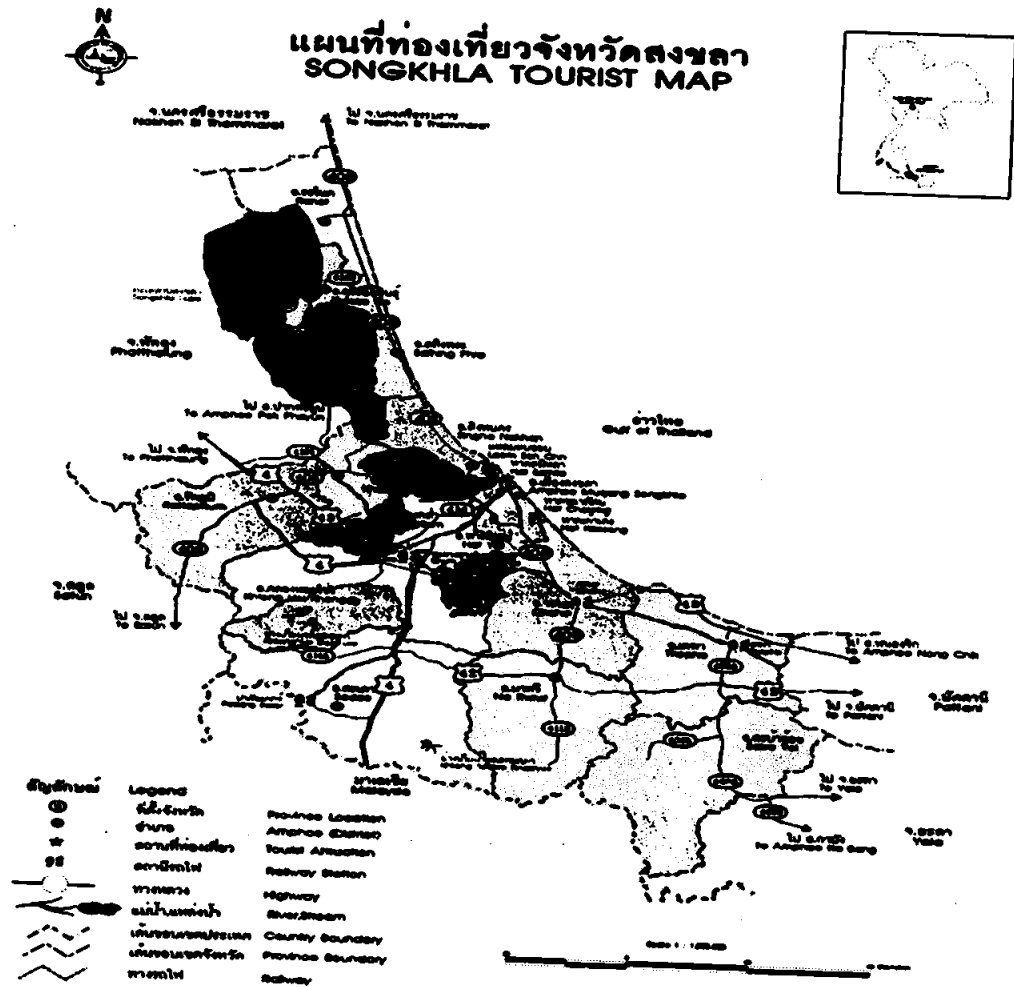
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ(Independent Variable)

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

9. บริเวณพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

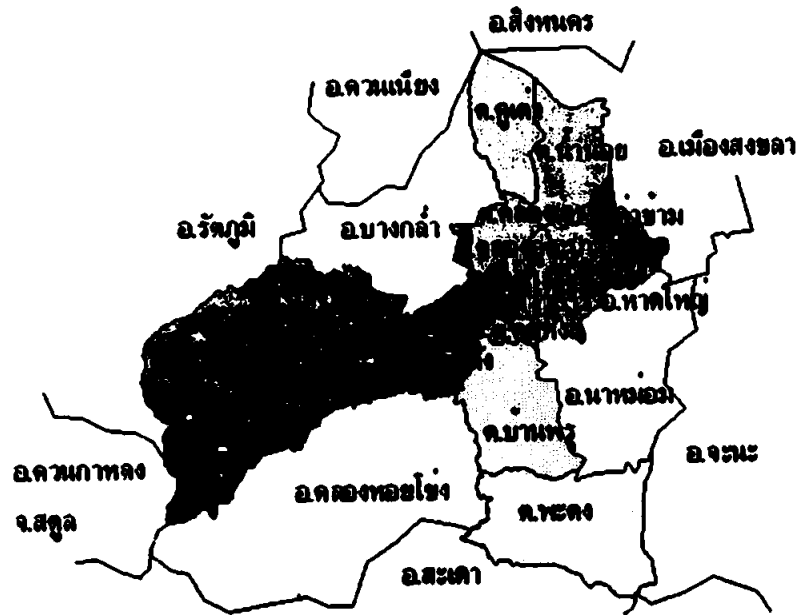

ภาพที่ 4 แผนที่จังหวัดสงขลา (โนวาบิสออนไลน์, 2548)

9.1 คำขวัญประจำอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ชุมทางปักษ์ใต้ หลากหลายเศรษฐกิจ
 ชีวิตอุดม รื่นรมย์ธรรมชาติ
 ชายหาดแหลมโพธิ์ สัมผัสโอสิชมพู่
 ถูกลองอยู่ตะเกา ขุนเขาโคตนาซำง

9.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ภาพที่ 5 แผนที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (สำนักงานอำเภอหาดใหญ่, 2550)

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ ระหว่างละติจูดที่ $6^{\circ}17' - 7^{\circ}56'$ เหนือ ลองจิจูดที่ $100^{\circ}01' - 101^{\circ}06'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร มีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอร์ลิส ของประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

9.3 ลักษณะทางกายภาพ

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บนที่ราบเชิงเขามีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ มีคลองอุ้ดะเกาไหลมาจาก อำเภอสะเตาะทางใต้ขนานอยู่ทางทิศตะวันตก ทิศเหนือเป็นที่ราบลุ่มกว้างทอดตัวไปจนจบทะเลสาบสงขลา ลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้ทำให้ครหาดใหญ่ต้องประสบปัญหาอุทกภัยอยู่เสมอ จากปริมาณน้ำที่ไหลบ่ามาจากทิศใต้และทิศตะวันออก เพื่อลงสู่ทะเลสาบทางด้านเหนือ

แนวทางรถไฟที่ผ่าน กลางเมืองตามแนวเหนือใต้ และถนนสายสำคัญหลายสายเป็นคันยกสูงทำให้น้ำไหลผ่านไปได้ยาก

9.4 ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีอากาศร้อนและฝน โดยอากาศจะไม่ร้อนจัดในฤดูร้อนและอบอุ่นในช่วงฤดูฝน อุณหภูมิเฉลี่ยไม่สูงมาก ส่วนในฤดูหนาวจะมีอากาศเย็นเป็นบางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.6 องศาเซลเซียส

9.5 การปกครอง

ประกอบด้วย 8 เทศบาล และ 5 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- (1) เทศบาลนครหาดใหญ่
- (2) เทศบาลเมืองบ้านพรุ
- (3) เทศบาลเมืองควนลัง
- (4) เทศบาลเมืองคลองแห
- (5) เทศบาลเมืองคอหงส์
- (6) เทศบาลตำบลพะตง
- (7) เทศบาลตำบลน่าน้อย
- (8) เทศบาลตำบลคูเต่า
- (9) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งตำเสา
- (10) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอู่ตะเภา
- (11) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
- (12) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่
- (13) องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

9.6 ประชากร

(1) จำนวนชุมชน	53	ชุมชน
(2) จำนวนหลังคาเรือน	55,452	หลังคาเรือน
(3) จำนวนประชากร	157,682	คน
(4) ความหนาแน่น	7,509	คน/ตารางกิโลเมตร

9.7 การประกอบอาชีพ

ราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีลักษณะการประกอบอาชีพ ดังนี้

9.7.1 ในเขตเมือง ประกอบอาชีพ ค้าขาย ธุรกิจบริการ และการจ้างแรงงาน

9.7.2 นอกเขตเมือง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใน 2 ลักษณะ คือ

(1) อาชีพด้านการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา ทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์และการประมง

(2) อาชีพด้านการจ้างแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ โดยการจ้างแรงงาน มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทั้งจากพื้นที่ใกล้เคียงและแรงงานภายในพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวสูงมาก เนื่องจากเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและการคมนาคมตลอดทั้งการท่องเที่ยวอีกด้วย

9.8 สภาพสังคม

9.8.1 การนับถือศาสนา

การนับถือศาสนา ส่วนใหญ่ประชากรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลานับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือศาสนาอิสลาม คริสต์ และอื่น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ ดังนี้

(1) ศาสนาพุทธ	ร้อยละ 72	มีวัด	47 แห่ง	สำนักสงฆ์	8 แห่ง
(2) ศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 20	มีมัสยิด	34 แห่ง		
(3) ศาสนาคริสต์	ร้อยละ 5	มีโบสถ์คริสต์	4 แห่ง		
(4) อื่น ๆ	ร้อยละ 3 (สำนักงานอำเภอหาดใหญ่, 2552)				

9.9 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ

9.9.1 การคมนาคม

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบก มีระบบคมนาคมขนส่งที่เอื้ออำนวยและเชื่อมโยงกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง มีเส้นทางซึ่งเป็นถนนทางหลวงแผ่นดินสายสำคัญผ่านเมือง เชื่อมเมืองสงขลาทางทิศเหนือและประเทศมาเลเซียทางทิศใต้ และในส่วนของ การคมนาคมทางอากาศ มีสนามบินพาณิชย์ขนาดใหญ่อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กิโลเมตร นอกจากนี้ หาดใหญ่ยังเป็นชุมทางรถไฟสำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการขยายและความเจริญก้าวหน้าของนครหาดใหญ่ตลอดมา

9.9.2 การประปา

เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ใช้บริการประปาจากสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค ปัจจุบันครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลนครหาดใหญ่

9.9.3 การสาธารณสุข

สถานพยาบาลที่ให้บริการด้านสุขภาพในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มี 106 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาล 7 แห่ง เป็นโรงพยาบาลรัฐ 3 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล 15 แห่ง และคลินิกเอกชนอีก 87 แห่ง การให้บริการด้านการรักษาพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี (สำนักงานอำเภอหาดใหญ่, 2552)

9.10 การเดินทาง

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 950 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่อำเภอหาดใหญ่ได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

9.10.1 การเดินทางจากภายนอกจังหวัด

(1) เดินทางโดยรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ไปยังอำเภอหาดใหญ่ทุกวัน ทั้งรถธรรมดา รถเร็ว รถด่วน และรถด่วนพิเศษ

(2) การเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2 หรือถนนชนบุรี-ปากท่อ) ผ่านจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อำเภอปากท่อ แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4 (เพชรเกษม) ผ่านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ จนถึงชุมพร แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 41 ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอทุ่งสง จนถึงจังหวัดพัทลุง บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 4 อีกครั้ง แล้วขับต่อไปจนถึงอำเภอหาดใหญ่

(3) การเดินทางโดยรถประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศของบริษัท ขนส่ง จำกัด และของเอกชน สายกรุงเทพฯ-หาดใหญ่ ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ทุกวัน วันละหลายเที่ยวใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 ชั่วโมง

(4) การเดินทางโดยเครื่องบิน มีบริการสายการบินคือ การบินไทย นกแอร์ ไทยแอร์เอเชีย และวัน ทู โก มีเที่ยวบินไป-กลับ กรุงเทพฯ-หาดใหญ่ ทุกวัน

9.10.2 การเดินทางภายในอำเภอหาดใหญ่

ในอำเภอหาดใหญ่มีรถชนิดต่างๆ ให้บริการ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการยานพาหนะต่างๆ ได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม ดังนี้

(1) รถสองแถว มีวิ่งบริการจากสถานีขนส่งไปยังที่ต่างๆ ในตัวเมือง นักท่องเที่ยวอาจเหมารถสองแถวไปเที่ยวได้ทั้งในเมืองและต่างอำเภอคิดราคาวันละ 1,000 - 2,000 บาท ขึ้นอยู่กับระยะทางและการต่อรอง

(2) รถสามล้อเครื่องและมอเตอร์ไซค์รับจ้าง จอดอยู่ตามจุดต่างๆ ในจังหวัด เช่น หน้าตลาดกิมหยง หน้าสถานีรถไฟ หน้าสถานีขนส่ง ค่าบริการมีทั้งแบบตกลงกันตามแต่ระยะทางและแบบเหมาจ่าย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา-พัทลุง), 2552)

9.11 แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่

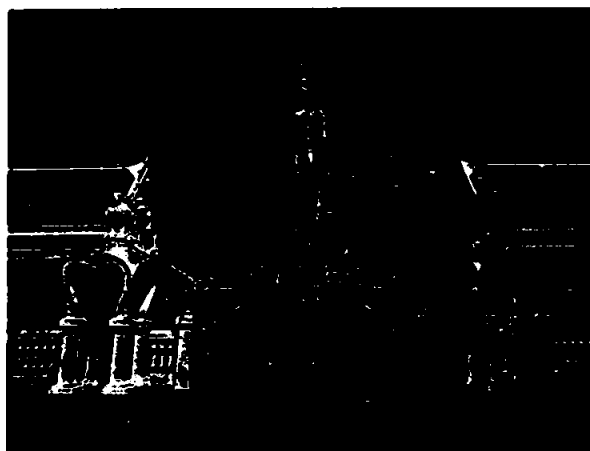
9.11.1 วัดมัสยิดมั่งคั่งรามหรือวัดหาดใหญ่ใน

ภาพที่ 6 วัดมัสยิดมั่งคั่งรามหรือวัดหาดใหญ่ใน (บ.ก.ชายขอบ, 2553)

วัดมัสยิดมั่งคั่งรามหรือวัดหาดใหญ่ในตั้งอยู่ที่ถนนเพชรเกษม ใกล้สะพานข้ามคลองอู่ตะเภา เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปไสยาสน์ขนาดใหญ่ ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ซึ่งได้รับพระราชทานนามว่า “พระพุทธรูปมัสยิดมั่งคั่ง” เป็นที่สักการะของชาวหาดใหญ่โดยทั่วไป

9.11.2 สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพที่ 7 สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ (wikalenda.com, 2554)

สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ตั้งอยู่ถนนกาญจนวนิช ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขนาดเนื้อที่ประมาณ 250 ไร่ เหมาะสำหรับการไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจและจัดงานกิจกรรมประเพณีต่างๆ

9.11.3 แหลมโพธิ์

ภาพที่ 8 แหลมโพธิ์ (กิมหยง.คอม, 2429)

แหลมโพธิ์ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลคูเต่า เป็นที่พักริมหาด มีร้านค้าขายอาหารทะเลมากมาย บรรยากาศเป็นธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถไปนั่งพักผ่อนทานอาหารในยามว่างได้

9.11.4 น้ำตกโดนงาช้าง

ภาพที่ 9 น้ำตกโดนงาช้าง (สนุกชอติเคย์, 2554)

น้ำตกโดนงาช้าง เป็นน้ำตกที่สวยงาม เป็นส่วนหนึ่งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง มีเนื้อที่ประมาณ 113,750 ไร่ (182 ตารางกิโลเมตร) เปิดทำการเมื่อปี พ.ศ.2521 ครอบคลุม 2 อำเภอ คือ อำเภอรัตนภูมิและอำเภอหาดใหญ่ บริเวณน้ำตกโดนงาช้างอยู่ในเขตบ้านพรุ-ชบา ตำบลทุ่งคำเสา อำเภอหาดใหญ่ ห่างจากตัวอำเภอหาดใหญ่ประมาณ 26 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดสงขลาประมาณ 56 กิโลเมตร

9.11.5 ตลาดสันติสุข

ภาพที่ 10 ตลาดสันติสุข (เทศบาลนครหาดใหญ่, 2550)

ตลาดสันติสุขเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าหลากหลาย ยี่ห้อ น้ำหอมและเครื่องสำอางขึ้นชื่อ ราคาถูก มีร้านค้าและแผงลอยให้เลือกกว่า 50 ร้าน การเดินทางสะดวกเพราะอยู่ใจกลางเมืองหาดใหญ่ แวะพักผ่อนไปด้วยโรงแรมที่พัก ตลอดจนร้านอาหารและห้างสรรพสินค้า สำหรับตลาดแห่งนี้เปิดให้บริการเวลาประมาณ 9.00 - 22.00 น.

9.11.6 ตลาดกิมหยง

ภาพที่ 11 ตลาดกิมหยง (เทศบาลนครหาดใหญ่, 2550)

ตลาดกิมหยง ห่างจากตลาดสันติสุขประมาณ 300 เมตรเป็นตลาดที่มีชื่อเสียงในการจำหน่ายขนมขบเคี้ยวและผลไม้จากทางประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีร้านจำหน่ายน้ำหอมเครื่องสำอาง มีร้านค้าให้เลือกบริการกว่า 50ร้าน เปิดให้บริการ ในช่วงเวลา 9.00 – 18.00 น. อีกด้านหนึ่งของตลาดกิมหยง เป็นตลาดสดมีอาหารทะเลสดๆ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ให้เลือกจับจ่าย ตั้งแต่เช้าตรู่ การเดินทางไปมา สะดวก เป็นเส้นทางผ่านของรถโดยสารประจำทางแทบทุกสาย ตลอดจนเป็นเส้นทางผ่าน เข้าสู่ใจกลางเมือง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา – พัทลุง), 2552)

9.12 ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาปัจจุบันมีจำนวน 19 แห่ง ได้แก่

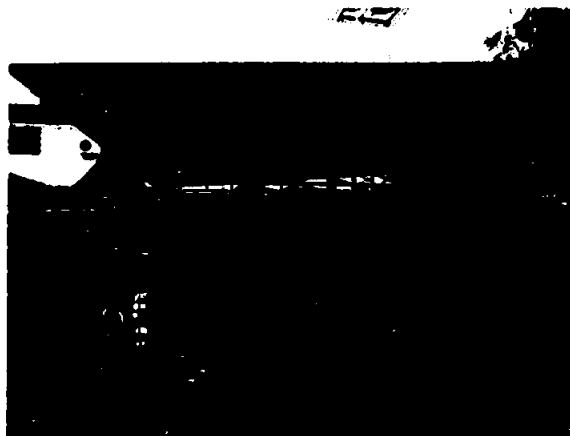
9.12.1 ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

ภาพที่ 12 ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 20 หมู่ที่ 5 ถนนเทศบาลใหม่ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังการี สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.2 ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

ภาพที่ 13 ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

G
๘๗๔

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 440 ถนนกาญจนวนิช ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายภายในฟาร์ม ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอั่งการี เห็ดแครง เห็ด โคน เชื้อเห็ด วัสดุอุปกรณ์เพาะเห็ด เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมการเพาะเห็ด เป็นต้น ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่บนถนนสายหลัก สามารถเดินทางเข้าถึงได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว และโดยสารโดยสารประจำทาง เช่น รถสองแถวหาดใหญ่ - หุ่นสูง รถตู้หาดใหญ่-ค่านนอก

9.12.3 ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

ภาพที่ 14 ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ ตั้งอยู่ที่ถนนมุสลิมร่วมใจ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูกมีเพียงชนิดเดียว คือเห็ดภูฐาน แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์ม สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.4 ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวาเมือง

ภาพที่ 15 ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวาเมือง

ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวาเมือง ตั้งอยู่ในเขตที่ 5 ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์ม โดยตรงการเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.5 ฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด

ภาพที่ 16 ฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด

ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 175/3 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.6 ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด

ภาพที่ 17 ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด

ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 175/3 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.7 ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปลึงใจ

ภาพที่ 18 ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปลึงใจ

ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปลึงใจ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 175/2 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์ม โดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์ม เห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.8 ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ละอ่อน ขอมุณี

ภาพที่ 19 ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ละอ่อน ขอมุณี

ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ละอ่อน ขอมุณี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 33 ซอยท่าจีน หมู่ 9 ตำบล นำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึง

ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ด
ควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.9 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพรีเมียม ศรีมณี

ภาพที่ 20 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพรีเมียม ศรีมณี

9.12.10 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพรีเมียม โชติศิริ

ภาพที่ 21 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพรีเมียม โชติศิริ

ฟาร์มเห็ดคุณภาพพรีเมียม โชติศิริ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 54/8 ถนนแสงทอง หมู่ที่ 6
ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาเรี เห็ดโคน

และเห็ดหูหนู สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.11 ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ

ภาพที่ 22 ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ

ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ ตั้งอยู่บ้านบ้านเลขที่ 46/1 หมู่ที่ 9 ตำบลคลองแห อำเภอกาบัง จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.12 ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

ภาพที่ 23 ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 9 ตำบลคลองแห อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

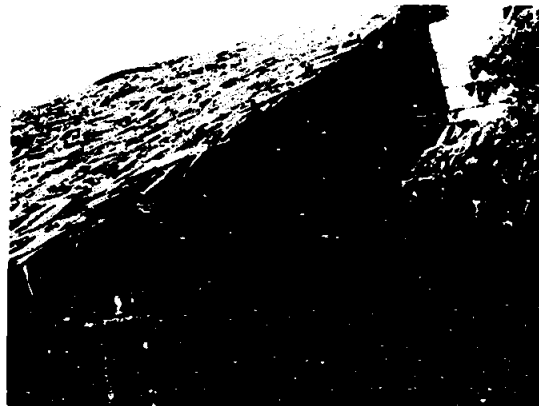
9.12.13 ฟาร์มเห็ดคุณยุพา ภูบุญแอม

ภาพที่ 24 ฟาร์มเห็ดคุณยุพา ภูบุญแอม

ฟาร์มเห็ดคุณภาพ ภูบุญแอม ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 7/2 บ้านสวนพลู ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังการี สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์ม โดยตรงการเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.14 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพิเศษ พลอยคำ

ภาพที่ 25 ฟาร์มเห็ดคุณภาพพิเศษ พลอยคำ

ฟาร์มเห็ดคุณภาพพิเศษ พลอยคำ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 2 ถนนขนานน้ำคอน 2 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังการี สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์ม โดยตรงการเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

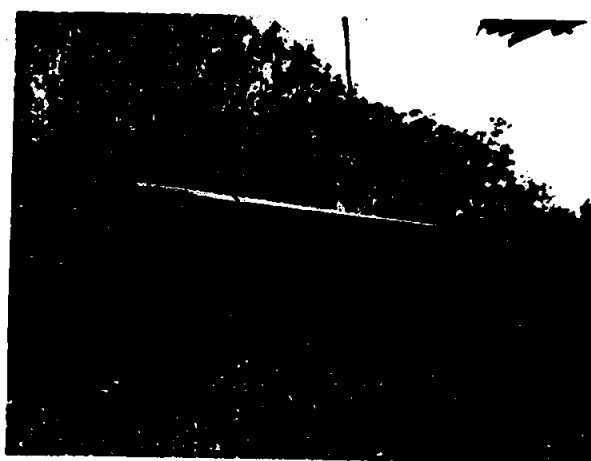
9.12.15 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี นครราชสีมา

ภาพที่ 26 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี นครราชสีมา

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี นครราชสีมา ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 37 หมู่ที่ 4 ถนนขวัญประชา ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แร่งงานเห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกา และเห็ดหูหนู ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ไม่ไกลจากถนนสายหลัก มีรถประจำทางผ่าน ได้แก่ รถสองแถวหาดใหญ่-รัตภูมิ หาดใหญ่-โดนงานช้าง และหาดใหญ่-บ้านกลาง เป็นต้น

9.12.16 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ประจวบคีรีขันธ์

ภาพที่ 27 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ประจวบคีรีขันธ์

ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ ตั้งอยู่ในชุมชนวัดเกาะวัด หมู่ที่ 4 ถนนขวัญประชา ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ และเห็ดหูหนู สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.17 ฟาร์มเห็ดคุณบุญลักษณ์ ไชยบุรีรัมย์

ภาพที่ 28 ฟาร์มเห็ดคุณบุญลักษณ์ ไชยบุรีรัมย์

ฟาร์มเห็ดคุณบุญลักษณ์ ไชยบุรีรัมย์ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 553/11 หมู่ที่ 4 ถนนศรีรัตน ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

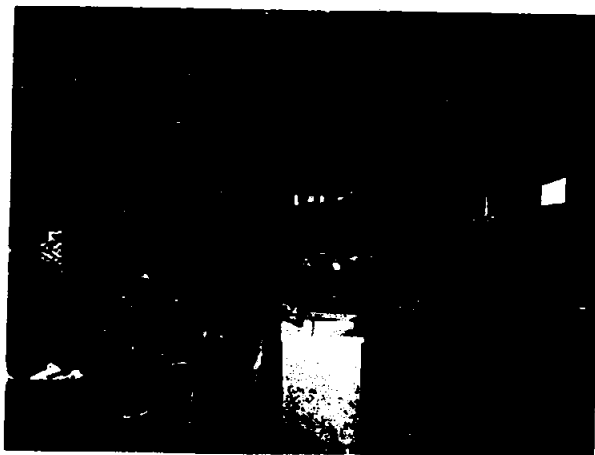
9.12.18 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

ภาพที่ 29 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 350 หมู่ที่ 5 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ และเห็ดขอนขาว สามารถเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดควรสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

9.12.19 ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

ภาพที่ 30 ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 27 ซอยเจริญจิตต์ หมู่ที่ 5 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฟาร์มแห่งนี้เป็นฟาร์มเห็ดที่ทำเชื้อเห็ดรายใหญ่ เชื้อเห็ดที่ผลิตและจำหน่ายประกอบด้วย เชื้อเห็ดฟาง เชื้อเห็ดภูฐาน เชื้อเห็ดอังการิ เชื้อเห็ดขอนขาว และ เชื้อเห็ดแครง ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ไม่ไกลจากถนนสายหลัก มีรถประจำทางผ่านได้แก่ รถสองแถว หาดใหญ่-รัตภูมิ หาดใหญ่-โตนงานช้าง และหาดใหญ่- บ้านกลาง เป็นต้น แต่ทั้งนี้การเดินทาง เข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาวิจัยได้ค้นคว้า
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษา วิจัยดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว
 - 1.1 แนวคิดด้านการท่องเที่ยว
 - 1.2 แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 1.3 แนวคิดด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - 1.4 แนวคิดเรื่องความร่วมมือของชุมชนในการท่องเที่ยว
2. แนวคิดด้านศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 2.1 แนวคิดด้านศักยภาพการท่องเที่ยว
 - 2.2 แนวคิดด้านการจัดการและการบริหาร
 - 2.3 แนวคิดด้านการวางแผนและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 2.4 แนวคิดการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. แนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค
 - 3.1 ทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง(Stimulus-Response Theory: S-R Theory)
4. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis
5. แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว
6. ทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR)
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเห็ด
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว

1.1 แนวคิดด้านการท่องเที่ยว

1.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

รชพร จันทรสว่าง (2546) ให้คำนิยามความหมายของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันทั้งที่เป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อน ประกอบกิจกรรมตามความสนใจ หรือเพื่อประกอบธุรกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน แต่ไม่ได้เป็นการเดินทางเพื่อไปทำงานหรือประกอบอาชีพเป็นหลัก

ทัศนีย์ เรือรภิตศึษา (2547) กล่าวถึงการท่องเที่ยวว่าการท่องเที่ยวเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจในการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เป็นเจ้าของสถานที่กับผู้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมสถานที่เป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะด้วยจุดมุ่งหมายใดๆก็ตาม โดยจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนการบริการในหลายสาขาผสมผสานกันเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจให้แก่ผู้เข้ามาเยี่ยมชม

วิมล จิโรจน์พันธุ์ และคณะ (2548) อธิบายความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ว่าหมายถึง ผู้คนหรือประชาชนได้ไปเยี่ยมชมยังสถานที่หนึ่งเพื่อการเที่ยวชมเมือง เยี่ยมชมญาติและเพื่อน พักผ่อนวันหยุดทั้งระยะสั้นและระยะยาว และอาจหมายรวมถึงบุคคลที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ ทางการเมือง การประชุมธุรกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ทางธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือไปทำการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ด้วย โดยที่มาแล้วนี้สามารถใช้การคมนาคมขนส่งได้ทุกรูปแบบ

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2551) ให้คำจำกัดความของการค้าว่าการท่องเที่ยวว่าหมายถึง การท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆของบุคคลที่เดินทางและพักอาศัยในสถานที่ที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยปกติ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อธุรกิจ และวัตถุประสงค์อื่นๆ เป็นเวลาติดต่อกันไม่เกิน 1 ปี

สรณ์ศิริ รวีโรจน์วรกุล. (2551) ให้ความหมายการท่องเที่ยวว่าการเดินทางจากที่อยู่อาศัยที่เป็นภูมิลำเนาของผู้เดินทาง ไปยังที่อยู่อาศัยอื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และมีใจเพื่อการประกอบอาชีพและ ไปอยู่ประจำ โดยมีวัตถุประสงค์การเดินทางอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น การพักผ่อน การเยี่ยมชมฯ โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์

สิรินทิพย์ พันธุ์ฉวีมาศ (2552) การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายจากความตึงเครียดจากกิจกรงานประจำ โดยเป็นการเดินทางของคนจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหรือหาความรู้หรือครอบคลุมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจตราบที่ผู้เดินทางยังมีได้ตั้งหลักแหล่งถาวรและได้รับรายได้เพื่อยังชีพจากเจ้าของถิ่นฐานปลายทาง

McIntosh and Goeldner (1980) ให้ความหมายการท่องเที่ยว(Tourism)หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆรวมทั้งกับรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (ม.ป.ป.)ให้คำจำกัดความ คำว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทน และหมายความรวมถึง

- (1) ธุรกิจนำเที่ยว
- (2) ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
- (3) ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและสถานที่ตากอากาศสำหรับ

นักท่องเที่ยว

- (4) ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
- (5) ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
- (6) การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่หรือการดำเนินงานอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

จากคำนิยามของคำว่ากรการท่องเที่ยวข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวหมายถึง การที่บุคคลหนึ่งเดินทางจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของตนไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นการชั่วคราวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เยี่ยมเพื่อน เยี่ยมญาติเพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อทางธุรกิจ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆที่ได้เป็นการอาศัยอยู่อย่างถาวร โดยการเดินทางนั้นอาจเกิดจากความปรารถนาของตนเอง หรืออาจเกิดจากความคิดเห็นและข้อตกลงของหมู่คณะ เป็นต้น

1.1.2 นักท่องเที่ยวและนักทัศนอาจร

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายคำว่า “นักท่องเที่ยว” หมายความว่า บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของคนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้

บุญเลิศ คังจิตวัฒนา (2548) กล่าวถึงนักท่องเที่ยว (Tourist) ว่าเป็นองค์ประกอบที่สามของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายและความพึงพอใจ ถ้าไม่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวก็จะไม่มีผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

ราณี อธิชัยกุล (2546) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจะมีประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้มาใช้วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

อีกทั้งยังให้คำจำกัดความของคำว่า นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี

นอกจากนั้นให้คำจำกัดความของนักทัศนอาจร (Excursionist) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมงและไม่พักค้างคืน

สำหรับนักท่องเที่ยว (Tourist) และนักทัศนอาจร (Excursionist) ราณี อธิชัยกุล (2546) อธิบายว่าเป็นกลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก และประเด็นที่ควรศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ได้แก่

1) ลักษณะของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก ซึ่งแต่ละปัจจัยจะส่งผลถึงพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1.1 เพศ นักท่องเที่ยวชายเป็นกลุ่มที่เดินทางได้ตามลำพัง หรือเดินทางไปเป็นกลุ่มและไปแทบทุกแหล่งท่องเที่ยว และมักทำกิจกรรมการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ นักท่องเที่ยวหญิงมักเดินทางมากับเพื่อนหรือบริษัทนำเที่ยว โดยมักจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและสามารถเดินทางได้สะดวก

1.2 อายุ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันก็จะมีความสามารถในการเดินทางได้แตกต่างกัน กล่าวคือ

1.2.1 กลุ่มวัยเด็ก ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถเดินทางได้ตามลำพัง หากเดินทางท่องเที่ยวมักจะทำกับพ่อแม่หรือโรงเรียน กิจกรรมการท่องเที่ยวจะเน้นการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.2 กลุ่มวัยรุ่น ช่วงอายุ 15-24 ปี กลุ่มนี้จะชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่ทำหายความสามารถและความตื่นเต้น

1.2.3 กลุ่มทำงานตอนต้น ช่วงอายุ 25-34 ปี เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้จ่ายเงินสูง เพราะมีรายได้เป็นของตนเอง ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เลือกก็ยังสามารถทำได้หลากหลายตามความสนใจเพราะสุขภาพแข็งแรง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาศิลปวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น

1.2.4 กลุ่มวัยทำงานตอนกลางและตอนปลาย ช่วงอายุ 35-44 ปี และ 45-54 ปี เป็นกลุ่มที่มีการเดินทางค่อนข้างสูงเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อเข้าร่วมสัมมนาหรือเจรจาธุรกิจ

1.2.5 กลุ่มวัยเกษียณ ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีเวลาในการท่องเที่ยวมากเพราะไม่มีภาระต้องรับผิดชอบ กิจกรรมท่องเที่ยวมักเน้นกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

1.3 อาชีพ กลุ่มบุคคลที่ทำงานในระดับผู้บริหาร ตัวแทนขาย หรือกลุ่มนักวิชาการที่มีการติดต่อระหว่างประเทศ จะมีโอกาสเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

1.4 ระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะมีอาชีพและรายได้ที่ดี ส่งผลให้เดินทางได้บ่อยครั้ง นอกจากนี้ระดับการศึกษายังชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของนักท่องเที่ยว

1.5 ระดับรายได้ บุคคลที่มีรายได้สูงย่อมมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวได้ระยะไกลและบ่อยครั้งกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า

1.6 สถานภาพสมรส บุคคลโสดจะมีโอกาสเดินทางได้บ่อยครั้งและพักค้างแรมได้ยาวนานกว่ากลุ่มที่แต่งงานแล้ว

1.7 ถิ่นพำนัก บุคคลที่อยู่ในสถานที่ที่มีภูมิอากาศที่แตกต่างกัน มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ก็จะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพที่แตกต่างกัน

2) การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางเข้าไปในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อนำมาวางแผนด้านขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว

3) กิจกรรมของนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อนำมาวางแผนการสร้างและการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

4) ฤดูกาลท่องเที่ยว ในแต่ละช่วงเดือน นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในแหล่งท่องเที่ยวและสภาพภูมิอากาศในถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

ดังนั้นในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัย นักท่องเที่ยวหมายถึงผู้เดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเพื่อการท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ เชื่อมญาติ ค้นหาประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งนับเป็นผู้บริโภคที่สำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และใช้บริการต่างๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม การบริการขนส่ง การบริการธุรกิจนำเที่ยว การบริการร้านอาหารจำหน่ายสินค้าของฝากของที่ระลึก การบริการร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

1.1.3 ธุรกิจ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ราณี อธิชัยกุล (2546) อธิบายถึงธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าหมายถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า การบริการและการอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

(1) ธุรกิจทางตรง หมายถึง ธุรกิจหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจหลักจะให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจจำหน่ายของฝากและสินค้าที่ระลึก ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง และธุรกิจตัวแทนจำหน่ายเพื่อการท่องเที่ยว

(2) ธุรกิจทางอ้อม หมายถึง ธุรกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ธุรกิจทางอ้อมผลิตสินค้าและบริการให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปและให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วย เช่น ธุรกิจการพิมพ์ ธุรกิจการเงิน การบริการสาธารณสุข ไทโรคมนาคม คอมพิวเตอร์ เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

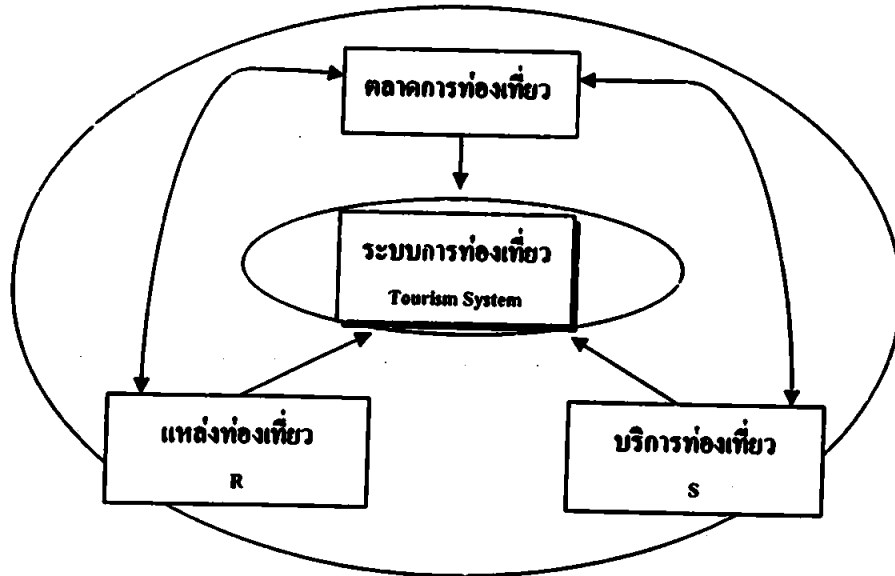
1.1.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) อธิบายว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลักสามด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) และตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist) แต่ละองค์ประกอบย่อยๆที่มีความสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

ความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยว จึงอยู่ที่องค์ประกอบย่อย และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้งสามเกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือทัศนศึกษา จึงอาจเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรง และจากการบริการที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น การท่องเที่ยวที่ขาดระบบการจัดการที่ดีเข้ามาเกี่ยวข้องจึงเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ประสบความสำเร็จได้เลย นอกจากองค์ประกอบภายในระบบแล้วการท่องเที่ยวยังมีสิ่งแวดล้อมสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย เป็นต้น แสดงภาพดังนี้

ภาพที่ 31 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

จากภาพที่ 31 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) สามารถอธิบายระบบการท่องเที่ยวได้ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่สำคัญ จัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) ซึ่ง Peters (1969) ได้จัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่างๆ (Traditional Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงความงดงาม

ในรูปแบบต่างๆของภูมิประเทศ (Scenic Attractions) แหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions) และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่มีความเฉพาะตัว (Other Attractions)

(2) บริการการท่องเที่ยว บริการที่รองรับการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับให้เกิดความสะดวกสบาย และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดได้เช่นกัน ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

(3) ตลาดการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวเป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ (ปกติตลาดการท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยว) ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ขณะเดียวกัน Tourism Western Australia (2008) อธิบายถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนการให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ประการ (ปัจจัย 5 A's ทางการท่องเที่ยว) ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม มีความโดดเด่น มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีความสวยงามทางสถาปัตยกรรม เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนป่า อนุสรณ์สถาน สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

(2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) การคมนาคมขนส่งเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งปัจจุบันนี้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน คลอดจนาการบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งสามารถเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง (Destination) ได้

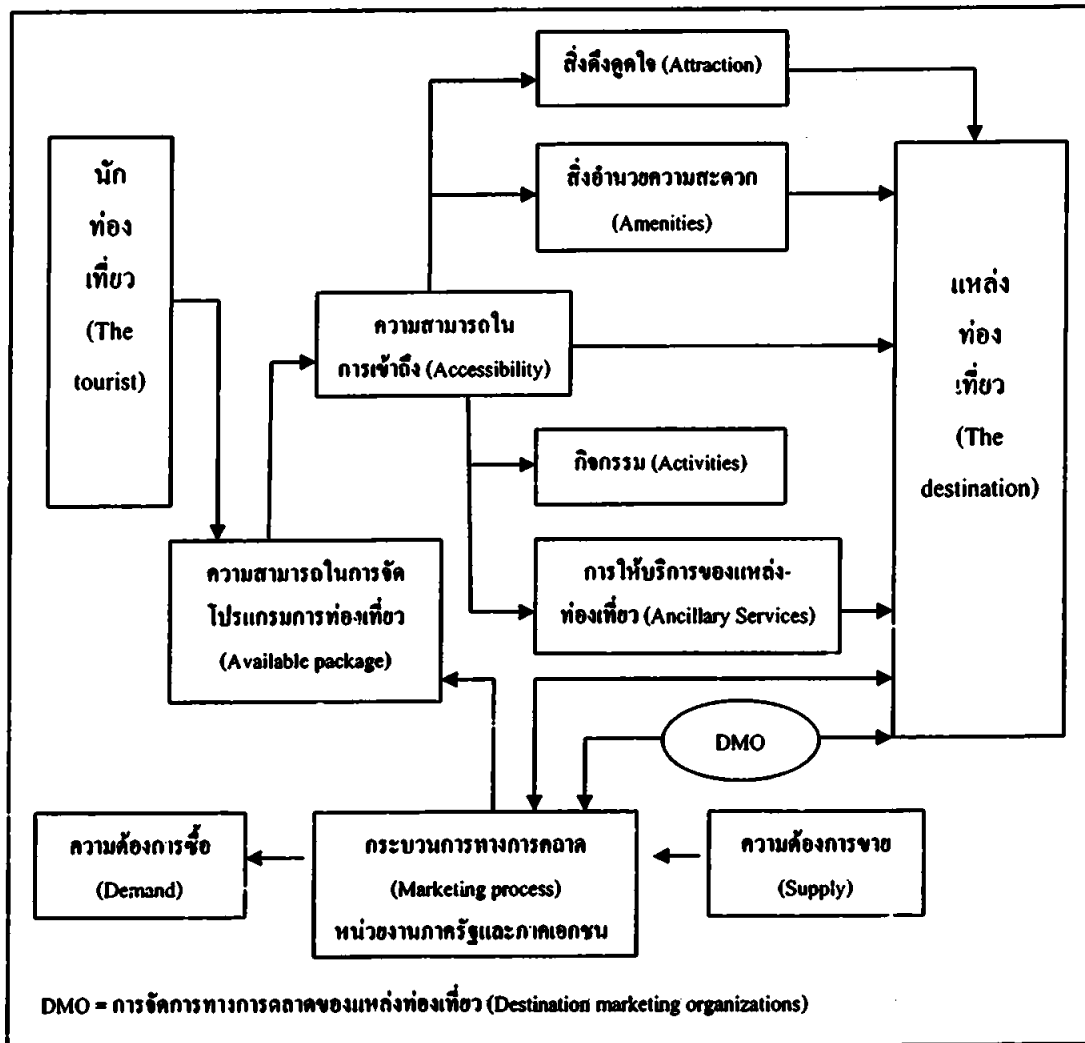
(3) ที่พักแรม (Accommodation) แหล่งท่องเที่ยวจำเป็นที่จะต้องมีที่พักแรมไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืน โดยที่พักมีหลากหลายประเภทที่แตกต่างกัน เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ เป็นต้น ความสำเร็จในการพัฒนาที่พักแรมขึ้นอยู่กับ การสร้าง การให้บริการและความเหมาะสมของส่วนตลาด

(4) กิจกรรม (Activities) ปัจจุบันนี้กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว นับเป็นองค์ประกอบที่ไปสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลมีกิจกรรมการเล่นวินเซิร์ฟ เซิร์ฟบอร์ด ในขณะเดียวกัน แหล่งท่องเที่ยว
ในลักษณะการเดินป่าควรมีเส้นทางเดินที่หลากหลาย ตลอดจนมีกิจกรรมในพื้นที่ป่า เช่น
การส่องสัตว์ การดูนก เป็นต้น

(5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) สิ่งอำนวยความสะดวก
เป็นบริการที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกนี้รวมถึง
ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายบอกทาง แหล่งจำหน่ายซื้อของ ร้านอาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
โรงพยาบาล เป็นต้น

นอกจากนั้น Steven (2008) กล่าวถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวว่า
แหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประสบการณ์
และการนำเสนอทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้อื่นๆแก่ผู้บริโภค สิ่งสำคัญคือแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่
ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรประกอบด้วย
องค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package)
ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก
(Amenities) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) สามารถ
แสดงเป็นแผนภาพความเชื่อมโยงได้ดังนี้

ภาพที่ 32 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (Steven, 2008)

จากภาพที่ 32 สามารถอธิบายได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญในระบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆควรมีองค์ประกอบหลัก 6 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) เหนือสิ่งอื่นใดการจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรมีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมกัน วางแผนและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้วย

อีกทั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (2554) อธิบายถึงคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวมีหลากหลายประเภทที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวได้ นั้น ควรมีลักษณะหลักสำคัญ 4 ประการ หรือเรียกว่า 4 A's ได้แก่

(1) ความดึงดูดใจ (Attraction) ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวอันมีสาเหตุมาจากความงามตามธรรมชาติ ประเพณี งานเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

(2) ความสามารถในการเข้าถึงง่าย (Accessibility) ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากหากมีความสะดวกในการเดินทางที่เอื้ออำนวย หากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและใกล้ชิด

(3) ความประทับใจ (Amenity) ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการที่เข้าชม เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทราชวัง วัด โบราณสถานต่างๆ ที่แสดงถึงอารยธรรมในอดีต เป็นต้น

(4) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ ได้แก่ การบริการด้านการตลาด เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น และการประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมให้มีกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและการจัดระบบการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวหรือลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ แหล่งท่องเที่ยวที่ควรมีองค์ประกอบ 6 A's ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) ที่พักแรม (Accommodation) กิจกรรม (Activities) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปแนวคิดการท่องเที่ยวได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสัมพันธ์และมีองค์ประกอบย่อยหลายองค์ประกอบร่วมกัน ซึ่งองค์ประกอบหลักที่สำคัญสามประการของการท่องเที่ยวประกอบด้วยทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) และตลาดการท่องเที่ยว

(Tourism Market or Tourist) และอีกประการหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญคือนักท่องเที่ยว เพราะหากไม่มีนักท่องเที่ยวก็ไม่สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ได้ ในด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญถึงปัจจัยหลัก 6 ประการ (6A's) คือ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) ที่พักแรม (Accommodation) กิจกรรม (Activities) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

ในแง่ของการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” มีการนำหลักการแนวทางการท่องเที่ยวมาเป็นองค์ประกอบหลักในการศึกษาพื้นที่ดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ศึกษาวิจัยให้ความสำคัญในการศึกษานักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ประการ (6 A's) คือ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) ที่พักแรม (Accommodation) กิจกรรม (Activities) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ตลอดจนศึกษาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย

1.2 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมวิชาการเกษตร (2550) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนับว่าเป็นการท่องเที่ยวเฉพาะเจาะจงที่เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวในชนบทและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน เกิดเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากมายในต่างประเทศ และในประเทศไทยเอง มีการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักควบคู่ไปกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวรองหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีศักยภาพสูงเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของท้องถิ่นเลยก็ได้ นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของเกษตรกร เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

1.2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism)

ราณี อธิษัญกุล (2546) ให้คำจำกัดความว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลัก สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว มีการจัดระบบการให้บริการไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งมีการวางแผนแก้ไขปัญหาคาผลกระทบทที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

กรมวิชาการเกษตร (2550) นิยามการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร หรือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากร และมีกิจกรรม การเกษตรเป็นหัวใจสำคัญ อีกทั้งมีการจัดระบบการบริหารจัดการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ และพักผ่อนไปในโอกาสเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน และมีวิธีป้องกัน ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

เกษณี สัตครีคนขจร (2550) ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) หมายถึง เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นการนำทรัพยากรทางการเกษตร เช่น สวนเกษตร การปลูกพืชสวนและ ฟาร์มปศุสัตว์มาจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม การท่องเที่ยว เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมโดยนักท่องเที่ยวจะได้ชื่นชมความงาม และพักผ่อนหย่อนใจโดยเป็นการสร้างโอกาสและรายได้เสริมให้กับเกษตรกรเจ้าของพื้นที่เกษตรนั้นๆ

ไกรเลิศ ทวีกุล (2551) ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ทั้งความเพลิดเพลิน ได้รสชาติจากการชิม รับประทาน และนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งประกอบเป็นอาชีพได้ แต่สิ่งที นอกเหนือจากความคาดหวังอื่นใดคือ การได้หวนกลับไปค้นหา ค้นพบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เข้าใจ ภาคภูมิกับอาชีพเกษตรกรรม ที่เป็นรากฐานของแผ่นดินไทย อันเปี่ยมไปด้วยคุณค่า ภายใต้นวัตกรรม ปรัชญา องค์ความรู้ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกษตรไทย

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2553) ให้ความหมาย แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เสริมสร้างความรู้ด้านการเกษตรควบคู่กับการพักผ่อนและความบันเทิง นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสัมผัสกับวิถีชีวิตการเกษตร ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเกษตรและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสามารถซื้อหาผลผลิตการเกษตรและ ผลิตภัณฑ์ชุมชน กลับสู่ภูมิลำเนา

Lobo (2011) ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agricultural Tourism) หมายถึง การเยี่ยมชมการทำงานของฟาร์มหรือการเกษตรอื่นๆ การทำสวนหรือ กระบวนการเกี่ยวกับธุรกิจทางการเกษตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน การศึกษาเรียนรู้ หรือทำกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการของฟาร์มนั้นๆ

Bhujbal (2012) อธิบายถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) เป็นรูปแบบ หนึ่งของการท่องเที่ยวในชนบท (Rural Tourism) การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นักท่องเที่ยวจะได้ ใกล้ชิดกับธรรมชาติ พื้นที่ในชนบทโดยรอบและได้เข้าร่วมกิจกรรมทาง การเกษตรโดยตรง

สิ่งสำคัญคือพื้นที่นั้นๆเป็นพื้นที่ที่มีการผลิตของฟาร์ม และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างสูง อีกทั้งยังสามารถได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนโดยรอบได้อย่างใกล้ชิด

จากคำนิยามการท่องเที่ยวเชิงเกษตร(Agro-Tourism) ข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นเดินทางมาเยี่ยมชมแหล่งเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น สวนเกษตร ฟาร์มเกษตร ฟาร์มปศุสัตว์ เป็นต้น โดยสถานที่แห่งนั้นมีความดึงดูดใจในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งเกษตรที่มีความโดดเด่นเฉพาะสาขา มีภูมิทัศน์สวยงาม มีผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นผลผลิตทางแหล่งเกษตรให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อ และนักท่องเที่ยวสามารถร่วมเรียนรู้กระบวนการต่างๆของแหล่งเกษตรนั้นๆจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) อธิบายถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ส่วน คือ

(1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตผลิตผลทางการเกษตรไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น แสงแดด ลม น้ำ พันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ เป็นต้น หรือการจัดการโดยมนุษย์ เช่น เครื่องมือทางการเกษตรต่างๆ เทคโนโลยีการเกษตร เป็นต้น

(2) ตลาดการท่องเที่ยว เนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะ (Niche Market) จึงทำให้การจัดการด้านการตลาดมีลักษณะที่เจาะจงเฉพาะกลุ่ม โดยต้องเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจกิจกรรมทางการเกษตร โครงการที่จะเรียนรู้ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น นักการตลาดจึงจัดกิจกรรมต่างๆที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ และทำการตลาดเจาะเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้านนี้

(3) บริการการท่องเที่ยว ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก (ซึ่งอาจเป็นที่พักค้างคืนกับชาวบ้าน หรือที่พักคามเรือสวนไร่นา) ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยวให้ความรู้ต่างๆ

1.2.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่

(1) ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ นักท่องเที่ยวเกิดการใช้จ่ายในที่พัก ร้านอาหาร ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมต่างๆ เป็นรายได้ที่เป็นผลพลอยได้ให้แก่เกษตรกรรวมในท้องถิ่น เป็นการกระจายเม็ดเงินสู่ท้องถิ่น

(2) ความสำคัญต่อสังคม เมื่อเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นผลพลอยได้จากการท่องเที่ยว นอกจากรายได้จากการประกอบเกษตรกรรม ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ก่อให้เกษตรกรเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพ วิถีชีวิต

และวัฒนธรรมของตน ช่วยลดการละทิ้งถิ่นฐาน และเป็นการอนุรักษ์อาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนต่างถิ่นและคนในท้องถิ่น เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และเป็นการช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของท้องถิ่น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

1.2.4 ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบ่งออกได้เหมือนกับทรัพยากรการท่องเที่ยวในชนบท คือ ทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนี้

- (1) ทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ลำธาร ภูเขา ป่าไม้ พื้นดิน อากาศที่อยู่รอบพื้นที่ท่องเที่ยวทางการเกษตร
- (2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ พื้นที่ทางการเกษตรต่างๆ พืชผลต่างๆ ที่เกิดจากน้ำมือของมนุษย์ เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัย ความรู้ภูมิปัญญาทางการเกษตรของชาวบ้าน เป็นต้น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

1.2.5 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถกำหนดได้ ดังนี้

- (1) สภาพทั่วไปของแหล่งเกษตรกรรมกับการท่องเที่ยว เป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากลักษณะของการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร สามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 การกสิกรรม คือ การประกอบพืชไร่ และพืชสวน จำแนกได้ ดังนี้

1.1.1 รูปแบบการทำนา ในประเทศที่มีวัฒนธรรมการปลูกข้าว เช่น ประเทศไทย และประเทศในแถบร้อน ที่ยังคงมีวัฒนธรรมดั้งเดิมในการปลูกข้าว โดยใช้โค กระบือ ไถนา การเก็บเกี่ยวและการนวดโดยใช้แรงงานคน วัฒนธรรมการทำนาแบบนี้สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากเมืองหลวง และเป็นหนึ่งขงทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

1.1.2 รูปแบบเกษตรผสมผสาน ได้แก่ การปลูกผักร่วมกับ ไม้ผล หรือการทำนาควบคู่ไปกับการเลี้ยงปลา

1.1.3 รูปแบบสวนผลไม้ เป็นการเพาะปลูกไม้ผลต่างๆทั้งไม้ผลเมืองร้อน เช่น มะม่วง ทูเรียน มังคุด เงาะ ส้มโอ เป็นต้น ไม้ผลเมืองหนาว เช่น สตรอเบอร์รี่ แอปเปิ้ล เป็นต้น ซึ่งสามารถจัดเป็นเทศกาลผลไม้ของแต่ละท้องถิ่น หรือให้นักท่องเที่ยวเข้าชมสวน และเก็บเกี่ยวด้วยตัวเอง

1.1.4 รูปแบบไม้คอกไม้ประดับ เป็นการเพาะปลูกไม้คอก ทั้งเมืองร้อนและเมืองหนาว เพื่อส่งขายและส่งออก โดยสามารถจัดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมอีกด้วย เช่น สวนคอกกุหลาบ สวนคอกกล้วยไม้ เป็นต้น

1.1.5 รูปแบบศูนย์ศึกษาและศูนย์วิจัยทดลอง ซึ่งอาจเป็นของหน่วยงานราชการหรือเอกชน สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ตัวอย่างศูนย์วิจัยทดลองของหน่วยราชการต่างๆ ในประเทศไทย เช่น กรมประมง กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

1.1.6 รูปแบบตลาดการเกษตร คือ ตลาดที่มีผลผลิตทางการเกษตรจำหน่ายอาจมีลักษณะผลผลิตทางการเกษตรที่เด่นแตกต่างกันไป เช่น ผักสวนครัว ผลไม้ ไม้คอกไม้ประดับ เป็นต้น ในประเทศแถบหนาว ตลาดการเกษตรจะเป็นที่นิยมมาก ในฤดูร้อนมีตลาดการเกษตรกลางแจ้งมากมายที่เกษตรกรจะนำผลผลิตมาจำหน่ายด้วยตัวเอง

1.2 การประมง มีกิจกรรมทั้งการเพาะเลี้ยงและการจับสัตว์น้ำ ทั้งประมงน้ำจืดและประมงน้ำเค็ม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการประมง แบ่งได้ ดังนี้

1.2.1 การบริโภคผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูป เช่น ปลาแชลมอน อบแห้ง ไข่ปลาแชลมอน ที่มีชื่อเสียงของประเทศแคนาดา อาหารทะเลในประเทศแถบชายทะเล เป็นต้น

1.2.2 การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวประมงหรือเยี่ยมชมแหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเป็นการท่องเที่ยวบริเวณหมู่บ้านชาวประมง ศึกษาวิถีความเป็นอยู่หรือไปเยี่ยมชมแหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เช่น ฟาร์มกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น

1.2.3 นันทนาการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการประมง เช่น การดำน้ำชมโลกใต้ทะเล การนั่งเรือตกปลา เป็นต้น

1.3 การปศุสัตว์ แบ่งเป็น การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ ม้า เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น สุกร แพะ แกะ กระจ่าง เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด นก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ป่า เช่น จระเข้ เสือ กวาง นกกระเจอกเทศ ม้า เป็นต้น ซึ่งสามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมในฟาร์มได้ศึกษาดูกิจการการเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ อีกทั้งยังสามารถนำผลผลิตจากสัตว์เหล่านี้จำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

1.4 การป่าไม้ คือ การทำสวนป่าเศรษฐกิจพร้อมกับการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป่าสัก เป็นต้น โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่พัก ร้านอาหาร ให้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังสามารถจัดแบ่งแปลงขายให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจได้อีกด้วย

(2) รูปแบบการจัดการ เป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากรูปแบบการจัดการ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบทั่วไป (Conventional Tourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการเยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรมและการซื้อสินค้าการเกษตร เช่น การเที่ยวชมสวนไม้ดอกไม้ประดับ สวนไม้ผล เยี่ยมชมการทำนา เยี่ยมชมไร่ร่องุ่นและกรรมวิธีผลิตไวน์ เที่ยวงานการเกษตร หรือซื้อสินค้าจากตลาดการเกษตร เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงอนุรักษ์ (Conservational Tourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มุ่งส่งเสริมและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เกษตรกรท้องถิ่น เช่น การเที่ยวชมแคว่พักแรมในฟาร์ม (Farm stay) การพักแรมกับชาวบ้าน (Home stay) มีการทำกิจกรรมร่วมกับเกษตรกร เป็นต้น

2.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงนิเวศ (Ecotourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นศึกษาการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศเดิมที่มีอยู่ในบริเวณ ที่ทำการเกษตรกรรมนั้นๆ ศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรม ทางการเกษตร(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

Education and Culture Leonardo da Vinci (2006) อธิบายว่าเราสามารถจำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกได้ดังนี้

(1) การท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท (Rural Tourism) การท่องเที่ยวในลักษณะนี้สามารถรวมถึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบที่แตกต่างออกไป เช่น เป็นการท่องเที่ยวในวันหยุด (weekend) การท่องเที่ยวแบบทริป (trip-tourism) เป็นต้น

(2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agrotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกับการเกษตรกรรม ซึ่งแหล่งเกษตรกรรมนั้นๆมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตร เช่น การแปรรูป และการเก็บเกี่ยวผลผลิต การเปิดให้มีการจัดเทศกาล การจัดงานร่วมกับวันหยุดท้องถิ่น เป็นต้น

(3) การท่องเที่ยวในฟาร์ม (farm tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักได้ในฟาร์ม และสามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆภายในฟาร์มได้ตามความสนใจของตน โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มย่อยที่มีความสนใจโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มชิมชา เป็นต้น

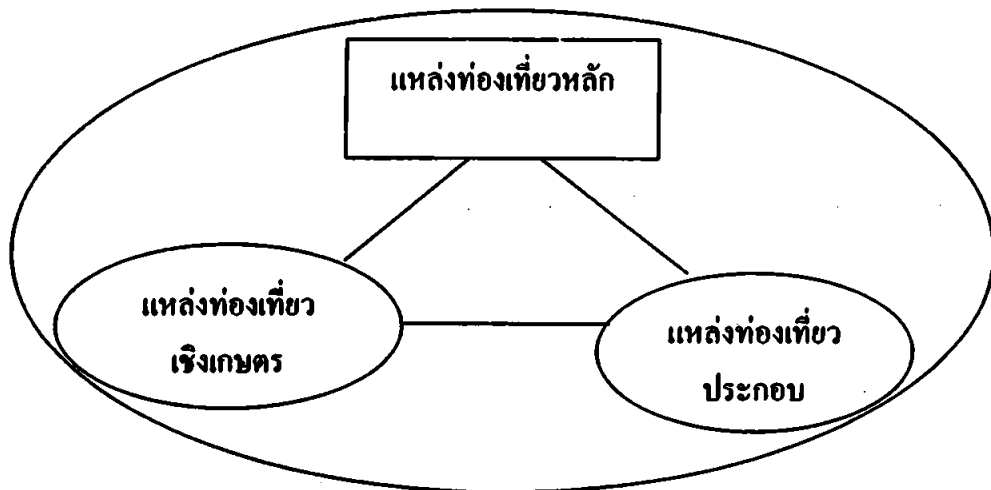
สำหรับการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบ เจ้าของพื้นที่หรือเจ้าของฟาร์ม ควรมีการจัดเตรียมกิจกรรมทางการเกษตรกรรมแก่นักท่องเที่ยว และควรมีการคำนึงถึงศักยภาพของนักท่องเที่ยวบนพื้นฐานต่างๆ เช่น การดำรงชีวิต อาหาร และวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ความต้องการเหล่านี้สามารถปรับให้มีความเหมาะสมกับองค์ประกอบของท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ในพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นเจ้าของพื้นที่ควรมีการจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้มีความเหมาะสมตามพื้นที่ของคน เช่น ที่พัก สิ่งแวดล้อมที่มีความดึงดูดใจ การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก รูปแบบการดำเนินชีวิต กิจกรรมพักผ่อนประจำวัน เป็นต้น

1.2.6 การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) อธิบายถึงการจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่ามีการพิจารณาจากสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและตลาดการท่องเที่ยว สามารถจัดประเภทได้ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ถูกพัฒนาขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นแหล่งท่องเที่ยวประกอบ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ จึงไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่หรือมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสูง

ภาพที่ 33 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวหลัก

(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

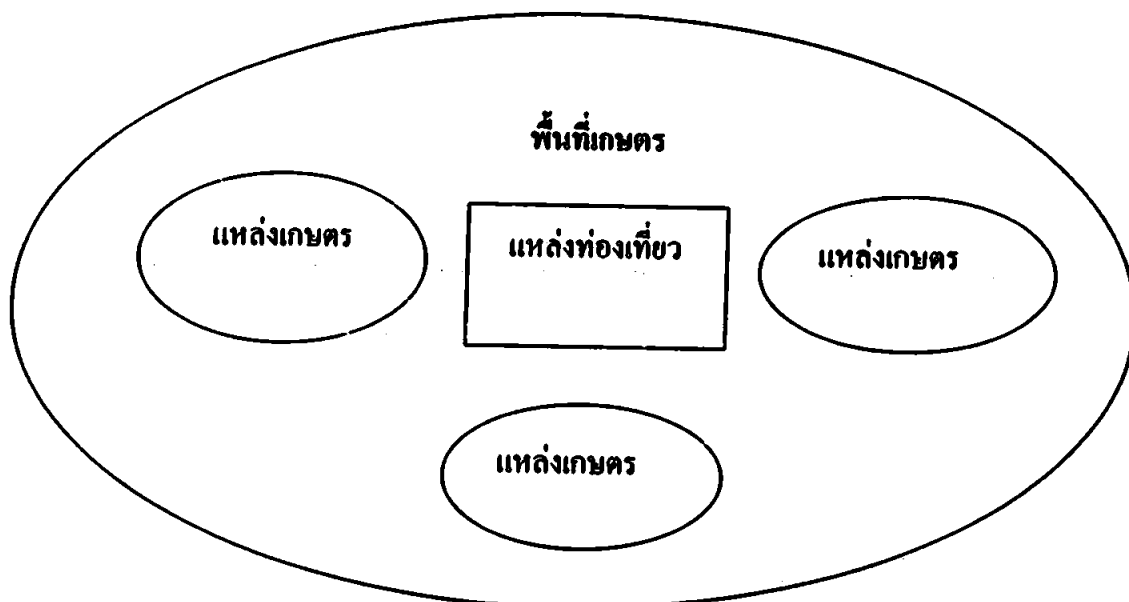
จากภาพที่ 33 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวหลัก(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543) อธิบายได้ว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวหลักมีดังนี้

1.1 สินค้าการท่องเที่ยว จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประกอบหรือแหล่งท่องเที่ยวเสริม

1.2 การจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวช่วงสั้นๆ ลักษณะไปเช้า เย็นกลับ

1.3 แนวทางการดำเนินการ ต้องมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

(2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เกษตรและแหล่งเกษตรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยสมบูรณ์ มีการผลิตผลผลิตทางการเกษตรและมีกระบวนการขายเต็มรูปแบบ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง มีลักษณะที่เด่นเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว สามารถพัฒนาให้เป็นตลาดการท่องเที่ยวที่มีความสนใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ภาพที่ 34 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เกษตรและแหล่งเกษตร
(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

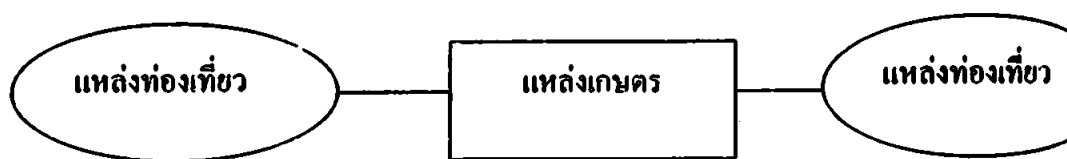
จากภาพที่ 34 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เกษตรและแหล่งเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543) อธิบายได้ว่าแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เกษตรและแหล่งเกษตรมีดังนี้

2.1 สินค้าการท่องเที่ยว จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก เป็นจุดหมายในการเดินทางมาท่องเที่ยว

2.2 การจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดเป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่มีระบบครบวงจร โดยมีทั้งสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว

2.3 แนวทางการดำเนินการ กำหนดให้มีการอนุรักษ์พื้นที่ทางการเกษตรให้เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน จัดให้มีองค์กรเฉพาะพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบายและควบคุมการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรเป็นหลัก

(3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงข่ายการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ตามบริเวณต่างๆ มีศักยภาพเพียงพอที่จะถูกพัฒนาให้เป็นโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆจนเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวเดียวกัน

ภาพที่ 35 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงข่ายการท่องเที่ยว

(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

จากภาพที่ 35 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงข่ายการท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543) อธิบายได้ว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโครงข่ายการท่องเที่ยว มีดังนี้

- 3.1 โครงข่ายการท่องเที่ยว จัดเป็นจุดท่องเที่ยว
- 3.2 การจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดเป็นที่แวะพักในเส้นทางท่องเที่ยว
- 3.3 แนวทางการดำเนินการ สามารถกำหนดเป็นจุดแวะพักในกิจกรรมการเกษตร

(4) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉพาะ เป็นเขตพื้นที่ทางการเกษตรที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉพาะ มีดังนี้

- 4.1 สิ้นค้าการท่องเที่ยว จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
- 4.2 การจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเสริมศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
- 4.3 แนวทางการดำเนินการ สามารถกำหนดให้มีการบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

นอกจากนั้น Sznajder, Przezborska and Scrimgeour (2009) อธิบายถึงการจัดประเภทของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าการจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้นอยู่กับความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สภาพภูมิอากาศ น้ำ โครงสร้างของพื้นดิน โครงสร้างทางภูมิศาสตร์ สัตว์ และพืช ผักต่างๆ เป็นต้น และคุณลักษณะต่างๆประกอบด้วย

1. โครงสร้างของพื้นที่ (Area configuration)
2. รูปแบบของภูมิประเทศ (Forms of terrain)
3. สัตว์และพืชพรรณธรรมชาติ (Natural fauna and flora)
4. ประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Type of land use)
5. สิ่งก่อสร้าง (Building)
6. ขนาดของฟาร์ม (Size of farms)
7. ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของการผลิต (Specialization of production)

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถกล่าวโดยสรุปว่าการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ประกอบการเชิงเกษตรควรคำนึงถึงการศึกษา วิเคราะห์ในพื้นที่ของตนเองในแง่ประเภทของทรัพยากรการเกษตร กล่าวคือทรัพยากรที่เรามีสามารถจัดการท่องเที่ยวได้รูปแบบใดเมื่อมีความชัดเจนในด้านประเภทแล้วจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการวางแผน การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งประกอบด้วย การหาผู้สนับสนุนทางการเงินและผู้นำโครงการ การตั้งเป้าหมาย การตรวจสอบจุดแข็ง จุดอ่อนของพื้นที่ การนำคำแนะนำ จากการตรวจสอบจุดแข็งจุดอ่อนมาประกอบการพัฒนา การตั้งวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน การกำหนดความสำคัญก่อนหลังและความรับผิดชอบ การกระตุ้นและแนวทางการพัฒนาและสุดท้ายตรวจสอบผล สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การดำเนินงานทางด้านการตลาดการท่องเที่ยว เพื่อให้พื้นที่เป็นที่รู้จักแก่ผู้มาเยือนมากขึ้น และเพิ่มการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวอีกด้วย อันจะนำมาซึ่งรายได้แก่ผู้ประกอบการมากขึ้น

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยนำแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้มาศึกษา เพื่อปรับใช้กับพื้นที่ที่ศึกษาซึ่งนับเป็น

หัวใจสำคัญของการกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว และเพื่อเสนอแผนการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไป

1.3 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)

1.3.1 ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) อธิบายถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

(Sustainable Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวของกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมโดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมชื่นชมสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด หรือไม่มีเลยอย่างสิ้นเชิง หรือหมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญ อยู่ 6 ประการดังต่อไปนี้ คือ

(1) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม

(2) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

(3) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

(4) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม

(5) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(6) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก : ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2552) ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่น ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติที่จะรองรับได้และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคกัน รวมถึง

มีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศของท้องถิ่นนั้นไว้ได้

ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์ (2552) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึงการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น และการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องตอบสนองความต้องการหรือความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่น โดยที่มีการจัดการทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในขณะที่ยังคงสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและระบบนิเวศในพื้นที่นั้นไว้ด้วย

The World Tourism Organization (UNWTO) (2007) ให้คำจำกัดความ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการดำเนินงานทางการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบและต้องประเมินค่าเกี่ยวกับการวางแผน การพัฒนา และการดำเนินงานทางด้านการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนมากขึ้น การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการประยุกต์ใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เช่น เมือง รีสอร์ท พื้นที่ในชนบท พื้นที่ชายฝั่งภูเขา พื้นที่คุ้มครอง เป็นต้น อย่างพอเหมาะกับการรูปแบบของธุรกิจทางการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนในอนาคต

Landucci (2011) ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึง การปกป้องและการสร้างความยั่งยืนให้แก่ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ขณะเดียวกันควรคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรดังกล่าวเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบรรเทาความทุกข์ยากของคนในชุมชน

จากความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหมายถึง การดำเนินการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว เคารพต่อความคิดเห็นของผู้เป็นเจ้าของถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์ รักษาและปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

1.3.2 หลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) อธิบายถึงหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนประกอบด้วย 3 มิติ ดังต่อไปนี้

(1) มิติด้านการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดที่จะให้

ความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายในการปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อให้คงไว้ซึ่งความสวยงามและคุณค่าทรัพยากรท่องเที่ยว

(2) มิตিদ้านการสร้างควมพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดให้นักท่องเที่ยวที่มีความปรารถนาหรือสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการจัดให้มีสื่อความหมายธรรมชาติหรือวัฒนธรรม

(3) มิติด้านการสร้างควมมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็ก การเป็นมัคคุเทศก์ การนำสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านมาขาย เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน รัชพล ทรงสุนทรวงศ์ (2552) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้อย่างน่าสนใจว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆต่อไปนี้

(1) การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดีและคุ้มค่า การอนุรักษ์เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้คงความงดงามและคงคุณค่าเป็นทรัพยากรของชาติสืบไป

(2) การจัดการของเสียในท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนก่อให้เกิดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ซึ่งควรมีการจัดระบบบำบัดของเสียในชุมชนให้เหมาะสมและเพียงพอ

(3) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน เป็นการสร้างจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของร่วมกัน ให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

(4) การประสานความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน

(5) การศึกษาวิจัยและตรวจสอบแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาและติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นจากแหล่งท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

นอกจากนั้น Gebhard, Meyer and Parkyn (2009) กล่าวถึงหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าควรยึดถือตามหลักการดังนี้

(1) ทำให้สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวน้อยที่สุด

- (2) การท่องเที่ยวสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่คนในท้องถิ่น
 - (3) อนุญาตให้คนในท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - (4) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามความเป็นจริงและผลที่จะเกิดขึ้น
 - (5) ดำเนินการให้ความช่วยเหลือการรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความสำคัญและการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ
 - (6) จัดเตรียมกิจกรรมที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว
 - (7) ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสังเกตและเข้าใจถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และบริบทต่างๆของแหล่งท่องเที่ยว
 - (8) ให้ความเคารพต่อความรู้สึก ความต้องการและสิทธิของคนในท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ
 - (9) ให้ความสำคัญกับนโยบาย การวางแผนและการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่ไม่มีความยั่งยืน
 - (10) ให้ความสำคัญกับข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - (11) กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวควรดำเนินงานแบบค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากการพัฒนาที่รวดเร็วเกินไปอาจเป็นการทำลายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้
 - (12) ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคนในท้องถิ่น ควรใช้วิธีการเจรจา ปรีกษาหรือแบบประนีประนอมกัน
- ดังนั้นสรุปได้ว่าหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควรคำนึงถึงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดีและคุ้มค่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยว และหน่วยงานภาครัฐ และขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว

1.3.3 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนประกอบด้วย 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

(1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

(2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

(3) ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

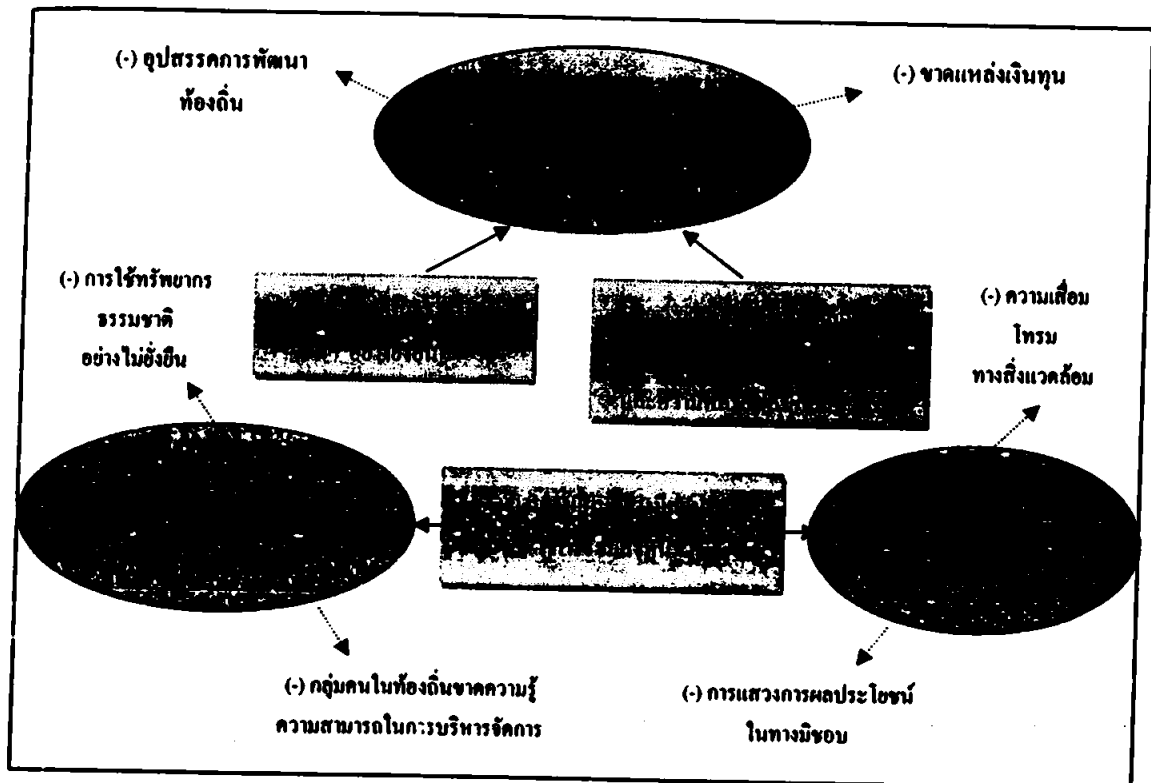
(4) ด้านการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณภาพประ โยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับรู้ประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

(5) ด้านพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

(6) ด้านพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ในขณะที่เดียวกัน Gebhard et al. (2009) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าควรคำนึงถึงความยั่งยืนระยะยาวของระบบนิเวศ ความเสมอภาคทางสังคมและจริยธรรม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรมีการบูรณาการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจำเป็นต้องเคารพความสมดุลทางสิ่งแวดล้อมที่มี

ความบอบบางซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม (environmentally sensitive areas) สามารถแสดงองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ตามภาพที่ 36

ภาพที่ 36 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Gebhard et al., 2009)

จากภาพที่ 36 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถอธิบายได้ว่าในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ การอนุรักษ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และธุรกิจทางการท่องเที่ยว ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งด้านลบและด้านบวกที่แตกต่างกัน ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนนั้นควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 3 ประการข้างต้น เพื่อลดผลกระทบด้านด้านต่างๆ ให้น้อยที่สุด

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) เป็นแนวคิดที่สำคัญในการจัดการท่องเที่ยวทุกประเภท เนื่องจากหากการจัดการการท่องเที่ยวดำเนินไปด้วยผลกำไรที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว

โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จะส่งผลกระทบต่อท้องที่ที่จะเป็น การท่องเที่ยวระยะสั้น แต่หากคำนึงถึงประเด็นดังกล่าว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จะสามารถ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวในระยะยาว หรือกล่าวได้ว่าเกิดความยั่งยืนนั่นเอง

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแนวคิดนี้เพื่อประกอบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่มีความสำคัญ ทางธรรมชาติ มีผลผลิตทางการเกษตร หลักการจากแนวคิดนี้จะเป็นแนวทางในการหาวิธีการ คำเนินและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากขึ้น

1.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว

1.4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

มิตรา สามารถ (2543) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการบริการจัดการชุมชนท่องเที่ยวว่า คือกระบวนการที่กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ในชุมชน ได้มาร่วมดำเนินการ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกันในการบริหารจัดการ ชุมชนท่องเที่ยว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีความรับผิดชอบและสัมพันธ์กัน

ประภาส อินทนประสาธน์ (2546) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง การที่ประชาชน ได้มีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมของส่วนร่วม โดยได้คิดถึงปัญหา คัดเลือกกระทําหรือดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนการได้รับผลประโยชน์หรือสามารถแก้ไข ปัญหาได้ด้วยความสามารถที่มีอยู่เดิมหรือจากการพัฒนาให้มีขีดความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวถึงความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสะดวกรวดเร็วและไม่ขัดแย้งกัน อีกทั้งยังง่ายต่อการดูแลรักษา ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนและเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวอันหมายถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับ ผลตอบแทนที่จะนำมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว

อัจฉริยา สักคินทร์ (2549) ให้ความหมายคำว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้น ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตัดสินใจให้เป็นไปตามความต้องการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล การแบ่ง บันผลประโยชน์โดยประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะกลับคืนสู่ชุมชนโดยตรง

นักสวรรณ ปานเหง้า (2553) ให้ความหมายคำว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น หรือมีบทบาทในด้านต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนในการแก้ไข บำรุงรักษา และพัฒนาท้องถิ่นอันมีผลต่อตัวประชาชนซึ่งเป็นไปในทิศทางที่ชุมชนต้องการ

จากคำนิยามของคำว่า การมีส่วนร่วมข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวหมายถึงการที่ประชาชนซึ่งเป็นคนในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีโอกาสได้เข้ามาบริหารจัดการการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของคนในชุมชนอาจดำเนินได้ในลักษณะต่างๆ เช่น การวางแผนงาน การระดมความคิดเห็น การดำเนินงาน โดยอยู่บนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

1.4.2 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) สรุปว่าองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชากรท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับผลประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว และในที่สุดแล้ว ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่นในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนไปถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- (1) ด้านพื้นที่ ทรัพยากรที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ
- (2) ด้านการจัดการ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรท่องเที่ยว

อย่างยั่งยืน

- (3) ด้านกิจกรรม รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งแวดล้อมศึกษา
- (4) ด้านองค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

1.4.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) มี 3 ประการ ดังนี้

- (1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งโดยประชาชน เช่น การรวมกลุ่มเยาวชนและกลุ่มต่างๆ
- (2) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม โดยผ่านองค์กรผู้แทนประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่ม กรรมการกลุ่มผู้เลี้ยงไหม กรรมการหมู่บ้าน

(3) การที่ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนประชาชน เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไหร่ก็ได้ตลอดเวลา

1.4.4 หลักการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม

ชุกลิน อุ่นวิจิตร(2549) ได้กำหนดหลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

(1) ต้องไม่เกิดผลกระทบด้านลบต่อชุมชนและทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียง

(2) ต้องมีความยั่งยืนทั้งทรัพยากรท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์จาก การท่องเที่ยว

(3) ประชาชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจังตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำและ ร่วมประเมินติดตามผล

(4) เป็นการนำรายได้หรือประโยชน์อื่นๆมาสู่ชุมชนและเกิดการกระจาย รายได้อย่างเป็นธรรม

(5) ต้องเป็นการให้ประสบการณ์และันทนาการที่ดีแก่นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่น หรือแหล่งท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่นดูแลจัดการ

Asker, Boronyak, Carrard and Paddon (2010) ได้อธิบายถึงหลักการจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

(1) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น และทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ของชุมชน

(2) นักท่องเที่ยวสามารถพักอาศัยในชุมชนท้องถิ่นได้

(3) การจัดการการท่องเที่ยวต้องเป็นการจัดการของคนในชุมชน

(4) ควรมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

(5) ควรมีการจัดสรรผลกำไร หรือทรัพยากรต่างๆเพื่อการพัฒนาชุมชน

และปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชน

(6) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว รวมถึง การตัดสินใจ การพัฒนา และการดำเนินการ

Janchai (2011) อธิบายถึงหลักการและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวว่าควรคำนึงตามแนวทางดังนี้

- (1) ผู้จัดการการท่องเที่ยวควรมีความเข้าใจและเคารพชุมชน
 - (2) ควรกำหนดขีดความสามารถสำหรับองค์กรภาครัฐและประชาชน
- ในท้องถิ่น
- (3) ให้โอกาสแก่คนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ได้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกันและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันของบุคคลกลุ่มต่างๆ
 - (4) เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม
 - (5) สนับสนุนผลประโยชน์แก่ชุมชน
 - (6) จัดสรรกระบวนการและวิธีการสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - (7) เปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงข้อมูลและมีการสื่อสารแบบสองทาง
 - (8) ใช้ทรัพยากรอย่างพอเหมาะ
 - (9) องค์กร ผู้จัดการ โครงการ หรือนักพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีบทบาทการเป็นผู้นำและแจ้งข้อมูลข่าวสารให้แก่คนในชุมชนทราบประเด็นต่างๆเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อกระบวนการจัดการทางการท่องเที่ยวในชุมชน
 - (10) ใช้วิธีการใหม่ๆในการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการจัดการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม การให้คำปรึกษาหารือ และการร่วมกันตัดสินใจแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน
 - (11) อำนาจของคนในท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีบทบาทและอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - (12) ให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ขอบเขตของการมีส่วนร่วมโดยชุมชน 2) การเอาใจจริงเอาใจของการมีส่วนร่วมโดยชุมชน 3) ระดับของฉันทามติที่ปรากฏท่ามกลางการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าหลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมที่สำคัญควรเป็นการมีส่วนร่วมซึ่งเกิดจากความสมัครใจและความห่วงใยในทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น โดยการจัดการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว ควรเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เป็นการจัดการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง เป็นการเคารพความคิดเห็นของคนในชุมชนอย่างมีเหตุผลและความเสมอภาคกัน และเป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้อย่างเสมอภาคและยุติธรรม

1.4.5 ปัจจัยสำคัญในการจัดการ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ประกอบด้วยดังต่อไปนี้

- (1) ชุมชนต้องมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านพื้นที่และสิ่งดึงดูดใจและสามารถเข้าถึงหรือได้รับความเห็นชอบให้เข้าไปดำเนินการจัดบริการท่องเที่ยวได้
- (2) ต้องมีตลาดการท่องเที่ยวอยู่แล้วในพื้นที่หรือบริเวณใกล้เคียง หรือมีโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะเข้ามาเยือน
- (3) ชุมชนต้องมีองค์ประกอบรองรับสำหรับการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน
- (4) ชุมชนต้องมีทักษะและความรู้ในการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเด็นต่างๆ เช่น การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว การจัดการระบบการเงินการบัญชี การให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น มัคคุเทศก์ ที่พัก การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยกล่าวโดยสรุปว่า การจัดการท่องเที่ยวไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว โดยธุรกิจการท่องเที่ยวประกอบด้วย ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจการจัดนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยวทั้งสิ้น ซึ่งการจะจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับคนในชุมชน ฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับความต้องการของคนในชุมชน และควรสร้างเครือข่ายให้เกิดความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวได้โดยคนในชุมชนเอง โดยควรคำนึงถึงหลักการที่สำคัญคือ ต้องไม่เกิดผลกระทบด้านลบและมีความยั่งยืนต่อชุมชนและทรัพยากรการท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เป็นการนำรายได้หรือประโยชน์อื่นๆ มาสู่ชุมชน ชุมชนต้องมีทักษะและความรู้ในการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้ศึกษาวิจัยลงสำรวจข้อมูลและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ตั้งอยู่ในชุมชน ดังนั้นในการเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ควรเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดมิตรภาพ ความเข้มแข็งและความสามัคคีต่อการจัดการการท่องเที่ยวและนำมาซึ่งความยั่งยืนอีกด้วย

2. แนวคิดด้านศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1 แนวคิดด้านศักยภาพการท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายเกี่ยวกับศักยภาพ

ศักยภาพ หมายถึง ภาวะแฝง อำนาจ หรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

สุวัฒน์ ตูลาธร (2541) กล่าวว่า ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์การ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลักษณะความสามารถเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวขององค์กรนั้นๆ ซึ่งจะถูกนำมาใช้ตามสถานการณ์ ศักยภาพขององค์กรเป็นทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรที่เกื้อหนุนให้องค์กรนั้นทำงาน ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตตานันท์ ติกุล, สฤณี ศรีขาว, พิกุล ประดับศรี, จูไรรัตน์ วิสัยดี และสุวรรณิ แพงดาวงษ์ (2550) ให้ความหมายของคำว่าศักยภาพของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวว่าหมายถึง สาระที่เป็นแก่นจริงของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว) ซึ่งนับเป็นคุณค่าหรือความสำคัญที่มีอยู่ อันจะยังผลเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และเป็นสิ่งตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว

ณิศาสกร ไชยประสิทธิ์ และรัฐรญา มณีเนตร (2551) ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาศักยภาพว่าหมายถึง การรู้จักสำรวจตนเองว่ามีทรัพยากรเท่าไร ตอนนี้ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอย่างไร วางเป้าหมายสู่ออนาคต จากนั้นลงมือปฏิบัติ หลังจากปฏิบัติแล้วสำรวจตนเองอีกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด

สมมาศ เส็งสุข และคณะ (2551) อธิบายว่าศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การจัดการการท่องเที่ยว 4 ประการ ได้แก่

- (1) ธรรมชาติ หมายถึง สามารถสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะเที่ยวชม
- (2) วิถีชีวิต หมายถึง วัฒนธรรมการเกษตรสามารถประยุกต์ให้เกิดการบริการท่องเที่ยว ในรูปแบบการบริการที่พักในบ้านของชาวบ้าน
- (3) กระบวนการผลิต ปัจจัยดึงดูดของเกษตรกรรม หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการใช้เทคโนโลยีพื้นบ้าน ซึ่งสามารถสร้างให้เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

และสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว รวมถึงรูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวในลักษณะการศึกษาดูงาน และการฝึกอบรม

(4) การตลาด หมายถึง โดยส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างจากพื้นที่อื่น ผลผลิตดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการตลาด ในรูปแบบการสร้างรายได้

จากคำนิยามของคำว่าศักยภาพทางการท่องเที่ยวข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพทางการท่องเที่ยวหมายถึงการตรวจสอบหรือประเมินทรัพยากร (แหล่งท่องเที่ยว) ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในแหล่งนั้น เพื่อประเมินว่าแหล่งท่องเที่ยวนั้นมีคุณค่าอยู่ในระดับใด ให้สามารถทราบแนวทางการพัฒนาคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวได้เหมาะสมและยั่งยืน

2.2 แนวคิดด้านการจัดการและการบริหาร

2.2.1 ความหมายของการจัดการ (Management)

เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์การก็คือ การจัดการ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเป็นงานที่สนับสนุนให้มนุษย์ซึ่งต่างก็ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ในลักษณะขององค์การสามารถเพิ่มกำลังการผลิตจนตอบสนองความต้องการของสังคมได้ เป็นอย่างคืบหน้าโดยมีผู้ให้ความหมายของการจัดการไว้มากมาย ดังนี้

Kreitner (1995) ได้กล่าวว่า การจัดการ(Management) หมายถึง กระบวนการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้อื่นเป็นผู้กระทำ ทั้งนี้การทำงานดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงจากความหมายของนักวิชาการท่านนี้เราจะเห็นว่าการจัดการมีจุดเน้นใหญ่ๆ ได้แก่ ประการแรก การจัดการเป็นการทำงานโดยใช้ผู้อื่น ประการที่สอง การจัดการจะต้องนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ประการที่สาม การจัดการจะต้องมีความสมดุลกัน ระหว่างการบรรลุเป้าหมายกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และประการสุดท้าย การจัดการจะต้องมีความยืดหยุ่นหรือความสามารถในการสนองตอบต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ เป็นอย่างคืบ

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์(2536) สรุปความหมายของการจัดการไว้ว่า การจัดการ หมายถึง การกำหนด โครงสร้างที่เป็นทางการ ทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน โดยแสดงให้เห็นถึงแบบแผนความสัมพันธ์ของงาน หน่วยงาน บุคคล อำนาจหน้าที่ สายการบังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นกลไกในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือองค์การนั้น

วรรณภา ศิลปอาษา และคณะ (2545) กล่าวว่า การจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยหลักการจัดการโดยทั่วไปเช่นกัน ซึ่งหลักการโดยทั่วไป หมายถึง การทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่นเป็นผู้ทำ

สุรพันธ์ ฉันทแคนสุวรรณ (2550) ให้คำจำกัดความของคำว่าจัดการ (Management) ว่าหมายถึงการจัดการเป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ในการบริหารที่จะนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่การจัดการ 5 ประเภท คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ผู้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

คินิกกี และ วิลเลียม (2552) ให้ความหมายคำว่าจัดการ (Management) หมายถึง การติดตามการดำเนินการตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล โดยองค์การหรือบุคลากรที่ร่วมงานกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเฉพาะนั้น โดยผู้จัดการมีบทบาทต่อ ความสำเร็จขององค์การเป็นอย่างมาก

จากการให้ความหมายของคำว่าจัดการ (Management) ของนักวิชาการ ข้างต้น ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปความหมายของคำว่าจัดการ (Management) ได้ว่าหมายถึง กระบวนการซึ่งมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบอันได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ผู้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling) เพื่อเสริมสร้างให้องค์การนั้นๆบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จต่อการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการ ดังนี้

(1) ปัจจัยพื้นฐานในการจัดการ การจัดการปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1.1 คน (Man) หมายถึง ทรัพยากรบุคคลที่ดีถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จทั้งในแง่ของปริมาณงานและคุณภาพงาน โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

1.2 เครื่องจักร (Machine) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องจักรที่จัดมาเพื่อใช้ ปฏิบัติงานในการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

1.3 เงินทุน (Money) หมายถึง เงินทุนระยะสั้นหรือระยะยาว ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

1.4 วัสดุสิ่งของ (Material) หมายถึง วัตถุดิบ วัสดุสิ่งของที่ต้องจัดหาในการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นการผลิตหรือการสร้างบริการที่ดีให้กับลูกค้า

(2) ปัจจัยด้านการตลาด (Market) หมายถึง ตลาดที่ประกอบด้วยลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่ธุรกิจมุ่งที่จะเสนอขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว การจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นสินค้าและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจึงต้องคำนึงให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ในการดำเนินการจึงต้องศึกษาความเป็นไปได้ของตลาด

(3) ปัจจัยด้านวิธีการปฏิบัติงาน (Method) หมายถึง การกำหนดระบบงานระเบียบ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องกำหนดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด สามารถกำหนดตัวบุคลากรและเลือกเครื่องมือในการจัดการ ได้อย่างเหมาะสม

(4) ปัจจัยด้านการจูงใจผู้ปฏิบัติงาน (Motivation) ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จ คนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การจูงใจให้ปฏิบัติงานหรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยินดีที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ

(5) วิธีการจัดการ (Management) หมายถึง วิธีการ กระบวนการหรือมาตรการในการจัดการกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมากต่อความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป (วรรณฯ ศิลปอาษา และคณะ, 2545)

2.2.3 กระบวนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของกลุ่มคนที่มีหน้าที่แตกต่างกันไปในองค์การดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการจัดระบบระเบียบ เพื่อให้งานของแต่ละคนสามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดีและต่อเนื่อง ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้รายละเอียดของกระบวนการจัดการไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดการ เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานกันของ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การชักนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

วรรณฯ ศิลปอาษา และคณะ (2545) อธิบายกระบวนการจัดองค์การโดยทั่วไปประกอบด้วยหน้าที่ 5 ประการ คือ การวางแผนการ จัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ

และการควบคุม ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพิจารณา และดำเนินการตามกระบวนการจัดการดังกล่าวด้วย รายละเอียดดังนี้

(1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดแผนงานหรือวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่ต้องเริ่มกระทำ ส่วนการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวหมายถึง การคาดหวังผลสำเร็จของการวางแผน ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1.1 การเตรียมการศึกษา ในขั้นตอนนี้จะต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นในการรวบรวมข้อมูล ระบุถึงปัญหา อุปสรรคในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ เป็นการเตรียมการในเบื้องต้น และศึกษาในภาพรวมทั้งหมด

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ลักษณะของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดจะต้องมีความชัดเจน สามารถบรรลุได้ในทางปฏิบัติและเป็นแนวทาง ในการกำหนดรายละเอียดในแผนงานต่อไป

1.3 การสำรวจข้อมูล เป็นขั้นตอนของการสำรวจเก็บข้อมูลที่จำเป็น ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น สัถยภาพในการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สภาพความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว การกระจายตัวของทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย โครงสร้าง การปกครองท้องถิ่น รวมทั้งพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์เพื่อได้ข้อมูลที่ต้องการ เหมาะสม และสามารถนำไปใช้กับการจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวต่อไปได้ การวิเคราะห์จะพิจารณาในประเด็นต่างๆ เช่น การประเมินความพร้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบสาธารณูปโภค การคมนาคมขนส่ง ที่พัก เป็นต้น การวิเคราะห์ ตลาด เช่น ศึกษาความต้องการและรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวตลาดเป้าหมาย เพื่อกำหนด แนวทางการจัดการเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในระดับมหภาคและระดับจุลภาค

1.5 การกำหนดนโยบายและจัดทำแผน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นที่แล้ว จะนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายและจัดทำแผนทั้งที่เป็นแผนแม่บท แผนกลยุทธ์รวมทั้งแผนปฏิบัติการ ซึ่งแผนปฏิบัติการนี้จะกำหนดขึ้นหลายแผนและประเมิน ความเป็นไปได้ของแผนในการที่จะนำไปปฏิบัติและก่อให้เกิดประ โยชน์สูงสุด

1.6 การปฏิบัติงานตามแผน เป็นขั้นตอนของการนำแผนที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการควบคุม เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนนี้บรรลุเป้าหมาย โดยอาจใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย กรอบระยะเวลา งบประมาณเป็นเครื่องมือในการควบคุม การดำเนินการดังกล่าว

1.7 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกัน และแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจมีผลทำให้การดำเนินงานล่าช้า

(2) การจัดองค์กร (Organizing) เป็นขั้นตอนที่สองที่ต้องกระทำ คือ การจัดโครงสร้างขององค์กรให้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดตำแหน่งงาน และจัดกลุ่มงานที่จำเป็นเพื่อการทำงานตามเป้าหมาย และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นด้านการปฏิบัติงานด้านต่างๆ การจัดโครงสร้างองค์กรที่ดีจะแสดงให้เห็นว่าใครต้องทำงานใดและต้องรายงานต่อใคร ทั้งนี้ยังก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรในการทำงานตามโครงสร้างขององค์กร

(3) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง ภารกิจของผู้บริหาร ในการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรรหาคandidate มีความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กรและพยายามส่งเสริมศักยภาพของบุคคลากรเหล่านั้น

(4) การสั่งการ (Directing) หมายถึง ภารกิจที่ผู้นำต้องใช้ความพยายาม ในการจูงใจ และชักนำให้ผู้ได้บังคับบัญชายินดีทำงานของตนอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้จัดการ ควรจะมีทักษะในด้านการติดต่อสื่อสาร เทคนิคการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี การเรียนรู้ถึงพฤติกรรมมนุษย์ การประยุกต์ศิลปะการจัดการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดี เทคนิคการมอบหมายงาน เป็นต้น

(5) การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลงาน หรือทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ในการจัดการทรัพยากรการทองเที่ยวอาจแบ่งประเด็นที่จะควบคุม ดังนี้

5.1 การควบคุมการใช้ทรัพยากรทุกประเภท เช่น ทรัพยากร การทองเที่ยวประเภทธรรมชาติและประเภทอื่นๆ รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคาร ที่ดิน แรงงาน เป็นต้น

5.2 การควบคุมบุคลากร เป็นการควบคุมพฤติกรรมการทำงาน ของบุคลากรให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบาย และแผนงานด้วย

5.3 การควบคุมผลการปฏิบัติงาน เป็นการควบคุมผลงาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อตรวจสอบว่าผลงานนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่

5.4 การควบคุมด้านงบประมาณ เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน ที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นต้นทุนในการดำเนินงานทั้งที่เป็นต้นทุน เศรษฐศาสตร์และต้นทุนทางสังคม เพื่อให้ต้นทุนต่ำสุดและใช้จ่ายตามงบประมาณที่กำหนดไว้

5.5 การควบคุมเทคนิคหรือวิธีการดำเนินงาน เป็นการควบคุมกำกับดูแลเทคนิคที่เลือกใช้ในการดำเนินงานและวิธีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ถูกต้องตามแผนงานที่กำหนดไว้

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าในการจัดการและการบริหาร ทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความจำเป็นที่ผู้ศึกษาจะต้องทราบถึงหลักการจัดการและการบริหาร ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อธุรกิจท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว 7 ปัจจัย ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ในการจัดการ โดยให้ความสำคัญกับคน (Man) เครื่องจักร (Machine) เงินทุน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) ปัจจัยด้านตลาด ปัจจัยด้านวิปฏิบัติงาน (Method) ปัจจัยด้านการจูงใจผู้ปฏิบัติงาน (Motivation) ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้เป็นสิ่งที่จะทำให้ระบบการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนั้นในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) หากผู้บริหารหรือนักจัดการ การท่องเที่ยวสามารถดำเนินตามกระบวนการดังกล่าวได้จะทำให้การบริการจัดการองค์การเป็นไป อย่างมีกฎระเบียบ และสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยได้นำหลักการจัดการมาเพื่อศึกษาการดำเนินงานของพื้นที่ฟาร์มเห็ด ซึ่งจะทำให้ทราบ ถึงศักยภาพเกี่ยวกับการบริหารจัดการ อันจะสามารถเสนอแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยว เชิงเกษตรในพื้นที่นั้นได้

2.3 แนวคิดการวางแผนและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วรรณภา ศิลปอาชา และคณะ (2545) อธิบายการวางแผนและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรจะพิจารณาในส่วนของกระบวนการวางแผนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและกระบวนการ วางแผนตามหลักการ ซึ่งขั้นตอนในการวางแผนแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันไป ดังนี้

2.3.1. กระบวนการวางแผนบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (Destination Zone Planning Process) ซึ่งสำคัญในกระบวนการนี้ คือ การริเริ่มโครงการและการดำเนินการพัฒนาโครงการนี้ต่อไป โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นมานี้จะต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

(1) หาผู้สนับสนุนทางการเงินและผู้นำโครงการ (Identify Sponsorship and Leadership) โดยทั่วไปแล้วผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการริเริ่มโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นของรัฐ แต่ทั้งนี้ผู้คนที่ท้องถิ่นจะเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญในการวางแผนพัฒนาต่อไป ผู้นำโครงการต้องมาจากผู้คนที่อยู่ในชุมชน สำหรับผู้ร่วมโครงการก็ต้องมาจากหลากหลายองค์กร ทั้งจากภาคเอกชนและภาครัฐ รวมทั้งผู้คนที่อยู่ในท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรที่ร่วมโครงการ โดยเน้นที่การทำงานประสานกันของทุกฝ่าย

(2) ตั้งเป้าหมาย (Set Goals) คือ เป้าหมายทั่วไปในการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ตนเอง ซึ่งได้แก่ การสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจและปกป้องสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

(3) ตรวจสอบจุดแข็ง จุดอ่อน (Investigate Strengths and Weaknesses) ต้องมีการพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็งแตกต่างกันไป เมื่อมีการพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานที่แต่ละแห่ง บ่อยครั้งที่นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา ได้แก่

3.1 ทรัพยากรตามธรรมชาติ (Natural Resources) โดยพิจารณาถึงทำเลที่ตั้ง คุณภาพ ปัญหา ศักยภาพของทรัพยากรที่จะถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3.2 ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ประเพณี (Cultural Resources) โดยพิจารณาถึงทำเลที่ตั้ง คุณภาพ ปัญหา ศักยภาพของวัฒนธรรมที่จะนำมาเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว

3.3 การเข้าถึงและการคมนาคมขนส่ง (Access and Transportation) โดยพิจารณาถึงการเดินทางเข้าถึงของนักท่องเที่ยว คุณภาพของการขนส่ง ปัญหา

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวก โดยพิจารณาถึง คุณภาพ ปริมาณ ปัญหา

3.5 ข้อมูลทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงคุณภาพของแผนที่ หนังสือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง

3.6 การส่งเสริมการตลาด โดยพิจารณาถึง ประสิทธิภาพของการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์

3.7 องค์กรต่างๆ โดยพิจารณาถึง หน้าที่ความรับผิดชอบ แผนกปัญหาต่างๆ

3.8 ทักษะคิทั้งแง่บวกและแง่ลบที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ในชุมชน

(4) นำคำแนะนำมาประกอบการพัฒนา (Develop Recommendation) เมื่อมีการตรวจสอบจุดอ่อน จุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำคำแนะนำจากฝ่ายต่างๆ มาพิจารณาพร้อมกับจุดอ่อน จุดแข็งเหล่านั้น เพื่อหาหนทางที่จะคงจุดแข็งนั้นไว้ และแก้ไขจุดอ่อนที่ยังคงมีอยู่

(5) ตั้งวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน (Identify Objective and Strategies) คือการตั้งวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน พร้อมทั้งหากลยุทธ์ในการที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ

(6) กำหนดความสำคัญก่อนหลังและความรับผิดชอบ (Assign Priorities and Responsibilities) กำหนดความสำคัญก่อนหลังในการพัฒนาว่า สิ่งไหนควรเริ่มดำเนินการก่อน และสิ่งใดสามารถรอไว้ก่อนได้ พร้อมทั้งกำหนดบุคคลและฝ่ายต่างๆ ที่ต้องร่วมกันดำเนินงานในโครงการ

(7) กระตุ้นและแนวทางการพัฒนา (Stimulate and Guide Development) มีการกระตุ้น ติดตามผลการดำเนินงานของทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ

(8) ตรวจสอบผล (Monitor Feedback) ตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าแต่ละฝ่ายสามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

2.3.2 กระบวนการวางแผนตามหลักการ (Organic/Rational Planning Process)

สไตน์เนอร์ (Steiner) ได้เสนอกระบวนการวางแผนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เรียกว่า “กระบวนการวางแผนตามหลักการ(Organic/ Rational Planning Process)” ซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจกล่าวได้ว่า มีความยืดหยุ่น และช่วยประสานการทำงานของทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี มากกว่ากระบวนการวางแผนบริเวณแหล่งท่องเที่ยว(Destination Zone Planning)ที่ได้อธิบายในรายละเอียดไปแล้ว กระบวนการวางแผนตามหลักการ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) ค้นหาปัญหาและโอกาส (Problem and Opportunity Identification) เมื่อมีการริเริ่มโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ผู้คนในชุมชนต้องร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาและโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนา เช่น ความเจริญเติบโตที่จะตามมา ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น คุณภาพของการพัฒนา เป็นต้น

(2) ตั้งเป้าหมาย (Goal Establishment) ผู้คนในท้องถิ่น เอกชนและรัฐบาล ต้องร่วมกันในการตั้งเป้าหมายดำเนินงานที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปตามสิ่งที่ตนคาดหวัง

ไว้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาระยะยาว และการพัฒนานั้นต้องรักษาสมดุลระหว่างความเจริญ และการปกป้องสิ่งแวดล้อม

(3) วิเคราะห์อาณาบริเวณที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว (Area Analysis) เป็นการวิจัยปัจจัยทางชีวภาพกายภาพของแหล่ง เช่น สภาพพื้นดิน สภาพอากาศ น้ำตามแหล่ง ธรรมชาติ พืชพรรณของท้องถิ่น สัตว์ท้องถิ่น เป็นต้น และเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณีที่มาของท้องถิ่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ประชากรศาสตร์ เป็นต้น การวิเคราะห์ต้องทำ ร่วมกันระหว่างผู้วางแผนที่มาจากรัฐและผู้คนในท้องถิ่น

(4) วิเคราะห์พื้นที่บริเวณของท้องถิ่น (Local Land Analysis) เป็นการวิเคราะห์อาณาบริเวณที่กล่าวมาข้างต้น วิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น จากการพัฒนาแนวโน้มประชากรในท้องถิ่น การจัดการกับสิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่าในท้องถิ่น

(5) ศึกษารายละเอียด (Detailed Studies) ศึกษาถึงความเหมาะสมของการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เท่าไรและอย่างไรจึงจะพอเหมาะพอควร มีการศึกษาถึงนโยบายของการ ครอบครองที่ดิน โดยรัฐและเอกชน และศึกษาภาพรวมของความเจริญในอนาคตที่จะเกิดขึ้น การจัดการบริเวณที่อยู่อาศัยของคนในท้องถิ่น บริเวณที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้า ที่พัก

(6) วางแผนแนวความคิดและทางเลือก (Planning Concepts and Options) เมื่อมีการวิเคราะห์พื้นที่ ศึกษารายละเอียดแล้ว จึงวางแผนแนวทางการพัฒนาทั้งแผนระยะสั้น ที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลา 1-5 ปี และแผนระยะยาวที่เกิดขึ้นหลัง 5 ปี

(7) แนะนำแนวทาง (Guideline) ภาครัฐ กลุ่มเกษตรกร ภาคเอกชน ผู้คนใน ท้องถิ่น ควรทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางที่ร่วมกันจัดตั้งขึ้น เมื่อเห็นว่าแนวทางนั้นๆเหมาะสมและสามารถนำมาปฏิบัติได้ผลดี อาจเปลี่ยนแนวทางนั้นเป็น นโยบายหลักใส่ในแผนพัฒนาหลักต่อไป

(8) จัดอบรมและเน้นให้ผู้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม (Education and Citizen Involvement) เผยแพร่โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ผู้คนในท้องถิ่นและสื่อมวลชนได้ทราบ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นและระดมความคิดที่หลากหลาย

(9) ออกแบบรายละเอียด (Detailed Designs) นำรายละเอียดต่างๆที่ศึกษา มาเพื่อเริ่มดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

(10) ทำให้เป็นผลสำเร็จ (Implementation) ดำเนินการตามแผนและนโยบาย โดยเน้นให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา

(11) บริการ จัดการ และการประเมินผล (Administration and Evaluation) เมื่อดำเนินการตามแผนไปได้สักระยะ ต้องมีการติดตามผลและประเมินผลว่าสามารถดำเนินการ

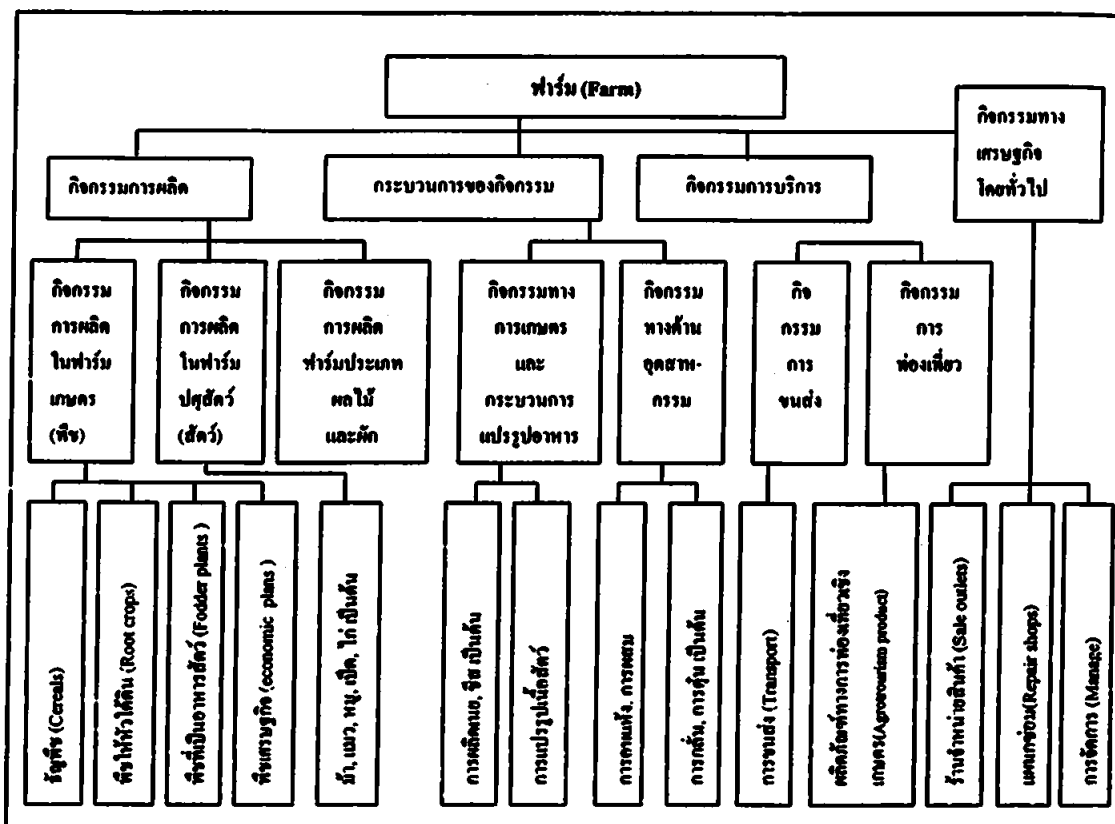
ความแผนที่ตั้งไว้ได้มากน้อยแค่ไหน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ทุกฝ่ายมีการทำงานร่วมกันมากน้อยแค่ไหน

2.3.3 หลักการจัดการขั้นพื้นฐานฟาร์มเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว (Agrotourist farm)

Sznajder et al. (2009) อธิบายถึงหลักการจัดการขั้นพื้นฐานฟาร์มเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว (Agrotourist farm) ว่าควรมีหลักการดังนี้

- (1) การใช้พื้นที่ (Use of land) ฟาร์มเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวควรแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนหนึ่งใช้เพื่อการเกษตร และพื้นที่ส่วนหนึ่งใช้เพื่อการท่องเที่ยว เช่น สิ่งก่อสร้างต่างๆ ลานจอดรถ เป็นต้น
- (2) โครงสร้างการผลิต (Production structures) กิจกรรมทางการเกษตรและ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีสัดส่วนที่ต่างกัน กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะอยู่ภายใต้กิจกรรมทางการเกษตร แต่กระนั้นควรจัดให้กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความหลากหลาย ในขณะที่เดียวกันควรเกิดการพัฒนาศูนย์ของการทำการเกษตรด้วย
- (3) การจัดการทำงาน (Work organization) การจัดการกระบวนการผลิต ควรมีการจัดการให้มีความน่าตื่นเต้น และน่าสนใจ และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิตภายในฟาร์ม
- (4) ระดับการลงทุน (Investment level) ให้มีความสำคัญกับการผลิตและการปกป้องสิ่งแวดล้อม ควรมีการควบคุมการใช้ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืชอย่างเหมาะสม และควรกำหนดคุณภาพของพื้นที่ทางการเกษตรด้วย
- (5) การตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้จากฟาร์ม (Market for agricultural products) นำผลผลิตที่ได้จากฟาร์มมาวางจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- (6) แหล่งที่มาของรายได้ และความสำคัญ (Sources of income and their importance) ได้รับรายได้จากทั้งการทำเกษตร และจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งความสำคัญของรายได้จะขึ้นอยู่กับการแบ่งสัดส่วนระหว่างการเกษตรและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น
- (7) ภูมิประเทศ (The country) ภูมิประเทศจะเป็นสิ่งเอื้ออำนวยต่อการจัดการธุรกิจทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.3.4 การแบ่งกิจกรรมของฟาร์มเกษตร

ภาพที่ 37 การแบ่งกิจกรรมของฟาร์มเกษตร (Sznajder et al., 2009)

จากภาพที่ 37 การแบ่งกิจกรรมของฟาร์มเกษตร (Michal Sznajder et al, 2009) สามารถอธิบายได้ว่า กิจกรรมของฟาร์มเกษตรโดยส่วนใหญ่สามารถแบ่งได้ ดังนี้

(1) กิจกรรมการผลิต (Production activities) สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ กิจกรรมการผลิตในฟาร์มเกษตร (พืช) กิจกรรมการผลิตในฟาร์มปศุสัตว์ (สัตว์) และกิจกรรมการผลิตฟาร์มประเภทผลไม้และผัก

(2) กระบวนการของกิจกรรม (Processing activities) สามารถแบ่งได้คือ กิจกรรมทางการเกษตร กระบวนการแปรรูปอาหาร และกิจกรรมทางด้านอุตสาหกรรม

(3) กิจกรรมการบริการ (Service activities) สามารถแบ่งได้เป็นกิจกรรมการขนส่ง และกิจกรรมการทอเกี่ยว

(4) กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป (General economic activities) สามารถแบ่งได้เป็นร้านค้าปลีก แผนกซ่อม และการจัดการ เป็นต้น

2.3.5 การจัดการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) กล่าวว่า เป้าหมายในการจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรก็เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่รู้จักและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหลักการทางการตลาดท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและเลือกนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายก็คือ นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจที่จะได้สัมผัสวิถีชีวิตการเกษตร ได้เรียนรู้สิ่งที่ตนไม่เคยได้สัมผัส อาจเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเมืองใหญ่ และวัยของนักท่องเที่ยวก็มีได้หลากหลาย การแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและเลือกกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายนี้จะช่วยประหยัดงบประมาณการส่งเสริมการตลาด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการตลาดประกอบด้วย

- (1) การโฆษณา ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาโดยใช้สื่อทางสิ่งพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์
- (2) การขายโดยบุคคล เป็นการส่งเสริมการตลาดโดยให้ผู้ขายได้ติดต่อพบปะโดยตรงกับผู้ซื้อ ให้ลูกค้าได้มีโอกาสซักถามข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ
- (3) การส่งเสริมการขาย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ มีการจำกัดระยะเวลา เพื่อเพิ่มยอดขายในช่วงที่ยอดขายตก
- (4) การประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มภาพพจน์ที่ดีต่อตัวสินค้า หรือประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ให้เป็นที่รู้จัก

2.3.4 การจัดการบริการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) กล่าวว่า การจัดการบริการท่องเที่ยวนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนต้องเตรียมไว้ให้พร้อม เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงการต้อนรับที่ดีและเกิดความประทับใจ บริการต่างๆที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยว มีทั้งในส่วนของสาธารณูปโภคที่รัฐเป็นผู้ดูแล เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ถนน ความปลอดภัยโดยรวม เป็นต้น ตัวอย่างของบริการที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่/จุดบริการนักท่องเที่ยว (Visitor Center) มีการกำหนดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหรือจุดบริการนักท่องเที่ยวในชุมชน เปรียบเสมือนเป็นแหล่งข้อมูล (Information Center) ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อขอข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทั้งก่อนเดินทางมาเยี่ยมชม และระหว่างการเยี่ยมชม มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกต่างๆให้กับนักท่องเที่ยว มีบริเวณจัดแสดงกิจกรรมการเกษตร/ส่วนแสดงวิชาการทางด้านการเกษตรภายในศูนย์ นอกจากนี้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังเป็นศูนย์กลางให้ผู้คน

ในท้องถิ่นสามารถรับทราบข่าวสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่ออาจนำไปพัฒนา ปรับปรุงสถานที่ของตนให้เป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวได้ในอนาคต ข้อมูลที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวควรจัดเตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยว มีดังนี้

(1) แผนผังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน โดยทำเป็นแผ่นโปสเตอร์ใหญ่ติดไว้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และทำเป็นแผ่นพับเพื่อแจกนักท่องเที่ยว

(2) รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละที่

(3) กิจกรรมทางการเกษตรที่สำคัญในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการประกอบกิจกรรม ปศุสัตว์ ประมง หรือป่าไม้ พร้อมทั้งรายละเอียดขั้นตอนการประกอบการเกษตรที่น่าสนใจ เช่น ขั้นตอนการปลูกข้าว ขั้นตอนการรีดนมจากโคนม เป็นต้น

(4) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมได้ระหว่างที่พำนักอยู่ในชุมชน

(5) รายละเอียดของที่พัก ร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของท้องถิ่น และร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

(6) รูปแบบและวิธีการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

(7) ประโยชน์ต่างๆที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการเที่ยวชม

ดังจะเห็นได้ว่า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นแหล่งข้อมูลทุกอย่างของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน จึงเปรียบเสมือนเป็นหน้าต่างบานแรกของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน เพราะเป็นที่แห่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะติดต่อขอข้อมูลเพื่อมาท่องเที่ยว

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปแนวความคิดการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า หลักการวางแผนนั้นควรมีการวางแผนตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การค้นหาปัญหาและ โอกาสของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การตั้งเป้าหมายของการวางแผนพัฒนา การวิเคราะห์อาณาบริเวณที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว การวิเคราะห์พื้นที่บริเวณของท้องถิ่น การศึกษารายละเอียดรอบๆแหล่งท่องเที่ยว การวางแผนแนวความคิดและทางเลือก การแนะนำแนวทางที่ได้จากการศึกษารายละเอียดต่างๆ ควรมีการจัดอบรมและเน้นให้ผู้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม การออกแบบรายละเอียดต่างๆที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การหาแนวทางทำให้เกิดผลสำเร็จ การจัดการบริการและการประเมินผล และควรให้ความสำคัญกับการศึกษาและส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว และเกิดการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยมีการศึกษาแนวคิดนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งในการวางแผนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงแนวคิดการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้ได้แนวทางที่สอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

2.4 แนวคิดการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.4.1 ขอบข่ายการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2552) กำหนดดัชนีชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดำเนินการทดสอบตัวชี้วัดในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง เพื่อประยุกต์ใช้ในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรองมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้แก่ผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวนำไปปฏิบัติ

2.4.2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ การบริการและความปลอดภัย เพื่อยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน วางแผน ควบคุม ดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากการวางแผนบุคลากร งบประมาณ ผลผลิตทางการเกษตร แผนการตลาด เป็นต้น

1.2 การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่อนุรักษ์ ดอนและลานจอดรถ เป็นต้น

1.3 การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย

1.4 การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย และมลพิษในอากาศที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.5 การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในวิสาหกิจชุมชน การรักษาวรรณธรรม การจ้างงานและสร้างรายได้ในชุมชน

1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัทท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

1.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการผลิต ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ การผลิตแบบปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย

1.8 การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ การรักษาความสะอาดของห้องน้ำและที่พัก การดูแลรักษาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว

1.9 การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ไปเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การพัฒนาตลาดและบรรจุภัณฑ์ การยกระดับมาตรฐานสินค้าไปสู่สากล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อสำหรับลูกค้า

1.10 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ วิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นต้น

(2) สักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความพร้อมในการจัดหาบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางสะดวกและปลอดภัย (ความสะดวกพิจารณาจากช่วงเวลาที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ต่อปี)

2.2 ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต

2.3 ความพร้อมด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การมีหรือไม่มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ประเภทของที่พัก เช่น ที่พักแบบโฮมสเตย์ หรือแบบกางเต็นท์นอน

2.4 ความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น ไม่มีอาหารบริการ มีอาหารบริการเฉพาะเมื่อสั่งจองล่วงหน้า และมีร้านอาหารบริการในแหล่งท่องเที่ยว

2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว หรือไม่มีการกระจายหรือส่งต่อนักท่องเที่ยว ไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเกินกว่าจำนวนที่กำหนด

2.6 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว มีบุคลากรพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวตลอดเวลาหรือไม่ และมีเพียงพอหรือไม่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว มีการกำหนดช่วงฤดูกาล หรือระยะเวลาเปิด-ปิด ของแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปีหรือไม่

(3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความสามารถในการสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

3.1 การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบรรยาย แนะนำสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว แจ้งให้ทราบถึงกติกาและการปฏิบัติตน ของนักท่องเที่ยวขณะเยี่ยมชมหรือพักอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

3.2 มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออธิบายถ่ายทอด ความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน มัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสามารถ พูดภาษาต่างประเทศได้หรือไม่

3.3 ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวจำหน่ายซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว หรือนำกลับบ้าน

3.4 ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรม ที่เสริมสร้างความรู้ การพักผ่อนและให้ความบันเทิง ภายในแหล่งท่องเที่ยวที่ประเภท

3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เช่น เอกสาร หรือแผ่นพับ บอร์ดหรือป้ายแสดงข้อมูลหรือความรู้ด้านการเกษตร และการสาธิตวิธี ปฏิบัติ

3.6 การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการรถพ่วง รถจักรยาน หรือพาหนะต่างๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ หรือส่วนบุคคล

3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการส่งจดหมาย โทรศัพทภายในและภายนอกประเทศ บริการอินเทอร์เน็ต

3.8 การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้แก่ การให้บริการฝึกทักษะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้บริการฝึกอบรมเป็นหมู่คณะ

3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ แหล่งท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการผู้สูงอายุและคนพิการหรือไม่ ที่สำคัญ ได้แก่ ห้องน้ำ ทางลาดเอียง ทางสัญจร สื่อเพื่อการเรียนรู้และฝึกอาชีพผู้สูงอายุและคนพิการ

(4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความสามารถในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

4.1 ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ที่เป็นต้นแบบของการทำการทำเกษตรกรรม เช่น การผลิตพืชแบบไม่ใช้ดิน ฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้และมีการถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยว

4.2 ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรกรรมแบบธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์ การผลิตสารชีวภาพ เพื่อกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

4.3 สภาพธรรมชาติและความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว มีความสวยงามตามธรรมชาติ หรือได้รับการตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม และกลมกลืนกับธรรมชาติ

4.4 ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ภายในระยะรัศมี 20 กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

4.5 การได้รับรางวัล ใบรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ จากองค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น รางวัลกินรี รางวัลโลกสีเขียว ตราสัญลักษณ์ A (Agrotourism) ใบรับรอง GAP จากกรมส่งเสริมการเกษตร

4.6 ความโดดเด่นและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ไวน์ สบู่สมุนไพร ผลไม้แปรรูป สินค้าหัตถกรรม เป็นต้น

4.7 ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การอบ การนวดและประคบสมุนไพร การขี่ม้า การรีดนมวัว การเก็บผลไม้ การตลาดหอย การตกปลา การนั่งช้าง เป็นต้น

4.8 การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร ได้แก่

การร่วมกิจกรรมและพักค้างคืนกับเกษตรกรในที่สูง การสัมผัสชีวิตของชาวนาไทยในภาคกลาง การร่วมกิจกรรมกับชาวประมงชายฝั่งทะเล การร่วมกินอยู่และทำกิจกรรมกับชาวสวนอัมพวา เป็นต้น

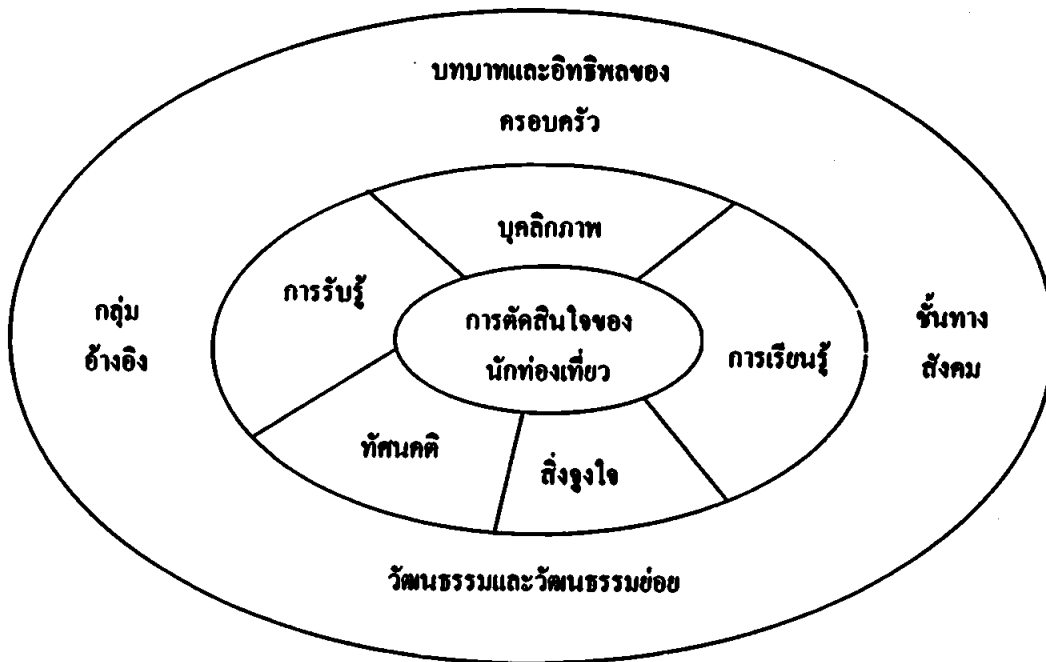
จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการตรวจสอบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพในด้านต่างๆมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาตามความเหมาะสมของพื้นที่ในลำดับต่อไป ซึ่งหลักเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ ศักยภาพด้านการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการให้บริการ และศักยภาพด้านการดึงดูดใจ

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ซึ่งพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่นั้น ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างจริงจัง ดังนั้นการประเมินศักยภาพจึงเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อให้ทราบว่าพื้นที่นั้นควรมีการพัฒนาในทิศทางใด และนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่อีกด้วย

3. แนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค

นักท่องเที่ยวแท้ที่จริงแล้วก็คือลูกค้าหรือผู้บริโภคคนหนึ่ง ซึ่งมีความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจจากการใช้บริการต่างๆระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว การเข้าใจนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารการตลาด เพราะการดำเนินกิจกรรมใดๆทางการตลาดต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจถึงความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยมีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมของผู้บริโภคทั้งนี้หมายรวมถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้วย ดังนี้

Mayo and Jarvis (1981) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวสามารถอธิบายได้จากลักษณะและขอบเขตของกระบวนการตัดสินใจและปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการตัดสินใจในการเลือกของบุคคล เมื่อบุคคลตัดสินใจที่จะเดินทางแล้วเขายังต้องตัดสินใจอีกต่อไปว่าจะไปที่ไหน เมื่อใด และเมื่อไปถึงที่หมายปลายทางแล้วจะทำอะไรบ้าง ดังนั้น พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะเกี่ยวเนื่องกับการตัดสินใจของเขาซึ่งต้องใช้วิธีการตัดสินใจในรูปแบบที่ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องและสถานการณ์ เริ่มจากการตัดสินใจแบบง่ายๆ หรือที่ทำอยู่เป็นกิจวัตรประจำวัน ไปจนกระทั่งการตัดสินใจที่ยุ่งยากซับซ้อน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสามารถแสดงดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 38 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักทอ่งเที่ยว (Mayo and Jarvis, 1981)

จากภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการตัดสินใจใดๆของนักทอ่งเที่ยวจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ถึงงใจ ทัศนคติ การรับรู้ การเรียนรู้และบุคลิกภาพ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง นอกจากนี้การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการทอ่งเที่ยวยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยทางอ้อม รวมถึงกลุ่มอ้างอิง ช้ันทางสังคม อิทธิพลของครอบครัว และปัจจัยทางวัฒนธรรม

Horner and Swarbrooke (1996) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคคือการศึกษาดังสาเหตุของการซื้อสินค้าใดๆของผู้บริโภคและศึกษาว่าผู้บริโภคทำการตัดสินใจอย่างไรอีกด้วย

Schiffman and Kanuk (1987) ได้ให้คำนิยามของคำว่าพฤติกรรมผู้บริโภคไว้ว่า หมายถึงพฤติกรรมซึ่งผู้บริโภคแสดงออก การค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมิน การเก็บหรือทิ้ง สินค้า บริการ และความคิดใดๆซึ่งคาดหวังว่าจะสนองตอบความต้องการ ได้อย่างน่าพอใจ

Engel et al. (1995) ให้คำนิยามผู้บริโภคว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับ การบริโภค และการจัดการกับสินค้าหรือบริการ รวมถึงการศึกษากระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องทั้งก่อนและหลังจากการทำกิจกรรมเหล่านี้

Solomon (1996) ให้คำนิยามที่ใกล้เคียงกันว่า หมายถึง กระบวนการใดๆที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเลือกซื้อ ใช้ และการจัดการหลังการใช้กับสินค้า บริการ และความคิดหรือประสบการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของคน

จากคำนิยามของคำว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคข้างต้น ในทัศนคติของนักศึกษาวิชาสามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคหมายถึง เป็นเรื่องของการศึกษาเหตุและผลหรือปัจจัยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการรับรู้ ทัศนคติและการคิดวิเคราะห์ของผู้บริโภค

3.1 ทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory: S-R Theory)

Kotler (2003) กล่าวว่า ทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory) โดยซิด โมเคลพฤติกรรมของผู้บริโภค (Customer Behavior Model) ซึ่งเป็นการศึกษาถึงเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการ สิ่งกระตุ้นผ่านเข้ามาให้ความรู้ต่อนักคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box) ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำ ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนได้ ความรู้ต่อนักคิดของผู้ซื้อจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆของผู้ซื้อ แล้วจะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือ (Buyer's Decision) แสดงขั้นตอนได้ดังนี้

ภาพที่ 39 รูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคอย่างง่าย (S-R Theory) (Kotler, 2003)

จากภาพที่ 39 สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1.1 สิ่งกระตุ้น (Stimulus)

สิ่งกระตุ้นอาจเกิดขึ้นเองจากภายในร่างกาย (Inside Stimulus) และสิ่งกระตุ้นจากภายนอก (Outside Stimulus) ซึ่งจะเน้นการจัดสิ่งกระตุ้นภายนอกเพื่อให้ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์ สิ่งกระตุ้นถือเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการใช้บริการ สิ่งกระตุ้นจากภายนอกประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1) **สิ่งกระตุ้นทางการตลาด (Marketing Stimulus)** เป็นสิ่งกระตุ้นที่นักวางแผนการตลาดสามารถควบคุมและจัดให้มีขึ้น เป็นสิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 สิ่งกระตุ้นด้านผลิตภัณฑ์
- 1.2 สิ่งกระตุ้นด้านราคา
- 1.3 สิ่งกระตุ้นด้านช่องทางการจัดจำหน่าย
- 1.4 สิ่งกระตุ้นด้านการส่งเสริมการขาย

(2) **สิ่งกระตุ้นอื่นๆ (Other Stimulus)** เป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการของผู้บริโภคภายนอก ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้และอาจเป็นทางที่จะส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริโภค ได้แก่

2.1 **สิ่งกระตุ้นทางเศรษฐกิจ (Economic)** เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก รายได้ของผู้บริโภค เหล่านี้มีอิทธิพลต่อความต้องการของบุคคล

2.2 **สิ่งกระตุ้นทางเทคโนโลยี (Technological)** เช่น เทคโนโลยีด้านการฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติสามารถกระตุ้นความต้องการให้ใช้บริการของธนาคารมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.3 **สิ่งกระตุ้นทางกฎหมายหรือการเมือง (Law and Political)** เช่น กฎหมายการเพิ่มลดภาษีสินค้าใดสินค้านึงมีผลต่อการเพิ่มหรือลดความต้องการของผู้ซื้อ

2.4 **สิ่งกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Culture)** เช่น เทศกาล ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม จะมีผลกระตุ้นต่อความต้องการซื้อสินค้าในเทศกาลต่างๆ

3.1.2 **กล่องดำหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box)**

ความรู้สึกนึกคิดเปรียบเสมือนกล่องดำ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถทราบได้ จึงต้องพยายามรู้ความนึกคิดของผู้ซื้อ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะของผู้ซื้อ และกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อ

(1) **ลักษณะของผู้ซื้อ (Buyer's Characteristics)** ลักษณะของผู้ซื้อมักมีอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

(2) **กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค (Buyer Decision Process)** โดยผู้บริโภคจะเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งจะทำการเปรียบเทียบระหว่างการกระตุ้นทางการตลาดว่าสิ่งที่ผู้ประกอบการสร้างขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้หรือไม่ และถ้ามีการซื้อเกิดขึ้นจะมีพฤติกรรมอย่างไรในการตอบสนองการซื้อนั้น ประกอบด้วยขั้นตอน คือ

การรับรู้ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ

3.1.3 การตอบสนองของผู้ใช้บริการ (Buyer's Response) การตัดสินใจจะมี การตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การเลือกผลิตภัณฑ์ (Product Choices) ตัวอย่างเช่น การเลือกผลิตภัณฑ์อาหารเข้า มีทางเลือกคือ นมสดกล่อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ขนมนึ่ง
- (2) การเลือกตราสินค้า (Brand Choices) ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคจะเลือกสินค้ายี่ห้อใดระหว่างสินค้าที่มีฉลากกับที่ไม่มีฉลาก
- (3) การเลือกผู้ให้บริการหรือผู้ขาย (Dealer Choices) ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคหรือผู้ให้บริการจะเลือกซื้อสินค้าจากห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าใกล้บ้าน
- (4) การเลือกเวลาในการซื้อหรือการให้บริการ (Purchasing Time) ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคจะเลือกซื้อเวลาใด
- (5) การเลือกซื้อปริมาณในการซื้อ (Purchase Amount) หรือจำนวนครั้งในการใช้บริการ

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory: S-R Theory) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยศึกษาว่าสิ่งกระตุ้นทางการตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์ การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ราคา ลักษณะทางกายภาพ กระบวนการซื้อ ความร่วมมือทางธุรกิจ จะมีผลอย่างไรต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค และจะตอบสนองสินค้านั้นหรือไม่

สำหรับการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยได้นำทฤษฎีนี้เพื่อเป็นหลักในการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง หากมีผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นพื้นที่ฟาร์มเห็ดเกิดขึ้นในอำเภอหาดใหญ่ นักท่องเที่ยวดังกล่าวจะมีความสนใจต่อผลิตภัณฑ์นั้นหรือไม่ และมีความต้องการในแง่กิจกรรมรูปแบบใด เพื่อให้สามารถเสนอแนวทางที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

4. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis

พัทตร์พงษ์ วัฒนสินธุ์ (2542) อธิบายว่า การวิเคราะห์ SWOT (Strengths Weaknesses Opportunities and Weaknesses - Analysis) หรือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ผู้บริหารทุกคนรู้จักในการวิเคราะห์องค์กร เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้งานได้ง่ายและรวดเร็ว ในการวิเคราะห์ภาพรวมของสถานการณ์ขององค์กร โดยเน้นว่ากลยุทธ์จะต้องก่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างความสามารถภายใน (จุดแข็งกับจุดอ่อน) และสถานการณ์ภายนอก (โอกาสและข้อจำกัด) โดยในการวิเคราะห์ SWOT นั้นผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์และพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอก (ทั้งสภาพแวดล้อมทั่วไป และสภาวะแวดล้อมของอุตสาหกรรมและการแข่งขัน) ก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดอย่างไรต่อองค์กรธุรกิจ และในขณะเดียวกันก็จะต้องวิเคราะห์ว่าปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรทั้งด้านบุคลากร ผู้บริหาร กิจกรรม สินค้าและบริการ โครงสร้าง ฯลฯ ปัจจัยใดที่เป็นจุดแข็ง และปัจจัยใดที่เป็นจุดอ่อน

การตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจ ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง(Strengths) และจุดอ่อนขององค์กร(Weaknesses) ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาส (Opportunities) และหลบหนีจากข้อจำกัด (Threats) ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ การวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนยังช่วยระบุถึงจุดแข็งที่ถูกซ่อนอยู่และจุดอ่อนที่ถูกละเลย องค์กรธุรกิจจะต้องสามารถระบุปัจจัยภายในขององค์กรที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนได้ จุดแข็งนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นสิ่งซึ่งองค์กรมีอยู่ ทำหรือสามารถทำ ซึ่งดีกว่าคู่แข่ง จุดอ่อนคือสิ่งซึ่งองค์กรมีหรือทำ หรือไม่มีเลย ซึ่งในขณะที่คู่แข่งสามารถทำได้ดีกว่า

จุดแข็งขององค์กรสามารถพิจารณาได้จากความสามารถ (Capabilities) ทรัพยากร (Resources) หรือปัจจัยอื่นๆภายในองค์กรที่องค์กรมีเหนือกว่าคู่แข่ง รวมทั้งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน ในขณะที่จุดอ่อนเป็นปัจจัยภายในขององค์กรที่องค์กรขาดหรือทำได้แย่กว่าคู่แข่ง และก่อให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน

ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอกก็ส่งผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจ แต่ละแห่งในลักษณะที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิด โอกาสสำหรับองค์กรบางแห่ง อาจจะกลายเป็นข้อจำกัดขององค์กรอื่น

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis ได้ว่าเป็นเครื่องมือสากลที่นักการวางแผนการทองเที่ยวจำเป็นต้องใช้ เพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในทรัพยากรของคน เพื่อจะได้รู้ถึงศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองและสามารถพัฒนาจุดอ่อนให้กลายเป็นจุดแข็งได้

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
 เริงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยผู้ศึกษาวิจัย
 ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis มาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวิเคราะห์ทรัพยากรในพื้นที่
 ที่ศึกษา เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค อันจะนำมาซึ่งแนวทางในการพัฒนา
 ศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ (2550) ได้อธิบายความหมายและองค์ประกอบของส่วนประสม
 ทางการตลาดไว้ว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 หมายถึง องค์ประกอบหลายๆอย่างที่ผู้ประกอบการใช้ป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ทางการตลาด
 ที่สามารถควบคุมหรือพัฒนาได้ (8Ps) และปัจจัยทางการตลาดที่ควบคุมได้ยากหรือควบคุมไม่ได้
 (นอกเหนือจาก 4Ps) เพื่อให้ธุรกิจการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ องค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่

5.1 ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึงสินค้าและบริการทุกอย่างที่ผู้ประกอบการธุรกิจ
 เสนอขาย เช่น รายการทัวร์เหมา (Package Tour) เรือสำราญ (Cruise)

5.2 ราคา (Price) หมายถึง ราคาของสินค้าและบริการ และการกำหนดราคา เช่น ราคา
 ทัวร์ยุโรป 9 วัน 3 ประเทศ 46,900 บาท

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place / Process of Delivery) หมายถึง กระบวนการหรือ
 ช่องทางจำหน่ายสินค้าและบริการ ไปให้ถึงลูกค้าโดยรวดเร็วและสะดวกที่สุด เช่น จัดจำหน่าย
 โดยบริษัทตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent)

5.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง วิธีการที่จะกระตุ้นให้ลูกค้าต้องการ
 ซื้อสินค้าและบริการเร็วขึ้น ซื้อจำนวนมากขึ้น เช่น การโฆษณา (Advertising) การส่งเสริมการขาย
 (Sales Promotion)

5.5 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) หมายถึง บรรยากาศขณะซื้อขาย
 สินค้าและบริการ และขณะที่ลูกค้าบริโภคสินค้า ซึ่งจะสามารสรสร้างความรู้สึกรพอใจ
 หรือไม่พอใจได้ในทันที เช่น การขายทัวร์ที่เคาน์เตอร์ของพนักงานขายกับลูกค้า

5.6 กระบวนการซื้อ (Purchasing Process) หมายถึง การศึกษาข้อมูลทางการตลาด
 เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการซื้อของนักท่องเที่ยวและการเลือกสรรผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มตลาด
 นักท่องเที่ยว

5.7 การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging) หมายถึง การจัดรวมสินค้าและบริการการท่องเที่ยวหลายๆอย่างที่เหมาะสมเข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองกลุ่มตลาดเป้าหมายของธุรกิจ เช่น รายการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (All-inclusive tour)

5.8 ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation) หมายถึง การประสานงานร่วมมือกันทางธุรกิจระหว่างผู้ซื้อ (Buyers) และผู้ขาย (Sellers) ในธุรกิจท่องเที่ยวในการร่วมมือกันเสนอขายสินค้าและบริการการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและได้รับความพอใจสูงสุด โดยรักษาคุณภาพมาตรฐานการบริการและระดับราคาที่เหมาะสม

จากทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าส่วนประสมทางการตลาดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่นักวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวควรคำนึงถึง เพราะการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามเพียงอย่างเดียวแต่ขาดการวางแผนตามองค์ประกอบของส่วนประสมทางการตลาดอย่างเหมาะสมก็ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวได้ ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อวิเคราะห์สถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวและกำหนดกลยุทธ์เพื่อสร้างความสนใจและเพื่อสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแนวคิดนี้มาเพื่อศึกษาการตลาดในแง่ของความต้องการของผู้บริโภค เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร อันจะเป็นส่วนหนึ่งในแผนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

6. ทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR)

6.1 ความหมายและคุณลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

สุภาวงศ์ จันทวานิช (2531) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยที่นำแนวคิด 2 ประการมาผสมผสานกัน คือ การปฏิบัติการ (Action) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่โครงการวิจัยจะต้องดำเนินการ และคำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมวิจัย

ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือสถานการณ์อันใดอันหนึ่ง แล้วร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย โดยมีความหมายถึง วิธีการที่ให้ผู้ถูกวิจัยหรือชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิจัย นับตั้งแต่การระบุปัญหาของการดำเนินการช่วยเหลือข้อมูลและการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมกิจกรรม

นั้นๆ ซึ่งในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลจากการทำวิจัยทุกชั้นตอนชาวบ้านเป็นผู้ร่วมกำหนดปัญหาของชุมชนและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา กระบวนการวิจัยจึงดำเนินไปในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างชาวบ้านกับผู้ศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อสรุปนั้นๆ

6.2 หลักการสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

โดยหลักการนั้น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบของการวิจัยที่ประกอบไปด้วยกระบวนการค้นคว้าทางสังคม (Social Investigation) การให้การศึกษา (Education) และการกระทำหรือการปฏิบัติการ (Action) เพื่อที่จะให้กลุ่มผู้ถูกกดขี่หรือด้อยโอกาสในสังคมได้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้และทำความเข้าใจกับสภาพการณ์ที่ปรากฏอยู่ รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้เรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกันระหว่างหลายฝ่าย อันเป็นการสร้างความรู้ให้กับสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงต่อไปในรายละเอียด พันธุ์ทิพย์ รามสูต(2540)อธิบายไว้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีหลักการสำคัญที่ให้ความเคารพต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนระบบการสร้างความรู้ ซึ่งแตกต่างไปจากของนักวิชาการ โดยประกอบด้วย

(1) ปรับปรุงความสามารถและพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน ด้วยการส่งเสริมยกระดับนักศึกษาและพัฒนาความเชื่อมั่นให้เกิดการวิเคราะห์/สังเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของตนเอง ซึ่งเป็นการนำเอาศักยภาพเหล่านี้มาใช้ประโยชน์

(2) ให้ความรู้ที่เหมาะสมแก่ชาวบ้าน ตลอดจนมีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม

(3) สนใจปรีทศน์ของชาวบ้าน โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จะช่วยเปิดเผยให้เห็นคำถามที่ตรงกับประเด็นปัญหา

(4) การปลดปล่อยแนวความคิดเพื่อให้ชาวบ้านและคนยากจนด้อยโอกาส สามารถมองความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี มองสภาพการณ์และปัญหาของตนเอง วิเคราะห์วิจารณ์ ตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น

ในเชิงทฤษฎีแล้ว การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนานั้น มีหลากหลายมิติ สามารถจำแนกออกได้เป็นมิติต่างๆ ประกอบด้วย

(1) มิติแรก ร่วมศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งเป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน วิเคราะห์ชุมชน ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมกัน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้เรียนรู้สภาพของชุมชน วิถีชีวิต สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำและประกอบการพิจารณาวางแผนงานวิจัย

(2) มิตีที่สอง ร่วมวางแผน เป็นการวางแผนการพัฒนาหลังจากได้ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนแล้ว และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาปัญหา สาเหตุของปัญหาเรียบร้อยแล้วก็นำมาอภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้เพื่อการวิจัย

(3) มิตีที่สาม ร่วมดำเนินการเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนาหรือเป็นขั้นตอนปฏิบัติการตามแผนการวิจัยที่ได้วางไว้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน โดยการสนับสนุนด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน รวมทั้งการเข้าร่วมในการบริหารงาน การประสานขอความช่วยเหลือจากภายนอก ในกรณีที่มีความจำเป็น

(4) มิตีที่สี่ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด การแจกจ่ายผลประโยชน์จากกิจกรรมการวิจัยในชุมชนในพื้นฐานที่เท่าเทียมเสมอภาคกัน

(5) มิตีที่ห้า เป็นการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิจัย และผลของการพัฒนาจากการดำเนินการไปแล้วว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดอย่างไร เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ทันที และนำข้อผิดพลาดไปเป็นบทเรียนในการดำเนินการต่อไป การเปิดให้ประชาชนหรือชาวบ้านที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาส เข้าร่วมกระบวนการวิจัยนั้น นับได้ว่าเป็นคุณค่าโดยแท้ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ซึ่งก่อให้เกิดรากฐานแห่งความยั่งยืนของการพัฒนา

6.3 กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ไพโรจน์ ชลารักษ์ (2548) อธิบายไว้ว่า หากพิจารณาในรูปของกระบวนการวิจัย การมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ สามารถ ระบุได้ตามลำดับขั้นหรือกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้หลายขั้นตอน ซึ่งช่วยให้เห็นบทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละฝ่าย ได้อย่างชัดเจน และในทางปฏิบัติแล้ว กระบวนการวิจัยก็ต้องดำเนินไปโดยความร่วมมือ กับทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบสิ้นกระบวนการ ดังต่อไปนี้

6.3.1 ขั้นการศึกษาบริบท ในขั้นนี้นักวิจัยจะทำการกำหนดพื้นที่หรืออาณาบริเวณที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อทำประชาคม โดยมีนักพัฒนาประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วม และชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย

6.3.2 ขั้นกำหนดปัญหา ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสรุปคำถามหรือปัญหา รวมทั้งอธิบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหามาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจ ตรงกัน และชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็น/ความต้องการ ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว การวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นหรือสอดคล้อง

กับความต้องการพัฒนาที่ประสงค์ได้นั้น ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นการที่นักวิจัยจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการสร้างความตระหนักในบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ขั้นการกำหนดปัญหาร่วมกับชาวบ้านในชุมชน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการให้เกิดผลอย่างแท้จริง ก่อนจะเริ่มดำเนินงานในขั้นตอนอื่น

6.3.3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานวิจัย ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัยให้ชัดเจน รวมทั้งระบุว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยแต่ละฝ่าย จะมีส่วนร่วมอะไร และอย่างไร เมื่อใดบ้าง พร้อมทั้งแผนการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการวิจัย โดยชาวบ้านจะเข้ามามีส่วนร่วมลงมือในการปฏิบัติงานวิจัยตาม

6.3.4 ขั้นการติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุง รวมทั้งการแก้ไขระหว่าง การปฏิบัติงานวิจัย ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยมีส่วนร่วมโดยการพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยข้อมูลจากทุกฝ่าย แล้วนำมาทำการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยนักพัฒนาจะเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิจัยและประเมินว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ เป็นต้น และประชาชนหรือชาวบ้านจะเข้าร่วมด้วยการรับรู้ถึงการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานตามที่นักวิจัยกำหนด รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่แสดงถึงความพึงพอใจและความสำเร็จของการดำเนินการวิจัย

6.3.5 ขั้นการสรุปผลการวิจัย ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยจะทำการสรุปผลการวิจัย และเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยออกเผยแพร่ นักพัฒนามีส่วนร่วมด้วยการรับทราบและตรวจสอบ ประเมินผลการวิจัยว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง โดยชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับผลของการวิจัยว่าพึงพอใจและได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ และแสดงความคิดเห็นอื่นประกอบข้อมูลด้วยว่าเพราะเหตุใด

ในทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) สรุปได้ว่าทฤษฎีนี้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยขั้นตอนนี้สามารถทำให้ผู้ศึกษาวิจัยทราบถึงความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ซึ่งในการจัดการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการศึกษาบริบท ขั้นกำหนดปัญหา ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานวิจัย ขั้นการติดตามตรวจสอบ และปรับปรุง และขั้นการสรุปผลการวิจัย

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาคีใหญ่ จังหวัดสงขลา” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของ

การวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) โดยการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างมาร่วมพูดคุย แสดงความคิดเห็นในลักษณะของการประชุมกลุ่มย่อยและการประชุมเชิงปฏิบัติการ เนื่องจากเป็นวิธีการที่จะทราบปัญหาของพื้นที่จากเจ้าของพื้นที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงได้รับทราบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากการระดมสมองจากคนในพื้นที่ อันจะส่งผลดีต่อการสร้างความพึงพอใจต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในอนาคค

7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเห็ด

7.1 ความหมายของเห็ด

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552) กล่าวว่า เห็ดมีความหมายหลายอย่างขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ ถ้าใช้เป็นเมนูอาหารเห็ดจะอยู่ในกลุ่มพืชผัก เห็ดเป็นพวกที่มีสารอาหาร โปรตีนสูง อุดมด้วยวิตามินและเกลือแร่ที่สำคัญหลายชนิด โดยเฉพาะวิตามิน B 1 B2 และมีแคลอรีต่ำ เห็ดถูกจัดเป็นพืชชั้นต่ำกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากเห็ดไม่มีคลอโรฟิลล์สังเคราะห์แสงไม่ได้ ปรุงอาหารไม่ได้ ต้องอาศัยอาหารจากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ โดยการเป็นปรสิต (Parasite) หรือขึ้นบนซากพืชที่ตายแล้ว (Saprophyte) หรืออาศัยอาหารจากรากพืชอื่นๆ (Mycorrhiza)

โดยทั่วไปเห็ดเป็นเชื้อใช้เรียกรากชั้นสูงกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีวิวัฒนาการสูง สูงกว่าราอื่นๆ มีวงจรชีวิตที่สลับซับซ้อนกว่าเชื้อราทั่วไป เริ่มจากสปอร์ซึ่งเป็นอวัยวะหรือส่วนที่สร้างเซลล์ขยายพันธุ์ เพื่อตกไปในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะงอกเป็นใย และกลุ่มใยรา (Mycelium) เจริญพัฒนาเป็นกลุ่มก้อนเกิดเป็นดอกเห็ดอยู่เหนือพื้นดินบนคันไม้ ขอนไม้ ซากพืช มูลสัตว์ ฯลฯ เมื่อดอกเห็ดเจริญจะสร้างสปอร์ซึ่งจะปลิวไปงอกเป็นใยรา และเป็นดอกเห็ดได้อีก หมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไป

7.2 เห็ดเศรษฐกิจของประเทศไทย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552) กล่าวว่า เห็ดเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดอั่งการ์ เห็ดหูหนู เห็ดเป่าฮื้อ เห็ดฟาง เห็ดขอนขาว เห็ดขานางิ (เห็ด โคนญี่ปุ่น) เป็นต้น ลักษณะของเห็ดแต่ละชนิดมีรายละเอียดดังนี้

7.2.1 เห็นางฟ้าภูฐาน

ภาพที่ 40 เห็นางฟ้าภูฐาน

เห็นางฟ้าภูฐาน เป็นเห็นางรมชนิดหนึ่งมีการนำเชื้อเห็ดมาจากราชาอาณาจักรภูฐานและมีการเพาะเลี้ยงทั่วประเทศยกเว้นฤดูหนาวทางภาคเหนือที่เห็ดไม่ออกดอก ลักษณะทั่วไปเห็นางฟ้าภูฐานเกิดเป็นกลุ่ม มีโคนเชื่อมติดกันกลุ่มละ 3 - 10 ดอก หมวกเห็ด รูปใบพาย หรือรูปพัด ผิวสีน้ำตาลอ่อนอมเทาหรือม่วงอ่อน ผิวเรียบ เนื้อหมวกสีขาว ด้านล่างมีครีบแคบและเรียวยาวลงไปจดก้านดอก ครีบสีขาว ก้านดอกอยู่ไม่กึ่งกลางดอกมักค่อนไปด้านใดด้านหนึ่ง ยาว 1 - 4 เซนติเมตร สีขาว โคนเรียวเล็ก ผิวเรียบแต่เป็นสันนูนและร่องตื้น ๆ ขาวตลอดก้านดอก เนื้อในก้านดอกสีขาวฟูนิ่ม (สถานีเห็ด, 2555)

7.2.2 เห็นางรมอังการี

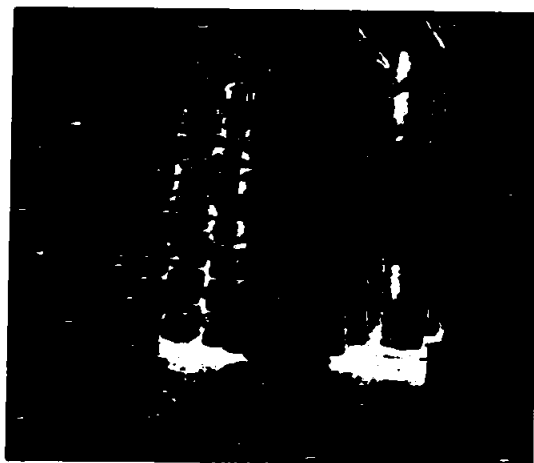

ภาพที่ 41 เห็นางรมอังการี

เห็ดนางรม(Oyster Mushroom)เป็นเห็ดที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางถิ่นประเทศแถบยุโรป เห็ดพวกนี้เจริญเติบโตได้ดีในพวกไม้โอ๊ก (oak) ไม้เมเปิ้ล (maple) ไม้พีช (peach) ฯลฯ และสามารถเจริญเติบโตได้ทั่วไปในเขตอบอุ่น ต่อมาได้มีการนำเข้ามาทดลองเพาะเลี้ยงในประเทศไทย พบว่า เห็ดชนิดนี้สามารถปรับตัวและเจริญเติบโตได้ดีในประเทศไทย เห็ดนางรมจัดเป็นเห็ดที่ประชาชนนิยมรับประทานกันมาก ทั้งนี้เนื่องจากเห็ดนางรมมีลักษณะคล้ายเห็ดมะม่วงหรือเห็ดขอนขาวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติบนต้นไม้ที่ผุพัง ประกอบกับเห็ดนางรมเป็นเห็ดที่มีสีขาวสะอาด มีคุณค่าทางอาหารสูงและมีรสชาติหอมหวาน นอกจากนี้เนื้อของเห็ดนางรมยังไม่เหนียวมากเหมือนเห็ดมะม่วงหรือเห็ดขอนขาว ที่สำคัญคือ เห็ดนางรม มีสารบางอย่างที่มีสรรพคุณเป็นยารักษาโรคไม่แพ้เห็ดชนิดอื่นๆ จึงทำให้ประชาชนรู้จักเห็ดชนิดนี้เป็นอย่างดี (สถานีเห็ด, 2555)

เห็ดนางรม หรือOyster mushroom จัดได้ว่าเป็นเห็ดชนิดหนึ่งที่มีคุณค่าทางอาหารสูงโดยเฉพาะ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามิน ไม่แพ้เห็ดชนิดอื่นๆ นอกจากนี้เห็ดนางรมยังให้ปริมาณแร่ธาตุหลายชนิด เช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม และยังให้พลังงานค่อนข้างสูง เห็ดนางรม มีวิตามินบี 1 วิตามินบี 2 สูงกว่าเห็ดชนิดอื่นๆ และยังมีกรดโฟลิกสูงกว่าพืชผักและเนื้อสัตว์กรด พวกนี้ช่วยป้องกันรักษาโรคโลหิตจางได้ จึงเหมาะสำหรับผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และยังเหมาะต่อผู้ที่ต้องการลดน้ำหนักเพราะเห็ดมีปริมาณของไขมันน้อยและมีปริมาณโซเดียมต่ำ จึงเหมาะที่จะใช้เป็นอาหารสำหรับผู้ที่ เป็นโรคหัวใจและโรคไตอักเสบ ประกอบกับเห็ดนางรมที่เพาะง่าย สามารถเจริญเติบโตได้ในทุกภูมิภาคของประเทศไทยจึงได้มีการเพาะเห็ดนี้กันอย่างแพร่หลาย (สถานีเห็ด, 2555)

7.2.3 เห็ดหูหนู

ภาพที่ 42 เห็ดหูหนู

เห็ดหูหนูเป็นเห็ดที่หาง่าย ราคาไม่แพง มีการบริโภคอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่เฉพาะอาหารจีนเท่านั้น ปัจจุบันเป็นอาหารทั่วไป เช่น ผัดเนื้อไก่ใส่ขิงใส่เห็ดหูหนู ยำเห็ดหูหนู แกงจืดเห็ดหูหนู เป็นต้น เรียกว่า เป็นอาหารที่คุ้นเคยสำหรับคนไทย เห็ดหูหนูมีอยู่ 2 ชนิด คือ เห็ดหูหนูขาว และเห็ดหูหนูดำคุณค่าพบว่าเห็ดหูหนูมีส่วนประกอบของโปรตีน ไขมัน น้ำตาล ไฟเบอร์ กรดอะมิโน วิตามิน และสารจำเป็นต่างๆ รวมทั้งน้ำมันยางอย่างอุดมสมบูรณ์

สรรพคุณที่สำคัญ คือ ชะลอความเสื่อมของเซลล์ เสริมภูมิคุ้มกัน ทำให้การไหลเวียนเลือดของหัวใจดีขึ้น (ลดอาการหลอดเลือดหัวใจขาด ตีบ) มีฤทธิ์ด้านมะเร็ง ลดอาการแทรกซ้อน ภายหลังจากฉายแสงรักษาโรคมะเร็ง (วิทวัส (ภาสกิจ) วัฒนาวิบูล, 2547)

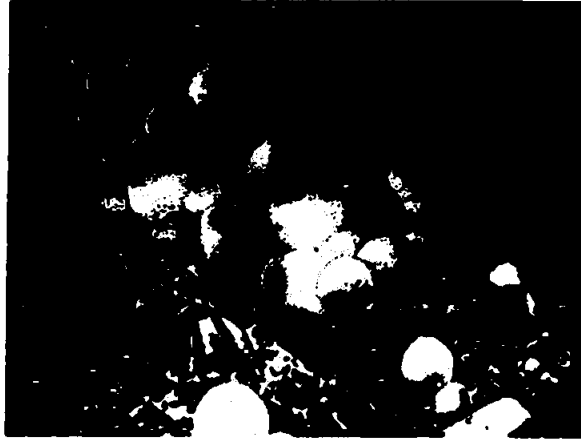
7.2.4 เห็ดขอนขาว

ภาพที่ 43 เห็ดขอนขาว

เห็ดขอนขาวมีชื่อเรียกอื่นๆว่า เห็ดมันมะม่วง เห็ดมัน เห็ดขอนขาว ประโยชน์ทางอาหาร คือ ใช้ทั้งดอก นำมาแกงกับปลาอย่างใส่ผักชะอม นึ่งจิ้มน้ำพริก และแกงแคร่วมกับผักชนิดอื่นๆ มีประโยชน์ทางยา คือ ดอก ช่วยบำรุงร่างกาย ชูกำลัง แก้ไข้พิษ ช่วยระบบขับถ่ายทำงานดีขึ้น ถูที่เหมาะแก่การเพาะปลูก คือ ถูฝุ่น สภาพที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโต เนื่องจากเป็นเห็ดที่เกิดจากขอนไม้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มโคนติดกัน คุณค่าทางอาหาร เห็ดขอนขาว 100 กรัม ให้พลังงาน 48 กิโลแคลอรี น้ำ 87.5 กรัม โปรตีน 3.3 กรัม เส้นใย 3.2 กรัม ฟอสฟอรัส 163 มิลลิกรัม (อัญชลี, 2539)

7.2.5 เห็ดฟาง

ภาพที่ 44 เห็ดฟาง

เห็ดฟางมีชื่อวิทยาศาสตร์ *Volvariella volvacea* (Bull. Ex.Fr.) Sing มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีน ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เห็ดฟางเป็นเห็ดที่ขึ้นตามกองฟาง ดอกตูมมีลักษณะเป็นก้อนกลมสีขาว มีเชื้อหุ้มกระเปาะคล้ายถ้วย รองรับ ฐานเห็ดเรียกว่า ผ้าอ้อมเห็ด เมื่อหมวกเห็ดเจริญเติบโตเต็มที่จะกางออก คล้ายร่ม ด้านบนของหมวกเห็ดจะสีเทาอ่อน หรือเทาเข้ม ผิวเรียบและอาจมีขนละเอียดคลุมอยู่บางๆ คล้ายเส้นไหม ด้านล่างมีครีบดอกต่างๆ ก้านดอกสีขาว เนื้อในแน่นละเอียด ฤดูกาลที่ออกคือ ตลอดปี

สรรพคุณทางยา เห็ดฟางมีสาร *volatoxin* ช่วยป้องกันการเติบโตของไวรัสที่ทำให้เกิดไข้หวัดใหญ่ ช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับไขมันในเส้นเลือดและโรคหัวใจได้ คุณค่าทางอาหาร เห็ดฟาง 100 กรัม ให้พลังงาน 35 kcal โปรตีน 3.2 กรัม ไขมัน 0.2 กรัม คาร์โบไฮเดรต 5 กรัม แคลเซียม 8 มิลลิกรัม ฟอสฟอรัส 18 มิลลิกรัม เหล็ก 1.1 มิลลิกรัม ไนอะซิน 3.0 มิลลิกรัม วิตามินซี 7 มิลลิกรัม (บ้านมหาดอกคอม, 2555)

7.2.6 เห็ดเป่าฮื้อ

ภาพที่ 45 เห็ดเป่าฮื้อ

เห็ดเป่าฮื้อมีชื่อวิทยาศาสตร์: *Pleurotus ostreatus* (FR.) Guel มีชื่ออื่นๆที่เรียกคือเห็ดหอยโข่งทะเล มีถิ่นกำเนิดจากประเทศจีนและไต้หวัน ชอบฤดูฝน ลักษณะของดอกเห็ดหมวกเห็ดมีสีครีมถึงสีเทาเข้ม ผิวดอกแห้งขอบหมวกมีวงงลงเล็กน้อย ครีบได้ดอกหมวกสีขาวถึงสีครีม บริเวณส่วนกลางดอกจะนุ่มเล็กน้อย ก้านดอกมีขนาดใหญ่ อวบแน่นและติดกับขอบหมวกดอก ด้านใดด้านหนึ่ง หมวกเห็ดมีสีครีมถึงสีเทาเข้ม ผิวดอกแห้งขอบหมวกมีวงงลงเล็กน้อย ครีบได้ดอกหมวกสีขาวถึงสีครีม บริเวณส่วนกลางดอกจะนุ่มเล็กน้อย ก้านดอกมีขนาดใหญ่ อวบแน่นและติดกับขอบหมวกดอก ด้านใดด้านหนึ่ง การกินนิยมนำเห็ดเป่าฮื้อสดมาปรุงในตำรับอาหารจีน มีสรรพคุณทางยาต่อต้านแบคทีเรียพวกกรัมบวก และป้องกันโรค มะเร็ง (เกษตรชนบท, 2555)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

เกษม สุขสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านวิถีชีวิตเกษตรกรชุมชนพึ่งตนเอง: ศึกษาเฉพาะศูนย์รวมสวนเห็ดบ้านอรุณฉุย ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงาน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการจัดการของศูนย์รวมสวนเห็ดบ้านอรุณฉุย ศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาเพาะเห็ดของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเพาะเห็ดเศรษฐกิจ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพาะเห็ด ผลวิจัยพบว่า ปัจจุบันการดำเนินงานของศูนย์รวมเห็ดบ้านอรุณฉุยได้นำเอาหลักพุทธศาสนาไปใช้

ในการดำเนินชีวิตการทำงาน การอยู่ร่วมกัน รวมทั้งการประกอบอาชีพโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งปันสังคม มีกระบวนการเพาะเห็ดแบบครบวงจร ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ การเลี้ยงเชื้อในอาหารร่วน การเลี้ยงเชื้อข้าวฟ่าง การเลี้ยงเชื้อในถุงขี้เลื่อย การเปิดดอก การทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด และการไซเคิลก้อนเห็ด การเพาะเห็ดแบบครบวงจรจะเป็นการเพิ่มพูนรายได้แก่ผู้เพาะเห็ดอย่างแท้จริง มีการบริการจัดการ โดยกลุ่มของพี่น้องซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มคณะกรรมการ มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อลดต้นทุนในผลิต การถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านมี 2 ลักษณะคือ การถ่ายทอดให้กับบุคคลในครอบครัว และการถ่ายทอดให้กับบุคคลภายนอก การเผยแพร่ภูมิปัญญาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มในระบบ กลุ่มนอกระบบและกลุ่มตามอัชฌาศัย โดยจัดเป็นหลักสูตรการเพาะเห็ดให้ศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสามารถเรียนรู้และลงมือนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

ชลธิชา พู่เจริญ (2547) ศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ในด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว คือ มีความสวยงามตามธรรมชาติ เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ นำเสนอความน่าสนใจของด้านวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางสังคมและทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านราคา นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ในด้านการให้ส่วนลดต่างๆ ปัจจัยด้านสถานที่การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก คือมีถนนลาดยาง รถสามารถเข้าถึง ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ

ศิริโรจน์ หอมนาน (2547) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยตะไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยตะไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความพร้อมระดับมากในการเข้าถึง มีความพร้อมระดับปานกลางในด้านสิ่งดึงดูดใจ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และพื้นที่การบริหารจัดการนักท่องเที่ยว และมีความพร้อมในระดับน้อยในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการมีส่วนร่วมของชุมชนในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ยังพบว่า กิจกรรมด้านการเกษตรและกิจกรรมนอกรถเกษตรที่ทำกันโดยทั่วไป และจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT) แสดงให้เห็นจุดแข็ง คือ เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ที่มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกรถเกษตร ส่วนจุดอ่อนคือ อุปสรรคในการทำการเกษตร

พีรชัย กุลชัย (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้แบบสอบถามศึกษากับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวสวนเมืองพร อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวนตัวอย่าง 215 คน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ความสวยงามของสถานที่ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ อายุ ระดับการศึกษา และความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่แตกต่างทำให้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน

ธนิการ์ดี ประไกรวัน (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการสวนเกษตร ผู้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา สวนขอ “รอยัล ทโรปาร์ค” ผลการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1) มุมมองด้านพื้นที่แวดล้อม พบว่าตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีศักยภาพเพียงพอในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนได้ 2) มุมมองจากผู้ประกอบการ พบว่า สวนขอ “รอยัล ทโรปาร์ค” มีการบริหารจัดการแบบครอบครัว และยังขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ 3) มุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการจัดบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถ แปลงสาธิต การเกษตร ฯลฯ ไว้อย่างเหมาะสม ต้องให้มีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้ ต้องการความเป็นกันเองของเจ้าของสวนและพนักงานในสวน ต้องการความรู้ในการทำการเกษตรอันจะนำไปประกอบอาชีพ และต้องการให้มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สะอาด สะดวก และปลอดภัย และ 4) มุมมองด้านการจัดการควรมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็นฝ่ายต่างๆ ทั้งนี้ผู้บริหารหรือเจ้าของสวนจะต้องมีความเป็นผู้นำ และสามารถจูงใจผู้ได้บังคับบัญชาให้ทำหน้าที่ของตนให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรให้ได้ด้วยความพึงพอใจ การดำเนินการทางด้านการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ และควรจะมีการควบคุมการดำเนินงานอันจะสามารถทำให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุพาพร ชัยศิริ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การศึกษาพบว่าด้านการมีส่วนร่วม

ของเกษตรกร เกษตรกรมีส่วนร่วมน้อยในทุกด้าน และเมื่อมองในภาพรวมแล้วเกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับน้อย ด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรพบว่า รายได้จากการให้บริการ การท่องเที่ยว ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ประเด็นปัญหา ได้แก่ การไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปร่วมประชุม ไม่มีความรู้ในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลผลิตไปจำหน่าย มีภาระมาก และมีบ้านอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว

เกษณีย์ สัตตรัตน์ขจร (2550) ศึกษาเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาหมู่บ้านปางมะโอ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อศึกษาถึงกระบวนการของภาครัฐในการพัฒนาหมู่บ้านปางมะโอให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว และศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านปางมะโอ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาหมู่บ้านปางมะโอให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเริ่มต้นจากนโยบายของรัฐที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยการส่งเสริมโครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการหมู่บ้านท่องเที่ยวและโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการดังกล่าว และมอบนโยบายพร้อมทั้งแนวทางปฏิบัติให้กับการพัฒนาชุมชน อำเภอแม่ทะ ซึ่งทำให้หมู่บ้านปางมะโอถูกคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ดำเนินการของโครงการดังกล่าว

ประดิษฐ์ วงศ์สุวรรณและคณะ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพอเพียงในเขตอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตพื้นที่ดังกล่าวมี 52 แห่ง และประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรพอเพียงจะมี 6 ประเภท โดยในแต่ละแห่ง หลังจากที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ทำให้ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น และแนวทางที่ทำให้การประกอบธุรกิจดีขึ้น และพบมากคือ พยายามพึ่งตนเองให้มากที่สุด เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ บุคคล ฯลฯ มีการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน แล้วร่วมกันจัดทัวร์ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจและเสนอแนวคิด ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์ทุกสื่อ มีการนำแหล่งท่องเที่ยวของตนจัดเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับ นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ที่มีความสนใจอยากศึกษาดูงาน มีการบริการเพิ่มเติม เช่น ที่พัก ฯลฯ

รุ่งทิวา อัครเสน (2550) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการให้บริการของฟาร์มเส้นทางเห็ด ที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการให้บริการฟาร์มเส้นทางเห็ด และศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการในฟาร์มเส้นทางเห็ด ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการซื้อ-ขาย ด้านสถานประกอบการ ด้านพนักงานและด้านการให้ข้อมูลเรื่องเห็ด ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านการบริการซื้อขาย มีการเตรียมอุปกรณ์พร้อมสำหรับงานขาย โบรชัวร์ นามบัตร โบรราคาเพื่อให้ลูกค้า มีโบรชัวร์ของสายพันธ์เห็ดที่ฟาร์มจัดจำหน่ายให้ครบ มีของที่ระลึกให้ลูกค้าตามโอกาส 2. ด้านสถานประกอบการ ความสะอาดของฟาร์มเส้นทางเห็ด ได้จัดให้มีผู้ดูแลเรื่องความสะอาดในส่วนของอาคาร โรงผลิต โรงพักเชื้อ โรงเรือนเปิดดอก ห้องน้ำ และมีระบบการจัดการฟาร์มที่ดี 3. ด้านพนักงาน การแต่งกายของพนักงานต้องสวมเสื้อฟอร์ม และมีจำนวนเพียงพอ มีการแบ่งเวรแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบ และพนักงานทุกคนจะต้องทำหน้าที่ในระบบหมุนเวียนงาน 4. ด้านการให้ข้อมูลเรื่องเห็ด เอกสารลักษณะแผ่นพับและรูปเล่มมีความชัดเจนและมีความหลากหลายของข้อมูล เช่น การจัดทำเป็นแผ่นพับ จดหมาย CD เพื่อความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ลูกค้าเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

กมลวันย์ โมราศิลป์และคณะ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วมของตำบลเขาวัง อำเภอบ้านคาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของตำบลเขาวัง สรุปได้ว่า จุดแข็งของตำบลเขาวัง ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตร ปศุสัตว์ไม่ได้หลากหลายประเภท ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและมีจำหน่ายตลอดปี และมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญใกล้เคียง เช่น เขื่อนรัชชประภา อุทยานแห่งชาติเขาสก จุดอ่อนของตำบลเขาวังคือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวในพื้นที่ โอกาสของตำบลเขาวังคือ การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่และเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมตามนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นโยบายการค้าเสรีทำให้มีโอกาสเปิดตลาดการค้าผลิตผลทางการเกษตรและการท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมภายใน ชุมชนมีการร่วมกันกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) การพัฒนาผลิตผลทางการเกษตรและสินค้า OTOP 2) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน 3) การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว 4) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

ลินจง โพชารี (2551) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีส่วนร่วมบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยเน้นประเด็นรูปแบบการจัดการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่าจุดอ่อนของการจัดกิจกรรม

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ที่การขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ สามารถสรุปได้ว่าการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน “เครื่องมือจัดกิจกรรมท่องเที่ยว” (Tourism Activity Process) ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การรักและหวงแหนท้องถิ่นและผลักดันให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในท้องถิ่นได้

วัฒนา มโนรัตน์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษา ชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชน บ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดำเนินการโดยคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด มีกิจกรรมที่จัดให้นักท่องเที่ยวได้แก่ ชมสวนผลไม้ การเกษตรผสมผสาน แปลงปลูกพืชสมุนไพร การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเที่ยววัด กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและสังคม โดยมีการประสานงานกับเทศบาลตำบลบางบาล สำนักงานเกษตรอำเภอและเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ให้การสนับสนุนและความร่วมมือด้านข้อมูลของนักท่องเที่ยว เครื่องมือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในภาคกลางเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแก้ไขปัญหาและส่งต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มบุคคลในชุมชน เจ้าของบ้านพักและวิทยากรให้บริการที่พัก (โฮมสเตย์) สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ท่องเที่ยว วิทยากรบรรยาย การสาธิต ป้ายสถานที่อาหารสำหรับพื้นบ้าน ของที่ระลึก งบประมาณการจัดการท่องเที่ยวได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรและรายรับของนักท่องเที่ยว ด้านปัญหาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า 1) คณะกรรมการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความแตกต่างในด้านอายุ อาชีพ และการศึกษา มีลักษณะความเป็นเครือญาติ และ 2) ปัญหาการจัดกิจกรรมพบว่า นักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่แน่นอน ทำให้ศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชาวบ้านมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเพียงรายได้เสริมเท่านั้น 3) ปัญหาการประสานงาน ขาดเครือข่ายที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4) ปัญหาการบริการด้านที่พัก มีจำนวนน้อยและมีข้อจำกัดด้านกิจกรรมเนื่องจากพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัยไม่สามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี และ 5) ปัญหาด้านการขาดงบประมาณสนับสนุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งจากหน่วยงานท้องถิ่นและส่วนกลาง

นิรวรรณ วิเชียรพงษ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอน้ำพอง ควรประกอบด้วย 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ต้องให้การสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณและการจัดการตลอดจนความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) ต้องมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มีความต่อเนื่องและ ประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทาง 3) จัดให้มีแผนดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวและมีนโยบาย ส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน 4) จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5) จัดให้มีที่พักในรูปแบบของโฮมสเตย์ และให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ขั้นพื้นฐานของคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ตลอดจนจัดให้มีการทำป้ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นป้ายบอกทาง หรือป้ายสื่อการเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 6) สร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้กับบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพ ในการดูแลรักษา อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในระยะยาว

พัฒน์นรี เขียวกิตติธนา (2553) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:กรณีศึกษา ตำบลบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาบริบทและรูปแบบ ของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ตลอดจน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลบางรักน้อย พบว่า ยังมีจุดอ่อน ในบางประเด็น คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ป้ายบอกเส้นทาง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร โดยมีจุดแข็ง ได้แก่ เมื่อพิจารณาศึกษาตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยวและด้านการตลาดท่องเที่ยว พบว่า การจัดการท่องเที่ยว เชิงเกษตรตำบลบางรักน้อยมีศักยภาพด้านทรัพยากรท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก ด้านการบริการ ท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีและด้านการตลาดท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังต้องมีการปรับปรุง เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการจัดการท่องเที่ยว แบบยั่งยืน พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญ คือ 1) องค์ประกอบด้านทรัพยากรท่องเที่ยวดีมาก 2) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการปานกลาง 3) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนปานกลาง 4) องค์ประกอบด้านความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวและ 5) องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ยังไม่ปรากฏเห็นอย่างชัดเจน

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hsu (2005) ศึกษาเรื่องการทำเอกลักษณ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่จับต้อง ไม่ได้ที่สำคัญสู่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในไต้หวัน : กรณีศึกษา DELPHI การศึกษาค้นคว้า นี้เน้นเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจุดประสงค์ ของการศึกษาค้นคว้าเพื่อระบุบทบาทของทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่า ท่ามกลางศักยภาพบนพื้นฐานของ สิ่งที่จับต้องไม่ได้ อย่างชัดเจน ธุรกิจเหล่านั้นมีความตระหนักถึงความต้องการของลูกค้าการ

ให้บริการที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการเตรียมการฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการให้บริการลูกค้า ถือว่ามีความสำคัญอย่างสูงสุดเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกเหนือจากนั้นทรัพยากรบนพื้นฐานที่จับต้องไม่ได้อย่างชัดเจนในด้าน การสร้างความไว้วางใจแก่ลูกค้า การสร้างธุรกิจให้มีชื่อเสียงในเชิงบวก การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ด้านการสร้างสุขอนามัยที่ดี และความปลอดภัยของลูกค้า นับเป็นสิ่งสำคัญต่อธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความหลากหลายของทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งที่ควรตระหนัก ในด้านการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอย่างยิ่ง

Veck (2005) ศึกษาเรื่องความยั่งยืนทางการผลิตและจุดแข็งของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร รัฐLinkages ท่ามกลางรัฐMichigan ผลการศึกษาพบว่า การปรับโครงสร้างเกษตรมีผลกระทบต่อฟาร์มขนาดเล็กในสหรัฐ เช่น รัฐมิชิแกน ที่มีขนาดฟาร์มประมาณ 215 เอเคอร์ จึงมีแนวคิดในการทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้น โดยทำการท่องเที่ยวที่หลากหลายทางผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งสร้างความเข้มแข็งทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากการสร้างพันธมิตรทางการท่องเที่ยว มีการรวมกลุ่มกับฟาร์มใกล้เคียง เพื่อสร้างความหลากหลาย และความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเป็นการสนับสนุนการทำฟาร์มขนาดเล็ก และกระจายรายได้สู่ฟาร์มขนาดเล็กโดยทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Jing-Ming (2006) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชานเมือง : กรณีศึกษาเมืองเจิ้งตู การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชนบทของประเทศจีนในปัจจุบัน เป็นไปอย่างรวดเร็ว งานวิจัยนี้เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การพัฒนาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวชนบทอย่างเป็นระบบ ปัจจัยเหล่านี้รวมถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ระดับภูมิภาคและประเพณีท้องถิ่น ตลาดการท่องเที่ยว การจราจร กิจกรรมเทศกาล และความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยว การให้การสนับสนุนของภาครัฐ การลงทุนและการจัดการของธุรกิจ

Brscic (2006) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการผลิตทางการเกษตร ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวทางเลือก โดยเป็นการท่องเที่ยวไปยังฟาร์มซึ่งมีการนำเสนอถึงรูปแบบทางธุรกิจ ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ และในบริเวณพื้นที่ชนบท โดยสามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมทางการท่องเที่ยวไม่ได้มีความสำคัญไปกว่าการมีผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น และกิจกรรมทางการเกษตรบางอย่างไม่สามารถนำมาเป็นกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ เช่น ผู้ผลิตไวน์ ปรันดี น้ำผึ้ง และสินค้าทางการเกษตรอื่นๆ เป็นต้น

Fleury, Petit, Dobremez and Schermer (2008) ศึกษาเรื่องการนำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนไปใช้และการพัฒนาชนบทในยุโรปแอลป์ : ทรัพยากรและข้อจำกัดของโครงการท้องถิ่นบนพื้นฐานของมิตินิยมมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับการเกษตรแบบยั่งยืน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานร่วมกันพัฒนาและดำเนินงานร่วมกับชุมชน จุดประสงค์เพื่อการพัฒนาชุมชนควบคู่กับการทำเกษตรแบบยั่งยืน ซึ่งมีระยะการทำโครงการ 3 ปี โดยทำการตรวจสอบประชากร และความสามารถของชุมชนที่สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงาน เพื่อร่วมวิเคราะห์ผลกระทบและแก้ปัญหา อีกทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานและชุมชนในการร่วมกันพัฒนาชุมชนกับการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

Choo (2009) ศึกษาเรื่องปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและความตั้งใจสำหรับการแข่งขันในการบริการนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีผลต่อความพึงพอใจ และความตั้งใจในการกลับมาเยี่ยมชมอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมฟาร์มเกษตรอินทรีย์ จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ทิศทางในการพัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจในการกลับมาเยี่ยมชมอีกครั้งหนึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญในการปรับปรุงการมีมนุษยสัมพันธ์ทางสังคมกับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ในทางปฏิบัติควรมีนำฟาร์มเกษตรอินทรีย์มาเชื่อมโยงกับธุรกิจการท่องเที่ยว

Stokovic and Grzinic (2009) ศึกษาเรื่องกลุ่มคลัสเตอร์-รูปแบบของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของ Istrian ท่องเที่ยวของโครเอเชีย การท่องเที่ยวในชนบทได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวทางเลือก โครงการนวัตกรรมในพื้นที่ชนบทที่มีการเชื่อมต่อในรูปแบบของกลุ่มที่มีกำลังหลักของการพัฒนาในภูมิภาคโครเอเชีย การท่องเที่ยวในชนบทไม่มีกลยุทธ์ที่เฉพาะเจาะจงของตัวเอง เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมไม่ได้จัดให้มีการรวบรวมกิจกรรมที่แตกต่างกัน แต่นิยมใช้มุมมองการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งมีการพิจารณาเป็นกิจกรรมเสริมอยู่เสมอ งานวิจัยนี้มีการสำรวจศักยภาพของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน Istria ในรูปแบบของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบกลุ่มคลัสเตอร์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นองค์กรที่ดำเนินงานในส่วนการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นอกจากนี้สำรวจความเป็นไปได้ของคุณสมบัติทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่ม Istria และระดับของการเชื่อมต่อไปยังกลุ่มอื่น ๆ ในภูมิภาคอีกด้วย

Maruti (2009) ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : ขอบเขตและโอกาสสำหรับเกษตรกรในมหาราษฏร เป็นการศึกษาในประเทศอินเดีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อตรวจสอบความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการพัฒนาในมหาราษฏร 2) เพื่อกำหนดกรอบการทำงาน

ที่เหมาะสมสำหรับการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในมุมมองของเกษตรกรขนาดเล็ก 3) เพื่อชี้ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและให้คำแนะนำในการจัดตั้งและการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการศึกษาพบว่ามหาราชภูมิมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากสภาพธรรมชาติและชนิดของสินค้าเกษตรรวมทั้งความหลากหลายของประเพณีในชนบท เทศกาล มากกว่า 45 เปอร์เซ็นต์ของประชากรอยู่ในเขตเมืองและพวกเขาต้องการสนุกกับชีวิตชนบทและความรู้เกี่ยวกับชีวิตชนบท นั้นเป็น โอกาสที่ดีในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรในมหาราชภู แต่มีปัญหากจากการเป็นการรับรู้ต่ำเกี่ยวกับธุรกิจนี้ในเกษตรกรและปัญหาของการเงินและมุมมองที่เหมาะสมในการเกษตรกรของมหาราชภู ดังนั้นหน่วยงานการเกษตรของอำเภอที่มหาวิทยาลัยเกษตรกรรมพยายามที่จะให้ความคิดที่เป็นนวัตกรรมใหม่บางอย่างเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่ดีที่สุดเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในมหาราชภูโดยเงินทุนและการเงินของสถาบัน ธนาคารควรจะให้ช่วยเหลือทางการเงินที่ดีที่สุดสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในมหาราชภู

Singh (2010) ศึกษาเรื่องผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : เครื่องมือในการพัฒนาชนบท งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาในประเทศอินเดียโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาผู้ประกอบการในชนบท โดยผ่านเกษตรกรชาวอินเดียตลอดจนการท่องเที่ยวทางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) เพื่อสำรวจความเป็นไปได้ของธุรกิจเกษตรการท่องเที่ยวในพื้นที่ของประเทศและ โอกาสของฟาร์มธุรกิจ 3) เพื่อประเมินอุตสาหกรรมเกษตรการท่องเที่ยวในบริบทของอินเดียเพื่อให้เกิดการจ้างงานในชนบทและการพัฒนาชนบท ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาเกษตรการท่องเที่ยวมีการดำเนิน ไปพร้อมกับกลยุทธ์การจัดกลุ่มที่มีการพัฒนาของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรธุรกิจของครอบครัวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชี้ให้เห็นว่าขึ้นอยู่กับ โครงสร้างทรัพยากรในการพัฒนาธุรกิจการจัดการเงินทุนยังคงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ รัฐบาลควรริเริ่มในการช่วยเหลือผู้ประกอบการและนำเสนอการฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่ผู้ประกอบการ

Tew (2010) ศึกษาเรื่องความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อเป้าหมายแห่งความสำเร็จของผู้ดำเนินธุรกิจทางการเกษตร โดยมุ่งเน้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และเป้าหมายของผู้ประกอบการที่แท้จริงสำหรับการดำเนินงานการรับนักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยว หรือกิจกรรมสันทนาการ เช่นเดียวครอบครัวฟาร์ม และคุณลักษณะทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของเป้าหมายสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

คือ สิ่งสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายในสัมติ คือ ความสามารถในการทำกำไรของพื้นที่ฟาร์ม การดำเนินงานทางการตลาด เครือข่ายครอบครัว และงานอดิเรกส่วนตัว

Do (2010) ศึกษาเรื่องการจัดการของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการเจริญเติบโตของผู้ได้ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขนาดเล็ก ด้วยวิธีการระบุสิ่งแวดล้อมและลักษณะการดำเนินงานเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์สู่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และรูปแบบการเสนอแนะและอธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าของธุรกิจในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร งานวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายในการศึกษา คือเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรัฐ Illinois Indiana Iowa Michigan Missouri Ohio และ Wisconsin ผลการศึกษาพบว่า มีตัวกำหนดสัมติที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเจริญเติบโตได้ คือ สิ่งแวดล้อมภายนอก เงื่อนไขภายใน พฤติกรรมการจัดการ และความสำเร็จทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่มักทำธุรกิจเพื่อบรรลุความสำเร็จของตนเองและการเชื่อมโยงของมนุษย์มากกว่าผลกำไร ผู้ประกอบการจะต้องมีความเข้าใจในอุตสาหกรรมของตนเอง และควรมีการประเมินความมั่นคงในธุรกิจของตน การฝึกตนเองในการบริหารจัดการภายในบริบทของแนวโน้มที่กว้างขึ้น ในทำนองเดียวกันที่ปรึกษาทางธุรกิจและผู้กำหนดนโยบายควรได้รับข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อช่วยให้เข้าใจอุปสรรคที่จะต้องเผชิญและความต้องการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่ในท้องถิ่นของตน และหาวิธีการในการสร้างความแตกต่างเพื่อตอบสนองให้ธุรกิจของตนและบริบทของที่อยู่อาศัย

Richards (2011) ศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์และการท่องเที่ยว เมืองแห่งศิลปะ ซึ่งผลการศึกษาได้มีการนำเสนอรูปแบบของผลิตภัณฑ์และการบริโภคของการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ โดยได้กล่าวไว้ว่า การจัดการกระบวนการการท่องเที่ยวสร้างสรรค์สามารถสร้างกระบวนการทางการท่องเที่ยวที่จะนำเสนอให้แก่นักท่องเที่ยวออกเป็น 2 แบบคือ 1) การสร้างสรรค์กิจกรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้จากสถานที่ปฏิบัติจริง และทดลองลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และ 2) การสร้างสรรค์ให้เป็นฉากหลัง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เยี่ยมชม และมีแผนการเดินทางต่างๆ รวมทั้งเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ กระบวนการต่างๆจะเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น

Ohe and Ciani (2011) ศึกษาเรื่องการประเมินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศอิตาลี : พื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น งานวิจัยนี้เน้นศึกษาเกี่ยวกับการระบุกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งมีอิทธิพลต่อระดับราคาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และวิธีการที่พวกเขาใช้ดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า มีการประมาณการจากราคาในรูปแบบของการสั่งซื้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีสระว่ายน้ำเป็นปัจจัยที่พบมากที่สุดและมีอิทธิพล

ในการเสริมสร้างระดับราคา ในขณะที่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งมาจากความหลากหลายของภูมิภาค เช่น ร้านอาหาร แหล่งมรดกโลก และไวน์ DOC ดังนั้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความจำเป็นในการควบคุมท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปอย่างสมดุลระหว่างสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อเป็นการค้นหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล สามารถแสดงคำอธิบายได้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กล่าวคือ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) และแบบสำรวจ (Basic Survey) งานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาวิจัย ได้กำหนดประชากรที่จะศึกษาเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประชากร (Population)

1.1.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่สามารถพัฒนาและเชื่อมโยงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ประกอบด้วย

- (1) พื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีจำนวน 19 แห่ง (ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544)
- (2) พื้นที่เกษตรบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดความใกล้เคียงตามที่ได้อ้างในแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในองค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คำนึงชี้วัดด้านความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ควรอยู่ในรัศมี 20 กิโลเมตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

1.1.2 ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด คือ เกษตรกรผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดจำนวน 19 ท่าน ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544)

1.1.3 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานที่สังกัดภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในด้านการกำหนดนโยบาย หรือส่งเสริมงานด้านการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มตามภาระหน้าที่เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- (1) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่
 - 1.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา-พัทลุง)
 - 1.2 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา
- (2) หน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกเห็ดครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล โดยหน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ในด้านการกำหนดนโยบายและส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวในระดับชุมชน ได้แก่
 - 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
 - 2.2 สำนักงานอำเภอหาดใหญ่
 - 2.3 เทศบาลนครหาดใหญ่
 - 2.4 เทศบาลเมืองบ้านพรุ
 - 2.5 เทศบาลเมืองควนลัง
 - 2.6 เทศบาลเมืองคลองแห
 - 2.7 เทศบาลตำบลน้ำน้อย

2.8 องค์การบริหารส่วนตำบลสูง

(3) หน่วยงานด้านการเกษตร ซึ่งมีหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้แก่

3.1 สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่

3.2 สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

1.1.4 ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง คือ บริษัทภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และมีความสำคัญต่อการเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวประกอบด้วย

- (1) ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่พัก
- (2) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร
- (3) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านขายของที่ระลึก
- (4) ผู้ประกอบการธุรกิจขนส่ง
- (5) ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

1.1.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณชานเมือง ดังนั้นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงที่สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของงานวิจัยนี้ คือ เจ้าของพื้นที่ (Host) หรือประชาชนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง

1.1.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ คือ นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทั้งที่พักค้างคืนและไม่ค้างคืน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงใช้ข้อมูลตามตารางที่ 1 (หน้า 118) สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พ.ศ.2553 (กรมการท่องเที่ยว, 2553) เพื่อแสดงประชากรนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามตารางที่ 1 ดังนี้

**ตารางที่ 1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พ.ศ.2553**

ประเภท นักท่องเที่ยว	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)	รวม (คน)
นักท่องเที่ยว	1,560,568	595,910	2,345,389
นักท่องเที่ยว	513,800	872,281	601,081
รวม	2,074,368	1,468,191	3,542,559

(กรมการท่องเที่ยว, 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาวิจัยคำนึงถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยรอบด้านเพื่อให้งานวิจัย มีความสมบูรณ์แต่ทั้งนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาและงบประมาณ ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัย จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด 3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 4) ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 6) นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ตามรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ศึกษาวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกศึกษาเฉพาะในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาทั้ง ทั้งหมดโดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 19 แห่ง

เนื่องจากฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่มีจำนวน 19 แห่ง (ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544) ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงมีการเก็บข้อมูลฟาร์มเห็ดทั้งหมด 19 ฟาร์มเห็ด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อเจ้าของฟาร์มเห็ด	เขตพื้นที่ตำบล
1	ฟาร์มเห็ดนายวีระเดช โรจนสุวรรณ	ตำบลบ้านพรุ
2	ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	
3	ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ	
4	ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ	
5	ฟาร์มเห็ดคุณพรัง มณีสะกด	
6	ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	
7	ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	
8	ฟาร์มเห็ดคุณฉะอ้อน ขอดมณี	ตำบลน่าน้อย
9	ฟาร์มเห็ดคุณปรา โมทย์ ศรีมณี	
10	ฟาร์มเห็ดคุณเทัญแข ไซศิริ	ตำบลคลองแห
11	ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ	
12	ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	
13	ฟาร์มเห็ดคุณชุพา ภูบุญแอม	ตำบลลุง
14	ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ หลอยคำ	ตำบลควนลัง
15	ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	
16	ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	
17	ฟาร์มเห็ดคุณนุกถักษ์ ไชยบุรีรักษ์	
18	ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์	
19	ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว	

(ชมรมเกษตรกร ผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา, 2544)

(2) แหล่งเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง

ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เลือกศึกษาและสำรวจเฉพาะแหล่งเกษตรหรือแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงฟาร์มเห็ด ทั้ง 19 แห่ง โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดความใกล้เคียงตามที่ได้อ้างในแบบประเมินมาตรฐาน คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในองค์ประกอบที่ 4 สักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดัชนีชี้วัดด้านความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ควรอยู่ในรัศมี 20 กิโลเมตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) ด้วยการใช้แบบสำรวจ (Basic Survey)

1.2.2 ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด จำนวน 19 ท่าน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกสัมภาษณ์เฉพาะเจ้าของฟาร์มเห็ด ฟาร์มเห็ดละ 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ฟาร์มเห็ด การกำหนดแนวทางพัฒนาศักยภาพ โดยใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

1.2.3 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 31 ท่าน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกสัมภาษณ์บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย พัฒนา ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยว และสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการเกษตร และหน่วยงานในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ในกรณีการสัมภาษณ์ผู้นำในระดับท้องถิ่น เลือกสัมภาษณ์เฉพาะผู้นำระดับท้องถิ่นใน 5 ตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่ตำบลที่มีการประกอบอาชีพเพาะเห็ด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กลุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์มีดังนี้

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาครัฐ	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ท่าน)
(1) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่	
1.1 ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา-พัทลุง)	1
1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา	1
(2) หน่วยงานด้านการเกษตร ได้แก่	
2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่	1
2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา	1
2.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลน้ำน้อยและ ตำบลควนลัง	1
2.4 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลคลองแห	1
2.5 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลฉลุง	1
(3) หน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น (ระดับท้องถิ่น เลือกสัมภาษณ์เฉพาะพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพเพาะเห็ด) ได้แก่	
3.1 หน่วยงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ได้แก่	
3.1.1 รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	1
3.1.2 ปลัดอำเภอหาดใหญ่	1
3.1.3 หัวหน้างานส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลนครหาดใหญ่	1
3.2 นายกเทศบาลตำบลในพื้นที่ที่มีฟาร์มเห็ด 5 ตำบล ได้แก่	
3.2.1 รองนายกเทศมนตรีเมืองบ้านพรุ	
3.2.2 ปลัดเทศบาลเมืองควนลัง	1
3.2.3 ปลัดเทศบาลตำบลน้ำน้อย	1
3.3.4 ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองคลองแห	1
3.3.5 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง	1
3.3 ประชานชุมชนในพื้นที่ 5 ตำบล	1
	15
รวม	31

1.2.4 ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 25 ท่าน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้ ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) ร่วมกับการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) กล่าวคือเลือกศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยว ธุรกิจละ 5 แห่ง และมีการกำหนดเกณฑ์คุณลักษณะ กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่จะศึกษา ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมที่พักกำหนดศึกษาเฉพาะ โรงแรมที่พัก ที่มีเกณฑ์ระดับ 4 ดาวขึ้นไป ธุรกิจขนส่งและธุรกิจนำเที่ยวกำหนดศึกษาเฉพาะบริษัท ที่มีใบประกอบกิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ธุรกิจร้านอาหารกำหนดศึกษาเฉพาะ ร้านขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ และธุรกิจร้านขายของฝากของที่ระลึกของอำเภอหาดใหญ่ ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดสัมภาษณ์บุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินองค์กร และมีอำนาจในการบริหารจัดการองค์กร ได้แก่ เจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ดังสามารถแสดง สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ท่าน)
(1) ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่พัก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ปางไม่วีรสิรอร์ท - โรงแรมหรรษาเจบี หาดใหญ่ - โรงแรมโมนิค - โรงแรมโคอิชิ - โรงแรมซาการะ แกรนด์วิวด์ หาดใหญ่ 	5
(2) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ร้านอาหารกูเต๋2 - ร้านอาหารช่องเขา ซีฟู้ด - ร้านอาหารจันเคย์ - ร้านอาหารคำรับมุสลิม - ร้านอาหาร เนินขุมทอง การ์เด็นท์ 	5

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ท่าน)
(3) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านขายของฝากของที่ระลึก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ร้าน P107 - ร้านวงสวรรค์ หาดใหญ่ (พลาซ่า) - ร้านศรีวิศาล - ร้านรุ่งนกสยาม - ร้านพีนะ ตลาดกิมหยง 	5
(4) ผู้ประกอบการธุรกิจขนส่ง และรถเช่า ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - บริษัท ปรินคา ทัวร์ - บริษัท โทธีทองขนส่ง (2505) จำกัด - บริษัทปิยะทัวร์ - คิวรอดู๋หาดใหญ่ตรัง - บริษัท สมุขการท่องเที่ยว 	5
(5) ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - บริษัทหาดใหญ่ แอสปี้ ทัวร์ - บริษัทบุญชัย ทัวร์ - บริษัทซันนี่ ทัวร์ ทัวร์ - บริษัทสยามเจือกทอง ทราเวล เซอร์วิส - บริษัทหาดใหญ่ ไคมอน ทัวร์ 	5
รวม	25

1.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 57 ท่าน

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) ร่วมกับการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) เพื่อเป็นตัวแทนประชาชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ (Host) อย่างแท้จริง และสืบเนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถระบุจำนวนประชาชนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างฟาร์มเห็ดได้ ผู้ศึกษาวิจัยจึงกำหนดสัดส่วนสัมพัทธ์

ตัวแทนประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ในเขตที่มีฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ทั้ง 19 แห่ง กำหนดพื้นที่ละ 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

1.2.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 ท่าน

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ผู้ศึกษาวิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

(Accidental Sampling) และใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแจกแบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาตินี้ ผู้ศึกษาวิจัยใช้ข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พ.ศ.2553 รวม 3,542,559 คน ข้อมูล ณ วันที่ 9 กันยายน 2554 (กรมการท่องเที่ยว, 2553) โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1970) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	ขนาดของประชากร
e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง (5% = 0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{3,542,559}{1+ 3,542,559 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{3,542,559}{8,856.5}$$

$$n = 399.99$$

ดังนั้นในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 400 ท่าน

จากการคำนวณดังกล่าว เนื่องจากผู้ศึกษาวิจัยต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จึงมีการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มด้วยวิธีการเทียบบัญญัติใดบางอย่าง ได้สัดส่วนดังนี้

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างสัดส่วนการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

นักท่องเที่ยว	จำนวน (ท่าน)	กลุ่มตัวอย่าง (ท่าน)
ชาวไทย	2,074,368	234
ชาวต่างประเทศ	1,468,191	166
รวม	3,542,559	400

จากตารางที่ 5 อธิบายได้ว่าผู้ศึกษาวิจัยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 234 ท่าน และเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 166 ท่าน รวมทั้งสิ้นเก็บข้อมูลทั้งหมด 400 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล 6 ประเภท ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

2.2 แบบสำรวจ (Basic Survey)

2.3 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

2.4 แบบสอบถาม (Questionnaire)

2.5 การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรใช้เพื่อประเมินศักยภาพพื้นที่กลุ่มตัวอย่างฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง โดยผู้ศึกษาวิจัยเลือกใช้แบบประเมินของสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในการประเมินมาตรฐานฟาร์มเห็ด ทั้งนี้ตามแนวทางการตรวจประเมินที่ได้กล่าวไว้ในเรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553) กล่าวไว้ว่า ให้มีคณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวนไม่เกิน 15 คน ดังนั้นสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ผู้ศึกษาวิจัยจึงดำเนินการตั้งคณะกรรมการประเมินจำนวน 7 ท่าน เพื่อให้ผลการประเมินมีความเป็นกลางและเที่ยงตรง ซึ่งคณะกรรมการประเมินเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

ตารางที่ 6 คณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพฟาร์มเห็ดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ที่	ชื่อ-สกุลผู้ประเมิน	ตำแหน่ง	หน่วยงานสังกัด
(1)	นายอุทิศ ลิ้มสกุล	รองผู้อำนวยการ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่
(2)	นางสาวจันทร์ปรีชา สุวรรณชาติ	เจ้าหน้าที่พัฒนา การท่องเที่ยว	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา
(3)	นางสาวพนวรรณ ขามาเจริญ	เจ้าหน้าที่พัฒนา การท่องเที่ยว	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา
(4)	นายอรุณ มณีรัตน์	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
(5)	นายวุฒิศักดิ์ เพชรมีศรี	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
(6)	ผศ.ดร.สุวิทย์ สุวรรณไธ	นักวิชาการ ด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
(7)	นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ	ผู้ศึกษาวิจัย	สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การประเมินศักยภาพพื้นที่มี 4 องค์ประกอบหลัก 34 ดัชนีชี้วัด แต่ละองค์ประกอบหลัก ถูกกำหนดให้มีความสำคัญเท่ากัน หรือคิดเป็นร้อยละ 25 เท่ากัน ดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินศักยภาพพื้นที่

องค์ประกอบหลัก	คะแนนเต็ม
1. ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	25
2. ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	25
3. ศักยภาพการบริการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	25
4. ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	25
รวม	100

กรอบตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 34 ตัวชี้วัด กำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) มี 3 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

ค่าคะแนน	หมายถึง
1	สูงกว่ามาตรฐาน
0.05	ได้มาตรฐาน
0	ต่ำกว่ามาตรฐาน

แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรพื้นที่ฟาร์มเห็ดประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 34 ดัชนีชี้วัด ดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

(1) องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 10 ดัชนีชี้วัด ดังนี้

- 1.1 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 1.2 แผนการบริหารจัดการพื้นที่
- 1.3 ด้านความปลอดภัย
- 1.4 การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว
- 1.5 การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชน

- 1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว
- 1.7 การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 1.8 การส่งเสริมการขายเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การเกษตร
- 1.9 การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 1.10 การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

(2) **องค์ประกอบที่ 2** ตักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
7 คำนีชี้วัด ดังนี้

- 2.1 ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
- 2.2 ที่พัก
- 2.3 อาหาร
- 2.4 การเข้าถึง
- 2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่
- 2.6 บุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว
- 2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว

(3) **องค์ประกอบที่ 3** ตักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
9 คำนีชี้วัด ดังนี้

- 3.1 การต้อนรับ
- 3.2 มัคคุเทศก์หรือผู้นำชม
- 3.3 ของฝากและของที่ระลึก
- 3.4 ความหลากหลายของกิจกรรม
- 3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว
- 3.6 การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้
- 3.7 การให้บริการด้านขนานพาหนะเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว
- 3.8 การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว
- 3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ

(4) **องค์ประกอบที่ 4** ตักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
8 คำนีชี้วัด ดังนี้

- 4.1 ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี
- 4.2 ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.3 ความสวยงามของของพื้นที่

- 4.4 ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรม
- 4.5 ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว
- 4.6 ความโดดเด่นและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- 4.7 การได้รับรางวัล ใบรับรอง
- 4.8 การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร

2.2 แบบสำรวจ (Basic Survey)

แบบสำรวจ (Basic Survey) ผู้ศึกษาวิจัยสร้างแบบสำรวจนี้โดยอาศัยทฤษฎี 6 A's องค์ประกอบของการท่องเที่ยว และองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543) ซึ่งในการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวและองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ศึกษาวิจัยยึดหลักเกณฑ์ความใกล้เคียงตามที่ได้อ้างในแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในองค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คำนึงชีวิตด้านความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ควรอยู่ในรัศมี 20 กิโลเมตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) โดยการสำรวจนี้ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) และการสอบถามจากคนในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล เกษตรตำบล ประธานชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ในเรื่องแหล่งเกษตรที่น่าสนใจในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ด และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดรวมทั้งองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวต่างๆ โดยประเด็นที่จะสำรวจมีดังนี้

- สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง (Attractions)
- การเข้าถึง (Access)
- ที่พัก (Accommodation)
- สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
- กิจกรรม (Activities)
- การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)
- แหล่งเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจ
- ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview)นี้จะใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structured Interview) ซึ่งเป็น ลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) โดยมีการสร้างแบบสัมภาษณ์ 3 ชุด แต่ละชุด มีประเด็นคำถามที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.3.1 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ใช้สำหรับ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสร้างขึ้นจากทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis (พัศตร์พอง วัฒนสินธุ์, 2542) แนวคิด ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2550) ประกอบด้วย 5 ส่วน ตามประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุลผู้ให้ สัมภาษณ์ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนา ศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (พัศตร์พอง วัฒนสินธุ์, 2542)

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนงานทางการตลาด การท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2550) ประกอบด้วย

- ผลิตภัณฑ์ (Product)
- ราคา (Price)
- ช่องทางการจัดจำหน่าย(Place/Process of Delivery)
- การส่งเสริมการตลาด(Promotion)
- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
- กระบวนการ (Purchasing Process)
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)
- ความร่วมมือทางธุรกิจ(Partnership / Participation)

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.3.2 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ใช้สำหรับ
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง ซึ่งสร้างขึ้นจากแนวคิดส่วนประสมทาง
การตลาดการท่องเที่ยว (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2550) และทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis
(พักตร์พอง วัฒนสินธุ์, 2542) ประกอบด้วย 5 ส่วน ในประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุล
ผู้ให้สัมภาษณ์ ที่อยู่ อายุ รายได้

ส่วนที่ 2 ทักษะคิดด้านความต้องการและความพร้อมต่อการพัฒนาพื้นที่
ฟาร์มเห็ดของคนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนที่ 3 สถานการณ์ปัจจุบันของฟาร์มเห็ด ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส
และอุปสรรค (พักตร์พอง วัฒนสินธุ์, 2542) ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่
ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการดำเนินงานทางการตลาดของ
พื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาด
การท่องเที่ยว (8Ps) (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2550) ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์ (Product)
- ราคา (Price)
- ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Process of Delivery)
- การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
- กระบวนการซื้อ (Purchasing Process)
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)
- ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation)

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.3.3 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ใช้สำหรับ
กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสร้างขึ้นจากองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว
(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ประกอบด้วย 4 ส่วน ในประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 ทักษะในด้านความต้องการและความพร้อมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนของคน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ประกอบด้วย

- ด้านการจัดการพื้นที่
- ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ด้านการจัดกิจกรรม
- ด้านการจัดองค์กร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในชุมชน

2.4 แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้ศึกษาวิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อเสริมข้อมูลในด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเลือกใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ในการสร้างแบบสอบถามนี้ใช้ทฤษฎีสองส่วนและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory : S-R Theory) (Kotler, 2003) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะของคำถามปลายปิด (Close-End Question) และคำถามปลายเปิด (Open-End Question) แบบสอบถามนี้แบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเป็นคำถามที่มีลักษณะการตอบแบบเลือกตอบ (Checklist) (มนสิข สิริสมบูรณ์, 2550)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเป็นคำถามที่มีลักษณะการตอบแบบเลือกตอบ (Checklist) (มนสิข สิริสมบูรณ์, 2550) โดยแบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาดต่อการเลือกผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (8Ps) (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2550)

ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์ (Product)
- ราคา (Price)
- ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Process of Delivery)
- การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
- กระบวนการซื้อ (Purchasing Process)
- การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)
- ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation)

โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนและประเมินค่าแบบ Likert's Scale (Rating Scale) (มนสิข สิริธิตสมบูรณ์, 2550) ที่ให้ผู้ประเมินค่าเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.5 การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

การอภิปรายกลุ่ม(Focus Group Discussion) เป็นการจัดการประชุมเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย เสนอข้อคิดเห็นร่วมกันระหว่าง กลุ่มผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ใกล้ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง การจัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) นับเป็นเครื่องมือของการวิจัยเชิงคุณภาพที่สำคัญ ทั้งยังเป็นการนำทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) (สุภางค์ จันทวานิช, 2531) มากำหนดขั้นตอน กระบวนการจัดการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย และมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ได้จริง สำหรับกระบวนการวิจัย

เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research - PAR) (ไพโรจน์ ชลารักษ์, 2548) อธิบายว่ามีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- (1) ขั้นการศึกษาบริบท นักวิจัยควรทำความเข้าใจ และศึกษาบริบทพื้นที่ที่ตนจะศึกษา
- (2) ขั้นกำหนดปัญหา นักวิจัยสรุปคำถามหรือปัญหา รวมทั้งอธิบายเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจตรงกัน
- (3) ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานวิจัย นักวิจัยจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัย ให้ชัดเจน รวมทั้งระบุด้วยว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยแต่ละฝ่ายจะมีส่วนร่วมอะไร และอย่างไร เมื่อใดบ้าง
- (4) ขั้นการติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุง นักวิจัยมีส่วนร่วมโดยการพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยข้อมูลจากทุกฝ่าย แล้วนำมาทำการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
- (5) ขั้นการสรุปผลการวิจัย นักวิจัยจะทำการสรุปผลการวิจัย และเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยออกเผยแพร่

ทั้งนี้สำหรับในส่วนของการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอภิปรายกลุ่ม

(Focus Group Discussion) ของงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจะนำกระบวนการดังกล่าวมากำหนดขั้นตอนในการจัดการอภิปรายกลุ่ม โดยมีการกำหนดประเด็นการอภิปรายกลุ่มดังนี้

(1) แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชีคหลักตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ของ(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) ได้แก่

- ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการบริการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(2) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

- ด้านการจัดการพื้นที่ การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

- ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันมลภาวะ มลพิษของเสียที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ด้านกิจกรรม การจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ด้านองค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ในการจัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วม 44 ท่าน ประกอบด้วย

ตารางที่ 8 กลุ่มผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่ม	จำนวน (ท่าน)
1. เจ้าของกิจการผู้เพาะเห็ดในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	19
2. ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	2
3. ประชาชนในท้องถิ่นบริเวณใกล้เคียงฟาร์มเห็ด	23
รวม	44

2.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการจัดประชุมเพื่อรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติในการร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปรวบรวมเพื่อเสนอเป็นแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีการกำหนดประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ดังนี้

- (1) ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - (2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ยึดหลักตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ของ(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) ได้แก่

- ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการบริการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(3) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

- ด้านการจัดการพื้นที่ การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร

- ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันมลภาวะ มลพิษของเสียที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ด้านกิจกรรม การจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ด้านองค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ดังนั้นในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ครั้งนี้ มีการจัดการประชุมในลักษณะของการเสวนา ซึ่งมีเข้าร่วมการเสวนาจำนวน 2 ท่าน คือ

- ผศ.ดร.สุวิทย์ สุวรรณโณ (นักวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่)

- นายอรุณ มณีรัตน์ (นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่)

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.1 แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.1.1 ศึกษาและเลือกใช้แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

3.1.2 เสนอรายชื่อคณะกรรมการประเมินแก่อาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.3 ดำเนินการติดต่อเจรจากลุ่มคณะกรรมการประเมิน

3.1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

3.2 แบบสำรวจ (Basic Survey)

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
 ในนี้เพื่อกำหนดขอบเขตของการลงพื้นที่ศึกษา

3.2.2 สร้างแบบสำรวจตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

3.3.3 เสนอแบบสำรวจให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบ และแก้ไขตาม

ข้อเสนอแนะ

3.3.4 ปรับปรุงและนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3 แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

3.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3.2 สร้างข้อมูลแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open-End Question)

3.3.3 เสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบ และแก้ไขตาม

ข้อเสนอแนะ

3.3.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่ม คือ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 15 ชุด โดยคำนวณจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องสัมภาษณ์จริงจำนวน 142 ท่าน

3.3.5 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์หลังจากการทดลองใช้ เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.4 แบบสอบถาม (Questionnaire)

3.4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามปลายปิด (Close-End Question) และคำถามปลายเปิด (Open-End Question)

3.4.3 เสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4.4 นำแบบสอบถามทดลองใช้ (Pre-test) กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียง กับอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 10 ของแบบสอบถามฉบับจริงจำนวน 400 ชุด ดังนั้นจึงทดลองใช้ (Pre-test) เป็นจำนวน 40 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α Coefficient) ตามวิธี

ของครอนบัค (Cronbach) (Cronbach, 1963) เพื่อทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.97

3.4.5 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถาม ให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.4.6 นำแบบสอบถามไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.5.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้ออภิปราย

3.5.2 ศึกษากระบวนการลำดับขั้นตอนการจัดการอภิปรายกลุ่มจากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) (ไพโรจน์ ชลาวัณย์, 2548) โดยมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการศึกษาบริบท ขั้นกำหนดปัญหา ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานวิจัย ขั้นการติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุง และขั้นการสรุปผลการวิจัย

3.5.3 กำหนดหัวข้อและประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการจัดอภิปรายกลุ่ม

3.5.4 เสนอ หัว ข้อ และ ประเด็น ปัญหา ที่ ใช้ ใน การ อภิปราย กลุ่ม (Focus Group Discussion) ให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5.5 นำหัวข้อและประเด็นปัญหาไปใช้ในการจัดการอภิปรายกลุ่ม

3.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

3.6.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้ออภิปราย

3.6.2 กำหนดหัวข้อและประเด็นเพื่อใช้ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.6.3 เสนอหัวข้อและปัญหาที่ใช้ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.6.4 นำหัวข้อและประเด็นไปใช้ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาวิจัย ได้เก็บข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยแบ่งตามลักษณะ ดังนี้

4.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

4.1.1 ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

กับ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหมดจำนวน 142 ท่าน โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

4.1.2 ศึกษาข้อมูลจากการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 19 แห่ง

4.1.3 ศึกษาข้อมูลจากแบบสำรวจ (Basic Survey)

4.1.4 ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

4.1.5 ศึกษาจากการจัดอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมอภิปราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการกิจการฟาร์มเห็ด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

4.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา-พัทลุง)

4.2.2 สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

4.2.3 เทศบาลนครหาดใหญ่

4.2.4 สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่

4.2.5 เทศมนตรีเมืองควนลัง

4.2.6 เทศมนตรีตำบลน่าน้อย

4.2.7 เทศบาลเมืองคลองแห

4.2.8 เทศบาลเมืองบ้านพรุ

4.2.9 องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

4.2.10 ชมรมผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา

4.2.11 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.2.12 ข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆบนอินเทอร์เน็ต

4.2.13 หนังสือทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และประมวลผลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลจากการประเมินที่ได้มาใช้สูตรในการประมวลทางสถิติ ตามที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยกำหนดไว้เพื่อสรุปค่าคะแนน ศักยภาพของพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำค่าที่ได้จากการประเมิน มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for Social Science)

ตามแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้กำหนดไว้ 34 ตัวชี้วัด กำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) มี 3 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

ค่าคะแนน	หมายถึง
1	สูงกว่ามาตรฐาน
0.05	ได้มาตรฐาน
0	ต่ำกว่ามาตรฐาน

เมื่อมีการให้ค่าคะแนนการประเมินแล้วผู้ศึกษาวิจัยจะนำค่าคะแนนนั้นมาเข้าสู่ตรรกานวณทางสถิติ ดังนี้

สูตรที่ 1 เป็นการคำนวณค่าคะแนนของแต่ละองค์ประกอบหลัก (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552 : 5-10)

$$T_j = \sum_{i=1}^n W_{ji} X_{ji} = (W_{11} + X_{11} + W_{12} + X_{12} + W_{13} + X_{13} + \dots + W_{jn} + X_{jn})$$

$$i = 1, j = 1 \rightarrow 4$$

โดยกำหนดให้

T _j	แทน	ค่าคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบหลัก
W	แทน	ค่าน้ำหนักประจำตัวชี้วัด
X	แทน	ค่าคะแนนที่กรรมการประเมินประจำตัวชี้วัด
i	แทน	ลำดับที่ของตัวชี้วัด 1, 2, 3, ..., n
n	แทน	ลำดับที่สุดท้ายของตัวชี้วัด ในแต่ละองค์ประกอบหลัก

เมื่อคำนวณสูตรที่ 1 เป็นที่เรียบร้อยแล้วจะได้ค่าคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบหลัก ซึ่งต้องนำค่าคะแนนรวมดังกล่าวนี้มาคำนวณในสูตรที่ 2 เพื่อแปลความหมายตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สูตรที่ 2 เป็นการคำนวณเพื่อแปลความหมายตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552 : 5-11)

$$\sum_{j=1}^4 T_j = (T_1 + T_2 + T_3 + T_4)$$

$$j = 1 > 4$$

โดยกำหนดให้

- T แทน ค่าคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบหลักที่คำนวณได้จากสูตรที่ 1
j แทน ลำดับที่ขององค์ประกอบหลัก 1,2,3,4

เมื่อคำนวณสูตรที่ 2 เรียบร้อยแล้วจะได้ผลคะแนนในการแปลความตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งเป็น 3 ระดับ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552 : 5-11) ดังนี้

(1) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดีเยี่ยม	มีคะแนนรวม	ตั้งแต่ 81	คะแนนขึ้นไป
(2) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดีมาก	มีคะแนนรวม	ตั้งแต่ 71-80	คะแนน
(3) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดี	มีคะแนนรวม	ตั้งแต่ 61-70	คะแนน
* ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ	มีค่าคะแนน	ต่ำกว่า 61	คะแนนลงมา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จาก กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 142 ท่าน มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์รายกลุ่มจากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ของแต่ละกลุ่มคำถาม โดยจัดกลุ่มประเด็นคำถามได้ดังนี้

5.2.1 สถานการณ์ปัจจุบัน SWOT Analysis (พัทศรีทอง วัฒนสินธุ์, 2542) ของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง

- (1) จุดแข็ง
- (2) จุดอ่อน
- (3) โอกาส
- (4) อุปสรรค

5.2.2 การดำเนินงานทางด้านการตลาด โดยใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาด (8 Ps) (ฉลองศรี ทิมลสมพงศ์, 2550) ได้แก่

- (1) ผลิตภัณฑ์ (Product)
- (2) ราคา (Price)
- (3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Process of Delivery)
- (4) การส่งเสริมการตลาด(Promotion)
- (5) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ(Physical Environment)
- (6) กระบวนการซื้อ (Purchasing Process)
- (7) การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)
- (8) ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation)

5.2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) 4 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการจัดการพื้นที่ การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร
- (2) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันมลภาวะ มลพิษของเสียที่เกิดจาก
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- (3) ด้านกิจกรรม การจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใน
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- (4) ด้านองค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.5.4 ความคิดเห็นด้านแนวทางในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552)

4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- (1) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร
- (2) ศักยภาพด้านการรองรับของพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร
- (3) ศักยภาพด้านการให้บริการของพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร

(4) สักยภาพด้านการดึงดูดใจของพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for Social Science) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จะวิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) ดังนี้

5.3.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลส่วนต่างๆดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ สถานะภาพ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา)
2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

5.3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

ใช้อธิบายข้อมูลในส่วน

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม จำนวน 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (มณฑิข สิริสมบุญ 2550) คือ

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ในการประเมินผลจะใช้วิธีการแปลผลแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยตามหลักการแบ่ง
 อันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น (ปารวี ศรีอุบล, 2548) ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{Interval (I)} &= \frac{\text{Rang (R)}}{\text{Class (C)}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาตามเกณฑ์ในการประเมินผล
 ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.0	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ธานีินทร์ ศิลปจารุ, 2550)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

(มนสิข สิทธิสมบูรณ์, 2550)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย(Focus Group Discussion) และ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย ที่ได้จากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research - PAR) (ไพโรจน์ ชลารักษ์, 2548) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ มาประมวลผลสรุปประเด็นการอภิปรายต่างๆแล้วนำมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มากำหนดแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตั้งสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตั้งสมมติฐานโดยการนำค่าสถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) มาวิเคราะห์การทดสอบว่าข้อมูลในแต่ละกลุ่มที่จำแนกนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้างสำคัญหรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่น่ามาหาค่าความสัมพันธ์ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

สูตรหาค่าไค-สแควร์(Chi-square Test) (ธานินทร์ ศิลปจารุ, 2550)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E)^2}{E}$$

$$\chi^2 = \text{ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Test)}$$

$$O = \text{ความถี่ที่สังเกตได้}$$

$$E = \text{ความถี่ที่คาดหวัง}$$

หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสูตร

$$E = \frac{R \times C}{n}$$

เมื่อ $R =$ ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น

$C =$ ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น

$N =$ ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

5.6 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) ซึ่งในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง โดยการตรวจสอบความถูกต้องของการวิจัยเชิงคุณภาพ นิยมใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ดังนั้นสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยเลือกใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า ด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล(Methodological Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2552) กล่าวคือ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่ต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกต ควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลว่าข้อมูลที่ได้มามีความเหมือนกันหรือไม่

6. การจัดทำแผนพัฒนาศกยภาพ

หลังจากที่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาเพื่อกำหนดแผนพัฒนาศกยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อพัฒนาศกยภาพด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (วรรณภา ศิลปอาษาและคณะ, 2545) ได้แก่

- 6.1 การเตรียมการศึกษา
- 6.2 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 6.3 การสำรวจข้อมูล เป็นขั้นตอนของการสำรวจเก็บข้อมูลที่เป็นในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6.5 การกำหนดควิสัยทัศน์ พันธะกิจและจัดทำแผนงานต่างๆ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินงานของงานวิจัยเรื่องนี้โดยภาพรวมไว้ในตารางที่ 9 หน้า 135 ดังนี้

ตารางที่ 9 สรุปวิธีการดำเนินงานวิจัย

ที่	ประชากร	วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ผล
1	ทรัพยากรการท่องเที่ยว เชิงเกษตร -ฟาร์มเห็ด -พื้นที่เกษตรใกล้เคียง ฟาร์มเห็ด	แบบเจาะจง	19 N/A	แบบประเมินมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ แบบสำรวจ	หาค่าเฉลี่ย
2	ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด	แบบเจาะจง	19	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย	วิเคราะห์เนื้อหา
3	หน่วยงานภาครัฐ	แบบเจาะจง	31	แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและ การประชุมเชิงปฏิบัติการ	วิเคราะห์เนื้อหา
4	หน่วยงานภาคเอกชน	แบบเจาะจง	25	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย	วิเคราะห์เนื้อหา
5	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แบบบังเอิญ	57	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย	วิเคราะห์เนื้อหา
6	นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ	แบบบังเอิญ	400	แบบสอบถาม	หาค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” นี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 5) เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่างๆ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) เพื่อประเมินฟาร์มเห็ด 2) แบบสำรวจ (Basic Survey) เพื่อสำรวจแหล่งเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ด 3) แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) สำหรับเจ้าของฟาร์มเห็ด หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 4) แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ 5) การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) และ 6) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ประเด็น แสดงรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

1. ผลการศึกษาการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
4. ผลการวิเคราะห์สมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
5. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. ผลการศึกษาและประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่ามีฟาร์มเห็ดทั้งสิ้นจำนวน 19 แห่ง โดยในตอนต้นนี้ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน ตามรายละเอียดดังนี้

- ✓ 1.1 บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ✓ 1.2 ผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สำหรับการแสดงผลการประเมินศักยภาพฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ เนื่องจากการประเมินฟาร์มเห็ดแต่ละแห่งในครั้งนี้ มีคณะกรรมการผู้ร่วมการประเมิน จำนวน 7 ท่าน จาก 5 หน่วยงาน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงขอใช้วิธีการกำกับตัวเลขแทนผู้ประเมินแต่ละท่านในตารางการนำเสนอผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงตัวเลขที่ใช้กำกับรายชื่อคณะกรรมการประเมินศักยภาพฟาร์มเห็ด
ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตัวเลขที่ใช้กำกับ	ชื่อ-สกุลผู้ประเมิน	ตำแหน่ง	หน่วยงานสังกัด
(1)	นายอุทิศ ลิ้มสกุล	รองผู้อำนวยการ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่
(2)	นางสาวจันทร์ปรียา สุวรรณชาติ	เจ้าหน้าที่พัฒนา การท่องเที่ยว	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา
(3)	นางสาวพนวรรณ ยามาเจริญ	เจ้าหน้าที่พัฒนา การท่องเที่ยว	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา
(4)	นายอรุณ มณีรัตน์	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
(5)	นายวุฒิสักดิ์ เพชรมีศรี	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
(6)	ศส.ดร.สุวิทย์ สุวรรณโณ	นักวิชาการ ด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
(7)	นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ	ผู้ศึกษาวิจัย	สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.1 ขริบททั่วไปของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การศึกษาขริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสังเกต
การสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มเห็ดและการสำรวจจากประชาชนที่ฟาร์มเห็ดนั้นๆตั้งอยู่ รายละเอียด
ของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง มีดังต่อไปนี้

1.1.1 ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

ฟาร์มเห็ดของคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 20 หมู่ที่ 5 ถนนเทศบาลใหม่ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้อย่างสะดวกทุกฤดูกาล มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 4 โรงเรือน เป็นการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต การผลิตยังเป็นการผลิตด้วยวิธีการดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดฮังการี และมีผู้ให้ความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นระยะๆ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสนใจเริ่มต้นทำธุรกิจฟาร์มเห็ดเพื่อประกอบอาชีพ และประชาชนทั่วไปที่มาเป็นกลุ่มคณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องการส่งเสริมการเพาะเห็ดให้ชาวบ้านเป็นอาชีพเสริม (วีระเดช โรจนสุวรรณ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 46 ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

ภาพที่ 47 โรงเรียนเพาะเห็ดฟาร์มเห็ดคุณวิระเดช โรงเรียนสุวรรณ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจ และองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณวิระเดช พบว่า ไม่มีการบริการจัดการการท่องเที่ยว ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม คือประเพณีทำบุญเดือนสิบ ซึ่งชาวบ้านในชุมชนจะร่วมมือร่วมใจกันจัดเป็นประจำทุกปี ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ในชุมชนยังไม่มีบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเลย เช่น ไม่มีที่จอดรถ สุขาสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ที่พัก เป็นต้น ในส่วนของร้านอาหาร พบว่ามีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชน 15 ร้าน การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (มิตร อินสุวรรณ โฉ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช
โรจนสุวรรณ

ตารางที่ 11 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.5	4	4	9.5	2	7.5	9	39.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7.5	17.5	17.5	14.5	6	9.5	9.5	82
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7.5	6	6	6	3	7.5	6	42
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	13	3	3	7.5	3	4.5	4.5	38.5
คะแนนรวม	31.5	30.5	30.5	37.5	14	29	29	202
คะแนนเฉลี่ย (x̄)	28.8 คะแนน							

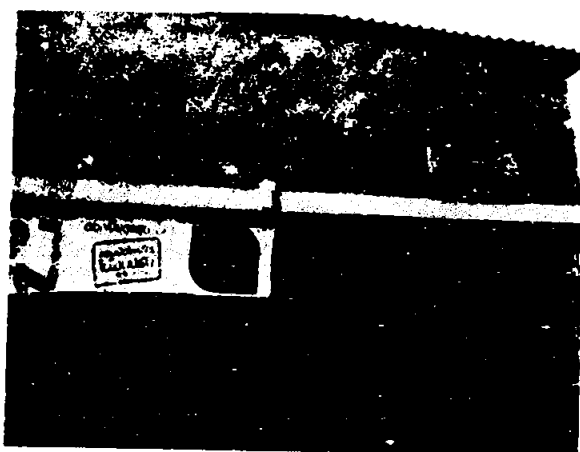
จากตารางที่ 11 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 28.8 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึงไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.2 ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 440 ถนนกาญจนวนิช ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 3 ไร่เศษ สามารถเข้าถึงฟาร์มได้สะดวกทุกฤดูกาล มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 9 โรงเรือน มีการดำเนินงานแบบเป็นธุรกิจที่ครบวงจร ได้รับการจัดตั้งให้เป็นศูนย์การเรียนรู้การเพาะเห็ด ดังนั้น มีการดำเนินงานในลักษณะของฟาร์มเปิดให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดสามารถเข้าชมฟาร์มเห็ดได้ตลอดทุกวัน สำหรับกระบวนการเยี่ยมชมฟาร์มเห็ดมีการจัดการ โดยมี

ผู้ให้ความรู้หรือผู้นำชมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตเห็ด คือ การทำเชื้อเห็ด กรรมวิธีและเทคนิค การเพาะเห็ด การดูแลรักษาเห็ด เป็นต้น และมีเอกสารแนะนำความรู้แจกฟรีให้กับนักท่องเที่ยว การเข้าเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจทางฟาร์ม ไม่ได้เก็บการเข้าเยี่ยมชม ไม่มีค่าใช้จ่าย แต่อย่างใด ในด้านกระบวนการผลิตของฟาร์มเห็ดคุณดวงดาวเน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อลดจำนวนคนงาน ผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายภายในฟาร์ม ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ เห็ดแครง เห็ดโคน เชื้อเห็ด วัสดุอุปกรณ์เพาะเห็ด เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมการเพาะเห็ด เป็นต้น (ดวงดาว รัตนะ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 48 ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

ภาพที่ 49 ผู้นำชมฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ นำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมฟาร์ม

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพริกค้างคาว มีที่พักประเภทรีสอร์ท 1 แห่ง คือ สอติเคย์อินท์ มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน คือ หนังสติ๊กอาจารย์ณรงค์ ในด้านพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ พบว่า ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ และไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ในชุมชนยังไม่มี การให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ที่จอดรถ สุขาสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก มีร้านอาหารประเภทแผงลอยจำนวน 25 ร้านมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาอย่างเพียงพอ แต่ภายในฟาร์ม คุณดวงดาวมีห้องสุขาสาธารณะที่แยกออกมาเป็นสัดส่วนไว้รองรับนักท่องเที่ยว การเดินทางเข้าถึง ฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบายเนื่องจากฟาร์มเห็ดตั้งอยู่บนถนนสายหลัก และสามารถเข้าถึงโดยรถโดยสารประจำทาง เช่น รถสองแถวหาดใหญ่ - หุ่นสูง รถตู้หาดใหญ่-ค่านอก (เพลิน ทองเกต, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

ตารางที่ 12 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.5	10	10	11.5	5	7.5	11.5	60
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	9.5	11.5	18	18	7.5	9.5	13	87
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	15	11.5	11.5	6	9	11.5	70.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	8	13.5	13.5	14.5	7	7	11	74.5
คะแนนรวม	28	50	53	55.5	25.5	33	47	292
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	42 คะแนน							

จากตารางที่ 12 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด
คุณดวงดาว รัตนะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 42คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา
หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.3 ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ ตั้งอยู่ที่ถนนมุสลิมร่วมใจ ตำบล
บ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่
สามารถเข้าถึงได้สะดวกทุกฤดูกาล มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 4 โรงเรือน เป็นการดำเนินงาน
ในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นเทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่เพาะปลูกมีเพียงชนิดเดียว คือเห็ดภูฐาน
(สุพัตรา สุวรรณชาติ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 50 โรงเรือนเพาะเห็ดฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

ภาพที่ 51 พื้นที่ที่ใช้ในกระบวนการผลิตฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพริกค้างคาว มีที่พักประเภทรีสอร์ท 1 แห่ง คือ สอติเคย์อินท์ ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ในชุมชนเป็นชุมชนท้องถิ่นที่ยังไม่มีบริการต่างๆไว้รองรับการท่องเที่ยว อาทิ ที่จอดรถ สุขาสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ที่พัก เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยจำนวน 8 ร้าน มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ มีการจัดเวรยามเพื่อรักษาความปลอดภัยภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (วิระ เบญจล่ำเต๊ะ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสุภัตรา
สุวรรณชาติ

ตารางที่ 13 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสุภัตรา สุวรรณชาติ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.5	1	1	1	1	3.5	4	15
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	7.5	6	6	6	6	6	43.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	3	1.5	1.5	1.5	1.5	3	12
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	3	1.5	1.5	1.5	1.5	3	13.5
คะแนนรวม	12.5	14.5	10	10	10	12.5	16	85.5
คะแนนเฉลี่ย (x̄)	12.2 คะแนน							

จากตารางที่ 13 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด
คุณสุภัตรา สุวรรณชาติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 12.2 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61
ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.4 ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ

(1) บริเวณทั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ

ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ ตั้งอยู่ในเขตที่ 5 ตำบลบ้านพรุ อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก ที่มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่ เป็นพื้นที่เช่า
เพื่อทำการเกษตร เจ้าของฟาร์มจึงไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงได้เท่าที่ควร มีโรงเรือนเพาะเห็ด
จำนวน 4 โรงเรือน สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้สะดวก แต่ในช่วงฤดูฝนพื้นที่ภายในฟาร์มค่อนข้าง
ชื้น หากลำบากต่อการสัญจรในพื้นที่ มีลักษณะการดำเนินงานแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้

เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ โดยปกติไม่มีผู้เข้ามาศึกษาดูงาน และเยี่ยมชมฟาร์ม (สุพรรณิ ขวามือ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 52 ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ (เขตฉัตร นาคะชาติ, 2554)

ภาพที่ 53 พื้นที่ใช้ในกระบวนการผลิตฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพุดกังคิ้ว ไม่มีการบริหารจัดการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าเยี่ยมชม ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแวงลอยภายในชุมชนจำนวน 5 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (วิรัช หมั่นดี, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(3) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณณี
ขวามเมือง

ตารางที่ 14 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณณี ขวามเมือง

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	0	1	1	1	0	0	4
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	5	6	0	5	6	1.5	23.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3	3	1.5	3	3	0	4.5	18
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	3	12
คะแนนรวม	5.5	9.5	10	5.5	10.5	7.5	9	57.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	8.2 คะแนน							

จากตารางที่ 14 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณณี ขวามเมือง พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 8.2 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.5 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี มณีสะเกด

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี มณีสะเกด

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี มณีสะเกด ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 175 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็กที่มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 0.5 ไร่ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้สะดวก แต่ในช่วงฤดูฝนพื้นที่ภายในฟาร์มจะชื้น ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าเยี่ยมชม มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 3 โรงเรือน เป็นการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ ในด้านของผู้เข้ามาเยี่ยมชม พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมาเพื่อศึกษาขอข้อมูลประกอบการศึกษา (พรัง มณีสะเกด, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 54 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี มณีสะเกด

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจ และองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณภาพดี มณีสะเกด พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพรุค้างคาว ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 2 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถ

โดยสาธารณธารณะเข้าถึงฟาร์ม โดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (สุพัตร์ ปลื้มใจ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด

ตารางที่ 15 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	2.5	2.5	1	1	5	4	17
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2	4	4	2	2	8	7.5	29.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	5.5	5.5	3	3	0	3	20
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	4.5	7.5	19.5
คะแนนรวม	4.5	13.5	13.5	7.5	7.5	17.5	22	86
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	12.2 คะแนน							

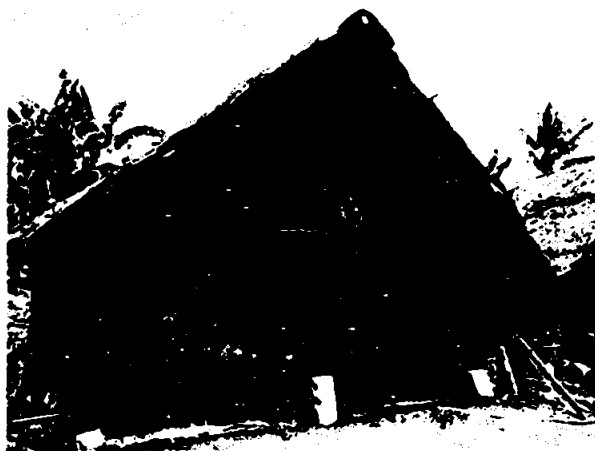
จากตารางที่ 15 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 12.2 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.6 ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะเกด

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะเกด

ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะเกด ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 175/3 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งตั้งอยู่ในละแวกเดียวกันกับฟาร์มเห็ดคุณพริ้ง มณีสะเกด ฟาร์มเห็ดนี้เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็กที่มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 0.5 ไร่ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้สะดวก แต่ในช่วงฤดูฝนพื้นที่ภายในฟาร์มจะชื้น ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าเยี่ยมชม มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 3 โรงเรือน เป็นการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นการใช้

เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาโร ในด้านของผู้เข้ามาเยี่ยมชม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมาเพื่อศึกษาขอข้อมูลประกอบการศึกษา (มนัส มณีสะกด, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 55 ฟาร์มเห็ดคฤมณัส มณีสะกด

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคฤมณัส มณีสะกด พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพุด่างคำว ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับ การท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 2 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ด สามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทาง จากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (สุพัทธ์ ปลื้มใจ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณมนัส
มณีสะกด

ตารางที่ 16 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.5	1	1	2.5	2.5	3.5	6	20
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	8	5.5	5.5	2	2	8	7.5	33
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	4.5	4.5	1.5	1.5	0	3	13.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	3	10.5
คะแนนรวม	13	12.5	12.5	7.5	7.5	13	19.5	85.5
คะแนนเฉลี่ย (x)	12.2 คะแนน							

จากตารางที่ 16 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 12.2 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.7 ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปดิมใจ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปดิมใจ

ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปดิมใจ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 175/2 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งตั้งอยู่ในละแวกเดียวกันกับฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด ฟาร์มเห็ดนี้เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็กที่มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 0.5 ไร่ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้สะดวก แต่ในช่วงฤดูฝนพื้นที่ภายในฟาร์มจะชื้น หากถ้าบาคค่อการเข้าเยี่ยมชม มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 3 โรงเรือน เป็นการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่ปลูกได้แก่ เหินภูฐานและเห็ดอังกาบ ในคำนของผู้เข้ามาเยี่ยมชม พบว่า

ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมาเพื่อศึกษาขอข้อมูลประกอบการศึกษา (สุภา ปลื้มใจ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

ภาพที่ 56 ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ สวนสาธารณะพรุด่างค้าว ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 2 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชนมีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (สุพัทธ์ ปลื้มใจ, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปดัมใจ

ตารางที่ 17 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปดัมใจ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	1	2	2.5	2	3.5	4.5	16.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7.5	7.5	7.5	5.5	7.5	8	5.5	43.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.5	4.5	7.5	3	7.5	0	4.5	27
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3	3	13	3	13	1.5	3	26.5
คะแนนรวม	16	16	30	14	30	13	17.5	136.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	19.5 คะแนน							

จากตารางที่ 17 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ ปดัมใจ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 19.5 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.8 ฟาร์มเห็ดคุณภาพอะฮอน ขอมุมณี

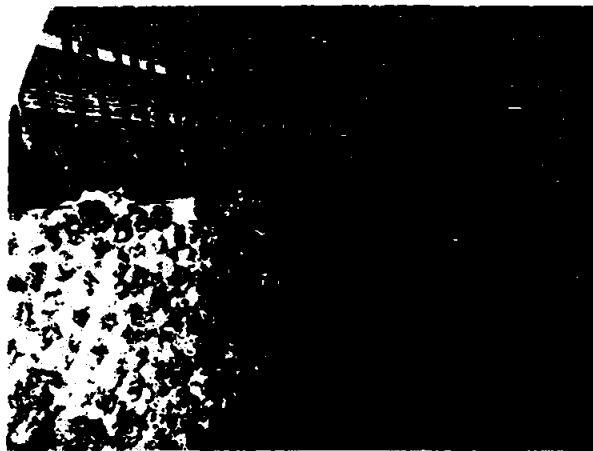
(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพอะฮอน ขอมุมณี

ฟาร์มเห็ดคุณภาพอะฮอน ขอมุมณี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 33 ซอยท่าจีน หมู่ 9 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดกลาง มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 2 ไร่เศษ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้สะดวกทุกฤดูกาล มีโรงเรือนเพาะเห็ด 3 โรงเรือน แต่เป็นโรงเรือนที่มีการออกแบบในลักษณะพิเศษในลักษณะที่โรงเรือนมีความยาวมาก ภายในฟาร์มที่มีความร่มรื่น เนื่องจากโรงเรือนทั้งหมดอยู่ท่ามกลางสวนยางพารา การดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบครัวเรือน การผลิตเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในกระบวนการผลิตเพื่อช่วยลดต้นทุน

ในด้านแรงงาน เห็ดที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดฮังการี (จะฮ้อน ขอดมุณี, สัมภาษณ์,
18 มกราคม 2555)

ภาพที่ 57 ฟาร์มเห็ดคุณจะฮ้อน ขอดมุณี

ภาพที่ 58 ภายในโรงเรือนเพาะเห็ดคุณจะฮ้อน ขอดมุณี

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณจะฮ้อน ขอดมุณี พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

สุขาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 6 แห่ง ด้านสาธารณูปโภค
ขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย
การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นคอนกรีต
แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้อง
สอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (มะโน พุทธบุญกุล, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2555)

(3) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณฉวี
ชอคนุณี

ตารางที่ 18 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณฉวีชอคนุณี

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.5	5	2.5	8.5	3.5	3	5.5	30.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	12.5	6	14.5	6	8	9.5	62.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	10.5	3	6	3	0	4.5	27
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	8	9	3	13	3	6.5	8.5	51
คะแนนรวม	16.5	31	14.5	42	15.5	17.5	28	171
คะแนนเฉลี่ย (x)	24.4 คะแนน							

จากตารางที่ 18 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด
คุณฉวีชอคนุณี พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 24.4 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า
61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.9 ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี

ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 59/1 หมู่ที่ 9 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ไม่ไกลจากฟาร์มเห็ดของคุณฉะอ้อน เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่ สามารถเข้าถึงพื้นที่ฟาร์มเห็ดได้อย่างสะดวก แต่ในช่วงฤดูฝน จะเข้าถึงภายในฟาร์มเห็ดได้อย่างลำบาก มีโรงเรียนเพาะเห็ดจำนวน 2 โรงเรียน มีการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่ปลูกได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังการี ในด้านการเข้าเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว พบว่ามีผู้ที่ให้ความสนใจเข้ามาเยี่ยมชมเป็นประจำ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สนใจจะเริ่มทำฟาร์มเห็ดเพื่อประกอบอาชีพ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เป็นต้น (ปราโมทย์ ศรีมณี, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2555)

ภาพที่ 59 ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี

ดังนั้นจากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 6 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นคอนกรีต

แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้อง สอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (มะโน ทูทธนุกูล, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี

ตารางที่ 19 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	6	2	9.5	1	2	4.5	26
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	8	9.5	8	13	6	8	10	62.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	13	6	1.5	6	0	1.5	7.5	35.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	13	1.5	1.5	3	23.5
คะแนนรวม	23.5	23	13	41.5	8.5	13	25	147.5
คะแนนเฉลี่ย (x)	21 คะแนน							

จากตารางที่ 19 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 21 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.10 ฟาร์มเห็ดคุณเทีญแข ไซคิสิริ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณเทีญแข ไซคิสิริ

ฟาร์มเห็ดคุณเทีญแข ไซคิสิริ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 54/8 ถนนแสงทอง หมู่ที่ 6 ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดกลาง มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่เศษ สามารถเข้าถึงฟาร์มเห็ดได้อย่างสะดวก แต่ในช่วงฤดูฝนจะมีความลำบากต่อการเยี่ยมชมภายในฟาร์ม มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 6 โรงเรือน มีการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน มีการนำ

เทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตในระดับปานกลาง เห็นที่ปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอั่งถารี เห็ดโคน และเห็ดหูหนู (เพ็ญแข ไซตศิริ, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

ภาพที่ 60 ฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข ไซตศิริ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข ไซตศิริ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ ตลาดน้ำคลองแห ซึ่งเปิดให้นักท่องเที่ยวเที่ยวชมเฉพาะวันศุกร์ เสาร์และอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 14.00 – 22.00 น. ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชนพบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสธารณะ เป็นต้น มีที่พักประเภทรีสอร์ตภายในชุมชน 1 แห่ง คือ ท่าไร่ รีสอร์ท มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 8 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่าภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (สำราญ บุญรัตน์, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณเห็ญแจ ไซคีรี

ตารางที่ 20 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณเห็ญแจ ไซคีรี

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.5	1	3	2.5	3	3.5	5	20.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	6	7	6	8	8	2.5	43.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3	0	3	3	3	0	1.5	13.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	3	30
คะแนนรวม	16	11.5	17.5	16	18.5	16	12	107.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	15.3 คะแนน							

จากตารางที่ 20 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณเห็ญแจ ไซคีรี พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 15.3 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.11 ฟาร์มเห็ดคุณอามี๊ะ บินลาเซะ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณอามี๊ะ บินลาเซะ

ฟาร์มเห็ดคุณอามี๊ะ บินลาเซะ ตั้งอยู่บ้านบ้านเลขที่ 46/1 หมู่ที่ 9 ตำบลกองแห อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 0.5 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกสบาย แต่ผู้เข้าชมชมอาจหลงทางได้เนื่องจากฟาร์มเห็ดอยู่ในซอยที่ลึก และไม่มีป้ายบอกทาง มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 2 โรงเรือน แต่อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ ด้านผู้เข้าชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้สนใจเข้าชมชม

จำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มาเยี่ยมชมเพื่อการศึกษา (อามีบี๊ะ บินลาเซะ, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

ภาพที่ 61 ฟาร์มเห็ดคุณอามีบี๊ะ บินลาเซะ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณอามีบี๊ะ บินลาเซะ พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีกรรมคือ การทำกรงนกเขาชวา ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พัก ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 6 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (ขงขุทธ์ บินเอ็ชด, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ

บึงลาเซะ

ตารางที่ 21 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บึงลาเซะ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1	0	1	1	0	1	4
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	4	0	2	2	0	3.5	11.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1.5	0	3	3	0	3	10.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1.5	0	1.5	1.5	0	3	7.5
คะแนนรวม	0	8	0	7.5	7.5	0	10.5	33.5
คะแนนเฉลี่ย (x)	4.7 คะแนน							

จากตารางที่ 21 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บึงลาเซะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 4.7 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.12 ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 9 ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดที่อยู่ใกล้เคียงกับฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บึงลาเซะ ฟาร์มเห็ดนี้เป็นฟาร์มขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 0.5 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกสบาย แต่ผู้เข้าเยี่ยมชมอาจหลงทางได้เนื่องจากฟาร์มเห็ดอยู่ในซอยลึก และไม่มีป้ายบอกทาง มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 2 โรงเรือน แต่อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่เพาะปลูก

ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดฮังการี ด้านผู้เข้าเยี่ยมชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจเข้าชม จำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เข้ามาเยี่ยมชมเพื่อการศึกษา (คุณจักรรินทร์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

ภาพที่ 62 ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ มีการสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีกรรมคือ การทำทรงนกเขาชวา ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พัก ร้านอาหารของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายใน ชุมชนจำนวน 6 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้ อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวก เนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึง ฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (ขงบุทธิ์ บินเอ็ชค, สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์
จรัสศรี

ตารางที่ 22 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1	0	1	1	0	1	4
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	4	0	2	2	0	5.5	13.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1.5	0	1.5	3	0	3	9
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1.5	0	1.5	1.5	0	1.5	6
คะแนนรวม	0	8	0	6	7.5	0	11	32.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	4.6 คะแนน							

จากตารางที่ 22 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 4.6 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.13 ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ

ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 2 ถนนขนานน้ำคอน 2 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกสบาย มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 4 โรงเรือนในสภาพทรุดโทรม การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐานและเห็ดอังกาบ ด้านผู้เข้าเยี่ยมชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชมจำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เข้ามาเยี่ยมชมเพื่อการศึกษา

(พรทิพย์ พลอยคำ, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2555)

ภาพที่ 63 ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พัก ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 4 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และมีถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (พิณ จันดี, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี

พลอยคำ

ตารางที่ 23 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี พลอยคำ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	1	0	1	1	0	1	4
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4	6	0	3	3	0	7.5	23.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	0	0	0	0	1.5	4.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	0	0	0	0	0	0	1.5
คะแนนรวม	7	8.5	0	4	4	0	10	33.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	4.7 คะแนน							

จากตารางที่ 23 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี พลอยคำ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 4.7 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.14 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ภูบุญแอม

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ภูบุญแอม

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ภูบุญแอม ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 7/2 บ้านสวนพุด ตำบลถลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่เศษ การเดินทางเข้าถึงมียากลำบาก และอยู่ในซอยลึก มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 5 โรงเรือน การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ และเห็ดขอนขาว ด้านผู้เข้าชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจเข้าชม

จำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เข้ามาขอเยี่ยมชมเพื่อศึกษา เรียนรู้ประกอบการเรียน
ในรายวิชาของโรงเรียน (อุทา ภูบุญแอม, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2555)

ภาพที่ 64 ฟาร์มเห็ดคุณอุทา ภูบุญแอม

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและ
องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณอุทา ภูบุญแอม พบว่า ไม่มีแหล่ง-
ท่องเที่ยวใกล้เคียง ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ไม่มีการสืบ
สานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มี
การให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พัก ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 6 แห่ง ด้านสาธารณูปโภค
ขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชนมีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ แต่ถนนยังเข้าถึงลำบาก
ลักษณะถนนเป็นดินลูกรังและเป็นหลุมเป็นบ่อ (ชม สุขกา, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ

กาญจนบุรี

ตารางที่ 24 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ กาญจนบุรี

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.5	2.5	2.5	2.5	3	3	2.5	18.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3	2	3	5.5	3	2.5	5.5	24.5
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	3	1.5	1.5	4.5	15
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1.5	1.5	2	2	1.5	11.5
คะแนนรวม	8.5	7.5	8.5	12.5	9.5	9	14	69.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	9.8 คะแนน							

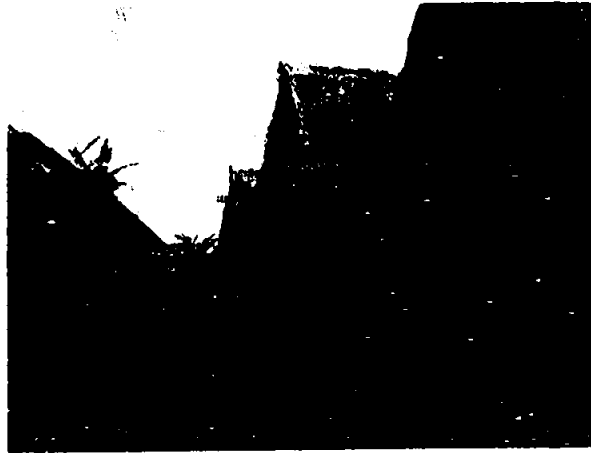
จากตารางที่ 24 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพ 4 แห่ง พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 9.8 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.15 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์ นาคะชาติ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์ นาคะชาติ

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์ นาคะชาติ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 37 หมู่ที่ 4 ถนนขวัญประชา ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 2 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกสบาย มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 12 การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเพื่อประหยัดแรงงาน เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ และเห็ดหูหนู ด้านผู้เข้าชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีผู้ที่สนใจ

เข้าเยี่ยมชมจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงานจากมหาวิทยาลัยต่างๆและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น (บดินทร์ นาคะชาติ, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

ภาพที่ 65 ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ

ภาพที่ 66 กระบวนการผลิตของฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ น้ำตกโดนงาช้าง ซึ่งอยู่ห่างจากฟาร์มเห็ดประมาณ

20 กิโลเมตร มีพื้นที่ทางการเกษตรเกษตรที่น่าสนใจ 1 แห่ง คือ สวนเกษตรแบบผสมผสาน ของ นายร่อเท็ม มูเก็ม ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 987 หมู่ที่ 4 ตำบลควนดั่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สวนเกษตรแบบผสมผสานนี้อยู่ห่างจากฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์ประมาณ 2 กิโลเมตร สวนเกษตรแบบผสมผสานนี้มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่ ภายในพื้นที่มีการเพาะปลูกพืช และทำการเกษตรต่างๆ เช่น สตรอว์เบอร์รีอินโด สับปะรด ลองกอง เงาะทุเรียน มังคุด ส้ม กล้วย ละครูด ขนุน มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงน้ำดอกไม้ การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงปลาคูกและการทำปุ๋ยชีวภาพจากก้อนเห็ดที่เหลือใช้ ซึ่งปัจจุบันได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลเมืองควนดั่งให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงประจำชุมชนคันทันมะพร้าวสูง มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจประจำตำบลคือ ส้มโอหอมควนดั่ง ไม่มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายใน ชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีที่พัก 1 แห่ง คือ ปางมิริสตอร์ท มีร้านอาหาร แบบแหวงลอยภายในชุมชนจำนวน 2 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และ การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวก เนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ไม่ไกลจากถนนสายหลัก มีรถประจำทางผ่าน ได้แก่ รถสองแถวหาดใหญ่-รัศมี หาดใหญ่-โดนงานช้าง และหาดใหญ่-บ้านกลาง เป็นต้น แต่ทั้งนี้การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (เดชา มณีสว่าง, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์

นาคะชาติ

ตารางที่ 25 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดินทร์ นาคะชาติ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.5	9	9	9.5	3.5	5	4	42.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	14	14	18	9.5	9.5	11.5	78

ตารางที่ 25 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี
นาคะชาติ (ต่อ)

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.5	13.5	13.5	12	4.5	7	4.5	59.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	9.5	11.5	12	11.5	4	11.5	8	68
คะแนนรวม	18	48	48.5	51	21.5	33	28	248
คะแนนเฉลี่ย (x̄)	37 คะแนน							

จากตารางที่ 25 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด
คุณภาพดี นาคะชาติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 37 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า
61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

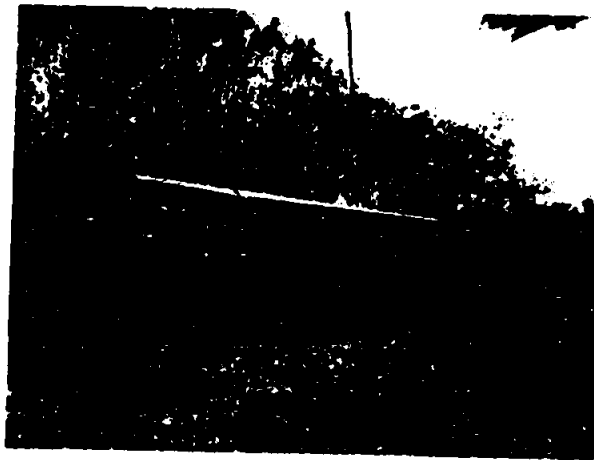
1.1.16 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี คุณสุทธิ

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี คุณสุทธิ

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี คุณสุทธิ ตั้งอยู่ในชุมชนวัดเกาะวัด หมู่ที่ 4
ถนนขวัญประชา ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ใช้
สอยประมาณ 3.5 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกในระดับปานกลาง เนื่องจากทางเข้าฟาร์ม
เป็นถนนดินลูกรัง และอยู่ในซอยลึก มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 17 โรงเรือน การดำเนินงาน
เป็นแบบครัวเรือนมีการผสมผสานระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการใช้แรงงานคนในการผลิต
เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกา และเห็ดหูหนู ด้านผู้เข้าชม พบว่า ในช่วงเวลา
ที่ผ่านมา มีผู้ที่สนใจเข้าชมจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงานจากมหาวิทยาลัยต่างๆ และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น (ประยูร คุณสุทธิ, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

ภาพที่ 67 ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ

ภาพที่ 68 สภาพทั่วไปฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ น้ำตกโตนงาช้าง มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ คือ ส้มโอหอมควนลัง มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน คือ มโนราห์โบราณ ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจในชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พักร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน

2 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และ ถนนที่สะดวกสบาย การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวก แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจาก เจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (ใจ วรรณเพชร, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ

ตารางที่ 26 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.5	5.5	10	11	3.5	5	5	43.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6.5	9.5	7.5	14.5	7.5	8	7.5	61
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	4.5	11.5	7.5	4.5	0	4.5	34
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	9.5	6.5	6.5	11.5	3	8	8	53
คะแนนรวม	21	26	35.5	44.5	18.5	21	25	191.5
คะแนนเฉลี่ย (x̄)	27.3 คะแนน							

จากตารางที่ 26 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 27.3 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.17 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ไชยบุรี

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ไชยบุรี

ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ไชยบุรี ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 553/11 หมู่ที่ 4 ถนนศรีรัตน ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดกลาง มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1.5 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวก มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 7 โรงเรือน มีการออกแบบโรงเรือนโดยใช้วัสดุที่ได้มาตรฐาน คงทน การดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการ เห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ และเห็ดหูหนู ด้านผู้เข้าเยี่ยมชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชมจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงานจากมหาวิทยาลัยต่างๆและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น (มูลนิธิไชยบุรี, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

ภาพที่ 69 ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ไชยบุรี

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ไชยบุรี พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ น้ำตกโตนงาช้าง มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ คือ ส้มโอหอมควนลัง มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม คือ หมอบ้าน เป็นครุหมอบโบราณที่มีความสามารถในการตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่ให้แก่บ้านเรือนต่าง และสามารถรักษาโรคต่างๆด้วยวิธีการแบบโบราณ เป็นต้นและไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจในชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีที่พัก

ประเภทรีสอร์ทใกล้เคียงฟาร์มเห็ด 1 แห่ง คือ เซเวนเดย์รีสอร์ท มีร้านอาหารแบบแผงลอย ภายในชุมชนจำนวน 3 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปา ใช้อย่างเพียงพอ การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะ สภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทาง เข้าถึงฟาร์มเห็ดจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (ทวีภาพ ช่วยแก้ว, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณนุกถักชัย ไชยบุรีรัมย์

ตารางที่ 27 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณนุกถักชัย ไชยบุรีรัมย์

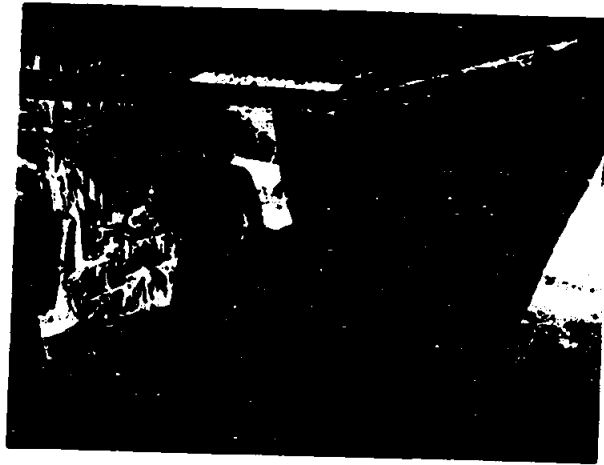
องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.5	25	9.5	9.5	5	5.5	5.5	62.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	11	11.5	17	16	7.5	11.5	7.5	82
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7.5	7.5	8	9	4.5	9	6	51.5
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7	8	12	11	3	7	5	53
คะแนนรวม	28	52	46.5	45.5	20	33	24	249
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	35.5 คะแนน							

จากตารางที่ 27 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด คุณนุกถักชัย ไชยบุรีรัมย์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 35.5 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.18 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 350 หมู่ที่ 5 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวกในระดับปานกลาง มีโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 2 โรงเรือน โรงเรือนส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะที่ทรุดโทรม มีการดำเนินงานเป็นแบบครัวเรือน ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเห็ดที่เพาะปลูก ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอั่งการ์ และเห็ดขอนขาว ด้านผู้เข้าเยี่ยมชม พบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชมจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ (สงวน บุญพันธ์, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

ภาพที่ 70 ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ น้ำตกโตนงาช้าง มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ คือ ส้มโอหอมควนลัง มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม คือ การสืบสานประเพณี วันสาทรเดือนสิบ ที่จะจัดอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปีที่วัดม่วงค่อม และไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร ที่น่าสนใจในชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน พบว่า ยังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ที่พัก ร้านอาหารของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 3 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ด

สามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต แต่ทั้งนี้ไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงฟาร์มโดยตรง การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็นจำเป็นต้องสอบถามเส้นทางจากเจ้าของฟาร์มล่วงหน้า (โชติ สุวรรณการณ, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

ตารางที่ 28 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	2.5	1	2	1	1	1	9.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2	2	2	2	1	1	2	12
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1	1.5	1.5	1	3	11
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	1	1.5	1.5	1	1.5	9.5
คะแนนรวม	6	7.5	5	7	5	4	7.5	42
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	6 คะแนน							

จากตารางที่ 28 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 6 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า 61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

1.1.19 ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

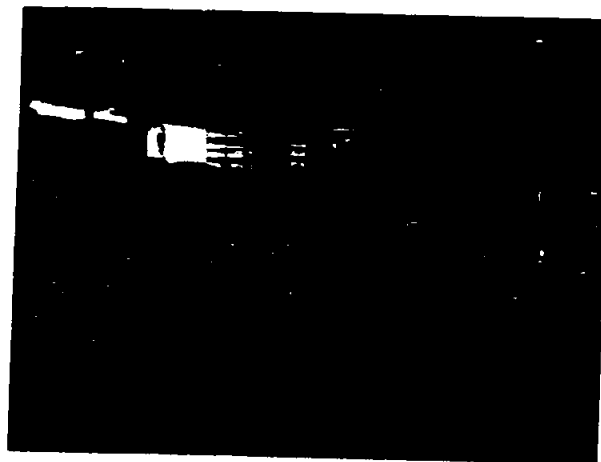
(1) บริบททั่วไปของฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

ฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 27 ซอยเจริญจิตต์ หมู่ที่ 5 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 3 ไร่ การเดินทางเข้าถึงมีความสะดวก ไม่มีโรงเรือนเพาะเห็ด ฟาร์มแห่งนี้เป็นฟาร์มเห็ดที่ทำเชื้อเห็ด

รายใหญ่ เชื้อเห็ดที่ผลิตและจำหน่ายประกอบด้วย เชื้อเห็ดฟาง เชื้อเห็ดภูฐาน เชื้อเห็ดอังกา
 เชื้อเห็ดขอนขาวและ เชื้อเห็ดแครง มีการดำเนินงานแบบเป็นธุรกิจอย่างเป็นระบบ เนื่องจาก
 มีลูกจ้างจำนวนมากและมีการแบ่งแผนกการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ด้านผู้เข้าชม พบว่า ในช่วง
 เวลาที่ผ่านมา มีผู้สนใจเข้าชมจำนวนน้อย เนื่องจากสภาพของฟาร์มไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าชม
 และมีการจัดการฟาร์มแบบเป็นระบบปิดเพื่อป้องกันผลกระทบในด้านเชื้อโรคที่จะตามมา
 (เมธี แซ่อิว, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

ภาพที่ 71 ฟาร์มเห็ดภูมเมธี แซ่อิว

ภาพที่ 72 ผู้เก็บวัสดุอุปกรณ์เพาะเห็ด

จากการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจและองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ 1 แหล่ง คือ น้ำตกโดนงาช้าง มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ คือ ส้มโอหอมควนลัง มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน คือ หนังสติ๊กนายเต่า และไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจในชุมชน ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวภายในชุมชนพบว่ายังไม่มีการให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่จอดรถสาธารณะ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขาสาธารณะ เป็นต้น มีที่พักประเภทรีสอร์ตใกล้เคียงฟาร์มเห็ด 1 แห่ง คือ ปางไม้-รีสอร์ต มีร้านอาหารแบบแผงลอยภายในชุมชนจำนวน 3 แห่ง ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พบว่าภายในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ การเดินทางเข้าถึงฟาร์มเห็ดสามารถเดินทางเข้าถึงสะดวกเนื่องจากลักษณะสภาพถนนเป็นแบบคอนกรีต ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ไม่ไกลจากถนนสายหลัก มีรถประจำทางผ่าน ได้แก่ รถสองแถวหาดใหญ่-รัศมี หาดใหญ่-โดนงาช้าง และหาดใหญ่-บ้าน (พิมพ์ บุญธรรม, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2555)

(2) การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

ตารางที่ 29 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดคุณเมธี แซ่อิว

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ผู้ประเมินศักยภาพ							รวม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1) ศักยภาพการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1.5	1.5	3	3.5	2.5	6	4.5	22.5
2) ศักยภาพการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	5	5.5	13	7.5	5	12.5	7.5	56
3) ศักยภาพการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	6	4	4.5	4	3	1.5	29
4) ศักยภาพการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	4.5	4	4.5	4.5	7.5	3	34
คะแนนรวม	18.5	17.5	24	20	16	29	16.5	141.5
คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	20.2 คะแนน							

จากตารางที่ 29 ผลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด
คุณเมธี แซ่อิว พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมคือ 20.2 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนต่ำกว่า
61 ลงมา หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

2. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่
ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ศึกษาวิจัย
ได้นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์โดยได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง
ประกอบกับการศึกษาข้อมูลสถิติภูมิต่างๆ แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

2.1 จุดแข็ง (Strengths)

2.1.1 เห็ดเป็นพืชที่คนส่วนใหญ่รู้จักกันดีว่ามีคุณค่าทางอาหารสูง เป็นพืชที่มีสรรพคุณ
รักษาโรคได้หลายโรค

2.1.2 ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่มีการนำเทคโนโลยีที่นำสนใจมาใช้ในการผลิต

2.1.3 การที่ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ในเขตชานเมืองของอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งไม่ไกลจาก
ตัวเมืองทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาได้อย่างสะดวก

2.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

2.2.1 ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดขาดความรู้เรื่องการพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ด
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2.2 ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่มุ่งผลิตเพื่อจำหน่ายผลผลิตในเชิงการค้า
เท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวังจัดการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2.3 ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่จะเพาะปลูกเฉพาะเห็ดเศรษฐกิจ เช่น
เห็ดภูฐาน เห็ดอังกरी และเห็ดหูหนู จึงทำให้ไม่มีความหลากหลายทางด้านสายพันธุ์

2.2.4 ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรในการทำงาน
ภายในฟาร์ม ส่งผลต่อการเพิ่มบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2.5 การพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐาน
จำเป็นต้องใช้งบประมาณในด้านการลงทุนค่อนข้างสูง อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ด
ขาดความมั่นใจในการลงทุน

2.2.6 ยังไม่มีฟาร์มเห็ดโคในอำเภอหาดใหญ่ที่มีการเปิดให้บริการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเต็มรูปแบบและประชาสัมพันธ์ทางการตลาดอย่างจริงจัง จึงทำให้ไม่เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว

2.2.7 ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก ไม่มีความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร

2.3 โอกาส (Opportunities)

2.3.1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่เป็นจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ

2.3.2 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมขนส่งทุกระบบ เช่น สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง เป็นต้น ล้วนตั้งอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ จึงทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเดินทางมายังอำเภอหาดใหญ่ได้อย่างสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

2.3.3 ปัจจุบันเกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวพร้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อประชาสัมพันธ์และนำเสนอให้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของอำเภอหาดใหญ่ เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ๆ แก่นักท่องเที่ยว

2.4 อุปสรรค (Threats)

2.4.1 ภัยธรรมชาติ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นอำเภอที่เกิดอุทกภัยขึ้นทุกปี จึงส่งผลกระทบต่อทางการท่องเที่ยว และพื้นที่ฟาร์มเห็ดเกิดความเสียหายได้

2.4.2 นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลักของอำเภอหาดใหญ่ นักท่องเที่ยวกลุ่มนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีความสนใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและเพื่อความบันเทิงมากกว่าการท่องเที่ยวทางเลือกแบบอื่นๆ

2.4.3 เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเป็นการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวในแถบยุโรป แต่อำเภอหาดใหญ่ไม่มีเที่ยวบินตรงระหว่างทวีปยุโรป และอำเภอหาดใหญ่ จึงทำให้ขาดโอกาสในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

2.4.4 ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ลดความดึงดูดใจในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวได้

endy

3. **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 400 ท่าน โดยมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 234 ท่าน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 166 ท่าน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์เป็น 2 ชุด ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของ **นักท่องเที่ยวชาวไทย** ด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของ **นักท่องเที่ยวต่างชาติ** ด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของ **นักท่องเที่ยวชาวไทย** ด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย แสดงไว้ในตารางที่ 30 ดังนี้

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	118	50.2
- หญิง	116	49.8

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยุโรปจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
- 15-24 ปี	133	56.8
- 25-34 ปี	58	24.8
- 35-44 ปี	30	12.8
- 45 -54 ปี	12	5.1
- มากกว่า 64 ปี	1	0.4
3. การศึกษา		
- ระดับประถมศึกษา	6	2.6
- ระดับมัธยมศึกษา	45	19.2
- ระดับปริญญาตรี	158	67.5
- ระดับปริญญาโท	8	3.4
- อื่น ๆ ได้แก่ ปวช. ปวส. อนุปริญญา	17	7.3
4. อาชีพ		
- เกษตรกรรม	27	11.5
- ค้าขาย	11	4.7
- รับจ้างทั่วไป	16	6.8
- พนักงานบริษัทเอกชน	28	12.0
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	30	12.8
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	36	15.4
- ข้าราชการบำนาญ	1	0.4
- อื่น ๆ ได้แก่ นักศึกษา นักเรียน แม่บ้าน	85	36.3

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยุโรปจำนวนตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิสำเนา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	134	57.3
- 10,001-15,000 บาท	53	22.6
- 15,001 - 20,000 บาท	18	7.7
- มากกว่า 20,000 บาท	29	12.4
6. สถานภาพ		
- โสด	182	77.7
- สมรส	48	20.6
- หย่าร้าง	3	1.3
- อื่น ๆ	1	0.4
7. ภูมิสำเนา		
- กระบี่	1	0.4
- กรุงเทพฯ	7	3.0
- กาญจนบุรี	2	0.9
- ฉะเชิงเทรา	1	0.4
- ชุมพร	5	2.1
- เชียงใหม่	1	0.4
- ตรัง	13	5.6
- นครศรีธรรมราช	33	14.1
- นราธิวาส	10	4.3
- ปัตตานี	8	3.4
- พังงา	1	0.4
- พัทลุง	15	6.4
- พินนัง	1	0.4
- ภูเก็ต	4	1.7

จากตารางที่ 30 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอธิบายรายด้านได้ ดังนี้ ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 158 คน คิดเป็น ร้อยละ 67.5 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา นักเรียน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 โดยมีรายได้อ่อนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 77.7 และมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสงขลามากที่สุด จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3

3.1.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แสดงไว้ในตารางที่ 31 ดังนี้

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. แหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1.1 บริษัทนำเที่ยว	7	3.0
1.2 หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว	16	6.8
1.3 หนังสือ นิตยสาร แผ่นพับ	18	7.7
1.4 อินเทอร์เน็ต	34	14.5
1.5 รายการวิทยุ โทรทัศน์	22	9.4
1.6 ตามเพื่อน คนรู้จัก	118	50.4
1.7 อื่นๆ	19	8.1
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
2.1 ท่องเที่ยว/พักผ่อน	173	74.0
2.2 ทักนศึกษา	29	12.4
2.3 ปฏิบัติราชการ	17	7.3
2.4 เชิญญาติ/เพื่อน	9	3.8

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัดดูประสภ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย (ต่อ)

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.5 ติดต่อธุรกิจ/เยี่ยมชมลูกค้า/ตรวจตลาดสินค้า	6	2.6
3. แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ		
3.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	154	65.8
3.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	11	4.7
3.3 แหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา	6	2.6
3.4 แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึก	52	22.2
3.5 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ โบราณสถาน/ศาสนา	10	4.3
3.6 อื่นๆ	1	0.4
4. ลักษณะการเดินทาง		
4.1 เดินทางมาเองโดยระบบการขนส่งมวลชน	21	9.0
4.2 เดินทางมาเองโดยรถยนต์ส่วนตัว	186	79.5
4.3 ซื้อโปรแกรมทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว	8	3.4
4.4 หน่วยงาน /บริษัท /องค์กรจัดให้เดินทาง	13	5.6
4.5 อื่น ๆ	6	2.6
5. เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย		
5.1 1 - 2 วัน	139	59.4
5.2 3-4 วัน	60	25.6
5.3 5-6 วัน	5	2.1
5.4 มากกว่า 7 วันขึ้นไป	30	12.8

ตารางที่ 31 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอธิบายรายด้านได้ ดังนี้ ด้านแหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยการถามเพื่อน คนรู้จัก จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4

มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 ส่วนใหญ่เดินทางมาเองโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 และมีเวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 1-2 วัน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4

3.1.3 ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แสดงไว้ในตารางที่ 32 – ตารางที่ 40 ดังนี้

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)			
1.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.1.1 การนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.74	0.83	มาก
1.1.2 ควรมีการสาธิตกระบวนการเพาะปลูกเห็ด เช่น การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต	3.81	0.78	มาก
1.1.3 ควรมีการเปิด โอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมกระบวนการเพาะปลูกเห็ด	3.92	0.83	มาก
1.1.4 ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรฟาร์มเห็ดและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	3.99	0.84	มาก
1.1.5 ควรมีการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มเห็ดและสวนเกษตรอื่นๆในชุมชน	4.06	0.84	มาก

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) (ต่อ)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.1.6 ควรมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด	4.02	0.83	มาก
1.1.7 ควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียงฟาร์มเห็ด	3.94	0.84	มาก
รวม	3.92	0.82	มาก

จากตารางที่ 32 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่าปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ โดยควรมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากฟาร์มเห็ดและสวนเกษตรอื่นๆ ในชุมชน มีระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาคใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.2.1 ควรมีสวนย์บริการนักท่องเที่ยว	4.20	0.82	มาก
1.2.2 ควรมีสวนย์ที่ให้ความรู้เป็นอย่างดีในพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.08	0.90	มาก

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) (ต่อ)

ปัจจัยถึงกระตุ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1.2.3 ควรมีเอกสารที่ใช้ประกอบการให้ความรู้ แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือการท่องเที่ยว	4.13	0.98	มาก
1.2.4 ควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมาย ตามจุดต่างๆ ในฟาร์มเห็ด	4.10	0.87	มาก
1.2.5 ควรมีการจัดพื้นที่แสดงนิทรรศการ เพื่อการเรียนรู้กระบวนการเพาะเห็ด	4.00	0.89	มาก
1.2.6 ควรมีการจัดทำเว็บไซต์ของฟาร์มเห็ด	3.99	0.86	มาก
1.2.7 ควรมีสุนัขอาหารเพื่อสุขภาพภายในฟาร์มเห็ด	4.12	0.91	มาก
1.2.8 ควรมีร้านอาหารที่ดูสุกสะอาดในชุมชน	4.21	0.83	มากที่สุด
1.2.9 ควรมีร้านอาหารของที่ระลึกภายใน ฟาร์มเห็ด	4.03	0.88	มาก
1.2.10 ควรมีร้านอาหารของที่ระลึกส่วนกลาง ของชุมชนที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน และผลิตภัณฑ์จากฟาร์มเห็ด	4.05	0.86	มาก
1.2.11 ควรมีที่พักแบบฟาร์มสเตย์ (Farm Stay) พักในบ้านเดียวกับเกษตรกรฟาร์มเห็ด	3.96	0.82	มาก
1.2.12 ควรมีที่พักแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) พักกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงพื้นที่ ฟาร์มเห็ด	3.91	0.85	มาก
1.2.13 ควรมีที่พักแบบกางเต็นท์ท่ามกลาง ธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด	3.86	0.83	มาก

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) (ต่อ)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.2.14 ควรมีที่พักแบบแยกสัดส่วนอย่างเหมาะสม ในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด	3.93	0.83	มาก
1.2.15 ควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยว	4.22	0.78	มากที่สุด
รวม	4.05	0.86	มาก

จากตารางที่ 33 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ โดยควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว มีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีที่พักแบบกางเต็นท์ท่ามกลางธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด ($\bar{X}=3.86$)

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.3.1 ควรมีสถานที่จอดรถมีความเหมาะสม และเพียงพอ	4.18	0.89	มาก
1.3.2 ควรมีห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ	4.29	0.87	มากที่สุด
1.3.3 ควรมีการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ	4.27	0.85	มากที่สุด
1.3.4 ควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในฟาร์ม เห็ด สำหรับนักท่องเที่ยว	3.95	0.90	มาก
1.3.5 ควรมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาที่สะอาด และเพียงพอในพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.18	0.82	มาก
1.3.6 ฟาร์มเห็ดสามารถเข้าถึงได้สะดวกโดย ระบบขนส่งมวลชน เช่น รถโดยสารประจำทาง	4.10	0.86	มาก
รวม	4.16	0.86	มาก

จากตารางที่ 34 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว(Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยควรมีห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ มีระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในฟาร์มเห็ด สำหรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.95$)

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)

ปัจจัยสี่ระดับการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว(Price)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)			
2.1 ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบหลายระดับราคาที่แตกต่างกันให้นักท่องเที่ยวเลือก	3.91	0.94	มาก
2.2 ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวอย่างเหมาะสม	4.00	1.00	มาก
รวม	3.95	0.97	มาก

จากตารางที่ 35 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับการตลาดด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวอย่างเหมาะสมมีระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบหลายระดับราคาที่แตกต่างกันให้นักท่องเที่ยวเลือก ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับด้านการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)

ปัจจัยถึงระดับด้านการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทาง การท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)			
3.1 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดผ่านตัวแทนจำหน่าย เช่น บริษัททัวร์ โรงแรม ร้านอาหาร	3.94	0.91	มาก
3.2 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยการขายตรง เช่น นำเสนอกิจกรรมทาง ไปรษณีย์ อีเมล	3.89	0.88	มาก
3.3 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยผ่านพนักงานขาย เช่น การออกงานแสดงสินค้าต่างๆ	3.98	0.89	มาก
3.4 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟสบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น	3.94	0.77	มาก
3.5 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยการจัดวาง โบรชัวร์ ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.88	0.80	มาก
รวม	3.93	0.85	มาก

จากตารางที่ 36 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับด้านการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยถึงระดับด้านการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)

อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยผ่านพนักงานขาย เช่น การออกงานแสดงสินค้าต่างๆ มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยการจัดวางบอร์ดตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.88$)

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)

ปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)			
4.1 ควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยใช้การโฆษณาทางสื่อต่างๆ เช่น นิตยสารท่องเที่ยว รายการโทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น	3.96	0.76	มาก
4.2 ควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ	3.93	0.81	มาก
4.3 ควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยการส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคา การจัดงานแสดงสินค้าทางการเกษตร	3.88	0.75	มาก
4.4 ควรมีการส่งเสริมการตลาดผ่านการขายโดยบุคคล เช่น การออกงานแสดงสินค้า โดยมีพนักงานขาย	3.91	0.89	มาก
รวม	3.92	0.80	มาก

จากตารางที่ 37 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยควรมี

การส่งเสริมการตลาดโดยใช้การโฆษณาทางสื่อต่างๆ เช่น นิตยสารท่องเที่ยว รายการโทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.96$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยการส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคา การจัดงานแสดงสินค้าทางการเกษตร ($\bar{x} = 3.88$)

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)

ปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)			
5.1 พื้นที่ฟาร์มเห็ดและชุมชนโดยรอบควรมีกิจกรรมที่สวดยาม เป็นธรรมชาติ	4.13	0.75	มาก
5.2 พื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ วิธีการผลิตที่ทันสมัย	3.99	0.77	มาก
5.3 พนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม	3.97	0.76	มาก
5.4 เจ้าของฟาร์มเห็ดควรสร้างความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	4.11	0.78	มาก
รวม	4.05	0.76	มาก

จากตารางที่ 38 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment) อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยพื้นที่ฟาร์มเห็ดและชุมชนโดยรอบควรมีกิจกรรมที่สวดยาม เป็นธรรมชาติมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ พนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.97$)

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาด
ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านกระบวนการ ซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)			
6.1 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางโทรศัพท์	4.03	0.78	มาก
6.2 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด	3.99	0.82	มาก
6.3 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ของฟาร์มเห็ด	3.92	0.81	มาก
6.4 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางอีเมล (E-mail) ของฟาร์มเห็ด	3.94	0.81	มาก
6.5 การเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก แก่คนทั่วไป	4.33	1.00	มากที่สุด
รวม	4.04	0.84	มาก

จากตารางที่ 39 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาด ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยถึงระดับทางการตลาด
ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ
และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยการเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป มีระดับ

มากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ดผ่านทางเฟซบุ๊ก(Facebook) ของฟาร์มเห็ด ($\bar{x} = 3.92$)

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยถึงระดับทางการตลาดด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Packaging) และความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว (Partnership / Participation)

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว			
7.1 ควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจในชุมชน	3.99	0.80	มาก
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว			
8.1 ฟาร์มเห็ดและชุมชนควรมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ดและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ	4.00	0.89	มาก
8.2 ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด	3.94	0.84	มาก
8.3 ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	4.01	0.81	มาก
รวม	3.98	0.83	มาก

จากตารางที่ 40 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาด ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก โดยควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจในชุมชน ($\bar{x} = 3.99$) และ โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยถึงระดับทางการตลาด ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$)

เมื่อพิจารณาประเด็นข้อ พบว่า ปัจจัยสี่ระดับชั้นทางการตลาดด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$) และค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดคือควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ($\bar{x} = 3.94$)

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ด้านถึงระดับชั้นทางการตลาด (SPs) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ แสดงไว้ในตารางที่ 41 ดังนี้

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา

ข้อมูลทั่วไป ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	73	44.0
- หญิง	93	56.0
2. อายุ		
- 15-24 ปี	11	6.6
- 25-34 ปี	35	21.1
- 35-44 ปี	62	37.3
- 45-54 ปี	40	24.1
- 55-64 ปี	10	6.0
- มากกว่า 64 ปี	8	4.8

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	จำนวน	ร้อยละ
3. การศึกษา		
- ระดับประถมศึกษา	0	0
- ระดับมัธยมศึกษา	31	18.8
- ระดับปริญญาตรี	106	63.6
- ระดับปริญญาโท	28	17.0
- อื่น ๆ ได้แก่ ปวช. ปวส. อนุปริญญา	1	0.6
4. อาชีพ		
- เกษตรกรรม	1	0.6
- ค้าขาย	12	7.2
- รับจ้างทั่วไป	17	10.2
- พนักงานบริษัทเอกชน	42	25.3
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	37	22.3
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	39	23.5
- ชำราชการบำนาญ	16	9.6
- อื่น ๆ ได้แก่ นักศึกษา นักเรียน แม่บ้าน	2	1.2
5. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	6.0
- 10,001-15,000 บาท	21	12.7
- 15,001 - 20,000 บาท	19	11.4
- มากกว่า 20,000 บาท	116	69.9
6. สถานภาพ		
- โสด	74	44.6
- สมรส	78	47.0
- หย่าร้าง	13	7.8
- อื่น ๆ	1	0.6

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ภูมิลำเนา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	จำนวน	ร้อยละ
7. ภูมิลำเนา		
- ออสเตรเลีย	6	3.6
- แคนาดา	3	1.8
- จีน	9	5.4
- ฝรั่งเศส	8	4.8
- สอนแลนด์	2	1.2
- อินเดีย	6	3.6
- อินโดนีเซีย	1	0.6
- เกาหลี	3	1.8
- มาเลเซีย	96	57.8
- สิงคโปร์	29	17.5
- เวียดนาม	3	1.8

จากตารางที่ 41 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอธิบายรายด้านได้ ดังนี้ ด้านเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีอายุระหว่าง 35 - 44 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 โดยมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 และมีภูมิลำเนาอยู่ประเทศมาเลเซียมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8

3.2.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ในการเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แสดงไว้ในตารางที่ 42 ดังนี้

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. แหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1.1 บริษัทนำเที่ยว	44	26.5
1.2 หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว	9	5.4
1.3 หนังสือ นิตยสาร แผ่นพับ	39	23.5
1.4 อินเทอร์เน็ต	53	31.9
1.5 รายการวิทยุ โทรทัศน์	10	6.0
1.6 ตามเพื่อน คนรู้จัก	11	6.6
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
2.1 ท่องเที่ยว/พักผ่อน	103	62.0
2.2 ทักเรียนศึกษา	3	1.8
2.3 ปฏิบัติราชการ	15	9.0
2.4 เชื่อมญาติ/เพื่อน	34	20.5
2.5 ติดต่อธุรกิจ/เชื่อมลูกค้า/ตรวจตลาดสินค้า	11	6.6
3. แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ		
3.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	26	15.7
3.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	6	3.6
3.3 แหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา	5	3.0
3.4 แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึก	120	72.3
3.5 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ โบราณสถาน/ศาสนา	9	5.4

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำแนกตามแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ลักษณะการเดินทาง เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย (ต่อ)

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ลักษณะการเดินทาง		
4.1 เดินทางมาเองโดยระบบการขนส่งมวลชน	45	27.1
4.2 เดินทางมาเองโดยรถยนต์ส่วนตัว	43	25.9
4.3 ซื้อโปรแกรมทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว	66	39.8
4.4 หน่วยงาน /บริษัท / องค์กรจัดให้เดินทาง	12	7.2
5. เวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย		
5.1 1 - 2 วัน	110	66.3
5.2 3-4 วัน	41	24.7
5.3 5-6 วัน	10	6.0
5.4 มากกว่า 7 วันขึ้นไป	5	3.0

จากตารางที่ 42 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอธิบายรายละเอียด ดังนี้ ด้านแหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยศึกษาจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ คือ แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 ส่วนใหญ่ซื้อโปรแกรมทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 และมีเวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 1-2 วัน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3

3.2.3 ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แสดงไว้ในตารางที่ 43 - ตารางที่ 51 ดังนี้

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)			
1.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.1.1 การนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.89	0.87	มาก
1.1.2 ควรมีการสาธิตกระบวนการเพาะปลูกเห็ด เช่น การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต	4.27	0.56	มากที่สุด
1.1.3 ควรมีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมกระบวนการเพาะปลูกเห็ด	4.32	0.67	มากที่สุด
1.1.4 ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรฟาร์มเห็ดและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	4.41	1.13	มากที่สุด
1.1.5 ควรมีการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มเห็ดและสวนเกษตรอื่นๆในชุมชน	4.24	0.83	มากที่สุด
1.1.6 ควรมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด	4.42	0.87	มากที่สุด
1.1.7 ควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียงฟาร์มเห็ด	4.50	0.85	มากที่สุด
รวม	4.29	0.82	มากที่สุด

จากตารางที่ 43 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่งกระดู้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ปัจจัยสี่งกระดู้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียงฟาร์มเห็ด มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอลาดใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร($\bar{x} = 3.89$)

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่งกระดู้นทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยสี่งกระดู้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.2.1 ควรมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	4.49	0.77	มากที่สุด
1.2.2 ควรมีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้เป็นอย่างดีในพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.53	0.66	มากที่สุด
1.2.3 ควรมีเอกสารที่ใช้ประกอบการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่คู่มือการท่องเที่ยว	4.43	0.81	มากที่สุด
1.2.4 ควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆ ในฟาร์มเห็ด	4.22	0.70	มากที่สุด
1.2.5 ควรมีการจัดพื้นที่แสดงนิทรรศการเพื่อการเรียนรู้กระบวนการเพาะเห็ด	4.27	0.66	มากที่สุด
1.2.6 ควรมีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด	4.35	0.66	มากที่สุด

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) (ต่อ)

ปัจจัยสี่ระดับทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.2.7 ควรมีร้านอาหารเพื่อสุขภาพภายในฟาร์มเห็ด	4.39	0.68	มากที่สุด
1.2.8 ควรมีร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะในชุมชน	4.49	0.76	มากที่สุด
1.2.9 ควรมีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ภายในฟาร์มเห็ด	4.34	0.80	มากที่สุด
1.2.10 ควรมีร้านจำหน่ายของที่ระลึกส่วนกลาง ของชุมชนที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน และผลิตภัณฑ์จากฟาร์มเห็ด	4.25	0.82	มากที่สุด
1.2.11 ควรมีที่พักแบบฟาร์มสเตย์ (Farm Stay) พักในบ้านเดียวกับเกษตรกรฟาร์มเห็ด	4.27	0.75	มากที่สุด
1.2.12 ควรมีที่พักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) พักกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงพื้นที่ ฟาร์มเห็ด	4.35	0.70	มากที่สุด
1.2.13 ควรมีที่พักแบบกางเต็นท์ท่ามกลาง ธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.43	0.62	มากที่สุด
1.2.14 ควรมีที่พักแบบแยกสัดส่วนอย่างเหมาะสม ในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.54	0.62	มากที่สุด
1.2.15 ควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยว	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.40	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 44 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.40$) และ

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับพื้นฐานทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 15 ข้อ โดยควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว มีระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆ ในฟาร์มเห็ด (\bar{X} = 4.22)

ตารางที่ 45 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับพื้นฐานทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด)

ปัจจัยสี่ระดับพื้นฐานทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด			
1.3.1 ควรมีสถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.58	0.60	มากที่สุด
1.3.2 ควรมีห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ	4.45	0.59	มากที่สุด
1.3.3 ควรมีการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ	4.39	0.77	มากที่สุด
1.3.4 ควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในฟาร์มเห็ด สำหรับนักท่องเที่ยว	4.12	0.84	มาก
1.3.5 ควรมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาที่สะอาดและเพียงพอในพื้นที่ฟาร์มเห็ด	4.17	0.71	มาก
1.3.6 ฟาร์มเห็ดสามารถเข้าถึงได้สะดวกโดยระบบขนส่งมวลชน เช่น รถโดยสารประจำทาง	4.25	0.81	มากที่สุด
รวม	4.32	0.72	มากที่สุด

ตารางที่ 45 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับพื้นฐานทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.32) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ปัจจัยสี่ระดับพื้นฐานทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) (ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน

2 ข้อ โดยควรมีสถานที่จอร์จนีความเหมาะสมและเพียงพอ มีระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในฟาร์มเห็ด สำหรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)

ปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)			
2.1 ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบหลายระดับราคาที่แตกต่างกันให้นักท่องเที่ยวเลือก	4.30	0.74	มากที่สุด
2.2 ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวที่เหมาะสม	4.31	0.95	มากที่สุด
รวม	4.30	0.84	มากที่สุด

จากตารางที่ 46 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ข้อ โดยควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวอย่างเหมาะสม มีระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดราคาการเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบหลายระดับราคาที่แตกต่างกันให้นักท่องเที่ยวเลือก ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)

ปัจจัยสี่ระดับการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery)			
3.1 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดผ่านตัวแทนจำหน่าย เช่น บริษัททัวร์ โรงแรม ร้านอาหาร	4.32	0.74	มากที่สุด
3.2 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยการขายตรง เช่น นำเสนอกิจกรรมทางไปรษณีย์ อีเมล	4.19	0.66	มาก
3.3 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยผ่านพนักงานขาย เช่น การออกงานแสดงสินค้าต่างๆ	4.25	0.83	มากที่สุด
3.4 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟสบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น	4.39	0.69	มากที่สุด
3.5 ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยการจัดวางโบรชัวร์ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	4.48	0.67	มากที่สุด
รวม	4.32	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 47 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place/Process of Delivery) อยู่ในระดับมากที่สุด

จำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยการจัดวาง โบรชัวร์ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆมีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยการขายตรง เช่น นำเสนอกิจกรรมทางไปรษณีย์ อีเมล ($\bar{x} = 4.19$)

ตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)

ปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)			
4.1 ควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยใช้ การโฆษณาทางสื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร ท่องเที่ยว รายการโทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น	4.31	0.76	มากที่สุด
4.2 ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยการประชาสัมพันธ์ เช่น การให้ข้อมูล ข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ	4.31	0.66	มากที่สุด
4.3 ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยการส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคา การจัดงานแสดงสินค้าทางการเกษตร	4.31	0.73	มากที่สุด
4.4 ควรมีการส่งเสริมการตลาดผ่านการขาย โดยบุคคล เช่น การออกงานแสดงสินค้า โดยมีพนักงานขาย	4.36	1.04	มากที่สุด
รวม	4.32	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 48 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับด้านการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ

โดยควรมีการส่งเสริมการตลาดผ่านการขายโดยบุคคล เช่น การออกงานแสดงสินค้าโดยมีพนักงานขาย มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ($\bar{x} = 4.31$)

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)

ปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)			
5.1 พื้นที่ฟาร์มเห็ดและชุมชนโดยรอบควรมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นธรรมชาติ	4.17	0.72	มาก
5.2 พื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ วิธีการผลิตที่ทันสมัย	4.23	0.65	มากที่สุด
5.3 พนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม	4.41	0.72	มากที่สุด
5.4 เจ้าของฟาร์มเห็ดควรสร้างความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว	4.31	0.89	มากที่สุด
รวม	4.28	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 49 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาด สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาด สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ โดยพนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม มีระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือพื้นที่ฟาร์มเห็ดและชุมชนโดยรอบควรมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.17$)

ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาด
ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)

ปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาดด้านกระบวนการ ซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)			
6.1 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางโทรศัพท์	4.20	0.76	มาก
6.2 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด	4.21	0.70	มากที่สุด
6.3 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางเฟสบุ๊ค (Facebook) ของฟาร์มเห็ด	4.31	0.86	มากที่สุด
6.4 ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อ สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ในฟาร์มเห็ดผ่านทางอีเมล (E-mail) ของฟาร์มเห็ด	4.39	0.64	มากที่สุด
6.5 การเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก แก่คนทั่วไป	4.48	0.70	มากที่สุด
รวม	4.31	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 50 โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาดด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่ระดับขั้นตอนทางการตลาด
ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process) อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ
และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยการเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป มีระดับ

มากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ดผ่านทางโทรศัพท์ ($\bar{x} = 4.20$)

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาดด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Packaging) และความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว (Partnership / Participation)

ปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว			
7.1 ควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจในชุมชน	4.32	0.72	มากที่สุด
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว			
8.1 ฟาร์มเห็ดและชุมชนควรมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ดและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ	4.31	0.62	มากที่สุด
8.2 ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด	4.36	0.63	มากที่สุด
8.3 ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	4.34	0.72	มากที่สุด
รวม	4.33	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 51 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจในชุมชน ($\bar{x}=4.32$) และ โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ประเด็นทางการตลาด ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x}=4.33$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยสี่งระดับสูงด้านการตลาด ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด มีระดับมากที่สุด($\bar{x} = 4.36$) และค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด คือ ฟาร์มเห็ดและชุมชนควรมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูป และจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ดและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ ($\bar{x} = 4.31$)

4. ผลการวิเคราะห์สมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสี่งระดับสูงด้านการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.1 สมมติฐานที่ 1 เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสี่งระดับสูงด้านการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสี่งระดับสูงด้านการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสี่งระดับสูงด้านการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 52 ความสัมพันธ์ของสี่งระดับสูงด้านการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อเพศ

เพศ	ปัจจัยสี่งระดับสูงด้านการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
			4.526
เพศ	1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		
	1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	4.462	0.485
	1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	8.048	0.090
	1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	6.985	0.430

การ

ศึกษ

มีค่า

ว่าเพ

การที่

คือ

จึงห

การที่

การที่

ตารางที่ 52 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อเพศ (ต่อ)

เพศ	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	13.113	0.069
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	3.037	0.694	
4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	2.436	0.876	
5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว	7.715	0.260	
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	13.036	0.111	
7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	2.210	0.697	
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว	4.579	0.599	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 52 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อเพศ มีค่า Sig.= 0.718 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐานหลัก ปฏิเสธสมมติฐานรอง หมายความว่า เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม

4.2 สมมติฐานที่ 2 อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : อายุของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 53 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่ออายุ

	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
		121.810	0.840
อายุ	1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		
	1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	27.961	0.310
	1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	53.327	0.000*
	1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	25.717	0.874
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	31.932	0.617
	3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	32.981	0.132
	4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	40.313	0.099
	5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางการท่องเที่ยว	61.049	0.004*
	6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	50.077	0.132
	7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	35.160	0.019*
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทาง การท่องเที่ยว	47.745	0.021*	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 53 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่ออายุ มีค่า Sig. = 0.840 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐานหลัก ปฏิเสธสมมติฐานรอง หมายความว่า อายุของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม

4.3 สมมติฐานที่ 3 การศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : การศึกษาของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : การศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 54 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อการศึกษา

การศึกษา	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
			153.301
การศึกษา	1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		
	1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	418.997	0.000*
	1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	82.912	0.006*
	1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	17.751	0.993
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	202.022	0.000*
	3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	25.565	0.431
	4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	16.289	0.980
	5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว	18.076	0.957
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	32.858	0.781	
7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	21.122	0.390	
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว	29.649	0.484	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 54 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อการศึกษา มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก ขอมรับสมมติฐานรอง หมายความว่า การศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม

4.4 สมมติฐานที่ 4 รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : รายได้ของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 55 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อรายได้

	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
		63.074	0.000*
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว			
1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	26.618	0.032*	
1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	52.618	0.000*	
1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	27.769	0.147	

ตารางที่ 55 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อรายได้ (ต่อ)

รายได้	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	33.900	0.037*
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	33.622	0.004*	
4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	35.342	0.009*	
5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว	32.155	0.021*	
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	33.197	0.044*	
7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	28.235	0.005*	
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว	49.594	0.000*	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 55 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อรายได้ มีค่าSig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก ยอมรับสมมติฐานรอง หมายความว่า รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม

4.5 สมมติฐานที่ 5 อาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : อาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : อาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 56 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่ออาชีพ

	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
		74.484	0.011*
อาชีพ	1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		
	1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	31.187	0.653
	1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	35.128	0.166
	1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	45.559	0.613
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	61.088	0.115
	3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	32.908	0.569
	4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	38.882	0.609
	5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว	44.247	0.377
	6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	66.276	0.164
	7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	22.043	0.779
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจ ทางการท่องเที่ยว	43.192	0.420	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 56 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่ออาชีพ มีค่าSig. = 0.011 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก ขอมรับสมมติฐานรอง หมายความว่า อาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาทัศนภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลาในภาพรวม

4.6 สมมติฐานที่ 6 สถานภาพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_0 : สถานภาพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด(8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

H_1 : สถานภาพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 57 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่อสถานภาพ

สถานภาพ	ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด	Chi - Square	Asymp. Sig. (2 - sided)
			30.164
	1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		
	1.1 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	19.765	0.181
	1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว	27.053	0.008*
	1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	28.244	0.133
	2. ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	18.759	0.601
	3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว	18.094	0.258
	4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว	20.939	0.282
	5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว	26.891	0.081
	6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว	21.249	0.624
	7. ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	13.658	0.323
8. ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว	20.758	0.292	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 57 พบว่า ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ต่อสถานภาพ มีค่า Sig. = 0.089 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐานหลัก ปฏิเสธสมมติฐานรอง หมายความว่า สถานภาพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม

5. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 63 ท่าน 5 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐทางการท่องเที่ยว ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐทางการเกษตร ผู้บริหารภาคเอกชนในธุรกิจทางการท่องเที่ยว เจ้าของกิจการฟาร์มเห็ด และนักวิชาการทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่

5.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามหลักการส่วนประสมทางการตลาด (8Ps)

5.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
แสดงผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ศักยภาพการบริหาร

จัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อยกับเจ้าของกิจการฟาร์มเห็ด และประชุมเชิงปฏิบัติการกับนักวิชาการด้านการเกษตรและนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถแสดงผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

(1) โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีการดำเนินงานในลักษณะครัวเรือน และเป็นการดำเนินงานการผลิตเพื่อจำหน่ายในเชิงพาณิชย์เท่านั้น ดังนั้นหากจะมีการจัดการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีการบริหารจัดการบุคลากร ไร่รองรับนักท่องเที่ยวที่จะมาเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด แต่กระนั้น โดยธรรมชาติของการท่องเที่ยว อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังเป็นการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Niche market) ซึ่งการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามฤดูกาล และจำนวนผู้เข้าชมไม่คงที่ ดังนั้น เจ้าของกิจการฟาร์มเห็ดจึงควรให้การอบรม และส่งเสริมความรู้ทางด้านบริการการท่องเที่ยวแก่บุคลากรที่มีอยู่ให้มีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้จริงทุกคน เพื่อลดต้นทุนในการจ้างงาน

(2) การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ ฟาร์มเห็ดควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ภายในฟาร์มให้เป็นสัดส่วนเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของฟาร์มเห็ด และเพื่อช่วยลดผลกระทบด้านลบต่างๆที่จะเกิดขึ้นต่อผลผลิตภายในฟาร์ม เช่น เชื้อโรคต่างๆที่แผ่มาจากนักท่องเที่ยวซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อเห็ดได้ ดังนั้นฟาร์มเห็ดนั้นๆควรมีการจัดการฟาร์มเห็ดในลักษณะแบ่งเขตพื้นที่ภายในฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 เขตใหญ่ๆ คือ

- เขตที่จัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ที่จอดรถ ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม จำหน่ายของที่ระลึก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

- เขตเพื่อการศึกษาเรียนรู้ เจ้าของกิจการฟาร์มเห็ดควรนำวิธีการจัดการฟาร์มเห็ดแบบระบบปิดมาประยุกต์ใช้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระยะยาว กล่าวคือ ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดเขตพื้นที่ตัวอย่างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมดเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้อย่างเต็มที่ และควรกำหนดระเบียบข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น ก่อนจะเข้าชมควรมีการล้างมือ และสวมเสื้อผ้า หรือ

รูปแบบที่สะอาดตามที่ฟาร์มเห็ด ได้จัดเตรียมไว้ให้ เพื่อลดเชื้อโรคต่างๆจากนักท่องเที่ยวที่จะนำมาสู่ผลผลิตในระยะยาว อีกทั้งยังเป็นการสร้างสีสันให้กับการท่องเที่ยวได้อีกด้วย

(3) การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเป็นธรรมชาติ บางแห่งมีวิถีชีวิตที่งดงาม อาจนำมาซึ่งสัตว์ร้ายที่ไม่พึงประสงค์ เช่น งู ตะขาบ เป็นต้น ดังนั้นฟาร์มเห็ดควรมีการพัฒนาพื้นที่ไม่ให้มีความรกกรุงรัง เพื่อลดอันตรายจากสัตว์ร้ายดังกล่าว และยังช่วยทำให้ภูมิทัศน์ของฟาร์มสวยงามและดูเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งเจ้าของฟาร์มเห็ดควรมีการเตรียมคู่มือสำเนาประจำฟาร์มไว้บริการนักท่องเที่ยวด้วย

(4) การจัดการของเสียในฟาร์มเห็ด ฟาร์มเห็ดควรจัดเตรียมถังขยะไว้ตามจุดต่างๆอย่างเพียงพอ และควรมีระบบการจัดการแยกขยะอย่างเหมาะสม

(5) การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชน โดยรอบ หากฟาร์มเห็ดมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ฟาร์มเห็ดควรมีความใส่ใจต่อชุมชน โดยรอบฟาร์มเห็ด เช่น ควรคำนึงถึงการจ้างงานซึ่งเป็นแรงงานจากชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก และในกรณีที่ฟาร์มเห็ดเปิดร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกควรมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ได้มาตรฐานซึ่งชุมชนเป็นผู้ผลิตสามารถนำมาวางจำหน่ายในศูนย์จำหน่ายของฝากของที่ระลึกในฟาร์มเห็ด วิธีการดังกล่าวนอกจากจะเป็นการสนับสนุนรายได้ให้แก่คนในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างทางเลือกเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าของฝากให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย

(6) การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร และภาคเอกชนต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใหญ่ สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรอำเภอภาคใหญ่ บริษัททัวร์บางแห่งในอำเภอภาคใหญ่ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดหากฟาร์มเห็ดนั้นๆมีการพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้อย่างมีมาตรฐาน

(7) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็ดเป็นพืชที่บอบบางและไม่สามารถใช้สารเคมีในการดูแลรักษาเห็ดได้ ดังนั้นฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่จะใช้วิธีการดูแลรักษากระบวนการผลิตและผลผลิตด้วยวิธีทางชีวภาพต่างๆตามแต่เทคนิคของแต่ละฟาร์ม ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่าฟาร์มเห็ดเป็นการทำการเกษตรที่เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมีการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ มีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างสม่ำเสมอ เช่น ควรมีการรักษาความสะอาดของห้องสุขา ให้ถูกสุขอนามัย ควรมีการจัดแต่งภูมิทัศน์ภายในฟาร์มให้มีความสวยงามและกลมกลืนกับธรรมชาติของฟาร์ม ควรตรวจเช็คสภาพของอุปกรณ์ต่างๆ ภายในฟาร์มให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ในกระบวนการผลิต ไฟฟ้าต่างๆ เป็นต้น

(9) การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ฟาร์มเห็ดควรมีการแปรรูปเห็ดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิต การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่การท่องเที่ยว และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่เห็ดอีกด้วย

(10) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรใช้วิธีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์ และสร้างเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊ค เป็นช่องทางสื่อสารให้นักท่องเที่ยวรู้จักฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น อีกทั้งวิธีดังกล่าวยังเป็นวิธีที่สร้าง ความน่าเชื่อถือให้กับฟาร์มและประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

5.1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

(1) เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรทำป้ายบอกทางไปฟาร์มเห็ดเพื่อป้องกันการหลงทางให้แก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งควรมีการจัดทำแผนที่ผังของฟาร์ม ประกอบไว้ในแผนที่ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ดด้วย

(2) ความพร้อมของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดเตรียมระบบต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า จุดบริการน้ำดื่มสะอาด ห้องสุขาที่ถูกสุขอนามัย อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

(3) ความพร้อมด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรดำเนินการสร้างที่พักไว้รองรับให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีความสนใจพักค้างคืน แต่ฟาร์มเห็ดไม่จำเป็นต้องสร้างที่พักไว้เป็นจำนวนมาก อาจจะมีโครงการนาร่อง 1-2 หลัง เนื่องจากนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้มีจำนวนน้อย

(4) ความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมีการนำเสนอร้านอาหาร ซึ่งนำเสนอจุดเด่นให้เป็นร้านอาหารเพื่อสุขภาพที่เน้นอาหารเพื่อสุขภาพ ไร้วัตถุติดจากเห็ด สามารถสร้างเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ฟาร์มเห็ดได้อีกทาง

(5) การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวมาเป็นคณะทัวร์ ฟาร์มเห็ดควรทราบถึงศักยภาพพื้นที่ของตนเอง โดยการประเมินว่าขนาดพื้นที่ และความสามารถในการให้บริการภายในองค์กร สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้งได้จำนวนเท่าไร เพื่อลดผลกระทบต่างๆ เช่น ความแออัดในแหล่งท่องเที่ยว ความล่าช้าในการให้บริการ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อผลผลิต เป็นต้น

(6) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเยี่ยมชม ทั้งในกรณีที่ทราบล่วงหน้า และไม่ทราบล่วงหน้า

(7) การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมีการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเข้าเยี่ยมชม เช่น กำหนดเวลาการเปิดปิดของฟาร์ม กำหนดช่วงเวลาในการเยี่ยมชม โดยแบ่งเป็นช่วงเวลา กล่าวคือ ช่วงเช้า และช่วงบ่าย เพราะแต่ละช่วงเวลานักท่องเที่ยวจะได้ชมกระบวนการตามการปฏิบัติงานจริงที่แตกต่างกันออกไป เป็นต้น

5.1.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอภาคใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

(1) การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมีการสอบถามนักท่องเที่ยวก่อนเข้าเยี่ยมชมว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใด เช่น นักท่องเที่ยวทั่วไป หรือนักท่องเที่ยวกลุ่มที่เป็นเกษตรกรหรือบุคคลที่ต้องการเรียนรู้การทำเห็ด เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวและนำเสนอการให้บริการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวในลำดับต่อไป และควรสอบถามด้วยว่านักท่องเที่ยวต้องการผู้นำชมหรือไม่ หากนักท่องเที่ยวต้องการผู้นำชม ทางฟาร์มเห็ดควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้บริการเป็นผู้นำชมแก่นักท่องเที่ยว แต่หากนักท่องเที่ยวไม่ต้องการผู้นำชม ทางฟาร์มเห็ดควรมีเอกสารประกอบการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวได้ทราบกระบวนการต่างๆด้วยตนเอง และทราบวิธีการปฏิบัติตนในการเยี่ยมชมที่ถูกต้องด้วย

(2) มัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมีการเตรียมความพร้อมบุคลากรอย่างเพียงพอซึ่งจะสามารถเป็นผู้นำชมที่ดีได้ และมีความสามารถทางภาษาต่างประเทศด้วย

(3) ร้านขายของฝากของที่ระลึก ฟาร์มเห็ดควรจัดเตรียมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก เช่น เห็ดแปรรูป เสื้อยืดสกรีนรูปเห็ด พวงกุญแจเห็ด หมวกเห็ด เป็นต้น

(4) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรนำเสนอกิจกรรมในรูปแบบโปรแกรมต่างๆแก่นักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความน่าสนใจ และความหลากหลายทางด้านกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวไม่รู้สึกละเบื่อหน่าย อีกทั้งยังเป็นการให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมร่วมกับฟาร์มเห็ดอีกด้วย เช่น โปรแกรมการทดลองผลิตก้อนเห็ด โปรแกรมการทดลองการเก็บเห็ด โปรแกรมการเรียนรู้การทำอาหารและการแปรรูปจากเห็ด เป็นต้น

(5) การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะของการศึกษาเรียนรู้ ดังนั้นในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่ฟาร์มเห็ดนั้น ฟาร์มเห็ดควรศึกษาค้นคว้าวิธีการที่จะนำเสนอความรู้ต่างๆเกี่ยวกับเห็ด อาทิ กระบวนการเพาะเห็ด ประโยชน์ของเห็ด เป็นต้น ผ่านสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

(6) การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยวสำหรับฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จะเป็นฟาร์มเห็ดที่มีพื้นที่ไม่กว้าง ดังนั้นในด้านการบริการด้านยานพาหนะนับว่าเป็นสิ่งที่ยังไม่จำเป็นสำหรับการเยี่ยมชมภายในฟาร์มเห็ด

(7) การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรเตรียมความพร้อมในด้านการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wifi) เป็นต้น

(8) การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ฟาร์มเห็ดควรมีความสามารถในการเตรียมพื้นที่ เตรียมอุปกรณ์เพื่อเป็นการฝึกอบรมตามโปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มเล็ก และนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มใหญ่ ตามขีดความสามารถในการรองรับของฟาร์มเห็ดนั้นๆจะรับได้

(9) การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการเพื่อเพิ่มโอกาสเพื่อขยายทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

5.1.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาคีใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบศักยภาพการดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

(1) การนำเสนอเทคโนโลยีและองค์ความรู้เฉพาะ ฟาร์มเห็ดควรมี การนำเสนอเทคโนโลยีต่างและองค์ความรู้ต่างๆที่มีให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงกระบวนการ เทคนิคการผลิตต่างๆ เป็นต้น

(2) ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฟาร์มเห็ด ควรน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับฟาร์มเห็ด เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักท่องเที่ยวได้ ทราบถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการทำการเกษตร

(3) สภาพธรรมชาติและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดควรมี การจัดตกแต่ง ภูมิทัศน์ภายในฟาร์มให้มีความสวยงามและเหมาะสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ตามธรรมชาติของฟาร์มเห็ด เพื่อสร้างทัศนียภาพที่ดีทางการท่องเที่ยว

(4) การเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ในการที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ทาง การท่องเที่ยวให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ ควรมี การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทางการท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์เส้นทาง การท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่มีการแวะชมฟาร์มเห็ดรวมอยู่ด้วย ซึ่งในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว แต่ละแห่งไม่ควรอยู่ในระยะทางที่ห่างไกลกัน ซึ่งผู้จัดเส้นทางท่องเที่ยวสามารถสร้าง ความหลากหลายของเส้นด้วยการ ไปเยี่ยมชมยังแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่จำเจ เช่น เป็นเส้นทางที่มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร เป็นต้น

(5) การได้รับรางวัล ใบรับรองหรือใบประกาศเกียรติคุณ ฟาร์มเห็ดควรมี การพัฒนาฟาร์มเพื่อขอรับการประเมินและขอใบรับรองจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางด้านการเกษตร หรือทางการท่องเที่ยว เช่น ใบรับรอง GAP จากกรมส่งเสริมการเกษตร คราตัญญลักษณะ A (Agrotourism) เป็นต้น เพื่อสร้างมาตรฐาน และชื่อเสียง ทำให้นักท่องเที่ยว เกิดความไว้วางใจมากขึ้น

(6) ความโดดเด่นและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ฟาร์มเห็ดควรมีการสร้าง ความโดดเด่นและความหลากหลายให้กับฟาร์มของตนเองด้วยการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น การแปรรูปเห็ดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น

5.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามหลักการส่วนประสมทางการตลาด (8Ps)

การศึกษาในส่วนนี้ผู้ศึกษาวิจัยใช้แนวคิดหลักการส่วนประสมทางการตลาด(8Ps) (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2550) ซึ่งประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2)ราคา (Price) 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place / Process of Delivery) 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) 5) ถึงแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) 6) กระบวนการซื้อ (Purchasing Process) 7) การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging) และ8)ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ 63 ท่าน 4 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐทางการท่องเที่ยว ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐทางการเกษตร ผู้บริหารภาคเอกชนในธุรกิจทางการท่องเที่ยว และเจ้าของกิจการฟาร์มเห็ด ผลการศึกษาแสดงรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ผลิตภัณฑ์ (Product)

- (1) ฟาร์มเห็ดควรมีการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปรับแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามเหมาะสม
- (2) ฟาร์มเห็ดควรมีการวางแผนจัดกระบวนการที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้เข้าชมอย่างเป็นระบบ เช่น ควรมีการวางแผนเป็นสถานีการเรียนรู้ หรือจุดต่างๆตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ จนถึงสิ้นสุดกระบวนการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการต่างๆ ได้ง่ายขึ้น
- (3) ฟาร์มเห็ดควรวางแผนดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องสุขาสาธารณะ สถานที่จำหน่ายของฝากของที่ระลึก ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น
- (4) ฟาร์มเห็ดควรมีการนำเสนอให้ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายของที่ระลึก ภายในฟาร์มเห็ดเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ปลอดสารพิษ และนำเสนอคุณประโยชน์ของเห็ดชนิดต่างๆให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในการบริโภคเห็ดอย่างถูกต้อง
- (5) ฟาร์มเห็ดควรมีการเพาะปลูกเห็ดให้มีหลายชนิดมากยิ่งขึ้น รวมถึงเห็ดที่หายาก และเห็ดที่มีความสวยงาม เพื่อสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว การเพาะเห็ดเพียง 1-3 ชนิดที่เป็นเห็ดเศรษฐกิจอาจไม่สร้างความดึงดูดใจเท่าที่ควร
- (6) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และเดินเยี่ยมชมได้ด้วยตนเอง
- (7) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัด โปรแกรม หรือกิจกรรมต่างๆให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว

(8) ฟาร์มเห็ดควรมีการแปรรูปเห็ดให้เป็นสินค้าของฝากของที่ระลึกเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อกลับบ้าน

5.2.2 ราคา (Price)

(1) ฟาร์มเห็ดควรมีการกำหนดราคาแบบราคาเดียวสามารถเยี่ยมชมได้ ทั้งฟาร์มแต่ควรแยกการระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ วัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้บริโภค หรือนักท่องเที่ยว

(2) ในกรณีที่ฟาร์มเห็ดนั้นสร้างสรรค์รูปแบบโปรแกรมท่องเที่ยวหลายโปรแกรมที่แตกต่างกันไป ฟาร์มเห็ดควรกำหนดราคาตามความเหมาะสมของโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ แต่ไม่ควรเรียกเก็บในราคาที่สูงเกินไป

5.2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place / Process of Delivery)

(1) ฟาร์มเห็ดควรสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวต่างๆ ในอำเภอภาคใหญ่ เพื่อเป็นช่องทางที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักฟาร์มเห็ด และเกิดการเสนอขายสินค้า (โปรแกรมการท่องเที่ยวฟาร์มเห็ด) ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

(2) ฟาร์มเห็ดควรมีเว็บไซต์ และเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาและสอบถามข้อมูลรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับฟาร์มเห็ด ซึ่งควรสร้างระบบทางเว็บไซต์ให้นักท่องเที่ยวสามารถจอง และซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวได้ล่วงหน้าทางเว็บไซต์

5.2.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

(1) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดทำโบรชัวร์ หรือเอกสารแนะนำการท่องเที่ยว ฟาร์มเห็ดและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใหญ่ หรือสำนักงานในจังหวัดอื่นๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ โรงแรม ร้านอาหาร และบริษัททัวร์ต่างๆ ในลักษณะของการฝากข่าวประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น

(2) ฟาร์มเห็ดควรมีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมถึงเฟสบุ๊ค เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด

(3) ฟาร์มเห็ดควรใช้วิธีการลดราคาในช่วงเริ่มต้นการเปิดตัวการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในฟาร์มเห็ด เพื่อเป็นการนำร่องการท่องเที่ยว สร้างแรงกระตุ้นทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชม และเพื่อก่อให้เกิดการบอกต่อ (Word of Mouth)

(4) ฟาร์มเห็ดควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในฟาร์มเห็ด ทางสื่อสิ่งพิมพ์ทางการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น นิตยสารการท่องเที่ยวต่างๆ นิตยสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของสายการบินต่างๆ เป็นต้น

(5) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเป็นประจำ เพื่อทำให้เกิดกระแสการท่องเที่ยว และทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการจดจำแหล่งท่องเที่ยวได้

(6) ฟาร์มเห็ดควรมีการประชาสัมพันธ์ตนเองด้วยการออกงานแสดงสินค้าต่างๆ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น

5.2.5 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)

(1) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดเตรียมเอกสาร หรือเพิ่มข้อมูลการนำเสนอ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีการบอกรายละเอียด ข้อมูลต่างๆ และราคาของสินค้าและบริการต่างๆ อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวฟาร์มเห็ด

5.2.6 กระบวนการซื้อ (Purchasing Process)

(1) กระบวนการซื้อทั้งทางเว็บไซต์ ทางโทรศัพท์ หรือหน้าเคาเตอร์ ฟาร์มเห็ด ผู้ขายหรือผู้ให้คำแนะนำควรสอบถามจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวต่อการเข้าเยี่ยมชม เพื่อนำเสนอ โปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

5.2.7 การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging)

(1) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบเป็นเส้นทาง การท่องเที่ยวในลักษณะของการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว

(2) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดให้มีความหลากหลายเพื่อนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว

5.2.8 ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation)

หน่วยงานที่ฟาร์มเห็ดควรสร้างความร่วมมือทางธุรกิจเพื่อสนับสนุน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ได้แก่

- (1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่ และจังหวัดใกล้เคียง
- (2) สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง
- (3) เทศบาลเมืองหาดใหญ่
- (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง
- (5) บริษัทนำเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง
- (6) โรงแรม รีสอร์ท และที่พักแรมต่างๆ จังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง
- (7) ร้านอาหารต่างๆ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง

- (8) ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง
- (9) แหล่งท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การศึกษาในส่วนนี้ผู้ศึกษาวิจัยมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาว่า หากเกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาขึ้น โดยพื้นที่ฟาร์มเห็ดนั้นๆตั้งอยู่ในเขตชุมชน ชุมชนเหล่านั้นจะสามารถมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้ผู้ศึกษาใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) โดยใช้อุปกรณ์ประกอบดังนี้ 1) ด้านพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านกิจกรรม รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว 4) ด้านองค์กร โดยผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดแต่ละแห่ง จำนวน 57 คน และการประชุมกลุ่มย่อยกับประชาชนกลุ่มดังกล่าวด้วย ผลการศึกษาแสดงได้ดังนี้

3.1 ด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่ หมายถึง ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศภายในชุมชนที่ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าในด้านของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชน หากเกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักมีจุดมุ่งหมายที่จะเดินทางมายังฟาร์มเห็ดเพียงแห่งเดียว ซึ่งการเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวยังพื้นที่ฟาร์มเห็ดจะไม่เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรระบบนิเวศอื่นๆของชุมชน ดังนั้นยังไม่มีความจำเป็นในแง่ที่ชุมชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการจัดการด้านพื้นที่ดังกล่าว

3.2 ด้านการจัดการ

ด้านการจัดการ หมายถึง ชุมชนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าทั้งกระบวนการผลิตของฟาร์มเห็ด และการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ฟาร์มเห็ดนั้น เป็นการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะของธุรกิจส่วนตัว ซึ่งประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการ ในขณะที่เดียวกันการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดของเสีย หรือมลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตของฟาร์มเห็ดนั้น ไม่ได้สร้างผลกระทบด้านลบให้แก่ชุมชนในทางตรงกันข้ามการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่จะเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน กล่าวคือ ของเสียที่เกิดจากฟาร์มเห็ด เช่น ก้อนเห็ดที่หมักอายุ เป็นต้น หากชุมชนมีความต้องการ

ก้อนเห็ดที่หมดยุ ซึ่งสามารถนำไปทำเป็นปุ๋ยได้ ชุมชนสามารถเข้าไปขอรับก้อนเห็ดดังกล่าว กับฟาร์มเห็ด ซึ่งฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่จะให้ชุมชนในลักษณะของการให้เปล่า

3.3 ด้านกิจกรรม

ด้านกิจกรรม หมายถึง รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ชุมชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมภายในฟาร์มเห็ดได้ เนื่องจากเป็นการดำเนินงานในลักษณะธุรกิจส่วนตัว แต่ทั้งนี้หากฟาร์มเห็ดมีความต้องการขยายการท่องเที่ยว ออกมาในชุมชน เช่น การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น ประชาชนส่วนใหญ่มีความยินดีต่อการให้การสนับสนุนต่อการจัดการการท่องเที่ยวดังกล่าว แต่สำหรับประเด็นของการส่งเสริม โฮมสเตย์ภายในชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และไม่มี ความสนใจต่อการส่งเสริมการจัดการในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ต้องการ ความเป็นส่วนตัว และเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นชินต่อวิถีชีวิตประจำวัน

3.4 ด้านองค์กร

ด้านองค์กร หมายถึง ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ชุมชนไม่สามารถตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดได้ในลักษณะ ทางตรง เนื่องจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ฟาร์มเห็ดดังกล่าวเป็นการจัดการการท่องเที่ยว แบบธุรกิจส่วนตัว แต่กระนั้นหากเกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดสิ่งที่ชุมชน จะสามารถมีส่วนร่วมได้ คือ การจัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ และสร้าง ความร่วมมือกับฟาร์มเห็ดเพื่อวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในลักษณะพันธมิตรทางธุรกิจ ซึ่งนับเป็น การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในลักษณะทางอ้อม

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอ
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิง

๕๐
นิทรรศการฟาร์มเห็ด
ในหอ?

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยจึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในรูปแบบของแผนพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งแผนการพัฒนาศักยภาพดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งฟาร์มเห็ดที่ได้รับการประเมินว่ามีคะแนนรวมมากที่สุด คือ ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ เพื่อนำเสนอแผนพัฒนาศักยภาพให้สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพแบบครบวงจร ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. พันธกิจ (Mission)

มุ่งพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพแบบครบวงจร ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. เป้าหมาย (Goal)

เพื่อพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพแบบครบวงจรที่ได้มาตรฐาน

4. แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอเป็นแผนงานต่างๆ ดังนี้

แผนงานที่ 1 โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพแบบครบวงจรที่ได้มาตรฐาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ฟาร์มเห็ดมีความเป็นระบบ เรียบร้อยและสวยงามมากยิ่งขึ้น
2. ลดผลกระทบจากการจัดการการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นต่อเห็ด
3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับฟาร์มเห็ดเห็ดและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร

เพื่อสุขภาพแห่งใหม่ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดการฟาร์มเห็ดระบบปิดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน
2. ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และกลมกลืนเข้ากับ

สภาพแวดล้อมของฟาร์มเห็ด

3. จัดสร้างร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกเพื่อสุขภาพ โดยภายในร้านมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่นๆของชุมชน ที่เน้นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ
4. จัดสร้างร้านอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งเน้นเมนูอาหารจากเห็ด และพืชผักอื่นๆเพื่อสุขภาพ
5. จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นจุดแรกในการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นศูนย์ในการให้บริการข้อมูล ความรู้ ภูมิปะเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด
6. จัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินเยี่ยมชมและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

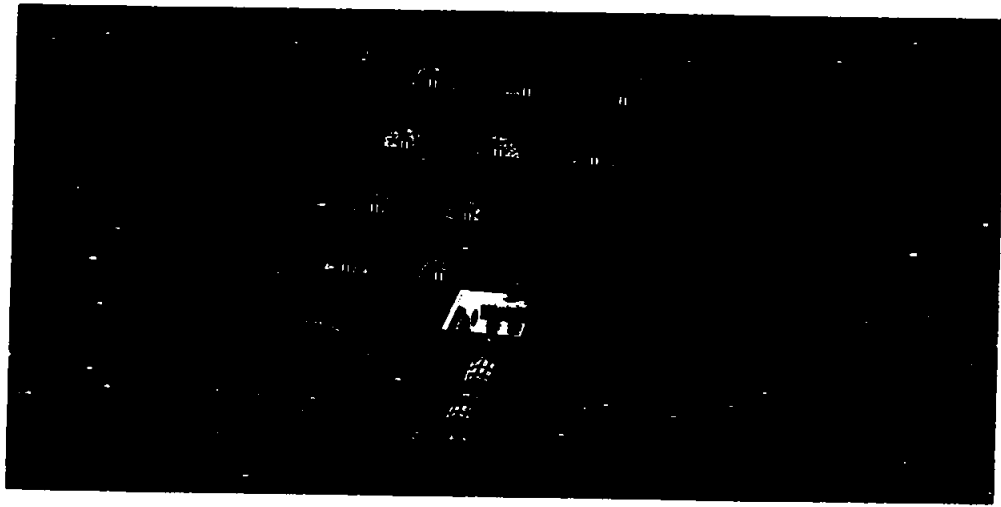
7. จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับผู้พิการ เช่นห้องน้ำผู้พิการ ทางลาดเอียง เป็นต้น

งบประมาณ 3,000,000 บาท

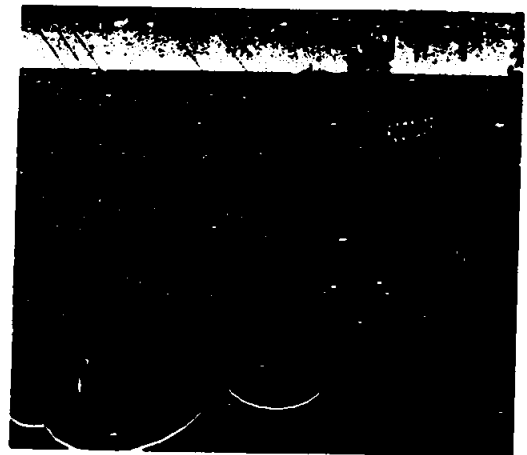
ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

ตัวอย่างแบบจำลองการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ภาพที่ 73 ภูมิทัศน์โดยรอบทั้งหมดของฟาร์มเห็ด

ภาพที่ 74 ตัวอย่างร้านจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อสุขภาพ

ภาพที่ 75 ตัวอย่างร้านอาหารเพื่อสุขภาพ

ภาพที่ 76 ตัวอย่างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 77 ตัวอย่างโรงเพาะเห็ดแบบใหม่

แผนงานที่ 2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตของเกษตรกร เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยว
2. เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน
3. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมตามความถนัด และตามความสนใจได้อย่างเหมาะสม
2. นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมต่อกระบวนการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติได้ตามแบบที่นักท่องเที่ยวสนใจ
3. นักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับกิจกรรมที่ฟาร์มเห็ด ได้จัดเตรียมไว้ให้

แนวทางการดำเนินงาน

จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างๆ แบ่งเป็น 4 โปรแกรมได้ดังนี้

1. โปรแกรมหยุดชมนักเพาะเห็ด

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการเพาะเห็ดมีกระบวนการเรียนรู้ทางการผลิตที่มีความเฉพาะตัว มีองค์ความรู้แบบผสมผสานทั้งทางด้านการเกษตรและทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งกระบวนการเพาะปลูกเห็ดเริ่มตั้งแต่การเตรียมวัสดุ การคำนวณส่วนผสมในการผลิต กระบวนการผสมวัสดุ กระบวนการอัดก้อนเห็ด กระบวนการฆ่าเชื้อเห็ด กระบวนการใส่เชื้อเห็ด กระบวนการดูแลรักษา เป็นต้น ดังนั้นสำหรับการนำเสนอกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ อันจะทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้กระบวนการทุกขั้นตอนของการผลิต จึงควรนำเสนอตั้งแต่ต้นกระบวนการ จนถึงที่สุดกระบวนการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมภายในฟาร์มเห็ด การจัดโปรแกรมหยุดชมนักเพาะเห็ด จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่ต้องการเรียนรู้และผู้ที่ต้องการฝึกทักษะให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้ดีที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรที่ชาวสามารถเรียนรู้กระบวนการเพาะปลูกเห็ดได้ทุกขั้นตอน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติได้จริง

กลุ่มเป้าหมาย

1. เกษตรกรที่ชาวกลุ่มศึกษาดูงาน เช่น นักเรียน นักศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เกษตรกรที่ชาวทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้อาชีพเสริม และต้องการประสบการณ์ที่แปลกใหม่

การกำหนดราคา

1. สำหรับเกษตรกรที่ชาวทั่วไปท่านละ 200 บาท
2. สำหรับกลุ่มศึกษาดูงานท่านละ 100 บาท

สิ่งที่เกษตรกรที่ชาวจะได้รับ

1. เกษตรกรที่ชาวได้เรียนรู้กระบวนการผลิตทุกขั้นตอน
2. เกษตรกรที่ชาวสามารถมีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน
3. เกษตรกรที่ชาวสามารถนำผลผลิตที่ตนเองเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเองกลับบ้าน ได้ไม่เกินท่านละ 10 ก้อน
4. เกษตรกรที่ชาวจะได้รับเอกสารประกอบการเรียนรู้
5. เกษตรกรที่ชาวจะได้รับคำแนะนำจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญของฟาร์มเห็ดอย่างใกล้ชิด

2. โปรแกรมแม่ครัวที่ชาวปลูก

หลักการและเหตุผล

เห็ดนับเป็นอาหารประเภทผักที่ปราศจากไขมัน มีปริมาณน้ำตาลและเกลือค่อนข้างต่ำ และยังเป็นแหล่งโปรตีนที่ดี เมื่อเทียบกับผักอีกหลายชนิด อีกทั้งยังมีรสชาติและกลิ่นที่ชวนรับประทาน และเป็นพืชที่มีคุณค่าทางอาหารมากมาย เช่น เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดสามารถอยู่ได้ในตระกูลเดียวกัน มีเนื้อเหนียวหนาและนุ่มอร่อยคล้ายเนื้อสัตว์มากกว่า เชื่อว่าสามารถป้องกันโรคหวัด ช่วยการไหลเวียนเลือด และโรคกระเพาะ เห็ดหูหนู เป็นกลุ่มคาร์โบไฮเดรต สามารถเพิ่มความแข็งแรงให้เม็ดเลือดขาวในผู้สูงอายุ ทำให้ภูมิคุ้มกันร่างกายดีขึ้นรวมทั้งช่วยรักษาโรคกระเพาะและริดสีดวง เห็ดหูหนูขาว ช่วยบำรุงปอดและไต เห็ดฟางให้วิตามินซีสูง และมีกรดอะมิโนสำคัญอยู่หลายชนิด หากรับประทานเป็นประจำจะช่วยเสริมภูมิคุ้มกันการติดเชื้อต่างๆ อีกทั้งยังช่วยลดความดันโลหิตและเร่งการสมานแผล (ชฎาพร นุชจันทรืศ, 2555) ซึ่งนับว่าเห็ดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจ

การนำเห็ดมาประกอบอาหารมีหลากหลายเมนูและหลากหลายวิธีการ รวมทั้งการแปรรูปเห็ด เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆด้วย ซึ่งนักทอ้งเห็ดจะสามารถค้นหาและเรียนรู้วิธีการปรุงอาหารจากเห็ด ให้คงคุณค่าทางอาหารมากที่สุด และเคล็ดลับความอร่อยแบบเฉพาะตัวจากเจ้าของฟาร์มเห็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักทอ้งเห็ด ได้ทราบถึงประโยชน์ของการรับประทานเห็ด
2. เพื่อให้ นักทอ้งเห็ด ได้เรียนรู้การประกอบอาหารที่ทำจากเห็ดด้วยเมนูสุขภาพ

ที่หลากหลาย วิธีการปรุงอาหารที่ไม่ทำให้เสียคุณค่าทางอาหารเห็ด และเคล็ดลับการทำอาหาร จากเห็ดให้อร่อย

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักทอ้งเห็ดในกลุ่มแม่บ้านที่รักสุขภาพ และต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ
2. นักทอ้งเห็ดในกลุ่มทั่วไปที่ต้องการพักผ่อนและทำกิจกรรมในบรรยากาศที่ร่มรื่นภายใน

ฟาร์มเห็ด

การกำหนดราคา

กำหนดราคาตามจำนวนเมนูอาหารที่นักทอ้งเห็ดเลือก

สิ่งที่นักทอ้งเห็ดจะได้รับ

1. นักทอ้งเห็ด ได้เรียนรู้การเก็บดอกเห็ดด้วยตนเองเพื่อนำมาประกอบอาหาร
2. นักทอ้งเห็ด ได้ทราบคุณค่าทางอาหารและสรรพคุณของเห็ด
3. นักทอ้งเห็ด ได้เรียนรู้วิธีการปรุงอาหารเมนูเห็ด
4. นักทอ้งเห็ด ได้รับประทานอาหารที่ตนเองได้ปรุงและสามารถนำกลับบ้านได้
5. นักทอ้งเห็ด ได้รับเอกสารเกี่ยวกับเมนูอาหารและคุณค่าของเห็ด

3. โปรแกรมปลูกเห็ด

หลักการและเหตุผล

สำหรับการทอ้งเห็ดเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด กระบวนการเก็บเกี่ยวผลผลิต จากเห็ดนับเป็นกระบวนการสุดท้าย แต่กระนั้นแม้ว่าจะเป็นการสุดท้าย แต่สำหรับ กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะ เพื่อให้ได้ดอกเห็ดที่สวยงาม นำมารับประทาน โปรแกรมนี้เป็น โปรแกรมที่สร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักทอ้งเห็ด โดยให้นักทอ้งเห็ดสามารถเก็บผลผลิตดอกเห็ดได้ด้วยตนเอง ซึ่งจำกัดว่านักทอ้งเห็ดสามารถ เก็บเห็ดชนิดใดก็ได้ ไม่เกิน 2 กิโลกรัม เพื่อเป็นของฝากกลับบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พนักงานท่งเที่ยวได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการเก็บดอกเห็ดด้วยตนเอง
2. เพื่อให้พนักงานท่งเที่ยวได้รับผลผลิตเห็ดแบบสด ใหม่ จากฟาร์มเห็ด

กลุ่มเป้าหมาย

พนักงานท่งเที่ยวและนักทัศนจรที่รักสุขภาพ ชื่นชอบการรับประทานเห็ด

การกำหนดราคา

กำหนดราคาทำนละ 200 บาท

สิ่งที่พนักงานท่งเที่ยวจะได้รับ

1. พนักงานท่งเที่ยวได้เรียนรู้วิธีการเก็บดอกเห็ด และสามารถเก็บดอกเห็ดได้ด้วยตนเอง
2. พนักงานท่งเที่ยวสามารถเก็บดอกเห็ดด้วยตนเองได้ทำนละไม่เกิน 2 กิโลกรัม

4. โปรแกรมชีว จิม ซิลป์

หลักการและเหตุผล

การท่งเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดนับเป็นการท่งเที่ยวทางเลือกที่น่าสนใจแห่งใหม่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภายในพื้นที่ฟาร์มเห็ดซึ่งมีบรรยากาศร่มรื่น พนักงานท่งเที่ยวสามารถเยี่ยมชมบรรยากาศสีเขียวไม่ไกลจากตัวเมือง และเรียนรู้กระบวนการเพาะปลูกเห็ด อีกทั้งเห็ดยังเป็นพืชที่ให้ประโยชน์ต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก และสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆมากมาย ซึ่ง โปรแกรมการท่งเที่ยวนี้เป็น โปรแกรมสุดคุ้มที่พนักงานท่งเที่ยวจะเข้าเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด พร้อมทั้งได้เรียนรู้กระบวนการวิธีการเพาะปลูกเห็ด และได้ทดลองลิ้มรสผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดทุกเมนูตามที่พนักงานท่งเที่ยวต้องการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พนักงานท่งเที่ยวได้เรียนรู้กระบวนการทำเห็ด
2. เพื่อให้พนักงานท่งเที่ยวได้ร่วมชิมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มพนักงานท่งเที่ยวทั่วไป

การกำหนดราคา

กำหนดราคาทำนละ 200 บาท

สิ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ

1. นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมฟาร์มเห็ด และเรียนรู้ขั้นตอนการเพาะเห็ดแบบไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
2. นักท่องเที่ยวได้ชมผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากเห็ดอย่างไม่จำกัดจำนวน
3. นักท่องเที่ยวได้รับคู่มือและเอกสารการเรียนรู้การเพาะเห็ด
4. นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดเป็นของฝากของที่ระลึก

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

แผนงานที่ 3 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานในองค์กร บุคลากรนับเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร เนื่องจากบุคลากรเป็นผู้ปฏิบัติงาน เป็นส่วนหนึ่งของระบบการท่องเที่ยวภายในฟาร์ม และเป็นบุคคลที่จะถ่ายทอดความรู้ และส่งผ่านความเป็นมิตรไมตรีให้กับนักท่องเที่ยว สร้างความรู้สึกให้นักท่องเที่ยวได้รู้สึกว่าได้รับการต้อนรับที่ดี ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านต่าง ๆ นับเป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นส่วนช่วยให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร ทั้งยังเป็น การส่งเสริมให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรภายในฟาร์มเห็ดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ
2. บุคลากรมีทักษะการให้บริการทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. บุคลากรสามารถตอบคำถาม หรือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเห็ดแก่นักท่องเที่ยวได้
4. บุคลากรสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศกับนักท่องเที่ยวได้ เช่น ภาษามาลเลย์ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

1. ปรับโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเพิ่มฝ่ายที่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวซึ่งรับผิดชอบงานทางด้านการท่องเที่ยวโดยตรง
2. จัดอบรมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวภายในฟาร์ม กระบวนการบริหารงานทางด้านการท่องเที่ยวของฟาร์มเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายของฟาร์มมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน
3. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเพาะเห็ดที่ถูกต้อง ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างเท่าเทียมกัน
4. จัดอบรมทักษะการสื่อสารต่างประเทศ เช่น ภาษามาลเลย์ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น ให้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

แผนงานที่ 4 โครงการพัฒนาศักยภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด

หลักการและเหตุผล

การดำเนินธุรกิจทางการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง และสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ซึ่งกำลังจะมีการจัดการดำเนินงานแบบครบวงจรเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่ยังไม่เป็นที่รู้จักสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต่างๆ การพัฒนาศักยภาพการตลาดและประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ดด้วยวิธีการต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและควรเร่งหาช่องทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดให้นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆรับทราบ เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวยังฟาร์มเห็ดมากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักท่องเที่ยวรู้จักฟาร์มเห็ดและมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดทำเว็บไซต์ของฟาร์มเห็ด
2. จัดทำเฟสบุ๊คของฟาร์มเห็ด
3. จัดทำแผ่นพับแนะนำฟาร์มเห็ด
4. จัดทำเอกสารประกอบการท่องเที่ยว เช่น คู่มือการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด แผ่นพับ

ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเพาะเห็ด เกี่ยวกับคุณค่าของเห็ด เป็นต้น

5. ออกงานแสดงสินค้าต่างๆเมื่อมีโอกาสดำเนินการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด
6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด โดยลงโฆษณาในนิตยสาร

การท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น

7. สร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก โรงแรม แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น โดยการนำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด ไปฝากวางตามแหล่งต่างๆเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด

8. ประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ดผ่านเว็บไซต์ทางการท่องเที่ยวต่างๆ และเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ บริษัททัวร์ โรงแรม แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

แผนงานที่ 5 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจแก่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการและเหตุผล

โดยสภาพของฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน คือการดำเนินการผลิตเพื่อส่งผลผลิตจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ แต่ทั้งนี้การจะพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ และให้ฟาร์มเห็ดมีความโดดเด่น สร้างความน่าสนใจ และดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมนั้น ฟาร์มเห็ดควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจในด้านต่างๆ และพัฒนาการให้บริการทางการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และได้รับประโยชน์สูงสุดจากการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในด้านสิ่งดึงดูดใจและการให้บริการทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดต่อการเข้าเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด

แนวทางการดำเนินงาน

1. กำหนดเส้นทางการเดินเยี่ยมชมแต่ละจุดภายในฟาร์มเห็ดให้เป็นกระบวนการ และมีความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ
2. เจ้าของฟาร์มหรือผู้ให้บริการทางด้านการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดควรให้คำแนะนำ และแนวทางการปฏิบัติของนักท่องเที่ยวก่อนการเข้าเยี่ยมชมทุกครั้ง
3. ฟาร์มเห็ดควรมีการเพาะเห็ดให้มีหลากหลายชนิด หลากหลายสายพันธุ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงรวบรวมการเพาะเห็ดที่หายาก และเห็ดเพื่อความสวยงามที่มีหลากสีสัน ให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม
4. ฟาร์มเห็ดควรดำเนินการแปรรูปเห็ดเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ ให้มีความหลากหลาย เพื่อวางจำหน่ายเป็นสินค้าของฝากของที่ระลึกภายในฟาร์มเห็ด โดยผลิตภัณฑ์ต่างๆ ควรอยู่ภายใต้กระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและมีเครื่องหมายฮาลาลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม
5. ฟาร์มเห็ดควรนำเสนอวัฒนธรรมต่างๆ เกี่ยวกับการเพาะเห็ดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเพาะเห็ดด้วยวัสดุทดแทน (เพาะเห็ดด้วยกระดาษ) เพื่อสร้างความดึงดูดใจและน่าสนใจ ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม
6. บุคลากรของฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม มีแบบฟอร์มที่เหมือนกัน เพื่อความเป็นระเบียบและสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

7. ฟาร์มเห็ดควรมีการควบคุมระบบฟาร์มในด้านขั้นตอนต่างๆให้ได้มาตรฐาน
เป็นการทำการเกษตรแบบปลอดสารพิษอย่างสมบูรณ์แบบ

8. ดูแลรักษาพื้นที่ภายในฟาร์มให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด และให้มีความปลอดภัยจาก
สัตว์ร้ายต่างๆ เช่น งู ตะขาบ เป็นต้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผู้ศึกษาวิจัยแสดงผลการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.1.1 ภาพรวมโดยสรุปของบริบททั่วไปของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.1.2 ภาพรวมของผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3 สรุปผลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.4 สรุปผลการวิเคราะห์สมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.5 สรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. อภิปรายผล

2.1 การประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.1.1 ภาพรวมโดยสรุปของบริบททั่วไปของฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า

ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีจำนวน 19 แห่ง ซึ่งตั้งกระจาย ครอบคลุม 5 ตำบล คือ ตำบลบ้านพรุ ตำบลน้ำน้อย ตำบลคลองแห ตำบลฉลุง และตำบลควนลัง โดยฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีการบริหารจัดการในลักษณะ ครัวเรือน และเป็นการผลิตเพื่อขายผลผลิตในเชิงพาณิชย์เท่านั้น ยกเว้นฟาร์มเห็ดของคุณดวงดาว รัตนะ ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลบ้านพรุ เป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ที่สุดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งในปัจจุบันฟาร์มดังกล่าวมีการเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้การเพาะปลูกเห็ด และเป็นฟาร์มเห็ดที่ จำหน่ายอุปกรณ์เพาะเห็ดแบบครบวงจร สำหรับเห็ดที่นิยมปลูกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้แก่ เห็ดภูฐาน เห็ดอังกาบ เห็ดหูหนู เห็ดขอนขาว และเห็ดโคน เป็นต้น เนื่องจากเห็ดเหล่านี้เป็นเห็ดที่สามารถจำหน่ายได้ง่ายในท้องตลาดอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่ยังไม่มีการบริหารจัดการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สำหรับการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 ฟาร์ม ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ พื้นที่ทาง การเกษตรที่น่าสนใจ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง พบว่า สำหรับพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง พบพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ 1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่

ตำบลควนลัง ใกล้เคียงกับฟาร์มเห็ดคุณภาพดี นครนาคะชาติ พื้นที่ทางการเกษตรดังกล่าวมีการทำสวนเกษตรแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การปลูกผลไม้สละพันธุ์อินโด สับปะรด ลองกอง เงาะ ทุเรียน ส้ม กล้วย ละคร ขนุน มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงน้ำดอกไม้ การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงปลาคูก และการทำปุ๋ยชีวภาพจากก้อนเห็ดที่เหลือใช้ เป็นต้น ในส่วนพื้นที่ฟาร์มเห็ดอื่นๆ ไม่พบแหล่งเกษตรที่น่าสนใจเนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่นิยมทำสวนยางพารา ในด้านของแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจซึ่งตั้งอยู่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดต่างๆทั้ง 19 แห่ง พบว่า ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว แต่มีฟาร์มเห็ด 1 แห่ง คือฟาร์มเห็ดของคุณภาพดี นครนาคะชาติ ตั้งอยู่ในตำบลควนลัง ซึ่งฟาร์มเห็ดดังกล่าวตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกโดนงาช้าง โดยระยะทางระหว่างฟาร์มเห็ดและน้ำตกโดนงาช้างห่างกันประมาณ 20 กิโลเมตร

ในด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ระบบขนส่ง การเข้าถึงฟาร์มเห็ด ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องสุขา สาธารณะ ผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่า ในบริเวณชุมชนที่ตั้งของพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีสาธารณูปโภคต่างๆอย่างเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน เป็นต้น แต่ในด้านขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหารของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ชุมชน มีให้บริการอยู่ในระดับน้อย ในส่วนร้านอาหาร โดยส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหารแบบแผงลอยในชุมชน จึงสามารถสรุปได้ว่าด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในบริเวณชุมชนที่ตั้งของพื้นที่ฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากยังไม่เกิดการจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชนขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

1.1.2 ภาพรวมของผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่ง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการประเมินศักยภาพฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทั้ง 19 แห่ง ได้จากการประเมินผลจากคณะกรรมการ 7 ท่าน สามารถแสดงคะแนนรวมได้ดังนี้

ตารางที่ 59 สรุปคะแนนผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ที่	ฟาร์มเห็ด	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	แปลความหมาย
1	ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ	28.8	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
2	ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	42*	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
3	ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ	12.2	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
4	ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ	8.2	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
5	ฟาร์มเห็ดคุณพร้ง มณีสะกด	12.2	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
6	ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	12.2	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
7	ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	19.5	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
8	ฟาร์มเห็ดคุณฉะอ้อน ขอดมณี	24.4	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
9	ฟาร์มเห็ดคุณปราโมทย์ ศรีมณี	21	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
10	ฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข โชติศิริ	15.3	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
11	ฟาร์มเห็ดคุณอามี๊ะะ บินลาเซะ	4.5	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
12	ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	4.6	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
13	ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ	4.7	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
14	ฟาร์มเห็ดคุณสุพา ภูบุญแอม	9.8	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
15	ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	37*	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
16	ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	27.3	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
17	ฟาร์มเห็ดคุณนุกลักษณ์ ไชยบุรีรักษ์	35.5*	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
18	ฟาร์มเห็ดคุณถงวน บุญพันธ์	6	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
19	ฟาร์มเห็ดคุณเมธิ แซ่อิว	20.2	ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

จากตารางที่ 59 สรุปคะแนนผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพบว่าฟาร์มเห็ดทั้ง 19 แห่ง
ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ เนื่องจากฟาร์มเห็ดต่างๆยังไม่มีการบริหารจัดการฟาร์มเห็ด
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของฟาร์มเห็ดที่มีค่าคะแนน
เฉลี่ยสูงที่สุด พบว่า ฟาร์มเห็ดของคุณดวงดาว รัตนะ เป็นฟาร์มเห็ดที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย

(\bar{X}) สูงที่สุด คือ 42 คะแนน รองลงมาคือฟาร์มเห็ดคุณภาพดี นครราชสีมา ได้คะแนนเฉลี่ย(\bar{X}) 37 คะแนน และฟาร์มเห็ดคุณภาพดี ชัยบุรีรัมย์ ได้คะแนนเฉลี่ย(\bar{X}) 35.5 คะแนน

ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงยึดฟาร์มเห็ดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ฟาร์มเห็ดคุณภาพดี รัตนะ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในลำดับถัดไป

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยภาพรวมของการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1 จุดแข็ง (Strengths)

- 1) เห็ดเป็นพืชที่มีคุณค่าทางอาหารสูง เป็นพืชที่มีสรรพคุณรักษาโรคได้หลายโรค
- 2) ฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิต
- 3) ฟาร์มเห็ดตั้งอยู่ในเขตชานเมืองของอำเภอหาดใหญ่ ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเดินทางมาเยี่ยมชมได้สะดวก

1.2.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

- 1) ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดยังไม่มีความรู้เรื่องการพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่าที่ควร
- 2) ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่มุ่งผลิตเพื่อจำหน่ายผลผลิตในเชิงการค้าเท่านั้นไม่ได้มุ่งหวังจัดการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่ไม่มีการเพาะปลูกเห็ดให้หลากหลายชนิด
- 4) ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรในการทำงานภายในฟาร์ม
- 5) การพัฒนาต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูง
- 6) ขาดการประชาสัมพันธ์ทางการตลาดอย่างจริงจัง

1.2.3 โอกาส (Opportunities)

- 1) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
- 2) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมขนส่งทุกระบบ
- 3) ปัจจุบันนักท่องเที่ยวให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมากขึ้น
- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวพร้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อประชาสัมพันธ์และนำเสนอให้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของอำเภอหาดใหญ่ เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว

1.2.4 อุปสรรค (Threats)

- 1) ภัยธรรมชาติ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นอำเภอที่เกิดอุทกภัยขึ้นทุกปี
- 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มหลักของอำเภอหาดใหญ่มิได้เป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) อำเภอหาดใหญ่ไม่มีเที่ยวบินตรงระหว่างทวีปยุโรป และอำเภอหาดใหญ่จึงทำให้ขาดโอกาสในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3 สรุปผลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาวิจัยเก็บข้อมูลทั้งจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สามารถสรุปได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

1.3.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 234 ท่าน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.2 มีอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.8 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีอาชีพเป็นนักศึกษาและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.3 โดยมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 77.7 และมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสงขลามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.3

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 166 ท่าน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.3 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.3 โดยมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.9 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 47.0 และมีภูมิลำเนาอยู่ประเทศมาเลเซียมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.8

1.3.2 สรุปพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยการถามเพื่อน คนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 74.0 ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 65.8 ส่วนใหญ่เดินทางมาเอง โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 79.5 และมีเวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 59.4

ในส่วนพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่พบว่า มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยศึกษาจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 31.9 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ท่องเที่ยว/พักผ่อนคิดเป็นร้อยละ 62.0 ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ คือ แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึก คิดเป็นร้อยละ 72.3 ส่วนใหญ่ซื้อโปรแกรมทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 39.8 และมีเวลาเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 66.3

1.3.3 สรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8P's) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากความคิดเห็นโดยภาพรวมของนักท่องเที่ยวพบว่าอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด และมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เมื่อพิจารณาในรายด้านมีดังต่อไปนี้

1) ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

1.1 ด้านกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ด นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ด ควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงฟาร์มเห็ดควรมีการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มเห็ดและสวนเกษตรอื่นๆ ในชุมชน ควรมี

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด และควรมีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรฟาร์มเห็ด และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

1.2 ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ควรมีที่พักแบบแยกสัดส่วนอย่างเหมาะสมในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด ควรมีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้เป็นอย่างดีในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ควรมีร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะในชุมชน และควรมีสุนัขบริการนักท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ด

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดควรมีสถานที่จอดรถที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ ควรมีห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขอนามัย ฟาร์มเห็ดสามารถเข้าถึงได้สะดวกโดยระบบขนส่งมวลชน เช่นรถโดยสารประจำทาง ควรมีสื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ และควรมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาที่สะอาดและเพียงพอในพื้นที่ฟาร์มเห็ด

2) ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดควรมีการกำหนดราคาการเข้าเยี่ยมชมและทำกิจกรรมในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวอย่างเหมาะสม

3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยการจัดวางโบรชัวร์ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ควรมีการนำเสนอผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟสบุค (Facebook) ควรมีการนำเสนอผ่านตัวแทนจำหน่าย เช่นบริษัททัวร์ โรงแรม ร้านอาหาร เป็นต้น และ ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยผ่านพนักงานขาย เช่น การออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ เป็นต้น

4) ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยผ่านการขายโดยบุคคล เช่น การออกงานแสดงสินค้าโดยมีพนักงานขาย ฟาร์มเห็ดควรมีการส่งเสริมการตลาดโดยใช้การโฆษณาทางสื่อต่างๆ เช่น นิตยสารการท่องเที่ยว ราชการ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น และควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โดยการให้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่าง

5) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นว่าพนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม เจ้าของฟาร์มควรต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตร ฟาร์มเห็ดควรมีการปรับปรุงฟาร์มและชุมชน โดยรอบ

ให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงามเป็นธรรมชาติ และฟาร์มเห็ดนั้นควรมีความโดดเด่นทางด้านเทคโนโลยี ทางด้านการเกษตร เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ วิธีการผลิตที่ทันสมัย เป็นต้น

6) ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดนั้นควรต้องเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ดผ่านทางอีเมลล์ และ โทรศัพท์ และ ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวฟาร์มเห็ดผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด

7) ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดนั้นควรมีการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงที่น่าสนใจในชุมชน

8) ด้านการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าฟาร์มเห็ดนั้นควรมีการสร้างร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ควรมีการสร้างร่วมมือทางธุรกิจกับองค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นอกจากนั้นฟาร์มเห็ดและชุมชนควรมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ดและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ

14 ~~รูป~~ ผลการวิเคราะห์สมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สรุปในภาพรวมได้ดังนี้

1.4.1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม โดยมีค่า Sig.= 0.718 ซึ่งมีค่าสูงกว่านัยสำคัญที่กำหนด ณ ระดับ 0.05

1.4.2 อายุของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด(8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม โดยมีค่า Sig.=0.840 ซึ่งมีค่าสูงกว่านัยสำคัญที่กำหนด ณ ระดับ 0.05 แต่อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในด้านต่างๆ ได้แก่

1) ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig =0.000 ซึ่งต่ำกว่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

- 2) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig 0.004 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 3) ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig =0.019 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 4) ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.=0.021 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

1.4.3 การศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม โดยมีค่า Sig.=0.000 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญที่กำหนด ๗ ระดับ 0.05 โดยการศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในด้าน 1) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.=0.000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 2) ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.= 0.006 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 3) ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.=0.000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

1.4.4 รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม โดยมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญที่กำหนด ๗ ระดับ 0.05 และรายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.032 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 2) ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 3) ด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.=0.037 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 4) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.= 0.004 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 5) ด้านการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.009 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 6) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.021 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 7) ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.044 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 8) ด้านการจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig.=0.005ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05 9) ด้านความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

1.4.5 อาชีพของนักท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม โดยมีค่า Sig. = 0.011 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

1.4.6 สถานภาพของนักท่องเที่ยวยังไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในภาพรวม โดยมีค่า Sig. = 0.089 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด ณ ระดับ 0.05 แต่สถานภาพของนักท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว มีค่า Sig. = 0.008 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่กำหนด 0.05

1.5 **สรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

จากการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในชุมชนและเจ้าของกิจการฟาร์มเห็ด โดยใช้หลักในการศึกษา 3 แนวคิด คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับ มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนผสมทางการท่องเที่ยว (8Ps) และการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่ทั้งนี้ในการสรุปผลการศึกษาผู้ศึกษาวิจัยได้ผสมผสานแนวทางที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดรวมไว้ ตามหลักองค์ประกอบเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากมีบางประเด็น ที่เหมือนกัน โดยแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยแนวทางดังนี้

1.5.1 **แนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย**

- 1) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดองค์กร โดยเพิ่มฝ่ายหรือแผนกที่มีการดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยตรง
- 2) ฟาร์มเห็ดควรมีการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น และมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเพาะเห็ดทุกขั้นตอน เพื่อสามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้
- 3) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดการฟาร์มแบบระบบปิดเพื่อการเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระยะยาว

- 4) ฟาร์มเห็ดควรมีการแบ่งเขตพื้นที่ภายในฟาร์มให้มีความชัดเจนและเหมาะสม เช่น แบ่งเป็นเขตเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยว กับเขตหวงห้าม
- 5) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัด ปรับแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบเพื่อความสวยงามและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 6) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดดูยาสามัญประจำฟาร์มเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวยามฉุกเฉิน
- 7) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดตั้งจุดสำหรับทิ้งขยะให้แก่นักท่องเที่ยวให้เหมาะสมและเพียงพอ
- 8) ฟาร์มเห็ดควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยการพิจารณาการจ้างงานแรงงานที่เป็นคนในชุมชน
- 9) ฟาร์มเห็ดควรมีการสนับสนุน และสร้างความร่วมมือกับคนในชุมชน โดยการอนุญาตให้ชุมชนนำผลิตภัณฑ์ของชุมชนฝากวางจำหน่ายในศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกของฟาร์ม
- 10) ฟาร์มเห็ดควรมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทางภาครัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ลดต้นทุน ทั้งยังสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ฟาร์มเห็ดได้อีกวิธีหนึ่ง
- 12) ฟาร์มเห็ดควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนทางการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ บริษัทขนส่ง เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวรู้จักฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น
- 13) ฟาร์มเห็ดควรมีการควบคุมทุกกระบวนการภายในฟาร์มให้เป็นการผลิตแบบปลอดภัย เพื่อสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพแก่ผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้อีกทางหนึ่งด้วย
- 14) ฟาร์มเห็ดควรหมั่นตรวจเช็คอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นอุปกรณ์ทางการผลิต และสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยว ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้เสมอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย
- 15) ฟาร์มเห็ดควรมีการแปรรูปเห็ดให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อวางจำหน่ายภายในฟาร์มให้เป็นสินค้าของฝากสำหรับนักท่องเที่ยว
- 16) ฟาร์มเห็ดควรมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น จัดทำเว็บไซต์ เฟสบุ๊ค นิคมสารการท่องเที่ยว ออกงานแสดงสินค้า เป็นต้น

ก

ก

เร

ห้

นั

ที่

ก

ก

เร

เพ็

โอ

เท

17) ควรมีการพัฒนาฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อ
การเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพด้วย

1.5.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการรองรับของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

- 1) ฟาร์มเห็ดควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังฟาร์มเห็ด
- 2) ฟาร์มเห็ดควรมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่างๆ
เช่น ร้านอาหารเพื่อสุขภาพ ร้านจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อสุขภาพ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
ห้องสุขาสาธารณะ จุดบริการน้ำดื่ม อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
- 3) ฟาร์มเห็ดควรสร้างที่พักแบบแยกเป็นสัดส่วนภายในฟาร์มเห็ดไว้รองรับ
นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพักค้างคืน โครงการนำร่อง 1 - 2 หลัง
- 4) ฟาร์มเห็ดควรมีการกำหนดการเข้าเยี่ยมชมให้เป็นเวลาที่แน่นอน

1.5.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการให้บริการของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

- 1) เจ้าของฟาร์มเห็ด ผู้นำชมและพนักงานทุกคนภายในฟาร์มเห็ดควรให้
การต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตร
- 2) ฟาร์มเห็ดควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับหรือคู่มือประกอบการท่องเที่ยว
ภายในฟาร์มเห็ดเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
- 3) ฟาร์มเห็ดควรจัดทำป้ายสื่อความหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถ
เรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4) ฟาร์มเห็ดควรมีผู้นำชมอย่างเพียงพอในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการ
- 5) ฟาร์มเห็ดควรมีการนำเสนอกิจกรรมให้มีความหลากหลาย
เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน
- 6) ฟาร์มเห็ดควรมีการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการเพื่อเพิ่ม
โอกาสเพื่อขยายทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้
- 7) ฟาร์มเห็ดควรมีการกำหนดราคาการเข้าเยี่ยมชมแบบราคาเคียวอย่าง
เหมาะสม

1.5.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการดึงดูดใจของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

- 1) ฟาร์มเห็ดควรมีการเพาะปลูกเห็ดให้มีหลายชนิดมากยิ่งขึ้น รวมถึงเห็ดหายาก และเห็ดที่มีความสวยงาม
- 2) ฟาร์มเห็ดควรมีการนำเสนอเทคโนโลยีต่างและองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงกระบวนการ เทคนิคการผลิตต่างๆ เป็นต้น
- 3) ฟาร์มเห็ดควรมีการนำเสนอการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว
- 4) ฟาร์มเห็ดควรมีการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ภายในฟาร์มเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ดีให้นักท่องเที่ยว

2. อภิปรายผล

2.1 การประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการประเมินศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด 19 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบว่าฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีมาตรฐานอยู่ในระดับใด และควรพัฒนาไปในทิศทางใด โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2552) กล่าวว่าการใช้เกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นแบบประเมินนั้น จะช่วยยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน รวมทั้งกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้เป็นไปตามระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้กำหนดไว้ และจากการศึกษาบริบทฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าฟาร์มเห็ดส่วนใหญ่เป็นฟาร์มเห็ดขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งฟาร์มเห็ดเหล่านั้นไม่สามารถพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Do (2010) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท พบว่า มีตัวกำหนดสี่มิติที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานให้การท่องเที่ยว เชิงเกษตรเจริญเติบโตได้ คือ สิ่งแวดล้อมภายนอก เงื่อนไขภายใน พฤติกรรมการจัดการและความสำเร็จทางธุรกิจ แต่ทั้งนี้สำหรับฟาร์มเห็ดขนาดเล็กในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไม่สามารถพัฒนา

ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้เนื่องจากปัจจัยภายในด้านขนาดของพื้นที่ เงินทุน บุคลากรที่รองรับการท่องเที่ยว เป็นต้น

ทั้งนี้แม้ว่าฟาร์มเห็ด ทั้ง 19 ฟาร์มเห็ดจะ ไม่มีศักยภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากฟาร์มเห็ดทั้งหมดนั้นยังไม่มีระบบการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง แต่หากจะกล่าวถึงฟาร์มเห็ดของคุณดวงดาว รัตนะซึ่งเป็นฟาร์มเห็ดที่ได้รับการประเมินว่ามีคะแนนสูงที่สุด ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพในพื้นที่ฟาร์มเห็ดของคุณดวงดาว รัตนะนั้น พบว่าฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะมีศักยภาพในด้านศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด 9.5 คะแนน เนื่องจากเป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ และมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่แล้ว แต่ยังคงขาดการบริหารจัดการที่ดี

ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้มีการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอาณาเขตใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบว่าบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวใดที่น่าสนใจ ซึ่งแบบสำรวจที่ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างขึ้นนั้นใช้หลักเกณฑ์จากองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (6A's) เกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนการให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 ประการ คือ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) ที่พักแรม (Accommodation) กิจกรรม (Activities) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาในขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาวิจัยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis พัทธกร พงษ์ วัฒนสินธุ์ (2542) อธิบายว่า การวิเคราะห์ SWOT (Strengths Weaknesses Opportunities and Weaknesses - Analysis) หรือการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด เป็นเครื่องมือพื้นฐานเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้งานได้ง่ายและรวดเร็วในการวิเคราะห์ภาพรวมของสถานการณ์ทางการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวางแผนพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวางแผนและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร วรณา ศิลปะอาษาและคณะ (2545) อธิบายว่าการตรวจสอบ จุดแข็ง จุดอ่อน (Investigate Strengths and Weaknesses) เป็นกระบวนการหนึ่งที่น่าไปสู่การวางแผน ซึ่งต้องมีการพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็งแตกต่างกันไป เมื่อมีการพิจารณาจุดแข็งจุดอ่อนของสถานที่แต่ละแห่ง บ่อยครั้งที่จะนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาเพื่อใช้ในการวางแผน

2.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านถึงกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวเพื่อทราบแนวทางจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผู้ที่ซื้อสินค้าและบริการนั้นต่อไปในอนาคต และเนื่องจากนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในระบบการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวของ McIntosh and Goeldner (1980) ที่ให้ความหมายการท่องเที่ยว (Tourism) ว่าหมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆรวมทั้งรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่ง Mayo and Jarvis (1981) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะเกี่ยวเนื่องกับการตัดสินใจของเขาซึ่งต้องใช้วิธีการตัดสินใจในรูปแบบที่ต่างกัน

ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวจึงเป็นส่วนที่สำคัญมากส่วนหนึ่ง และสำหรับการศึกษาความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดส่วนผสมทางการตลาด (8Ps) ของดลองศรี ทิมลสมพงษ์ (2550) ได้อธิบายความหมายและองค์ประกอบส่วนประสมทางการตลาดไว้ว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบหลายๆอย่างที่ผู้ประกอบการใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถควบคุมหรือพัฒนาได้ ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2) ราคา (Price) 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place / Process of Delivery) 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) 5) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) 6) กระบวนการซื้อ (Purchasing Process) 7) การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging) 8) ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation) ทั้งนี้การใช้หลักส่วนประสมทางการตลาด (8Ps) เป็นหลักในการศึกษาความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว ยังสอดคล้องกับทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory: S-R Theory) ที่ Kotler (2003) กล่าวว่า ทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory) เป็นโมเดลพฤติกรรมของผู้บริโภค (Customer Behavior Model) ซึ่งเป็นการศึกษาถึงเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการ สิ่งกระตุ้นผ่านเข้ามาให้ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box) ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำ ที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนได้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆของผู้ซื้อแล้วจะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือ (Buyer's Decision) ทั้งนี้สำหรับในงานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาถึงสิ่งกระตุ้นทางการตลาดของนักท่องเที่ยวนั่นเอง

2.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สำหรับการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หากจะจำแนกให้ลึกลงไปถึงการจำแนกประเภท กล่าวได้ว่าการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด เรียกว่า ฟาร์มเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว (Agrotourist farm) ตามที่ Sznajder et al. (2009) ได้จำแนกประเภทไว้

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ด้วยกระบวนการต่างๆตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้ศึกษาวิจัย จึงได้นำเสนอแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพแบบครบวงจร” แนวทางการดำเนินงานดังกล่าวที่ผู้ศึกษาวิจัยคาดหวังว่าจะสามารถสร้างความดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้รักสุขภาพ นักท่องเที่ยวกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งนักท่องเที่ยวทั่วไปด้วย ซึ่งการกำหนดทิศทางการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม สุขสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านวิถีชีวิตเกษตรชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษาเฉพาะศูนย์รวมสวนเห็ดบ้านอรุณอุฎิ ดาบถระทุ่มสัน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงาน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการจัดการของศูนย์รวมสวนเห็ดบ้านอรุณอุฎิ โดยผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเพาะเห็ดแบบครบวงจร ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือการเลี้ยงเชื้อในอาหารร่วน การเลี้ยงเชื้อข้าวฟ่าง การเลี้ยงเชื้อในถุงจีเลื้อย การเปิดดอก การทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด และการไซเคิลก้อนเห็ด การเพาะเห็ดแบบครบวงจรจะเป็นการเพิ่มพูนรายได้แก่ผู้เพาะเห็ดอย่างแท้จริง

ทั้งนี้การที่ผู้ศึกษาวิจัยเสนอแนวทางให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรควบคู่กับเชิงสุขภาพ เนื่องจาก สอดคล้องกับองค์ความรู้เรื่องเห็ดเนครนภิส ธนนิเวศน์กุล (2549) กล่าวว่าเห็ดแต่ละชนิดจะมีคุณค่าทางโภชนาการแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของเห็ด กล่าวคือมีคุณค่าทางสารอาหาร เช่น มีวิตามิน เกลือแร่ โดยโปรตีนในเห็ดจะมีคุณภาพดีกว่าในผัก และธัญพืช นุชจันทร (2543) กล่าวถึงสรรพคุณทางยาของเห็ดว่าเห็ดจัดเป็นอาหารประเภทผักที่ปราศจากไขมัน มีปริมาณน้ำตาลและเกลือค่อนข้างต่ำ และยังเป็นแหล่งโปรตีนที่ดี เมื่อเทียบกับผักอีกหลายชนิด อีกทั้งยังมีรสชาติและกลิ่นที่ชวนรับประทาน ซึ่งรสชาติที่โดดเด่นนี้มาจากการที่เห็ดมีกรดอะมิโนกลูตามิกเป็นองค์ประกอบ โดยกรดอะมิโนตัวนี้จะทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นประสาทการรับรู้รสอาหารของลิ้นให้ไวกว่าปกติ และทำให้มีรสชาติคล้ายกับเนื้อสัตว์ นอกจากนี้เห็ดยังอุดมไปด้วยวิตามิน โดยเฉพาะวิตามินบีรวม (ไรโบฟลาวิน) และไนอาซิน ซึ่งจะช่วยควบคุม

การทำงานของระบบย่อยอาหาร ในส่วนของเกลือแร่ เห็ดจัดเป็นแหล่งเกลือแร่ที่สำคัญ โดยมีเกลือแร่ต่างๆ เช่น ซิลิเนียม ทำหน้าที่ช่วยต้านอนุมูลอิสระ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดหัวใจอุดตัน ไปแคสเซียม ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะการเต้นของหัวใจ สมดุลของน้ำในร่างกาย การทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาทต่างๆ ลดการเกิดโรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น

สำหรับแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอไว้ในบทที่ 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรวรรณ วิเชียรพงษ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอป่าพอง ควรมีการจัดให้มีแผนดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวและมิ้น โยบาย ส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ซึ่งสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอไว้ 4 แผนงาน ได้แก่

แผนงานที่ 1 โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานต่างๆ เช่น การจัดการฟาร์มเห็ดระบบปิด เพื่อป้องกันการผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเห็ดในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brscic (2006) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการผลิตทางการเกษตร พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวไม่ได้มีความสำคัญไปกว่าการมีผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิwa อันครเสน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการให้บริการของฟาร์มเส้นทางเห็ดที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งกล่าวว่า ด้านสถานประกอบการ ความสะอาดของฟาร์มเส้นทางเห็ดได้จัดให้มีผู้ดูแลเรื่องความสะอาดในส่วนของอาคาร โรงผลิต โรงพักเชื้อ โรงเรือนเปิดดอก ห้องน้ำ และมีระบบการจัดการฟาร์มที่ดี และยังสอดคล้องกับหลักการจัดการขั้นพื้นฐานฟาร์มเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว (Agrotourist farm) ตามที่ Sznajder et al. (2009) อธิบายไว้ว่า ควรมีการแบ่งการใช้พื้นที่ภายในฟาร์มออกเป็นสัดส่วน กล่าวคือพื้นที่ส่วนหนึ่งของฟาร์มใช้เพื่อการเกษตร และอีกพื้นที่ส่วนหนึ่งของฟาร์มใช้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น

การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมของฟาร์มเห็ด เป็นสิ่งที่สำคัญตามที่ผู้ศึกษาวิจัยได้เสนอแนวทางนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา พู่เจริญ (2547) ศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในตำบลแม่ตลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ในด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว คือ มีความสวยงามตามธรรมชาติ เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรัช กุลชัย (2548) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ความสวยงามของสถานที่ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ อายุ ระดับการศึกษา และความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสร้างร้านอาหารเพื่อสุขภาพ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ที่จอยครด จัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านพื้นที่ของฟาร์มมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรวรรณ วิเชียรพงษ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอป่าพอง ควรประกอบด้วย จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดให้มีที่พักในรูปแบบของโฮมสเตย์ และให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ขั้นพื้นฐานของที่พัก เช่น ห้องน้ำ ตลอดจนจัดให้มีการทำป้ายต่างๆ ทั้งป้ายบอกทางหรือป้ายสื่อการเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

แผนงานที่ 2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดกิจกรรมโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอโปรแกรมกิจกรรมไว้ 4 โปรแกรม คือ 1) โปรแกรมสุขขอนักเพาะเห็ด เป็นโปรแกรมสอนฝึกทำเห็ด นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้กระบวนการทุกขั้นตอนของการทำเห็ด รวมทั้งได้ลงมือทำเห็ดด้วยตนเอง และสามารถนำเห็ดที่นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติด้วยตนเองกลับบ้านเป็นของฝาก เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มศึกษาดูงาน เกษตรกรและนักท่องเที่ยวทั่วไป 2) โปรแกรมแม่ครัวหัวเห็ดเป็นโปรแกรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเก็บดอกเห็ดด้วยตนเอง และสนุกสนานกับการนำเห็ดไปประกอบอาหารตามเมนูสุขภาพต่างๆ โปรแกรมนี้เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มแม่บ้านที่รักสุขภาพต้องการเรียนรู้การทำอาหาร 3) โปรแกรมบุฟเฟ่ต์เห็ด เป็นโปรแกรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมในฟาร์มเห็ดและเก็บดอกเห็ดแบบสดๆกลับบ้านได้ โปรแกรมนี้เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการทดลองการเก็บดอกเห็ด และนำเห็ดกลับบ้านเป็นของฝาก 4) โปรแกรม จิว จิม ร็อบ เป็นโปรแกรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด และจิมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดที่ทางฟาร์มเห็ดได้เตรียมไว้ได้ฟรี โปรแกรมนี้เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป

สำหรับการจัด โปรแกรมกิจกรรมต่างๆ จะเห็นได้ว่า เน้นให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) โดย นุทริกา พุดกษาพงษ์ (2554 อ้างถึงใน ผู้จัดการออนไลน์, 2554) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือการท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะในเรื่องวิถีการอยู่อาศัย การประกอบอาชีพ อาหาร

การกิน ศิลปะหัตถกรรม และอื่นๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของชุมชนและผู้คนเจ้าของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ ผ่านการพูดคุยสนทนา และผ่านกิจกรรมทดลองปฏิบัติต่างๆ เช่น ทดลองทำอาหาร ทดลองทำศิลปะหัตถกรรม หรือทดลองใช้ชีวิตตามอย่างผู้คนในชุมชน หรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจในวัฒนธรรมอันมีเอกลักษณ์ของผู้คนและสถานที่นั้นๆ ผ่านประสบการณ์ตรง เรียกว่าเป็นเวทีการเรียนรู้แบบมีชีวิตนั่นเอง

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richards (2011) ศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์และการท่องเที่ยว เมืองแห่งศิลปะ ซึ่งผลการศึกษาได้มีการนำเสนอรูปแบบของผลิตภัณฑ์และการบริโภคของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยได้กล่าวไว้ว่า การจัดกระบวนการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างกระบวนการทางการท่องเที่ยวที่จะนำเสนอให้แก่นักท่องเที่ยวออกเป็น 2 แบบคือ 1) การสร้างสรรค์กิจกรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้จากสถานที่ปฏิบัติจริง และทดลองลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และ 2) การสร้างสรรค์ให้เป็นฉากหลัง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เยี่ยมชมและมีแผนการเดินทางต่างๆ รวมทั้งเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ กระบวนการต่างๆ จะเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น

แผนงานที่ 3 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งแนวทางการดำเนินการเน้นการฝึกอบรมให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น และสามารถให้บุคลากรของฟาร์มเห็ดเป็นผู้นำชมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวิทย์ โมราศิลป์และคณะ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วมของตำบลเขาวิ้ง อำเภอบ้านคาขุน จัหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า หนึ่งในกำหนดยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วมของตำบลเขาวิ้ง คือการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว

แผนงานที่ 4 โครงการพัฒนาศักยภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ฟาร์มเห็ด โดยมีแนวทางการดำเนินการ คือ การจัดทำแผ่นพับ โบรชัวร์ การจัดทำเว็บไซต์ และเฟสบุ๊ค การออกงานแสดงสินค้าต่างๆ และการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักฟาร์มเห็ดมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสั่งกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus-Response Theory: S-R Theory) Kotler (2003) ซึ่งกล่าวว่าสิ่งกระตุ้นทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

แผนงานที่ 5 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมและการให้บริการทางการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางในการดำเนินการคือ พัฒนาการเพาะเห็ดให้มีหลากหลายชนิดมากขึ้น การแปรรูปเห็ดให้เป็นผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก นำเสนอนวัตกรรมต่างๆเกี่ยวกับการเพาะเห็ดอย่างสม่ำเสมอ ฟาร์มเห็ดควรมีการควบคุมระบบฟาร์มในด้านขั้นตอนต่างๆให้ได้มาตรฐาน เป็นการทำการเกษตรแบบปลอดภัยอย่างสมบูรณ์แบบ กำหนดเส้นทางการเดินเยี่ยมชม แต่ละจุดภายในฟาร์มเห็ดให้เป็นกระบวนการ และมีความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เจ้าของฟาร์มหรือผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวของฟาร์มเห็ดควรให้คำแนะนำ และแนวทางการปฏิบัติตนก่อนการเข้าเยี่ยมชมทุกครั้ง ดูแลรักษาพื้นที่ภายในฟาร์มให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด และให้มีความปลอดภัยจากสัตว์ร้ายต่างๆ เช่น งู ตะขาบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิการต์ ประไกรวัน (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการสวนเกษตร ศูนย์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษา สวนขอ “รอยัล ทโรปิคส์” พบว่า มุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการจัดบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ที่จอดรถ แปลงสาธิตการเกษตร ฯลฯ ไว้อย่างเหมาะสม ต้องให้มีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้ ต้องการความเป็นกันเองของเจ้าของสวน และพนักงานในสวน ต้องการความรู้ในการทำการเกษตรอื่นจะนำไปประกอบอาชีพ และต้องการให้มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สะอาด สะดวก และปลอดภัย

สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดไว้ซึ่งมีผลว่า เพศ อายุ สถานภาพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายได้ว่าในการวางแผนพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในการวางแผนการตลาดนั้น ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านเพศ อายุ และสถานภาพของนักท่องเที่ยว เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมิได้ส่งผลต่อการวางแผนการตลาดทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด

ในขณะที่เดียวกันจากการทดสอบสมมติฐานข้างต้นพบว่าการศึกษา รายได้ อาชีพ ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการวางแผนทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ควรเจาะกลุ่มไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มใด และควรมีการกำหนดราคาของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างไร เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

3.1.1 การเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอไปนั้น แม้ว่าจะเป็นการเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพให้แก่ฟาร์มเห็ดที่ได้รับการประเมินศักยภาพซึ่งมีคะแนนสูงที่สุด เนื่องจากเป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ แต่ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาศักยภาพดังกล่าว ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดที่มีความสนใจต่อการพัฒนาฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมของศักยภาพฟาร์มเห็ดของตนได้ เพื่อสร้างกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

3.1.2 จากการศึกษาและประเมินพื้นที่ฟาร์มเห็ดพบว่า ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ เป็นฟาร์มเห็ดที่มีคะแนนสูงสุด ซึ่งหมายถึงมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดทางการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ทั้งนี้ตามกระบวนการควรจะมีการสร้างเส้นทางและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว แต่จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว กับฟาร์มเห็ดของคุณดวงดาว รัตนะ เป็นไปได้ยาก เนื่องจากไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียง แต่ทั้งนี้ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ ตั้งอยู่ในจุดที่เป็นทางผ่านเข้า-ออก ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากด่านประเทศมาเลเซีย ดังนั้นพื้นที่ฟาร์มเห็ดดังกล่าวจึงเหมาะที่จะเปิดให้เป็นศูนย์จำหน่ายของฝากของที่ระลึกเพื่อสุขภาพแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว

3.1.3 ผู้ประกอบการฟาร์มเห็ดควรให้ความสำคัญในการวางแผนเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยต้องศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค อย่างรอบคอบเพื่อลดความเสี่ยงต่อการลงทุน อีกทั้งการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการทำการเกษตรนั้น ควรระมัดระวังถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นสำคัญ เพราะหากละเลยอาจทำให้ฟาร์มเห็ดเกิดความไม่ยั่งยืน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผู้ศึกษาวิจัยควรมีการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างละเอียด เพื่อค้นหาทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยงเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรมีการศึกษากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เพื่อค้นหาแนวทางการจัดรูปแบบกิจกรรมของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในฟาร์มเห็ด

ที่น่าสนใจให้เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้อย่างแท้จริง และสม่ำเสมอ

3.2.3 ควรมีการศึกษากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ซึ่งควบคู่กับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นฟาร์มเห็ดต้นแบบในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ต่อไป

3.2.4 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานแบบฟาร์มระบบปิดอย่างละเอียดเพื่อนำเสนอแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

_____. (2553). หาดใหญ่ การเดินทาง. ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://thai.tourismthailand.org/where-to-go/cities-guide/transport/destination/hat-yai/>

_____. (2554). สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวปี 2553. E-TAT. (2) เมษายน-มิถุนายน. ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.etatjournal.com/web/etat-journal/2011/2011-apr-jun/319-situation-travel-2010>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานหาดใหญ่ (สงขลา – พัทลุง). (2552). ข้อมูลท่องเที่ยวสงขลา. ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.songkhlatourism.org/travel>

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2551). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2554, จาก www.thai2learn.com/moi/images/stories/docs/paper142.pdf

กรมการท่องเที่ยว. (2553). สถิตินักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พ.ศ.2553. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2554, จาก <http://www.tourism.go.th/2010/th/statistic/tourism.php?cid=30>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2547). การท่องเที่ยวเชิงเกษตร. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2554, จาก <http://www.agrotourism.doae.go.th/>

เกษตรชนบท. (2555). เทคโนโลยี. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก <http://www.kasetchonnabot.com/node/70>

เกษม สุขสวัสดิ์. (2545). ภูมิปัญญาชาวบ้านวิถีชีวิตเกษตรชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษาเฉพาะศูนย์รวมสวนเห็ดบ้านอรุณฉุก ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี

เกษมีย์ สัตครคณจร. (2550). การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาหมู่บ้านปางมะโอ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. การศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- กรมวิชาการเกษตร. [ม.ป.ป.]. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร ปี 2550. กรุงเทพฯ:
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กมลวัฒน์ โมราศิลป์และคณะ. [ม.ป.ป.]. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วม
ร่วมของตำบลเขาวง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี[บทคัดย่อ]. ใน เกิดชาย
ช่วยบำรุง (บรรณาธิการ). การท่องเที่ยวไทยนานาชาติปีพ.ศ.2551. (หน้า 216). กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- ไกลเลิศ ทวีกุล. (2551). เปิดโลกท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: ศูนย์วิจัย
การท่องเที่ยวภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จักรรินทร์ จรัสศรี. (19 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. หมู่ที่ 9 ต.คลองแห
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- จิตตานันท์ ติกุล, สฤณี ศรีขาว, พิกุล ประดับศรี, จุไรรัตน์ วิสัยดี และสุวรรณิ แพงดาวงษ์. (2550).
โครงการศึกษาภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้.
(รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ใจ วรรณเพชร. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนวัดเกาะวัด หมู่ 4 ต.ควนลัง
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลควนลัง.
- กะฮ้อน ขอดนุณี. (18 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ซอยท่าจีน ม. 9 ต.น้ำน้อย
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2550). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยพล ทรงสุนทรวงศ์, ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์, เชษฐา จรุงพันธ์, พงนา สวนศรี, เจษฎ์ โทณะวณิก,
บัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์ และคณะ. (2552). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการนันทนาการ
และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- ชุกกลิน อุ่นวิจิตร (2549). หลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม. กันยายน 11 มิถุนายน
2554. จาก http://www.cbt-i.org/lib_news_view.php?id=166
- ชม สุขกา. (21 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนบ้านสวนพุด ต.ฉลุง อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา. เทศบาลตำบลฉลุง.
- ชมรมเกษตรกรผู้เพาะเห็ดเป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา. (2544). สรุปผลการประชุมชมรมผู้เพาะเห็ด
เป็นอาชีพ จังหวัดสงขลา 4 กันยายน 2544. [สงขลา]: ชมรม.

- ✓ ชลธิชา พู่เจริญ (2547). ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใน ตำบลแม่ตองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระปริญญาธุรกิจ มหาวิทยาลัย สาขาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. ไซติ สุวรรณการณ. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชน ม.5 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลควนลิ่ง.
- ✓ นิศากร ไชยประสิทธิ์ และรัฐชญา มณีเมตร. (2551). ศักยภาพของทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมของชาวผู้ไทยบ้านเป่า ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร. (รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์). ขอนแก่น: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวิภาพ ช่วยแก้ว. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนศรีรัตนะ ม. 4 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลควนลิ่ง.
- เทศบาลนครหาดใหญ่. (2550). ตลาดต้นคิซุข. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.hatyaicity.go.th/index.php?options=content&mode=product>
- _____. (2550). ตลาดกิมหยง. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.hatyaicity.go.th/index.php?options=content&mode=product>
- เที่ยวหัวใจใหม่เมืองไทยยิ่งขึ้น. (2554, 19 มกราคม). ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.muangthai.com/thaidata/27953/%E0%B9%80%E0%B8%>
- ไทยทัวร์คอกทอม. (2552). อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2555, จาก <http://www.thai-tour.com/thai-tour/south/songkla/data/place/hadyai.htm>
- ดวงดาว รัตนะ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ด.กาญจนวนิช ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
- เดชา มณีสว่าง. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนบ้านวังหรั่ง หมู่ 4 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลควนลิ่ง.
- ตะวันไทย. [น.ป.ป.]. จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://tavanthai.site88.net/homesea/songkhla.html>
- ✓ เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์. (2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิภาพของการนำนโยบาย การให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการพัฒนา). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนกฤต สังข์เดช. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ. เพชรบุรี: วิทยาเขตสารสนเทศ เพชรบุรี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2554). ภาวะเศรษฐกิจและการเงินภาคใต้ เดือนมิถุนายน 2554. ค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.bot.or.th/THAI/ECONOMICCONDITIONS/THAI/SOUTH/ECONOMICREPORT/ECONOMICREPORT/Pages/Econ%20Report.aspx>
- ชินีการต์ ประไกรวัน. (2549). การพัฒนาการจัดการสวนเกษตร ศูนย์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษา สวนยอ “รอยัล ทโรปาร์ค”. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โนวาบิสออนไลน์. (2548). แผนที่จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.novabizz.com/Map/73.htm>
- นักสำรวจ ป่านเหง้า. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา หมู่บ้านเต่าบ้านดง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิรวรรณ วิเชียรพงษ์. (2553). การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นำตกรโตนงาช้าง. (2554). ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.sanookholiday.com/travel-songkhla/370-travel-songkhla/666-2011-04-04-04-07-37.html>
- บ.ก.ชายขอบ. (2553). วัฒนธรรมมังคุดอาราม. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://songkhlatoday.com/paper/62089>
- บ้านมหาคอกทอม. (2555). เห็ดฟาง. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก <http://www.baanmaha.com/community/thread22053.html>
- บดินทร์ นาคะชาติ. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ม.4 ต.ขวัญประชา ค.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

- บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา.(2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- _____. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ซี .พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด.
- _____. (2549). การพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บันลือศักดิ์ วงษ์ภักดี. (2552). ชีคความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการของอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง. *Environment and Natural Resources Journal*, 7(1), 94-109.
- พิภคร์พวง วัฒนสินธุ์ และพสุ เศรษฐินทร์ (2542). การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธุ์ทิพย์ रामสูต. (2540). การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2552. [ม.ป.ป.]. ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538973727&Ntype=19>
- พิมล บุญธรรม. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนซอยเจริญจิต ม.5 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลควนลิ่ง.
- พินิจ จันดี. (21 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนขนานน้ำคอน 2 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลเมืองควนลิ่ง.
- พิรัช กุลชัยและคณะ. (2548). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 44. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัฒน์นรี เรือรภักดีธนา. (2553). การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา ตำบลบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรทิพย์ พลอยคำ. (21 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ม.2 ถ.ขนานน้ำคอน 2 ต.ควนลิ่ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- พริ้ง มณีตะกอด. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ถ.บ้านพรุธานี ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

- เพ็ญแข โชติศิริ. (19 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด.ถ.แสงทอง ม.6 ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- เพลิน ทองเกต. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนเขตที่ 4 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลเมืองบ้านพรุ.
- ไพโรจน์ ชลารักษ์. (2548). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วารสารราชภัฏตะวันตก, 1(1), 20-21.
- ปารวี ศรีอุบล. (2548). ความคิดเห็นและพฤติกรรมในการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวในตลาดอินโดจีน จังหวัดมุกดาหาร. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประดิษฐ์ วงศ์สุวรรณและคณะ (2550). การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพอเพียงในเขตอีสานใต้. [บทคัดย่อ]. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.researchgate.net/publication/39031187>
- ประกาศ อินทนประสาธน์. (2546). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วมกรณีหมู่บ้านโคกโค้ง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยูร คุณสุทธิ. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ม.4 ถ.ขวัญประชา ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- ปราโมทย์ ศรีมณี. (18 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ซอยท่าจีน ม. 9 ต.น้ำน้อย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- มะโน ทุทธนุกุล. (18 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนท่าจีน ต.น้ำน้อย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลตำบลน้ำน้อย.
- มิตร อินสุวรรณไธ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนเขตที่ 8 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. เทศบาลเมืองบ้านพรุ.
- มิตรา สามารถ. (2543). การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- เมธี แชน้อ. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ซ.เจริญจิตต์ ม.5 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- มนัส มณีสะกด. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ถ.บ้านพรุธานี ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

- มนสิข สิทธิสมบุรณ์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2554). คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 8 เมษายน 2555, จาก http://dit.dru.ac.th/home/023/travel_resource/a2.html
- อุทา ภูบุญแอม. (21 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. บ้านสวนพลู ต.คลอง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- อุทาพร ชัยศิริ. (2549). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขงยุทธ์ บินเอียด. (19 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนทุ่งน้ำ ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลเมืองคลองแห.
- รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก : ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2552). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก สถาบันคลังสมองของชาติ.
- รพร จันทรสว่าง, ราณี อิศัยกุล, วรณา ศิลปอาษา, นกมล ภาคพรต และศตพงษ์ สุนทรารักษ์. (2546). เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รพีพรรณ ทองหล่อ และคณะ. (2549). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพและข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- รุ่งทิวา อ้นครเสน. (2550). การพัฒนาการให้บริการของฟาร์มเส้นทางเท็ดที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลินจง โทษารี. (ม.ป.ป.). การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีส่วนร่วมบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย [บทคัดย่อ]. ใน เทิดชาย ช่วยบำรุง (บรรณาธิการ). การท่องเที่ยวไทยนานาชาติปีพ.ศ.2551. (หน้า 116). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- วิมล จิโรจทรัพย์, ประชิด สกฤษะพัฒน์ และอุคม เขชกิวังศ์. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

- วิรัช หมั่นดี. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนเขตที่ 10 ค.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา. เทศบาลเมืองบ้านพรุ.
- วิระ เบญจล้าเต๊ะ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนเขตที่ 11 ค.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา. เทศบาลเมืองบ้านพรุ.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิทวัส (ภาสกิจ) วัฒนาวิบูล. (2547). เห็ดหูหนู: สูดยอคของเห็ด. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก
<http://pineapple-eyes.snru.ac.th/animal/pupan/index.php?q=node/157>
- วิระเดช โรจนสุวรรณ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. หมู่ที่ 5 ถ.เทศบาลใหม่
ค.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- วิรณา ศิลปอาชา และนภคณ ภาคพรต. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากร
การท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัฒนา มโนรัตน์. (2552). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาชุมชน
บ้านฝืนค อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2546). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอื้องฟ้า
พรินติ้ง.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศิริโรจน์ หอมนาน. (2547). ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์
ศึกษาการพัฒนาห้วยตะไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์ทนายความทั่วไทย. (2522). พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522. ค้นเมื่อ
28 กรกฎาคม 2554. จาก <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538973727&Ntype=19>
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2552). ความหมายของเห็ด.
ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก http://www.fisheries.go.th/cf-kung_krabaen/agricul.htm
- บุกลักษณ์ ไชยบุรุษย์. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ม.4 ถ.ศรีรัตนะ
ค.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

สงวน บุญพันธ์. (22 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ม.5 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

สุพัตร์ ปลื้มใจ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนเขตที่ 11 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลเมืองบ้านพรุ.

สุพัตรา สุวรรณชาติ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ถ.มุสลิมร่วมใจ ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

สุภา ปลื้มใจ. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. ถ.บ้านพรุธานี ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

สุภาค จันทวานิช. (2531). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถานีเห็ด. (ม.ป.ป.). เห็ดนางฟ้า. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก <http://www.mushroomstation.com/%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89.htm>

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2543). “รายงานขั้นสุดท้ายการกำหนด แนวทางการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

_____. (2552). โครงการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. (รายงานฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (สทท.) กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา.

ศิริทิพย์ พันธุ์มัจฉาพ. (2552). การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรม ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพรรณิ ขวาเมือง. (17 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. เขตที่ 5 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.

สุรพันธ์ ฉันทแคนสุวรรณ. (2550). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรพล เสวตเศรณี. (2554). ททท.เปิดแผนเที่ยวไทยปี'54 ชุดแคมเปญ "เที่ยวหัวใจใหม่ เมืองไทย ยั่งยืน". ค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2554. จาก <http://www.muangthai.com/thaidata/27953/%E0%B9%80%E0.html>
- สรณสิริ รวีโรจน์วรกุล. (2551). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวัฒน์ คุณาธร. (2541). ศักยภาพของชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวรรณชัย หวนนากลาง. (2548). การท่องเที่ยวทางเลือก : ทางเลือกของไทย [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์]. มติชนรายวัน, 28 (10148), 6.
- สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่. (2553). ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.wikalenda.com/สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่-092041.html>
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ท่ามาดี.
- สำราญ บุญรัตน์. (19 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. ประธานชุมชนแสงทอง ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. เทศบาลเมืองคลองแห.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2551). รายงานสรุปสถานการณ์โรงแรมและการท่องเที่ยวภายในประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- _____. กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (เอกสารอัดสำเนา)
- สำนักงานอำเภอหาดใหญ่. (2550). แผนที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.hatyai-sk.go.th/file/content/rdpim20071015135436.jpg>
- _____. (2552). ประวัติอำเภอหาดใหญ่. ค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.hatyai-sk.go.th/index.php?cmd=history>
- แหลมโพธิ์. (2459). ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2555, จาก <http://www.gimyong.com/travel/lampo/index.php>
- อัจฉริยา ศักดิ์รุ่งศักดิ์. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนและแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม กรณีศึกษาคำบดหนองตะพาน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อัญชลี ศรีเงินขวง. (2539). เห็ดขอนขาว. กันยายน 12 มีนาคม 2555, จาก <http://www.agric-prod.mju.ac.th/web-veg/mushroom/p11.htm>
- อามีบ๊ะ บินลาเซะ. (19 มกราคม 2555). สัมภาษณ์. เจ้าของฟาร์มเห็ด. หมู่ที่ 9 ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- อาร์วายทีนาซัล. (2009). ประเทศไทยได้รับรางวัล "The Best Tourist Destination". กันยายน 21 เมษายน 2555 จาก, <http://www.ryt9.com/stock/tag/grand/2009-01-13-00:00:00/>
- อุทยานแห่งชาติภูพาน. (ม.ป.ป.). เห็ดหูหนู. กันยายน 12 มีนาคม 2555, จาก <http://pineapple-eyes.snru.ac.th/animal/pupan/index.php?q=node/157>
- องค์กรและการจัดการ. (กึ่งกาญจน์ วรนิทัศน์, ชีรศักดิ์ กัญจนพงศ์, บุตรี จารุโรจน์, ศิวะนันท์ ศิวพิทักษ์, โสภษา อรัญวัฒน์ และคณะ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- Asker, S., Boronyak, L., Carrard, N. and Paddon, M. (2010). **Effective Community Based Tourism: A Best Practice Manual**. Australia: Institute for Sustainable Futures University of Technology Sydney.
- Bhujbal, M.B. and Paresh, V. (2012). **Agro-Tourism A Specialized Rural Tourism : Innovation Product Of Roral Market**. [Electronic version]. **International Journal of Business and Management Tomorrow**, 2(1), 3.
- Brscic, K. (2006). **The Impacts of Agrotourism on Agricultural Production** [Electronic version]. The First International Conference on Agriculture and Rural Development Topusko, Croatia, (November), 23-25.
- Che, Veeck, A., & Veeck, G. (2005). **Sustaining production and strengthening the agritourism product: Linkages among Michigan agritourism destinations** [Abstract]. **Agriculture and Human Values**, 22(2), 225.
- Choo, H. (2009). **Social Interactions and We-Intentions for Agrivisitors' Service Encounters**. Doctor of Phillosophy, Major Subject's Recreation, Park and Tourism Sciences, Texas A&M University.
- Cronbach, L. J. (1963). **Educational Psychology**. 2nd ed. New York: Harcourt, Brace and Corp.
- Do, K. (2010). **Management of Small Tourism Business in Rural Areas**. The degree of Doctor of Philosophy in Recreation, Sport, and Tourism. the University of Illinois at Urbana-Champaign.

- Education and Culture Leonardo da Vinci. (2006). **Organization of agrotourism-farm**. Retrieved April 8, 2012, from www.euraneek.com/alter-agro/pdf/unit9_en.pdf
- Fleury, P. , Petit, S., Dobremez, L. & Schermer, M. (2008). Implementing Sustainable Agriculture and Rural Development in the European Alps: Assets and Limitations of Local Projects Based on Multi-stakeholder Participation [Abstract]. **Mountain Research and Development**, 28(3/4).
- Gebhard, K., Meyer, M. and Parkyn, M. (2009). **Sustainable Tourism Training the Trainers Programme**. Germany: Ecological Tourism in Europe (ETE) .
- Homer, S. and Swarbrooke, J. (1996). **Marketing Tourism, Hospitality and Leisure in Europe**. London: International Thomson Business Press.
- Hsu, C.C. (2005). **Identification of Intangible Resources Essential to Agri-Tourism Enterprises in Taiwan : A Delphi Study**. The Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of The Ohio State University.
- Igor, S. & Jasmina, G. (2009). Cluster – model of Croatian agrotourism destination[Abstract]. **New Europe – New Tourist Destination**, Retrieved July 22, 2011, from Croatian scientific, Abstract No.384521 .
- Jing-ming, H. (2006). **Affecting Factors on the Development of Rural Tourism in the Suburbs: A Case Study of Chengdu** [Abstract]. Retrieved July 22, 2011, from http://en.cnki.com.cn/Article_en/CJFDTOTAL-DYYY200606016.htm
- Janchai, N. (2011). **Sustainable Tourism Development based on Community Participation**. Bangkok: M & M Laserprint.
- James F. Engel, Blackwell, R.D. Miniard, P.W. (1995). **Consumer Behaviour**. Australia: Harcourt Publishers Group (Australia).
- Kotler, P. (2003). **Marketing Management**. 11th Edition. New Jersey, U.S.A.: Pearson.
- Kreitner, R. (1995). **Management**. 6th Edition. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Landucci, J. (2011). **Sustainable Tourism**. Third Edition. British Columbia Canada : Tourism British Columbia. [n.p.].
- Lobo, R. (2011). **Helpful Agricultural Tourism (Agritourism) Definitions**. Retrieved April 8, 2012, from <http://sfp.ucdavis.edu/agritourism/definition.html>

- ✓ Maruti, K.V. (2009). **Agro-Tourism: Scope and Opportunities for The Farmers in Maharashtra**
[Abstract]. **Socio-economic voices**, (Sept.-Oct).
- Mayo, Edward J. & Jarvis, Lance P. (1981). **The psychology of leisure travel: Effective marketing and selling of travel services**. Boston: CBI Pub.
- ✓ McIntosh R.W. & Goeldner, C.R. (1990). **Tourism Principles, Pratices, Philosophies**. Sixth Edition. the United States of America: Publisher Therese A. Zak.
- ✓ Ohe, Y. & Ciani, A. (2011). Evaluation of agritourism activity in Italy: facility based or local culture based?. [Abstract]. **Tourism Economics**, 17(3), 581.
- Pike, Steven D. (2008). **Destination Marketing : an integrated marketing communication approach**. Burlington: Butterworth-Heinemann MA.
- Richards, G. (2011). Creative and Tourism The State of the Art. **Annals of tourism research**, 4(23).
- Schiffman, L.G. & Kanuk, L.L. (1987). **Consumer behavior; Motivation research (Marketing)**. 3rd edition. New Jersey: Prentice-Hall Englewood Cliffs.
- ✓ Singh, AK. (2010). **Agri-Tourism Entrepreneurship : A Tool to Roral Development**. **International Referred Research Journal**, 2 (21), 1-2.
- Solomon. (1996). **Consumer behavior**. 3rd edition. New Jersey: Prentice Hall Englewood Cliffs.
- ✓ Sznajder, M., Przezborska, L. and Scrimgeour, F. (2009). **Agritourism**. UK: MPG Books Group.
- ✓ Tew, C. (2010). **Importance of Aritourism for agripreneur Goal Accomplishment**. The Degree Master of Science, University of Missouri.
- ✓ The World Tourism Organization (UNWTO). (2007). **Sustainable Practices in Developing The Tourism Industry**. Malaysia: World Tourism conference.
- Tourism Western Australia. (2008). **5 A's of Tourism**. Retrieved 22 July, from www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html
- UNWTO **World Tourism Barometer**. Retrieved July, 22, 2011, from <http://mkt.unwto.org/en/barometer> .
- Yamane, T. (1970). **Statistics ; An Introductory Analysis**. 2 rd edition. New York: A Harper International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จัดทำโดย

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

ผู้ประเมิน (ชื่อ-นามสกุล)

หน่วยงาน.....

ประเมินเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”

GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : CASE STUDY THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

ชื่อฟาร์มเห็ด.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....อีเมล.....

เว็บไซต์.....

กรุณาใส่เครื่องหมาย \bigcirc ล้อมรอบใส่ช่องคะแนน (A) ที่ตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุดและใส่ค่าคะแนนรวมในช่อง (AxB)

1. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	คะแนนเต็ม 25 คะแนน
หมายเหตุ พิจารณาจากความสามารถในการดำเนินงาน วางแผน ควบคุม ดูแล และจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน	

1.1 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีโครงสร้างการบริหารงานองค์กร	0	3	
● มีเอกสารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานองค์กร แต่ไม่ได้สื่อสารให้บุคลากรทุกระดับรับรู้	0.5	3	
● มีเอกสารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานองค์กร ระบุขอบข่ายระดับ หรือคู่มือพนักงาน ป้ายแผนผังโครงสร้าง การบริหารงานองค์กรแสดงให้พนักงานทุกคนรับรู้และปฏิบัติตาม	1	3	
1.2 การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีแผนผังแสดงเป็นรูปธรรม	0	3	
● มีแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจน	0.5	3	
● มีแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจนและจัดแสดงให้กับนักท่องเที่ยว	1	3	

1.3 การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว	0	2	
● มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล พร้อมอาสาสมัครประจำบ้าน (ไม่หมดอายุ)	0.5	2	
● มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำแหล่งท่องเที่ยว และมีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมอาสาสมัครประจำบ้าน (ไม่หมดอายุ)	1	2	
1.4 การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการจัดการของเสีย	0	3	
● มีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว	0.5	3	
● มีการจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ	1	3	
1.5 การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ชุมชนไม่ยอมรับหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว	0	2	
● ชุมชนยอมรับและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว	0.5	2	
● ชุมชนยอมรับและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	1	2	

1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่างๆ	0	2	
● มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับองค์กรระดับท้องถิ่น	0.5	2	
● มีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรระดับภาค/ประเทศ/ นานาชาติ	1	2	
1.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● การจัดการท่องเที่ยวไม่สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0	3	
● การจัดการการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0.5	3	
● การจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมแนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	3	
1.8 การบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีแผนการบำรุงรักษา	0	2	
● มีแผนการบำรุงรักษา	0.5	2	
● มีการดำเนินงานตามแผนการบำรุงรักษา	1	2	

1.9 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า และพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร	0	2	
● มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า และพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรระดับท้องถิ่น (OTOP)	0.5	2	
● มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า และพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นระดับประเทศ	1	2	
1.10 การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	0	3	
● มีสื่อเพื่อการโฆษณา และประชาสัมพันธ์มากกว่า 2 ประเภท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และเว็บไซต์ เป็นต้น	0.5	3	
● มีสื่อเพื่อการโฆษณา และประชาสัมพันธ์มากกว่า 2 ประเภท และมีเว็บไซต์ของตนเอง	1	3	
คะแนนรวม (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			

2. ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	คะแนนเต็ม 25 คะแนน
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากความพร้อมในการจัดหาบริการพื้นฐานให้นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญ และสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว</p>	

2.1 เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● การเดินทางเข้าถึงแหล่งไม่สะดวก	0	4	
● การเดินทางเข้าถึงได้สะดวกบางช่วงฤดูกาล	0.5	4	
● การเดินทางเข้าถึงสะดวกทุกฤดูกาล	1	4	
2.2 ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีสาธารณูปโภคพื้นฐาน	0	4	
● มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์	0.5	4	
● มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานและอินเทอร์เน็ต	1	4	
2.3 ความพร้อมด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	0	4	
● ไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว แต่มีเครือข่ายบริการที่ทันนอกแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง	0.5	4	
● มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	1	4	

2.4 ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีบริการอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว	0	4	
● มีบริการอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะที่มีการสั่งจองล่วงหน้า	0.5	4	
● มีร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	1	4	
2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	0	3	
● มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	0.5	3	
● มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม	1	3	
2.6 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีบุคลากรรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	0	3	
● มีบุคลากรรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอเฉพาะเมื่อมีการติดต่อล่วงหน้า	0.5	3	
● มีบุคลากรพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวตลอดเวลา	1	3	

2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว	0	3	
● มีการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้เฉพาะบางฤดูกาล	0.5	3	
● มีการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปี	1	3	
คะแนนรวม (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			

3. สักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	คะแนนเต็ม 25 คะแนน
หมายเหตุ พิจารณาจากความสามารถในการสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว	

3.1 การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการบรรยาย แนะนำสถานที่ และกติกากการปฏิบัติตน สำหรับนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว	0	3	
● มีการบรรยาย แนะนำสถานที่ และกติกากการปฏิบัติตน สำหรับนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว	0.5	3	
● มีการฉายวีดิทัศน์ และบรรยายกิจกรรม แนะนำสถานที่ และกติกากการปฏิบัติตน สำหรับนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว	1	3	

3.2 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	0	3	
• มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมที่พูดได้เฉพาะภาษาไทยสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	0.5	3	
• มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมที่พูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	1	3	

3.3 ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่มีร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึกภายในแหล่งท่องเที่ยว	0	3	
• มีร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึกภายในแหล่งท่องเที่ยว	0.5	3	
• มีร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึกทั้งภายใน และบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว	1	3	

3.4 ความหลากหลายของกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่มีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว	0	3	
• มีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ พักผ่อนหรือบันเทิงในแหล่งท่องเที่ยว	0.5	3	
• มีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ พักผ่อนหรือบันเทิงในแหล่งท่องเที่ยว ตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป	1	3	

3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการให้บริการด้านความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	0	3	
● มีการให้บริการด้านความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ เอกสาร บอร์ดหรือป้ายสื่อความหมาย	0.5	3	
● มีการให้บริการด้านความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และมีการสาธิตวิธีการปฏิบัติ	1	3	
3.6 การให้บริการด้านยานพาหนะนำชมสำหรับนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการบริการด้านยานพาหนะนำชมสถานที่	0	2	
● มีการบริการด้านยานพาหนะนำชมสถานที่	0.5	2	
● มีการบริการด้านยานพาหนะนำชมสถานที่อย่าง เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	1	2	
3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการให้บริการติดต่อสื่อสาร	0	3	
● มีการให้บริการติดต่อสื่อสาร เช่น ส่งจดหมาย โทรศัพท์ โทรสารภายในประเทศ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	0.5	3	
● มีการให้บริการติดต่อสื่อสาร ตั้งแต่ 3 ประเภทขึ้นไป	1	3	

3.8 การให้บริการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการให้บริการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	0	3	
● มีการให้บริการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	0.5	3	
● มีสถานที่ให้บริการจัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	1	3	
3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการจัดการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ	0	2	
● มีการจัดการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ อย่างน้อย 1 ประเภท	0.5	2	
● มีการจัดการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ มากกว่า 1 ประเภท	1	2	
คะแนนรวม (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			

4. ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	คะแนนเต็ม 25 คะแนน
หมายเหตุ พิจารณาจากความสามารถในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว	

4.1 ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะที่โดดเด่น	0	3	
● ไม่มีเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะที่โดดเด่น อย่างน้อย 1 ประเภท	0.5	3	
● ไม่มีเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะที่โดดเด่น ตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป	1	3	

4.2 ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	3	
● มีการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างน้อย 1 ประเภท	0.5	3	
● มีการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป	1	3	

4.3 สภาพธรรมชาติที่สวยงามของแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีสภาพที่สวยงามเป็นพิเศษ	0	4	
● ไม่มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามเป็นพิเศษ แต่มีการตกแต่งภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	0.5	4	
● มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามเป็นพิเศษ แต่มีการตกแต่งภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	1	4	

4.4 ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงในบริเวณใกล้เคียงในรัศมี 20 กม.	0	3	
• มีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงในบริเวณใกล้เคียง อย่างน้อย 1 แห่ง	0.5	3	
• มีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงในบริเวณใกล้เคียง ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป	1	3	
4.5 การได้รับรางวัล ใบรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่เคยได้รับรางวัล	0	2	
• เคยได้รับรางวัล 1 รางวัล	0.5	2	
• เคยได้รับรางวัลมากกว่า 1 รางวัล	1	2	
4.6 ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• ไม่มีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น	0	3	
• มีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น อย่างน้อย 2-4 ประเภท	0.5	3	
• มีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น ตั้งแต่ 5 ประเภทขึ้นไป	1	3	
4.7 ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
• มีกิจกรรมที่โดดเด่นเพียง 1 ประเภท	0	4	
• มีกิจกรรมที่โดดเด่น 2-4 ประเภท	0.5	4	
• มีกิจกรรมที่โดดเด่น ตั้งแต่ 5 ประเภทขึ้นไป	1	4	

4.8 การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร			
ตัวชี้วัด	คะแนน (A)	ค่าน้ำหนัก (B)	ค่าคะแนนรวม (AxB)
● ไม่มีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร	0	3	
● มีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร	0.5	3	
● มีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร ทั้งภายใน แหล่งท่องเที่ยวและชุมชน โคจรอบ	1	3	
คะแนนรวม (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			
คะแนนรวมทั้งหมด (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)			

- ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดีเยี่ยม มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 81 คะแนนขึ้นไป
- ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดีมาก มีคะแนนรวม อยู่ระหว่าง 71-80 คะแนน
- ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับดี มีคะแนนรวม อยู่ระหว่าง 61-70 คะแนน
- ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ มีคะแนนรวม ต่ำกว่า 61 คะแนนลงมา

เลขที่แบบสำรวจ.....

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”

GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : CASE STUDY THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

ชื่อกิจการฟาร์มเห็ด.....

ที่ตั้ง.....

บุคคลผู้ให้ข้อมูล.....

1. ในชุมชนของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกิจการฟาร์มเห็ดหรือไม่

ไม่มี มี ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในชุมชนของท่าน มีจำนวนแห่ง หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....
.....
.....

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนของท่าน มีจำนวนแห่ง หากมี
โปรดระบุ.....

.....
.....
.....
.....

2. ในชุมชนของท่านมีพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่น่าสนใจหรือไม่

ไม่มี มี ได้แก่

การปลูกพืชโรที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....ไร่ หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....

การเกษตรแบบผสมผสานที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....แห่ง หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

การทำสวนผลไม้ที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....สวน หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....

การทำสวนไม้ดอกไม้ประดับที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....สวน หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....ฟาร์ม หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....

การประมงที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....แห่ง หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....
.....

สวนสมุนไพรที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....สวน หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....
.....

พื้นที่ทางการเกษตรอื่นๆที่น่าสนใจในชุมชนของท่าน มีจำนวน.....แห่ง หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....
.....

3. ชุมชนของท่านมีผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรใดบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

4. การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

4.1 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนาหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

4.2 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรมหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....

4.3 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

4.4 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้านหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

4.5 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

4.6 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

4.7 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

4.8 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน
หรือไม่ หากมี โปรดระบุ.....

4.9 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมหรือไม่
หากมี โปรดระบุ.....

4.10 ในชุมชนของท่านมีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือไม่ หากมี โปรดระบุ.....

5. ความสามารถในการเดินทางเข้าถึงภายในชุมชนที่ตั้งพื้นที่ฟาร์มเห็ดเป็นอย่างไร

เข้าถึงได้สะดวกมาก เข้าถึงได้สะดวกปานกลาง เข้าถึงได้ลำบาก

5.1 ลักษณะถนนจากถนนสายหลักเข้าสู่ชุมชนที่เป็นที่ตั้งของพื้นที่ฟาร์มเห็ดเป็นลักษณะใด

ถนนลาดยาง / คอนกรีตตลอดเส้นทาง

ถนนลาดยางสลับถนนดินลูกรัง

ทางเดินเท้า

อื่นๆ โปรดระบุ.....

5.2 มีการให้บริการโดยสาธารณะจากตัวเมืองสู่ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของพื้นที่ฟาร์มเห็ดหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

มี

เส้นทางเดินรถเริ่มต้นจาก.....สิ้นสุดปลายทางที่.....

ช่วงเวลาการให้บริการ.....นาที / คับ

อัตราค่าโดยสาร.....บาท/คน/เที่ยว

6. ชุมชนของท่านมีที่พักบริเวณฟาร์มเห็ดหรือบริเวณแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

มี

ประเภทที่พัก	ชื่อที่พัก	จำนวนห้อง	ราคา (บาท/คืน)

7. ชุมชนของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆหรือไม่ อย่างไร

7.1 มีที่จอดรถในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

มี จำนวนที่จอดรถรวม.....แห่ง จำนวนรถที่สามารถจอดได้.....คัน

7.2 การให้บริการห้องสุขาสาธารณะในบริเวณชุมชนเป็นลักษณะใด

ไม่มีห้องสุขา

มีห้องสุขา

ไม่แยกหญิง-ชาย

แยกหญิง-ชาย

ไม่เก็บค่าบริการ

เก็บค่าบริการ.....บาท/คน

7.3 การให้บริการไฟฟ้าในบริเวณชุมชนเป็นลักษณะใด

ไม่มี

มีเล็กน้อย

มีเพียงพอ

7.4 การให้บริการแหล่งน้ำบริโภคในชุมชนเป็นลักษณะใด

ประปาภูมิภาค

ประปาท้องถิ่น

บ่อนบาดาล

น้ำธรรมชาติ

7.5 ชุมชนของท่านมีธุรกิจร้านอาหารหรือไม่ ในลักษณะใด

ไม่มี

มี

ประเภทของร้านอาหารในชุมชนของท่านเป็นลักษณะใด

ร้านอาหารแบบแผงลอยในชุมชน มีจำนวนร้าน หากมี โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

ร้านอาหารแบบหาบเร่ในชุมชน มีจำนวนร้าน หากมี โปรดระบุ

.....

.....

.....

ร้านอาหารแบบอาคารร้านอาหาร มีจำนวนร้าน หากมี โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

7.6 ชุมชนของท่านมีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกหรือไม่ หากมีเป็นการดำเนินงาน
ในลักษณะใด

ไม่มี

มี

ประเภทของร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในชุมชน

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแบบตู้โชว์สินค้า / แผงลอยในชุมชน
มีจำนวนร้าน หากมี โปรดระบุ

.....
.....
.....
.....
.....

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแบบหาบเร่ / รถเข็นในชุมชน มีจำนวนร้าน
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแบบอาคารร้านค้าในชุมชน มีจำนวน ร้าน
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในแบบอื่นๆในชุมชน มีจำนวน ร้าน
หากมี โปรดระบุ.....

.....
.....
.....
.....
.....

ประเภทหรือผลิตภัณฑ์ของสินค้าที่ระลึกที่วางจำหน่ายในชุมชน มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

**เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”**

**GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : CASE STUDY THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.**

(ผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ด)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง
2. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ส่วนที่ 2 ทศนคติด้านความต้องการและความพร้อมต่อการพัฒนาพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ส่วนที่ 3 สถานการณ์ปัจจุบันของกิจการฟาร์มเห็ด ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการดำเนินงานทางการตลาดของพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว (8 P's) : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ชื่อกิจการฟาร์มเห็ด.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่.....

เบอร์โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail :

Facebook :

**ส่วนที่ 2 ทักษะคิดด้านความต้องการและความพร้อมต่อการพัฒนาพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาฟาร์มเห็ด ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

1. ท่านมีความประสงค์ในการพัฒนากิจการฟาร์มเห็ดของท่านเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
หรือไม่ เพราะเหตุใด

มีความประสงค์

ไม่มีความประสงค์

เหตุผล.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือไม่
เพราะเหตุใด

มีความพร้อม

ไม่มีความพร้อม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการพัฒนาศักยภาพกิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีประโยชน์ต่อกิจการฟาร์มเห็ดของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าการพัฒนาศักยภาพกิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีผลกระทบต่อด้านลบต่อกิจการฟาร์มเห็ดของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 สถานการณ์ปัจจุบันของกิจการฟาร์มเห็ด ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. ในการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีจุดแข็งในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. ในการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีจุดอ่อนในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่เป็นโอกาสต่อการพัฒนากิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการดำเนินงานทางการตลาดของพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว (8 Ps) : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)

1.1 หากมีการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดของท่านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลิตภัณฑ์ / ผลิตภัณฑ์ หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในกิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.2 ในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ท่านคิดว่าสิ่งใดคือปัจจัยสำคัญที่จะสามารถสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวได้ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

1.3 ในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ท่านคิดว่าควรมีกระบวนการในการปรับแต่งภูมิทัศน์พื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดอย่างไร

.....
.....
.....
.....

1.4 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด
อย่างไร เพื่อสร้างความดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว

.....
.....
.....
.....

1.5 ในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของฝาก และของที่ระลึกในลักษณะใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.6 ท่านคิดว่าควรมีกระบวนการในการจัดการด้านที่พักแรมให้กับนักท่องเที่ยวอย่างไร
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด

.....
.....
.....
.....
.....

1.7 ท่านคิดว่าควรมีกระบวนการในการจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอย่างไร
เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจมาเยี่ยมชมพื้นที่ฟาร์มเห็ด

.....
.....
.....
.....
.....

1.8 ท่านคิดว่าควรมีกระบวนการในการจัดการร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มอย่างไร
เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมกิจการฟาร์มเห็ด

.....
.....
.....
.....
.....

2. ราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Price)

2.1 ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดอัตราการเข้าเยี่ยมชมในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดอย่างไร
ให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดอัตราการเข้าร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดอย่างไร
ให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดอัตราการเข้าที่พักค้างคืนในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดอย่างไร
ให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

.....
.....
.....
.....
.....

3. ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Place / Process of Delivery)

3.1 ท่านคิดว่าช่องทางการจัดจำหน่ายใด สามารถนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติได้
อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

4. การส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว (Promotion)

4.1 ในการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด
ท่านคิดว่าควรมุ่งเน้นไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

4.2 ท่านคิดว่าการส่งเสริมการตลาดด้วยวิธีการใด สามารถนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Environment)

5.1 กิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีจำนวนโรงเรือนเห็ดทั้งหมดเท่าใด และมีพื้นที่เท่าไร

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ในช่วงเวลาที่ผ่านมากิจการฟาร์มเห็ดของท่านมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้กระบวนการผลิตหรือไม่ / หากมี บุคคลที่สนใจเหล่านั้นโดยส่วนใหญ่เป็นใคร / และมีจำนวนมากเท่าไร

.....

.....

.....

.....

.....

6. กระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)

6.1 ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด

.....

.....

.....

.....

.....

7. การจัดรวมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Packaging)

7.2 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการจัด โปรแกรมทัวร์ (Program Tour) / แพคเกจทัวร์ (Package Tour) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดอย่างไรให้สามารถสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

.....
.....
.....
.....
.....

8. ความร่วมมือทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว (Partnership / Participation)

8.1 ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดสามารถสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับหน่วยงาน องค์กร หรือห้างร้านประเภทใดบ้างเพื่อเอื้อประโยชน์ในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด

.....
.....
.....
.....
.....

8.2 ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดควรสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับหน่วยงาน องค์กร หรือห้างร้านในรูปแบบใด เพื่อสามารถเอื้อประโยชน์ในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด

.....
.....
.....
.....
.....

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

**เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”**

**GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : CASE STUDY THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.**

(ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ : ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้กิจการฟาร์มเห็ด)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้กิจการฟาร์มเห็ด ซึ่งนับเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอย่างยิ่งในพื้นที่ โดยเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา พื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง
2. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบสัมภาษณ์
 - ส่วนที่ 2 ทักษะคิดในด้านความต้องการและความพร้อมต่อการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนของตน
 - ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน
 - ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

อาชีพ.....

อาศัยอยู่ใกล้เคียงฟาร์มเห็ด.....

ที่อยู่.....

เบอร์โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail :

Facebook :

ส่วนที่ 2 ทศนคติในด้านความต้องการและความพร้อมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนของคุณ

1. ในกรณีที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดและมีการเชื่อมโยงกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียงในชุมชนของท่าน เพื่อนำเสนอให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่านมีความประสงค์ให้มีการจัดการการท่องเที่ยวดังกล่าวหรือไม่ เพราะเหตุใด

 มีความประสงค์ ไม่มีความประสงค์

เหตุผล.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าชุมชนของท่านมีความพร้อมในด้านการมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่ากรณีที่มียกท่องเที่ยวเข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิต กิจกรรมประจำวัน ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคน ในชุมชนควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมประจำวันของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

1. ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว (พื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและพื้นที่ทางการเกษตร ใกล้เคียงในชุมชน) เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

1.1 ท่านคิดว่าการจัดการพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนควรเป็นหน้าที่ของใคร เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

1.2 ท่านคิดว่าการจัดการพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด รวมถึงพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจ ใกล้เคียง เพื่อนำเสนอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน มีความสำคัญต่อชุมชนของท่าน หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 ท่านคิดว่าชุมชนของท่านสามารถมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดที่จะดำเนินขึ้นในชุมชนของท่านในด้านใดได้บ้าง และมีแนวทาง ในการปฏิบัติอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1 ท่านคิดว่าชุมชนของท่านควรมีแนวทางการจัดการหรือควบคุมสิ่งปฏิกูล หรือมลพิษต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดและในชุมชน ด้วยวิธีการใดบ้างอันจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านการจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด และพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจภายในชุมชน

3.1 ท่านคิดว่าควรมีการจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างไร เพื่อรองรับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและในชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....

3.2 ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านมีพื้นที่ทางการเกษตรอื่นๆที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจ
อันจะสามารถนำเสนอให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควบคู่กับพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดหรือไม่
ได้แก่พื้นที่ใดบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

3.3 ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมฟาร์มเห็ด ซึ่งขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้น
มีความปรารถนาที่จะเรียนรู้วิถีชีวิต กิจกรรมประจำวัน ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของคนในชุมชน ดังนั้นท่านคิดว่าชุมชนควรมีแนวทางในการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อย่างไร
เพื่อนำเสนอกิจกรรมการการท่องเที่ยวดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....

3.4 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการสนับสนุนผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอย่างไร
เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและการท่องเที่ยว
ในชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.5 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการจัดการศูนย์บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน
อย่างไร เพื่อเป็นการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว
ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดและในพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจภายในชุมชนของท่าน

.....
.....
.....
.....

3.6 ท่านคิดว่าการจัดการที่พักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) หรือฟาร์มสเตย์ (Farm Stay)
มีผลดี / ผลเสียต่อชุมชนของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

4. ด้านการจัดองค์กรเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ด
และพื้นที่ทางการเกษตรที่น่าสนใจภายในชุมชน

4.1 ในกรณีที่มีการส่งเสริมการประสานงานด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร่วมกัน
ระหว่างพื้นที่กิจการฟาร์มเห็ดและพื้นที่ทางการเกษตรอื่นๆภายในชุมชน ท่านคิดว่าการจัดองค์กร
เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวในลักษณะส่วนกลาง
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนของท่านควรดำเนินการในรูปแบบใด

.....
.....
.....
.....
.....

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”

GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM
TO SUPPORT AGRO-TOURISM : CASE STUDY THE MUSHROOM FARM
IN HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

(บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง
2. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการพัฒนาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานทางด้านการตลาดการท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ชื่อองค์กร/หน่วยงาน.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่.....

เบอร์โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail :

Facebook :

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการพัฒนาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาคีใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ท่านคิดว่าพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาคีใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาศักยภาพ
พื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ท่านคิดว่าฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีจุดแข็งอย่างไรบ้างที่สามารถพัฒนา
ศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีจุดอ่อนอย่างไรบ้าง
ในแง่ของการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นโอกาสในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีข้อจำกัดอย่างไรบ้าง
ในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานทางด้านการตลาดการท่องเที่ยว
และแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในด้านใดบ้างเพื่อเตรียมตัวรองรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....

2. หน่วยงานหรือองค์กรของท่านมีนโยบายในการส่งเสริมพื้นที่ฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาควรนำเสนอการให้บริการ
แก่นักท่องเที่ยวอย่างไรบ้างเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าควรมีการส่งเสริมการจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด
ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาอย่างไรบ้างเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่ากิจการฟาร์มเห็ดควรมีวิธีการกำหนดอัตราการเข้าเยี่ยมชมและการทำกิจกรรม
ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาอย่างไรให้มีความเหมาะสมและยุติธรรม
แก่นักท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

6. หน่วยงานหรือองค์กรของท่านสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงาน
เกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลาได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. **หน่วยงานหรือองค์กรของท่านมีวิธีการสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์และโฆษณา
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาให้เป็นที่รู้จักได้
อย่างไรบ้าง**

.....
.....
.....
.....
.....

8. **ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการจัดการภูมิทัศน์ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างไร ให้เหมาะสมและสามารถสร้าง
ความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้**

.....
.....
.....
.....
.....

9. **ท่านคิดว่าหน่วยงานหรือองค์กรของท่านจะมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว
มีความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ได้อย่างไร**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

10. หน่วยงานหรือองค์กรของท่านสามารถให้การสนับสนุนหรือสร้างความร่วมมือทางธุรกิจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยวิธีใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

11. ท่านคิดว่าหน่วยงานหรือองค์กรของท่านควรมีแนวทางในการสนับสนุนชุมชนหรือองค์กรท้องถิ่นอย่างไร ในการดำเนินกิจการร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและในชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

12. ท่านคิดว่าหน่วยงานหรือองค์กรของท่านควรมีแนวทางในการสนับสนุนชุมชนหรือองค์กรท้องถิ่นอย่างไร ในการดำเนินกิจการร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและในชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

13. ท่านคิดว่าหน่วยงานหรือองค์กรของท่านควรมีแนวทางในการสนับสนุนชุมชน หรือองค์กร
ท้องถิ่นอย่างไร ในการดำเนินกิจการที่หักแรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว
ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และในชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....

14. ท่านคิดว่าหน่วยงานหรือองค์กรของท่านสามารถแนะนำหรือกำหนดมาตรการ
ในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดและในชุมชนได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”**

.....
(สำหรับนักท่องเที่ยว)
.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในการตอบแบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างยิ่ง
2. แบบสอบถามนี้มีจำนวนทั้งหมด 9 หน้า ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (8Ps) ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในวงเล็บตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ

☐ 1. 15-24 ปี	☐ 2. 25-34 ปี
☐ 3. 35-44 ปี	☐ 4. 45-54 ปี
☐ 5. 55-64 ปี	☐ 6. มากกว่า 64 ปี
3. การศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษา
☐ 3. ปริญญาตรี	☐ 4. ปริญญาโท
☐ 5. สูงกว่าปริญญาโท	☐ 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกรรม	☐ 2. ค้าขาย
☐ 3. รับจ้างทั่วไป	☐ 4. พนักงานบริษัทเอกชน
☐ 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 6. รัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ
☐ 7. ข้าราชการบำนาญ	☐ 8. อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2. 10,001-15,000 บาท
☐ 3. 15,001-20,000 บาท	☐ 4. มากกว่า 20,000 บาท
6. สถานภาพ

☐ 1. โสด	☐ 2. สมรส
☐ 3. หย่าร้าง	☐ 4. อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ภูมิลำเนา

จังหวัด.....

ส่วนที่ 2 ทดปฏิบัติการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในวงเล็บตามความเป็นจริง

1. ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาจากแหล่งใด

☐ 1. บริษัทนำเที่ยว	☐ 2. หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว
☐ 3. หนังสือ นิตยสาร แผ่นพับ	☐ 4. อินเทอร์เน็ต
☐ 5. รายการวิทยุ โทรทัศน์	☐ 6. ตามเพื่อน คนรู้จัก
☐ 7. อื่นๆ โปรดระบุ.....	
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในครั้งนี้ของท่าน

☐ 1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	☐ 2. ทักตักศึกษา
☐ 3. ปฏิบัติราชการ	☐ 4. เยี่ยมญาติ/เพื่อน
☐ 5. ติดต่อธุรกิจ/เยี่ยมชมลูกค้า/ตรวจตลาดสินค้า	
3. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่ที่ท่านชื่นชอบ

☐ 1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	☐ 2. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
☐ 3. แหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา	☐ 4. แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าและของที่ระลึก
☐ 5. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/โบราณสถาน/ศาสนา	
☐ 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....	
4. ลักษณะการเดินทางของท่านในครั้งนี้

☐ 1. เดินทางมาเองโดยระบบการขนส่งมวลชน	
☐ 2. เดินทางมาเองโดยรถยนต์ส่วนตัว	
☐ 3. ซื้อโปรแกรมทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว	
☐ 4. หน่วยงาน /บริษัท / องค์กรจัดให้เดินทาง	
☐ 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....	
5. ท่านใช้เวลาท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่ในแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานเท่าใด

☐ 1. 1 - 2 วัน	☐ 2. 3 - 4 วัน
☐ 3. 5 - 6 วัน	☐ 4. มากกว่า 7 วันขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด (SP's) ต่อการพัฒนา
ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

หากมีการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ท่านมีความคิดเห็น
ในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์
พิจารณาดังนี้

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง
2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัจจัยสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่ควรมีการจัดการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว(Product) ได้แก่ ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ด้านการให้บริการ และถึงอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
1.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
1. การนำเสนอพื้นที่ฟาร์มเห็ดในอำเภอหาดใหญ่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร					
2. ควรมีการสาธิตกระบวนการเพาะปลูกเห็ด เช่น การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต					
3. ควรมีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรม กระบวนการเพาะปลูกเห็ด					
4. ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรฟาร์มเห็ด และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน					
5. ควรมีการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มเห็ด และสวนเกษตรอื่นๆ ในชุมชน					
6. ควรมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ด					
7. ควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียงฟาร์มเห็ด					

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดที่ควรมีการจัดการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.2 การให้บริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
8. ควรมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว					
9. ควรมีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้เป็นอย่างดีในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
10. ควรมีเอกสารที่ใช้ประกอบการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือการท่องเที่ยว					
11. ควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุดต่างๆ ในฟาร์มเห็ด					
12. ควรมีการจัดพื้นที่แสดงนิทรรศการเพื่อการเรียนรู้ กระบวนการเพาะเห็ด					
13. ควรมีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด					
14. ควรมีร้านอาหารเพื่อสุขภาพภายในฟาร์มเห็ด					
15. ควรมีร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะในชุมชน					
16. ควรมีร้านอาหารของที่ระลึกภายในฟาร์มเห็ด					
17. ควรมีร้านอาหารของที่ระลึกส่วนกลางของชุมชน ที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชนและผลิตภัณฑ์จากฟาร์มเห็ด					
18. ควรมีที่พักแบบฟาร์มสเตย์ (Farm Stay) พักในบ้านเดียวกับเกษตรกรฟาร์มเห็ด					
19. ควรมีที่พักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) พักกับ คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
20. ควรมีที่พักแบบกางเต็นท์ท่ามกลางธรรมชาติ ในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
21. ควรมีที่พักแบบแยกสัดส่วนอย่างเหมาะสม ในบริเวณพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
22. ควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว					

ปัจจัยถึงระดับทางการตลาดที่ควรมีการจัดการ ต่อภารกิจที่เกี่ยวข้องเกษตรกรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1.3 ถึงอำนาจความสะดวกในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
23. ควรมีสถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและเพียงพอ					
24. ควรมีห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ					
25. ควรมีการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาดเอียงสำหรับพื้นต่างระดับ					
26. ควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในฟาร์มเห็ด สำหรับนักท่องเที่ยว					
27. ควรมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาที่สะอาดและเพียงพอ ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด					
28. ฟาร์มเห็ดสามารถเข้าถึงได้สะดวก โดยระบบขนส่งมวลชน เช่น รถโดยสารประจำทาง					
ด้านราคาและค่าบริการทางการท่องเที่ยว (Price)					
29. ควรมีการกำหนดราคาการเข้าชมและทำกิจกรรม ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบหลายระดับราคาที่แตกต่างกัน ให้นักท่องเที่ยวเลือก					
30. ควรมีการกำหนดราคาการเข้าชมและทำกิจกรรม ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดแบบราคาเดียวอย่างเหมาะสม					
ด้านปัจจัยการเข้าถึงนักท่องเที่ยว (Price/Process of Delivery)					
31. ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดผ่านตัวแทนจำหน่าย เช่น บริษัททัวร์ โรงแรม ร้านอาหาร					
32. ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดโดยการขายตรง เช่น นำเสนอกิจกรรม ทางไปรษณีย์ อีเมล					

ปัจจัยตั้งกระตุนทางการตลาดที่ควรมีการจัดการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
33. ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวนเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยผ่านพนักงานขาย เช่น การออกงานแสดงสินค้าต่างๆ					
34. ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวนเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟสบุ๊ค (Facebook) เป็นต้น					
35. ควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวนเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ด โดยการจัดวาง โบรชัวร์ ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
4. ด้านการส่งเสริมการตลาดทางตรง (Promotion)					
36. ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยใช้การโฆษณาทางสื่อ ต่างๆ เช่น นิตยสารท่องเที่ยว รายการ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น					
37. ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยการประชาสัมพันธ์ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ					
38. ควรมีการส่งเสริมการตลาด โดยการส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคา การจัดงานแสดงสินค้าทางการเกษตร					
39. ควรมีการส่งเสริมการตลาดผ่านการขายโดยบุคคล เช่น การออกงานแสดงสินค้า โดยมีพนักงานขาย					
5. ด้านองค์การบริหารจัดการการท่องเที่ยว (Management)					
40. พื้นที่ฟาร์มเห็ดและชุมชน โดยรอบควรมีภูมิทัศน์ ที่สวยงาม เป็นธรรมชาติ					
41. พื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี ทางการเกษตร เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีการผลิตที่ทันสมัย					
42. พนักงานในพื้นที่ฟาร์มเห็ดควรมีการแต่งกายที่เหมาะสม					
43. เจ้าของฟาร์มเห็ดควรสร้างความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว					

ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนถึงการตลาดที่ควรมีการจัดการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเห็ด ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
6. ด้านกระบวนการซื้อทางการท่องเที่ยว (Purchasing Process)					
44. ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ด ผ่านทางโทรศัพท์					
45. ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ด ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของฟาร์มเห็ด					
46. ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ด ผ่านทางเฟสบุ๊ค (Facebook) ของฟาร์มเห็ด					
47. ควรมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในฟาร์มเห็ด ผ่านทางอีเมล (E-mail) ของฟาร์มเห็ด					
48. การเป็นฟาร์มเห็ดที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป					
7. การจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่					
49. ควรมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ฟาร์มเห็ดร่วมกับพื้นที่ทางการเกษตรใกล้เคียง ที่น่าสนใจในชุมชน					
8. การพัฒนาระบบบริการนักท่องเที่ยวและชุมชน					
50. ฟาร์มเห็ดและชุมชนควรมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปและ จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ดและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ					
51. ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยว ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด					
52. ควรมีการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจกับองค์กร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)					

Number.....

Research Questionnaire

GUIDELINES FOR THE POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE MUSHROOM FARM TO SUPPORT AGRO-TOURISM: A CASE STUDY OF THE MUSHROOM FARM IN HAT YAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

.....

Questionnaire for tourists

.....

Directions:

1. This questionnaire is part of a research which aims to study tourist's opinions in Hat Yai, Songkhla province, entitled "Guidelines for the potential development of the mushroom farm to support agro-tourism: a case study of the mushroom farm in Hat Yai district, Songkhla province". Your answers and your opinions based on facts will be helpful for this research.

2. This questionnaire consists of 9 pages which are divided into 4 parts:

Part 1 Personal data of the respondents

Part 2 Tourist behavior of the respondent about the trip in Hat Yai district,
Songkhla province

Part 3 Tourist's opinions about the influence on marketing (8P's) to support
the potential development on agro-tourism of mushroom farm in Hat Yai district,
Songkhla province

Part 4 Suggestions and comments

Thank you very much for your answers in this questionnaire

Miss Sawettachat NAKACHAT

Master's degree student in Tourism Management Program

Faculty of Management Sciences, Khon Kaen University

Part 1: Personal data of the respondents

Directions: Please put a mark \checkmark in the parentheses () according to your personal data or fill in each blank.

1. Sex

☐ 1. Male	☐ 2. Female
----------------------------------	------------------------------------
2. Age

☐ 1. 15-24 years	☐ 2. 25-34 years
☐ 3. 35-44 years	☐ 4. 45-54 years
☐ 5. 55-64 years	☐ 6. Over 64 years
3. Education

☐ 1. Primary	☐ 2. Secondary
☐ 3. Bachelor's degree	☐ 4. Master's degree
☐ 5. Doctor's degree	☐ 6. Others (please specify).....
4. Occupation

☐ 1. Agriculturer/farmer	☐ 2. Seller/vendor
☐ 3. Hired/employed	☐ 4. Independent Officer
☐ 5. Business owner	☐ 6. Government officer
☐ 7. Retired	☐ 8. Others (please specify).....
5. Income per month

☐ 1. less than 10,000 baht	☐ 2. 10,001-15,000 baht
☐ 3. 15,001-20,000 baht	☐ 4. more than 20,000 baht
6. Marital status

☐ 1. Single	☐ 2. Married
☐ 3. Divorced	☐ 4. Others (please specify).....
7. Hometown

Country.....

Part 2 : Tourist behavior of the respondent about the trip in Hat Yai district,**Songkhla province**

Directions: Please put a mark \checkmark in the parentheses ()

1. How do you know the trip in Hat Yai district, Songkhla province?

☐ 1. Travel agency	☐ 2. Tourist centre
☐ 3. Guidebook, magazine, brochure	☐ 4. Internet
☐ 5. Radio, television	☐ 6. Friends
☐ 7. Others please specify.....	

2. What is your purpose for your trip this time in Hat Yai district, Songkhla province?

☐ 1. Tourism/relaxation	☐ 2. Field Study
☐ 3. Mission	☐ 4. Visiting
☐ 5. Business/Marketing	

3. Which attractions in Hat Yai do you like?

☐ 1. Natural attractions	☐ 2. Cultural attractions
☐ 3. Sport attractions	☐ 4. Department Store, shopping center
☐ 5. Historical / archeological / religious attractions	
☐ 6. Others (please specify).....	

4. How do you travel this time?

☐ 1. By public transport	
☐ 2. By private car	
☐ 3. With organized tour	
☐ 4. With office/company/organization	
☐ 5. Others (please specify).....	

5. How long do you stay in Hat Yai for each time?

☐ 1. 1 – 2 days	☐ 2. 3 – 4 days
☐ 3. 5 – 6 days	☐ 4. Over 7 days

Part 3 Tourist's opinions about the influence on marketing (8P's) to support the potential development on agro-tourism of mushroom farm in Hat Yai district, Songkhla province

If there are the potential development in mushroom farm's area to be agro-tourist attraction in Hat Yai district, Songkhla province where will be service for tourists.

What is your opinion in each statement?

Directions : Please put a mark \surd into one of the numbers (5 to 1) which seems to show your feeling the best for each statement below.

5 = most 4 = much 3 = medium 2 = little 1 = least

Factors influencing the management to agro-tourism in mushroom farm's area in Hat Yai district, Songkhla province	Extents of opinions				
	most 5	much 4	me dium 3	little 2	least 1
1. Products of tourism ex. tourist activities, services, convenience in mushroom farm					
1.1 Tourist activities in mushroom farm					
1. Presentation of mushroom farm in Hat Yai to be agro-tourism attraction					
2. Having demonstration of process of growing's mushroom ex. seeding, caring, gathering					
3. Giving chance to tourists for participation in procedure of growing's mushroom's activities					
4. Having folkloric activities of agriculture in local area					
5. Distributing products from mushroom farm and others farms in local area					
6. Distributing different mushroom's products					
7. Having another attractions near from mushroom farm					

Factors influencing the management to agro-tourism in mushroom farm's area in Hat Yai district, Songkhla province	Extents of opinions				
	most 5	much 4	me dium 3	little 2	least 1
1.2 Services in mushroom farm					
8. Having tourism information centre					
9. Having good guide who know well in mushroom farm					
10. Having tourism information document ex. brochure, map, guidebook					
11. Having signs in different points in mushroom farm					
12. Having exhibition zone for procedure of mushroom					
13. Having website of mushroom farm					
14. Having restaurants for health in mushroom farm					
15. Having sanitary restaurant in local area					
16. Having souvenirs shop in mushroom farm					
17. Having souvenirs shop in local area centre					
18. Having farm stay in mushroom farm with mushroom farmer					
19. Having home Stay in local area near mushroom farm					
20. Having tent-camping in open air in local area					
21. Having home stay separating in mushroom zone					
22. Having standard security for tourist					

Factors influencing the management to agro-tourism in mushroom farm's area in Hat Yai district, Songkhla province	Extents of opinions				
	most 5	much 4	medi um 3	little 2	least 1
1.3 Conveniences in mushroom farm					
23. Having enough parking					
24. Having hygienic and sanitary toilets					
25. Having convenient services for disables and old people ex. toilet, grade way					
26. Having internet service for tourists in mushroom farm					
27. Having enough electricity and water in mushroom farm					
28. Having accessible way by public transport					
2. Price/fee					
29. Having different price charged to visit and activities for tourist's decision					
30. Having just one price for visit and activities					
3. Place/Process of Delivery					
31. Having promotion agro-tourism of mushroom farm by salesman ex. travel agency, tour, hotel, restaurant					
32. Having promotion agro-tourism of mushroom farm directly ex. activities by post or email					
33. Having promotion agro-tourism of mushroom farm by salesman ex. exhibition booth on fairs					
34. Having promotion agro-tourism of mushroom farm by internet (website), (facebook) etc.					
35. Having promotion agro-tourism of mushroom farm by distributing brochures in different area					

Factors influencing the management to agro-tourism in mushroom farm's area in Hat Yai district, Songkhla province	Extents of opinions				
	most 5	much 4	medi um 3	little 2	least 1
4. Promotion in marketing					
36. Having support to marketing by different medias ex. magazine, television, radio etc.					
37. Having support to marketing by information center ex. participation in campaign's activities					
38. Having support to marketing by reducing price, organizing agro-product fair					
39. Having support to marketing on booths with seller					
5. External Environment)					
40. Having beautiful geographic area					
41. Having technology's tools of agriculture					
42. Having uniform dressing politely for person in mushroom farm					
43. Having make relationship between tourists and owner					
6. Purchasing process					
44. Having different choices for tourists decision on contact information by telephone					
45. Having different choices for tourists decision on contact information by Website					
46. Having different choices for tourists decision on contact information by Facebook					
47. Having different choices for tourists decision on contact information by E-mail					
48. Making mushroom farm as well known as possible					

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0514.22.1/ว 5169

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๒๘ พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต รหัสประจำตัว 535210018-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการการท่องเที่ยว โครงการพิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรชญา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการท่องเที่ยวใน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาของนักศึกษาดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล ในการทำวิทยานิพนธ์ โดยการสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 1 - 30 ธันวาคม 2554 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตภา แสนชัยธร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต โทรศัพท์ 087-3599615

ที่ ศธ 0514.22.1/ 5500

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๒๒ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
เรียน เกษตรอำเภอหาดใหญ่

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ รหัสประจำตัว 535210018-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐธนา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องมี คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ตามประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในกาณ์นี้ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตเชิญนักวิชาการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลน้ำน้อย จำนวน 1 คน และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลควนสัง จำนวน 1 คน บุคลากรในสังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา. จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตพา แลนชัยธร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ โทรศัพท์ 087-3599615

ที่ ศธ 0514.22.1/ 5510

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๒๓ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
เรียน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใหญ่ (สงขลา - ภูเก็ต)

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ รหัสประจำตัว 535210018-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาคุณภาพพื้นที่
ท่าเรือเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาพื้นที่ท่าเรือในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องมี
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ตามประกาศสำนักงานพัฒนาการ
ท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในกรณี คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงาน
ภาคใหญ่ (สงขลา - ภูเก็ต) จำนวน 1 ท่าน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่ง
ท่องเที่ยว ที่พื้นที่ท่าเรือในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภุคศุภา แสนชัยธร)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะวิทยาการจัดการ
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ โทรศัพท์ 087-3599615

คำขอส่ง : แร่งพิมพ์ :

ที่ ศธ 0514.22.1/ 5503

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

26 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต รหัสประจำตัว 535210018-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ห้ามเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ห้ามเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิรชญา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องมี คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ตามประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในกรณีนี้ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา จำนวน 1 ท่าน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ห้ามเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภุชญา แสนชัยธร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต โทรศัพท์ 087-3599615

เจ้าของเรื่อง : แสร้งพันธ์ :

ที่ ศธ 0514.22.1/ 0522

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40002

31 มกราคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ในการประชุมกลุ่มย่อยและประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนลิ่มมิตรภาพที่ 11

ด้วย นางสาวเศวตฉัตร นาคะชาติ รหัสประจำตัว 535210012-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพ พื้นที่ฟาร์มเห็ด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุชญา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยดังกล่าวมีการเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพ พื้นที่ฟาร์มเห็ด มาร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาของนักศึกษาดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาใช้ห้องประชุม โรงเรียนวัดควนลิ่มมิตรภาพที่ 11 เพื่อประชุมกลุ่มย่อยและประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันศุกร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ 2555 ตั้งแต่เวลา 13.00 - 16.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ฉันทนา สามานถ)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเศวตฉัตร นาคะชาติ โทรศัพท์ 087-3599615

ที่ ศธ 0514.22.1/ 0708

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40002

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขออนุญาตระงับบุคลากรในสังกัดร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรียน คณบดีคณะวิทยาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ รหัสประจำตัว 535210012-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรชญา มณีเนตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องมีบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ ในครั้งนี้ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขออนุญาตให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ สุวรรณโณ เข้าร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2555 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดควนลี้ มัคคาภที่ 11 เวลา 13.00 - 15.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มัทนา สามารด)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ โทรศัพท์ 087-3599615

ที่ ศธ 0514.22.1/ 0708

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40002

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรียน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ด้วย นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต รหัสประจำตัว 535210012-4 นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก(2) โครงการพิเศษ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศักยภาพ
พื้นที่ฟาร์มเห็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาพื้นที่ฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ มณีนคร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องมีบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการนี้
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ สุวรรณโณ
เข้าร่วมเป็นวิทยากรประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2555 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดควนลี้
มิตรภาพที่ 11 เวลา 13.00 - 15.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณฑา สามารถ)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ 0-4320-2401 ต่อ 137

โทรสาร 0-4320-2402

ผู้ประสานงาน : นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาต โทรศัพท์ 087-3599615

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

หน่วยงานภาครัฐ

ที่	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง
1	นายันทชัย ชีรชิตกุล	ปลัดเทศบาลตำบลน้ำน้อย
2	นายสมโภชน์ วิเชียร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง
3	นายประพันธ์ ศรีสุวรรณ	ปลัดเทศบาลเมืองควนลัง
4	นายธีรยุทธ เบ็ญล่าเต๊ะ	รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบ้านพรุ
5	นายอัครอุลาชิต สามเฒ่า	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
6	นางปิยนันท์ สิงห์ทอง	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
7	นายสมมารถ เพ็ชรพยาบาล	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองคลองแห
8	นายประยูร พุทธชาด	ปลัดอำเภอหาดใหญ่
9	นายประภาส อินทนปสาธน์	ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่
10	นายสุธรรม เสดิ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา
11	นายวุฒิศักดิ์ เพชรมีศรี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
12	นายมานิตย์ พันธุ์รัตน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
13	นายจำ ลอบลิบ	นักวิชาการส่งเสริมเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
14	นายอรุณ มณีรัตน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่
15	นายวิทยา ภูภูมิรัตน์	ผู้อำนวยการเกษตรอำเภอหาดใหญ่
16	นางพิมพ์พร พุทธิวิโร	หัวหน้างานส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลนครหาดใหญ่

เจ้าของฟาร์มเห็ดและประธานชุมชน

ที่	ฟาร์มเห็ด	ประธานชุมชน
1	ฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ	นายมิตร อินสุวรรณ โฉ
2	ฟาร์มเห็ดคุณดวงดาว รัตนะ	นายเพลิน ทองเกด
3	ฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ	นายวิระ เบนญ่าเต๊ะ
4	ฟาร์มเห็ดคุณสุพรรณิ ขวามือ	นายวิรัช หมั่นดี
5	ฟาร์มเห็ดคุณพรัง มณีสะกด	นายสุพัทธ์ ปลื้มใจ
6	ฟาร์มเห็ดคุณมนัส มณีสะกด	
7	ฟาร์มเห็ดคุณสุภา ปลื้มใจ	
8	ฟาร์มเห็ดคุณฉะอ้อน ขอมุณี	นายมะ โน พุทธนุกูล
9	ฟาร์มเห็ดคุณปรา โมทย์ ศรีมณี	
10	ฟาร์มเห็ดคุณเพ็ญแข โชติศิริ	นายสำราญ บุญรัตน์
11	ฟาร์มเห็ดคุณอามีบ๊ะ บินลาเซะ	นายขงยุทธ์ บินเอียด
12	ฟาร์มเห็ดคุณจักรรินทร์ จรัสศรี	
13	ฟาร์มเห็ดคุณพรทิพย์ พลอยคำ	นายพิน จันดี
14	ฟาร์มเห็ดคุณบดินทร์ นาคะชาติ	นายเคชา มณีสว่าง
15	ฟาร์มเห็ดคุณประยูร คุณสุทธิ	นายใจ วรรณเพชร
16	ฟาร์มเห็ดคุณนุกถักขณ์ ไชยบุรีรักษ์	นายทวีภาพ ช่วยแก้ว
17	ฟาร์มเห็ดคุณสงวน บุญพันธ์	นายโชติ สุวรรณการณ
18	ฟาร์มเห็ดคุณเมธิ แซ่อิว	นายพินิต บุญธรรม
19	ฟาร์มเห็ดคุณชญา ภูบุญแอม	นางชม สุขกา

หน่วยงานภาคเอกชน

หน่วยงาน	ชื่อ สกุล
(1) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมที่พัก ได้แก่ - ปางไมริสอร์ท - โรงแรมहरรรษาเจบี หาดใหญ่ - โรงแรมโมนิค - โรงแรมโคอิชิ - โรงแรมชาภูระ แกรนวิวด์ หาดใหญ่	นายไพศาล พิพัฒดิเรกกุล นางสุกัญญา เวชวาริ นางสาวกรกนก เทพทอง นางสาวคาราวัลย์ สุวรรณชาติ นายक्रम เทพศรี
(2) ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ได้แก่ - ร้านอาหารภูเต่า2 - ร้านอาหารช่องเขา ชีพุด - ร้านอาหารชั้นเคย์ - ร้านอาหารคำรับมุสลิม - ร้านอาหาร เนินชุมทอง การ์เด็นท์	นางฟาริดา เต๊ะมะ นายสุพล ถิมเจริญ นางชนวาเต๊ะ เจ๊ะเมาะ นางสุวันดา อับดุลเกาะห์ นางวันดี มีน้ำใจ
(3) ผู้ประกอบธุรกิจร้านขายของฝาก - ร้าน P107 - ร้านวงสวรรค์ หาดใหญ่ (ปลาซ่า) - ร้านศรีวิศาล - ร้านรังนกสยาม - ร้านพื้นะ ตลาดกิมหยง	นางสาวใจ เจริญสุขวงศ์ นางจิระวดี วงสวัสดิ์ นางซาฟาเพีย อู๋บ๊ะ นางวิลโลวรรณ ศิริวิริยะวงศา พื้นะ
(4) ผู้ประกอบธุรกิจขนส่ง และรถเช่าได้แก่ - บริษัท ปรินคา ทัวร์ - บริษัท โทธิ์ทองขนส่ง (2505) จำกัด - บริษัทปิยะทัวร์ - กิวรรตู่หาดใหญ่ครึ่ง - บริษัท สมุขการท่องเที่ยว	นางสาวดารุณี ปกั้มใจ นายสุไลมาน เจ๊ะกา นางสาวอรัญญา สกุลทอง นายสมใจ เจริญวงศ์ นางพโลวรรณ เกิดผลดี
(5) ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ - บริษัทหาดใหญ่ แสบปี ทัวร์ - บริษัทบุญชัย ทัวร์	นางฤทัยวรรณ มงคลสวัสดิ์ นายศุภฤกษ์ รัตนมณี

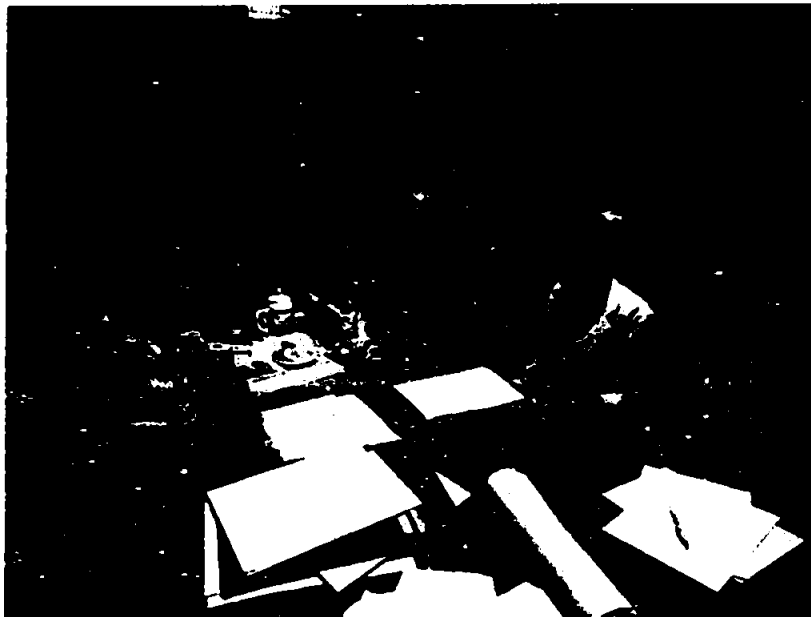
ภาคผนวก ง
รูปภาพการเก็บข้อมูล

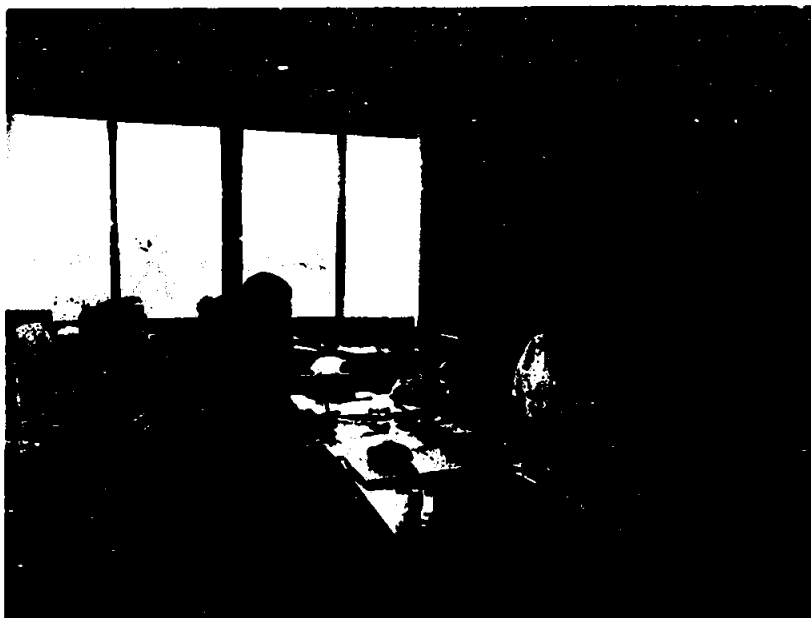
ภาพที่ ง.1 การประเมินพื้นที่ศักยภาพฟาร์มเห็ดของผศ.ดร.สุวิทย์ สุวรรณไธ
(นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555

ภาพที่ ง.2 การประเมินพื้นที่ศักยภาพฟาร์มเห็ดของนายอุทิศ ถิมสกุล
(รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่)
วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555

ภาพที่ ๓.๓ การสัมภาษณ์เจาะลึก
นายสุธรรม เจริญ (ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว)
วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2554

ภาพที่ ๓.๔ การสัมภาษณ์เจาะลึก นายอัครอุทิศ สามีระ
(รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา)
28 ธันวาคม พ.ศ.2554

ภาพที่ ง.5 การแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยว
18 มกราคม พ.ศ.2555

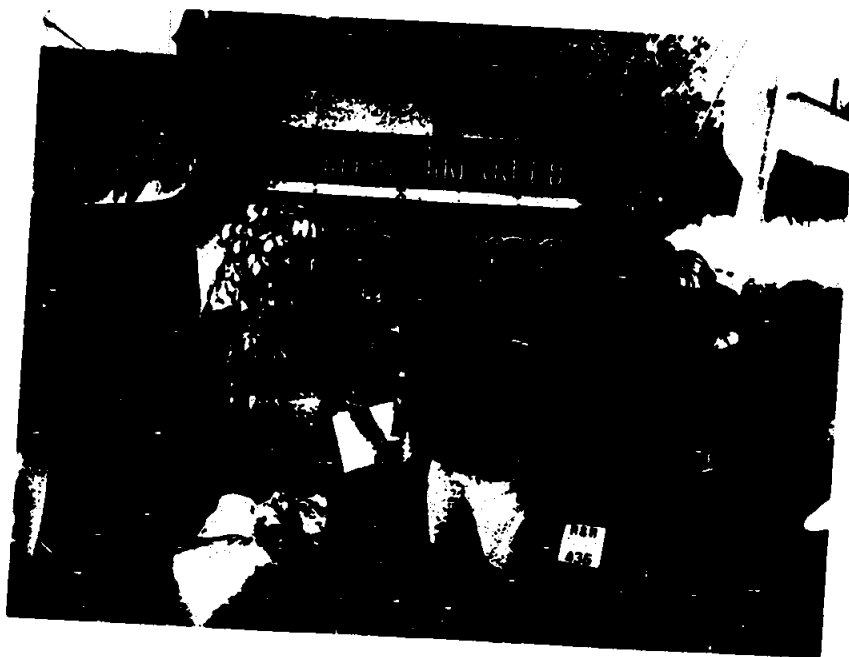
ภาพที่ ง.6 การแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยว
18 มกราคม พ.ศ.2555

ภาพที่ ๓.๗ การสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าของฟาร์มเห็ดคุณวีระเดช โรจนสุวรรณ
20 มกราคม พ.ศ.2555

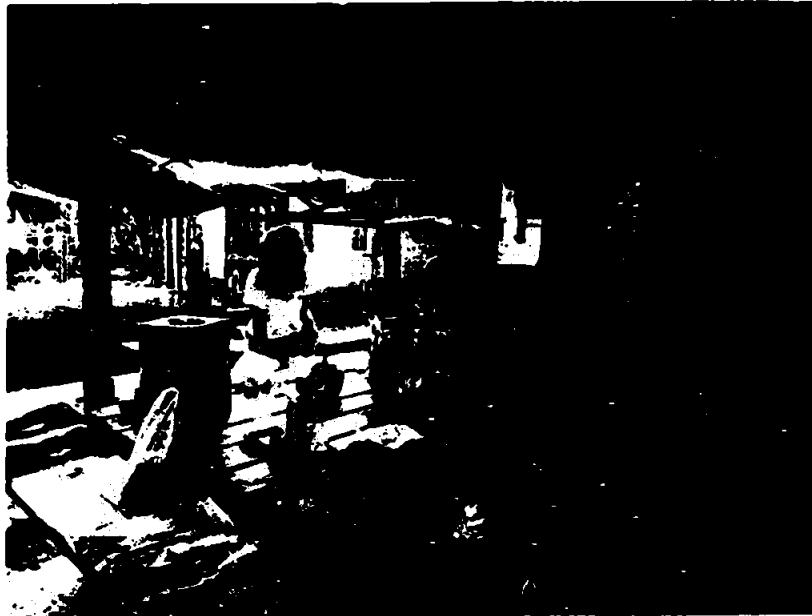
ภาพที่ ๓.๘ การสัมภาษณ์เจาะลึกฟาร์มเห็ดคุณสุพัตรา สุวรรณชาติ
21 มกราคม พ.ศ.2555

ภาพที่ ง.9 การสัมภาษณ์เจาะลึกประธานชุมชน
20 มกราคม พ.ศ.2555

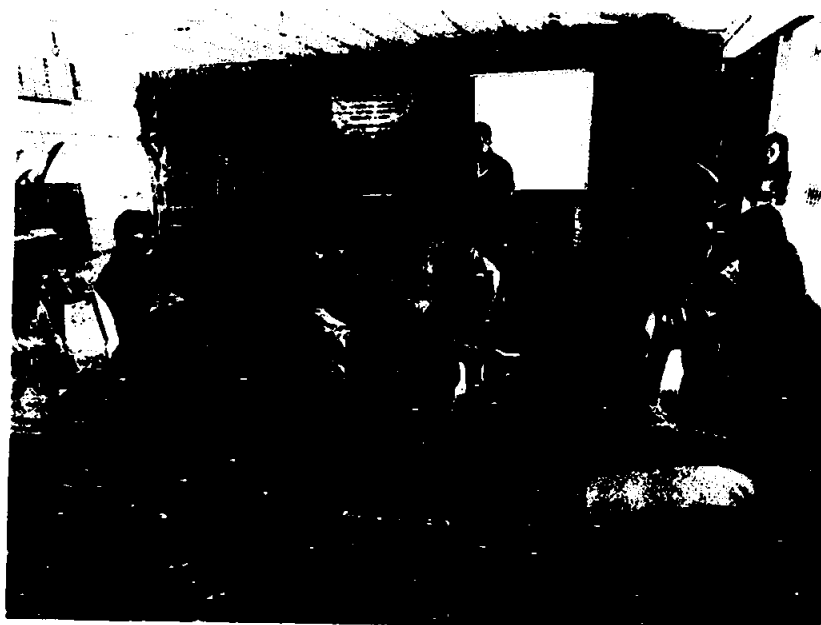
ภาพที่ ง.10 การสัมภาษณ์เจาะลึกประธานชุมชน
20 มกราคม พ.ศ.2555

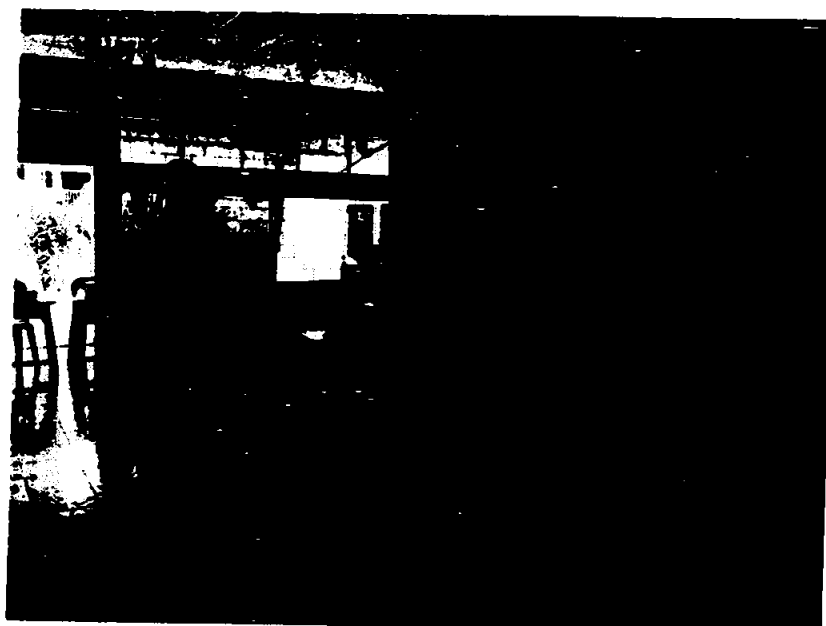
ภาพที่ ง.11 การสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน
21 มกราคม พ.ศ.2555

ภาพที่ ง.12 การสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน
21 มกราคม พ.ศ.2555

ภาพที่ ง.13 ช่วงการประชุมกลุ่มย่อย
11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555

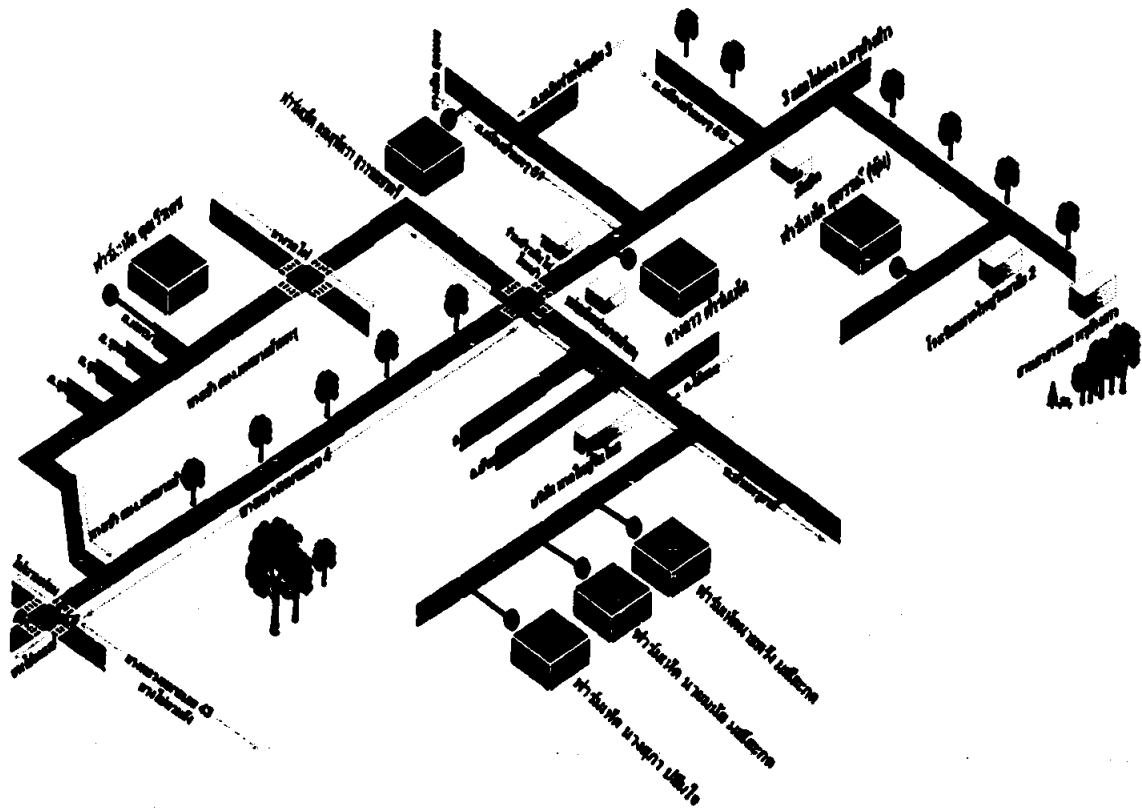

ภาพที่ ง.14 ช่วงการประชุมเชิงปฏิบัติการ
11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555

ภาคผนวก ง

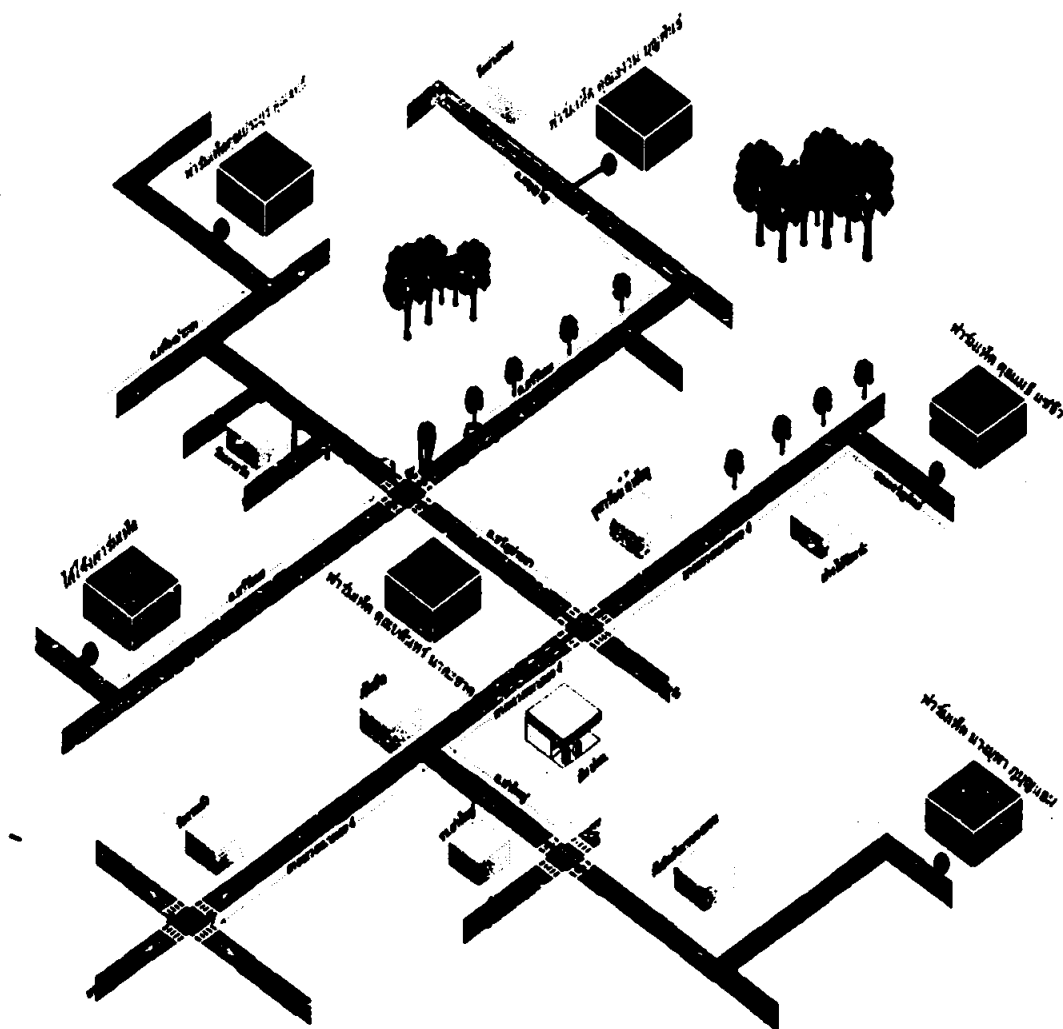
แผนที่แสดงที่ตั้งฟาร์มเห็ดในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

แผนที่แสดงตำแหน่งฟาร์มเห็ดในตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑.1 แผนที่แสดงตำแหน่งฟาร์มเห็ดในตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

แผนที่แสดงตำแหน่งฟาร์มเห็ดในตำบลควนลัง / ตำบลดง อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑.๔ แผนที่แสดงตำแหน่งฟาร์มเห็ดในตำบลควนลังและตำบลดง อำเภอลาดใหญ่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2529
ภูมิดำเนา	จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ.2551 (ศึกษาค่อ) ปริญญาโท ในปีการศึกษา 2553 หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ประวัติการทำงาน	เมษายน 2551 -ตุลาคม 2551 ตำแหน่งเลขานุการผู้จัดการ บริษัท เคลิสไทย จำกัด จังหวัดภูเก็ต
ที่อยู่ปัจจุบัน	37 หมู่ 4 ถนนขวัญประชา ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110